

Vlaams
Parlement

stuk **15** (2011-2012) – Nr. 3-J
ingediend op 1 december 2011 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2012

Beleidsbrief
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2011-2012

Beleidsbrief
Armoedebestrijding 2011-2012

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door de dames Mia De Vits en Cindy Franssen
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Tom Dehaene.

Vaste leden:

de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
de heer John Crombez, mevrouw Else De Wachter;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de dames Gerda Van Steenberge, Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Mia De Vits, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

15 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2: Amendementen

12-A (2010-2011) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2011-2012) – Nr. 1 en 2: Toelichtingen bij de begroting

14 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

16 (2011-2012) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

1309 (2011-2012) – Nr. 1: Beleidsbrief

1333 (2011-2012) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I. Deel Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – Bevoegdheden van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	6
1. Toelichting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	6
1.1. Krachtlijnen.....	6
1.2. Nieuwe begrotingsstructuur.....	7
1.3. Beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – Beleidsprioriteiten 2011-2012	7
1.3.1. We versterken mensen in hun fysiek, psychisch en sociaal welbevinden door welzijns- en gezondheidsproblemen zoveel mogelijk te voorkomen, zo vlug mogelijk te detecteren en tijdig en adequaat aan te pakken	8
1.3.2. We verruimen de sociale bescherming van de Vlamingen om zo hun grondrechten beter te kunnen waarborgen	14
1.3.3. We bouwen de hulp- en dienstverlening zo uit dat ze voldoende beschikbaar en toegankelijk is om zorg op maat te kunnen realiseren	16
1.3.4. We sturen, stimuleren en ondersteunen de welzijns- en gezondheidsactoren zodat ze kwaliteitsvolle zorg bieden in een aangepaste infrastructuur, voortdurend innoveren, een inclusieve aanpak bevorderen en duurzaam te werk gaan.....	26
1.3.5. We bevorderen bij de overheid en bij de welzijns- en gezondheidsactoren de aandacht en het initiatief voor een meer efficiënte en effectieve werking om zo met dezelfde middelen meer zorg te creëren.....	31
1.3.6. We werken nauw samen met alle relevante partners op lokaal, provinciaal, regionaal, federaal en internationaal niveau om zo het welzijns- en gezondheidsbeleid onderling af te stemmen en te verbeteren en om elke partner aan te spreken op zijn verantwoordelijkheid en bijdrage	36
1.4. Begroting 2012.....	37
1.4.1. Entiteit departement – programma GA: bestaansmiddelen	37
1.4.2. Entiteit departement – programma GB: provisies.....	37
1.4.3. Entiteit departement – programma GC: algemeen welzijnswerk	37
1.4.4. Entiteit IVA Jongerenwelzijn – programma GA: bestaansmiddelen	38
1.4.5. Entiteit IVA Zorg en Gezondheid – programma GD: gezondheidsbeleid en het zorgbeleid voor gezinnen en ouderen	38
1.4.6. IVA VIPA.....	39
1.4.7. IVA Fonds Jongerenwelzijn	39
1.4.8. IVA Zorgfonds	39
1.4.9. IVA Kind en Gezin.....	39
1.4.10. IVA VAPH	39

2. Algemene bespreking	39
2.1. Uiteenzetting door mevrouw Marijke Dillen	39
2.2. Uiteenzetting door mevrouw Vera Van der Borgh	41
2.3. Uiteenzetting door mevrouw Mieke Vogels.....	42
2.4. Uiteenzetting door mevrouw Helga Stevens	44
2.5. Uiteenzetting door mevrouw Vera Jans.....	46
2.6. Uiteenzetting door de heer John Crombez.....	47
2.7. Antwoord van minister Jo Vandeuren	48
2.8. Replik van de leden	50
3. Bespreking per programma	51
3.1. Toelichting bij de totalen van alle programma's	51
3.2. Departement.....	51
3.2.1. Operationele doelstellingen	51
3.2.2. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.....	52
3.2.3. Toelichting per artikel.....	53
3.3. IVA's zonder rechtspersoonlijkheid	62
3.3.1. IVA Zorginspectie	62
3.3.2. IVA Jongerenwelzijn en Fonds Jongerenwelzijn.....	65
3.3.3. IVA Zorg en Gezondheid	67
3.4. IVA's met rechtspersoonlijkheid	76
3.4.1. IVA Vlaams Zorgfonds.....	76
3.4.2. IVA Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden	79
3.4.3. IVA Kind en Gezin.....	81
3.4.4. IVA Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap....	89
4. Indicatieve stemming.....	97
II. Deel Armoedebestrijding – Bevoegdheid van mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	97
1. Toelichting door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	97
1.1. Inleiding.....	97
1.2. Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden.....	98
1.3. Eerste voortgangsrapport VAPA 2010-2011	98
1.4. 12 + 1 prioriteiten	98
1.5. Vlaamse acties tegen kinderarmoede	99
1.6. Ouderen, armoede en vereenzaming	100
1.7. Nieuw voortgangsrapport VAPA	101

1.8. Permanent armoedeoverleg.....	101
1.9. De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen.....	101
1.10. Armoedetoets	103
1.11. Onderzoek en kennisverzameling	103
1.12. Kennisverspreiding en sensibilisering	103
1.13. Informatie en communicatie	104
1.14. Financiële middelen	104
2. Bespreking.....	105
3. Antwoord van de minister	110
4. Indicatieve stemming.....	113
Gebruikte afkortingen	114
Bijlagen:	
Bijlage 1: Bijkomende antwoorden van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	117

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012 op dinsdag 8, 15, 22 en 29 november 2011. Het ontwerp van decreet werd in samenhang behandeld met (1) de hoofdstukken 8 en 19 van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2012 (*Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1326/1*), (2) de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2011-2012, ingediend door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (*Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1309/1*) en (3) de beleidsbrief Armoedebestrijding 2011-2012 (*Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1333/1*), ingediend door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding.

I. DEEL WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER JO VANDEURZEN, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

1. Toelichting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1.1. *Krachtlijnen*

Ondanks de moeilijke economische tijden, zal de Vlaamse Regering haar belofte nakomen om een welzijns- en investeringsregering te zijn. Van de 230 miljoen euro nieuw beleid in 2012 gaat 78,75 miljoen euro of 34,2 percent naar het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Deze grote injectie zorgt ervoor dat er op deze begroting ruimte is voor de vermaatschappelijking van zorg, preventie en vroegdetectie, en het streven om de zorg naar de mensen te brengen zodat ze zo lang mogelijk thuis blijven wonen. De levensverwachting blijft stijgen waardoor het aantal chronische aandoeningen en de zorgbehoefte toenemen. De vergrijzing leidt tot een grotere zorgnood wat gevolgen heeft voor de zorgverzekering, de programmering van voorzieningen en diensten als thuiszorg, thuisondersteunende zorg en de residentiële ouderenzorg.

De begroting voor 2012 bevat daarvoor enkele extra budgetten. De vergrijzing leidt ook tot een grotere behoefte aan infrastructuur voor ouderen. Nog in 2011 wordt voor bijna 100 miljoen euro aan principiële akkoorden toegevoegd aan het reeds toegekende contingent van principiële akkoorden. Het VIPA subsidieert hiermee ruim 3000 woongelegenheden in woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging. Deze cijfers houden geen rekening met verbouwingen en uitbreidingen van initiatiefnemers die geen VIPA-steun aanvragen. Er worden ruim 800 extra woongelegenheden gecreëerd. In 2012 volgen opnieuw voor 100 miljoen euro principiële akkoorden in de sector van de ouderenzorg. Op deze wijze probeert de Vlaamse Regering de doelstelling van de programmatienota 'Bouwstenen in de globale aanpak voor een toegankelijk, kwalitatief en betaalbaar ouderenbeleid' te realiseren.

Daarnaast legt deze begroting de klemtoon op de stijgende nataliteit. Sedert 2003 stijgt het Vlaamse geboortecijfer opnieuw. In 2010 waren er 2781 meer geboortes dan in 2009. Van 2012 tot 2014 zal het aantal geboortes blijven stijgen. Het aantal extra geboortes in 2012 in vergelijking met 2011 wordt geraamd op 1216. De begroting voor 2012 bevat middelen om deze evolutie te ondervangen.

De begroting 2012 geeft uitvoering aan de ontwikkeling van het toekomstige decreet Vlaamse sociale bescherming dat zal toelaten te evolueren naar een vraaggestuurde financiering van een aantal zorgnoden. Elke hulp- of zorgvrager moet zoveel mogelijk de regie over het leven in eigen handen kunnen houden.

De minister verwacht discussie over de bepalingen van deze volksverzekering, en over de impact ervan op de Europese regelgeving en op de bevoegdheidsverdeling. De middelen

die tijdens de opstart van dit decreet geïnvesteerd worden, zijn voorlopig beperkt. Het is essentieel dat de Vlaamse Regering er deze regeerperiode nog in slaagt het systeem in de startblokken te krijgen. De Vlaamse sociale bescherming zal het solidaire en warme Vlaanderen concretiseren.

Een belangrijke pijler van elke begroting van deze Vlaamse Regering is de extra inzet voor personen met een handicap. In de uitvoering van het vernieuwingsplan Perspectief 2020 (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 632/1*) maakt de Vlaamse Regering tijdens deze regeerperiode minstens 145 miljoen euro extra bijkomende middelen vrij. In 2012 is eveneens een belangrijke opstap gepland.

Op 23 september 2011 werd een voorontwerp van akkoord afgesloten voor het vierde socialprofitakkoord voor de periode 2011-2015. De Vlaamse Regering steunt dit akkoord dat een evenwichtig voorstel bevat voor de verhoging van de koopkracht van de werknemers, de kwaliteit van de werkgelegenheid, sociaal ondernemerschap en de uitbreiding van het aanbod. De minister zegt dat dit voorontwerp van akkoord op korte termijn geformaliseerd zal worden.

1.2. Nieuwe begrotingsstructuur

Vanaf 2012 geldt een nieuwe structuur voor de uitgavenbegroting, namelijk de departementen, de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid en de diensten voor afzonderlijk beheer. Voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gaat het om het Departement WVG, Zorg en Gezondheid, Zorginspectie, Jongerenwelzijn en CICOV.

De gesplitste kredieten, tot nog toe bekend als gesplitst vastleggingskrediet en gesplitst ordonnanceringskrediet worden omgezet in vastleggingskredieten en vereffingskredieten. De niet-gesplitste kredieten worden gesplitste kredieten.

De programmastructuur wijzigt niet. De basisallocaties verdwijnen uit de begrotingsstukken die worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement. Er wordt een nieuw tussenniveau gecreëerd, namelijk het begrotingsartikel, dat het nieuwe basisniveau wordt voor de administratieve controle op de begrotingsuitvoering van de uitgaven. Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin opteert per begrotingsartikel voor een groepering volgens de belangrijkste beleidsthema's.

Er is werk gemaakt van een duidelijk verband tussen de beleidsbrief en de nieuwe begrotingsstructuur. De link is terug te vinden in de memorie van toelichting bij de begroting (*Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 13*). De memorie van toelichting bevat een opsomming van alle strategische doelstellingen met daaronder de operationele beleidsdoelstelling en de subtitels. Elke subtitel wordt gelinkt met een begrotingsartikel.

1.3. Beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – Beleidsprioriteiten 2011-2012

De beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014 (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 191/1*) is opgebouwd rond zes strategische doelstellingen: preventie, empowerment en vroegdetectie; de sociale bescherming verruimen; de beschikbaarheid van hulp en dienstverlening, en streven naar zorg op maat; focus op kwaliteit; focus op efficiëntie en effectiviteit van overheid en organisaties en ten slotte focus op de positionering tegenover andere werkvelden en overheden. Daarnaast zijn er zes horizontale thema's: de intersectorale uitbouw, de vermaatschappelijking van de zorg, innovatie, kwaliteit, vraaggestuurd denken en handelen en ten slotte uitbreiding van het aanbod.

1.3.1. *We versterken mensen in hun fysiek, psychisch en sociaal welbevinden door welzijns- en gezondheidsproblemen zoveel mogelijk te voorkomen, zo vlug mogelijk te detecteren en tijdig en adequaat aan te pakken*

- We zetten in op preventie om zo bij te dragen tot gezondheidswinst voor en een hogere mate van welbevinden van onze bevolking

Gezinnen met jonge kinderen en gezondheidsopvoeding

Het huidige model van de preventieve gezinsondersteuning slaagt er niet voldoende in om een adequaat antwoord te bieden op enkele ingrijpende maatschappelijke evoluties: de stijging van het aantal geboortes, de toename van het aantal kinderen in maatschappelijk kwetsbare gezinnen, de verschuiving in medische problematieken, het groeiende artsente-kort en de stijgende nood aan opvoedingsondersteuning en psychosociale ondersteuning.

Opdat Vlaanderen, rekening houdend met de geschetste evoluties, de verworvenheden inzake preventieve gezinsondersteuning zou kunnen behouden, maar ook verder zou kunnen doorgroeien tot het niveau van de koplopers in Europa, wordt ingezet op een inhoudelijke, institutionele en organisatorische reorganisatie van de preventieve gezinsondersteuning.

In een gezamenlijk traject met Kind en Gezin en de voornaamste actoren leidt de evolutie naar een nieuw model voor de preventieve gezinsondersteuning, waarin de Huizen van het Kind en de vernieuwde samenwerking met de huisartsen(kringen) centraal staan. Deze Huizen van het Kind krijgen vorm rond het breed toegankelijke en laagdrempelige consultatiebureau en bundelen minstens het door Kind en Gezin gesubsidieerde preventieve aanbod voor (aanstaande) gezinnen met jonge kinderen. Als zichtbaar resultaat van het partnerschap in de ondersteuning van de gezinnen worden ze het nieuwe referentiepunt voor ouders.

Finaal moet dat in 2013 resulteren in een decreet op preventieve gezinsondersteuning, dat het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van de opvoedingsondersteuning integreert. Dat nieuwe decreet zal alle betrokken sectoren en actoren die de preventieve gezinsondersteuning vorm geven, omvatten. De consultatiebureaus, de huisartsenkringen, de inloopteams en de opvoedingswinkels zullen duidelijk en aanvullend ten overstaan van elkaar gepositioneerd worden. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar de versterking van het aanbod. Een kwaliteitsvol aanbod gezinsondersteuning speelt immers een belangrijke rol in (onder meer) de aanpak van armoede in gezinnen met kinderen. Emancipatie van gezinnen en wat ouders en kinderen zelf als ondersteunend ervaren en deel uitmaakt van de maatschappelijke dienstverlening staan hierin centraal. In 2011 en 2012 worden middelen vrijgemaakt voor het versterken van de inloopteams, het opzetten van ontmoetingsmogelijkheden voor ouders met kinderen, het verhogen van de vergoeding voor zelfstandige artsen werkzaam in de consultatiebureaus en het contingent regioverpleegkundigen (gezien de stijgende nataliteit). Daarnaast wordt, samen met de beleidsdomeinen Sociale Economie, Armoede en Onderwijs werk gemaakt van een geïntegreerd project rond de versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering.

De finaliteit is een preventieve gezinsondersteuning op maat van de noden van individuele gezinnen. Dit uit zich bijvoorbeeld ook bij de huisbezoeken. Kind en Gezin investeert in vraaggericht werken en vertrekt minder van een standaardpakket. Het eerste huisbezoek en de consulten in het eerste levensjaar hebben nog steeds een heel hoog bereik, waar heel gericht gekeken wordt wat de noden zijn van het gezin. Kwetsbare gezinnen blijven een prioritaire doelgroep bij de huisbezoeken. Waar nodig wordt gediversifieerd afhankelijk van de leefomgeving, zoals bijvoorbeeld in grootstedelijke context.

Preventieve gezondheidszorg

▪ Bevolkingsonderzoeken

De Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek geeft advies over de zinvolheid, de wetenschappelijke onderbouw en de maatschappelijke relevantie van initiatieven tot bevolkingsonderzoek in Vlaanderen. Zo beoordeelde de werkgroep in 2011 de bevolkingsonderzoeken naar aangeboren aandoeningen en borstkanker, en ook de toekomstige onderzoeken naar baarmoederhalskanker en darmkanker. Op basis van deze adviezen worden in het najaar van 2011 en in 2012 concrete beleidsinitiatieven genomen.

Na het gunstig advies van de Vlaamse werkgroep over een bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker, ging het onderzoek naar het voorbereiden en implementeren van een Vlaams bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker van start. Een aantal organisatorische aspecten wordt voorbereid en uitgetest zodat een meer doelmatige baarmoederhalskankeropsporing gerealiseerd kan worden. Daarbij zal maximaal rekening gehouden worden met internationale bevindingen en met de resultaten van een onderzoek tot efficiëntieverhoging van de bevolkingsonderzoeken naar borst-, baarmoederhals- en dikkedarmkanker. Bedoeling is dat er vanaf 2013 een bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker komt.

In het najaar van 2011 wordt een beheersovereenkomst afgesloten met één of twee organisaties met terreinwerking die het bevolkingsonderzoek naar aangeboren aandoeningen zullen uitvoeren. Wat dikkedarmkanker betreft wordt eind 2011 de principiële beslissing genomen over het al dan niet opstarten van een bevolkingsonderzoek.

Vlaamse gezondheidsdoelstellingen

▪ Gezondheidsdoelstelling borstkankeropsporing

In het najaar van 2011 worden beheersovereenkomsten afgesloten met de partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking die vanaf 2012 zullen instaan voor de organisatie van het bevolkingsonderzoek naar borstkanker in Vlaanderen. Eveneens in het najaar wordt de nieuwe regelgeving betreffende borstkankeropsporing voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Erkenningen van mammografische eenheden en controleorganisaties zullen verleend worden volgens de nieuwe regelgeving.

Met het aflopen van de gezondheidsdoelstelling aangaande het bevolkingsonderzoek naar borstkanker (eind 2012), buigt het beleid zich ook over de vraag om de gezondheidsdoelstelling over borstkankeropsporing al dan niet te verbreden naar een gezondheidsdoelstelling over kankeropsporing in het algemeen, met subdoelstellingen per type.

▪ Gezondheidsdoelstelling middelengebruik

Het Vlaams actieplan inzake tabak, alcohol en drugs 2009-2015, opgemaakt met het oog op de preventie van gezondheidsschade door middelengebruik, werd stapsgewijs verder uitgevoerd: de oproepen voor beheersovereenkomsten voor spuitenruil en sociale vaardigheidstraining in het onderwijs werden gelanceerd, de convenanten met VAD en VIGEZ werden verlengd tot en met 2015.

In het najaar van 2011 en het begin van 2012 wordt werk gemaakt van de structurele inbedding van een aantal activiteiten die de voorbije jaren op basis van projectfinanciering hun sporen hebben verdiend.

Naast de structurele inbedding van bestaande activiteiten is er ook plaats voor nieuwe projecten. Zo wordt de oproep voor projecten die zich richten op de doelgroep gezinnen

verder opgevolgd. Op verschillende plaatsen in Vlaanderen starten proefprojecten voor preventie bij allochtone jongeren en er wordt in extra middelen voorzien voor de ondersteuning van het rookstopaanbod op lokaal niveau. In dit kader wordt ook werk gemaakt van het actieplan Kinderrechten en het VJP.

- Gezondheidsdoelstelling met betrekking tot vaccinaties

Ter gelegenheid van de Europese Vaccinatieweek eind april 2012 wordt een gezondheidsconferentie georganiseerd over vaccinaties die moet leiden tot een geactualiseerde gezondheidsdoelstelling die wetenschappelijk en praktisch onderbouwd is en een breed draagvlak heeft.

De vernieuwde Vlaamse gezondheidsdoelstelling moet onder meer bijdragen tot het realiseren van de doelstelling van de Wereldgezondheidsorganisatie om te komen tot de eliminatie van mazelen in de Europese regio. Moeilijker bereikbare en ondergevaccineerde groepen krijgen daarbij speciale aandacht.

Het is ook de bedoeling om de Vlaamse Vaccinatiekoepel te erkennen als raadgevende instantie voor de implementatie van het vaccinatiebeleid.

- Gezondheidsdoelstelling met betrekking tot gezonde voeding en meer beweging

De Vlaamse werkgroep Voeding en Beweging, met 28 vertegenwoordigers uit de gezondheids-, voedings- en sportsector, geeft advies bij het realiseren van de Vlaamse gezondheidsdoelstelling voeding en beweging en het actieplan dat daar uitvoering aan geeft.

Voor 2011 en 2012 is een aantal prioritaire acties bepaald die het beleid, met advies van de Vlaamse werkgroep, stapsgewijs zal uitvoeren. Een aantal concrete initiatieven voor een voedings- en bewegingsbeleid in bedrijven en scholen waar dit tot nu toe niet zo goed lukte, is gepland. Projecten met een gerichte focus op kansarme groepen en kleine gemeenten worden voorbereid en geïmplementeerd. En acties die zich richten op de doelgroep gezinnen, waarvoor reeds een oproep gelanceerd werd (midden 2011), worden verder uitgewerkt.

Om de bevolking en de diverse middenveldorganisaties en hulpverleners nauwer te betrekken bij deze acties komt er een communicatieplan. Zo wordt het wij-gevoel rond een gezonde leefstijl versterkt.

- Gezondheidsdoelstelling met betrekking tot suïcidepreventie

In 2007 keurde de Vlaamse Regering de gezondheidsdoelstelling voor de preventie van depressie en zelfdoding en het bijhorende Vlaams Actieplan Suïcidepreventie officieel goed. In 2011 werden de werking en het resultaat van dit actieplan onder de loep genomen. De evaluatie leerde dat er nood is aan bijsturing en verbetering van de acties, maar vooral aan een vernieuwing van de gezondheidsdoelstelling. Die nood blijkt ook met klem uit de meest recente suïdecijfers. Het beleid wil daar gericht in investeren. Zo komt er op 17 december 2011 een gezondheidsconferentie. Het is de bedoeling om het voorstel van nieuwe gezondheidsdoelstelling en bijhorende preventiestrategieën die uit de conferentie voortvloeien, in 2012 voor te leggen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

In afwachting van de conferentie verzekert en versterkt de minister zijn beleid. Er worden beheersovereenkomsten van vijf jaar gesloten met verschillende organisaties met terreinwerking om projecten die hun waarde al ruim hebben aangetoond, uit te breiden en structureel te verankeren in het preventieve gezondheidsbeleid. Er volgt een uitbreiding van het aantal suïcidepreventiewerkers in de cgg's en het doeltreffend verder zetten van een aantal lopende projecten.

- Specifieke acties

Valincidenten bij ouderen komen vaak voor, bij de thuiswonende ouderen maar ook bij ouderen die in een residentiële setting verblijven. Naast de campagne om de oudere en zijn omgeving bewust te maken van de gevaren van valincidenten en hen te informeren over manieren om ze te voorkomen, werd de samenwerking met het Expertisecentrum Valpreventie Vlaanderen verder gezet. Eind 2011 wordt een beheersovereenkomst afgesloten met een partnerorganisatie voor valpreventie bij ouderen. Specifieke aandacht zal daarbij gaan naar alle hulpverleners en mantelzorgers die vallen bij ouderen als belangrijk aandachtspunt dienen mee te nemen binnen hun dagelijkse werking. In het najaar van 2011 wordt onderzocht of ook andere invalshoeken rond ongevallenpreventie zinvol kunnen zijn.

Milieu en gezondheid

Het wegverkeer maakt buitenlucht vaak ongezond. Fijn stof en andere stoffen die vrijkomen door het verkeer veroorzaken ademhalingsproblemen en astma-aanvallen. Kinderen zijn in dit verband een bijzonder gevoelige groep. Samen met de minister van Leefmilieu wordt, met het oog op een gericht ingrijpen, concreet inzicht nagestreefd in het verband tussen vervuiling door verkeer en het voorkomen van gezondheidseffecten bij kinderen.

Van 2007 tot 2011 loopt het tweede Vlaamse Humane Biomonitoringsprogramma, het meetnetwerk van milieupolluenten in de mens. Dit programma meet de interne blootstelling van de bevolking aan sommige stoffen die in het milieu voorkomen en mogelijke effecten ervan op de gezondheid. Het bestaat uit twee delen: referentiebiomonitoring en metingen in gebieden met specifieke milieuproblemen. De resultaten van de referentiebiomonitoring werden vorig jaar reeds voorgesteld. Op basis van de resultaten van de metingen in gebieden met specifieke milieuproblemen kunnen op korte termijn gerichte beleidsacties overwogen worden.

Acties rond muziek en gehoorschade blijven relevant. Op 26 mei 2011 werd, samen met de minister van Cultuur, de campagne 'Tets minder is de max' gelanceerd. De doelgroep (14-18-jarigen), de kernboodschap (beperk de dosis lawaai voor je oren, zodat je nog lang van muziek kan genieten) en de vormvoorwaarden werden bepaald via intensief overleg met diverse actoren.

De kwaliteit van het binnenmilieu in klassen bepaalt mee de gezondheid en de leerprestaties van de Vlaamse jeugd. Het project 'air@school' dat de aandacht vraagt van directies, leraren en leerlingen om klaslokalen voldoende te ventileren, zal daarom worden voortgezet. De in 2011 opgestarte samenwerking met de ministers van Leefmilieu en Onderwijs om de problematiek van ventilatie en luchtkwaliteit op een geïntegreerde wijze aan te pakken, wordt ook voortgezet.

Inzetten op samenwerking en partners betrekken bij het preventiebeleid

Het opbouwen en realiseren van een preventief gezondheidsbeleid is het werk van velen. In uitvoering van het besluit van partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking worden diverse oproepen gelanceerd rond afgelijnde preventiethema's en resultaatgebieden. Het beleid beoogt een zevental beheersovereenkomsten met partnerorganisaties en met organisaties met terreinwerking.

- We willen bij vragen en problemen snel de gepaste hulp inzetten om zo erger te voorkomen

Van een interstuurgroep naar een expertisecentrum diagnostiek

Een goede diagnostiek is de eerste voorwaarde om snel de meest gepaste hulp te verstrekken. Hiervoor moeten in Vlaanderen de verschillende sectorale initiatieven op elkaar worden afgestemd en zo versterkt.

Het beleid vertrekt daarvoor van het concept van de integrale jeugdhulp. Dat laat immers toe alvast het hele jeugdhulplandschap te vatten. Op termijn kunnen de evoluties die met betrekking tot de diagnostiek voor andere doelgroepen lopen, bijvoorbeeld in de ouderenzorg, mee in de beweging van synergie en afstemming geïntegreerd worden.

Allereerst wordt werk gemaakt van een intersectoraal samengestelde stuurgroep voor de jeugdhulp. Perspectief voor het sectoroverstijgende optreden van de stuurgroep diagnostiek is het installeren van de intersectorale toegangspoort naar de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp in 2014.

Om die evolutie nog meer kracht bij te zetten en structureel te verankeren, worden in 2012 middelen vrijgemaakt voor de opstart van een Expertisecentrum Diagnostiek. Dat centrum brengt de expertise van het werkveld en wetenschappers samen en kan zo diagnostische protocollen ontwikkelen en valideren, methodische ondersteuning en vorming uitwerken en wetenschappelijke evidentie ter zake ontsluiten. Ook hier zal het accent aanvankelijk liggen op de jeugdhulp. Maar het doelgroepbereik zal stapsgewijs verbreden, zodat het expertisecentrum op termijn de diagnostiek van het hele beleidsdomein kan voeden.

Kiezen voor een voortraject en snelle begeleiding van personen met een handicap

Snel de gepaste hulp bieden is en blijft voor elke sector apart een uitdaging. In het hoofdstuk waarin de strategische doelstelling 3 wordt belicht, staan daarvan verschillende voorbeelden, onder andere in de bijzondere jeugdzorg die van langsom sterker inzet op het werken met de context van de jongere om zo de instroom in de jeugdzorg te kunnen vermijden. Ook het VAPH maakt werk van een zorgvernieuwingsactie die vertrekt van de krachten rond de cliënt, die rechtstreeks toegankelijk is en via een voortraject zo snel en effectief als mogelijk het opstellen van een ondersteuningsplan impliceert. Dit veronderstelt de beschikbaarheid van informatie, van laagdrempelige advies- en dienstverlening en van deskundige begeleiding bij de opmaak van zo'n individueel ondersteuningsplan.

De ontwikkeling van infoloketten wordt voorbereid. Eveneens in 2012 wordt het elektronisch dossiersysteem voor personen met een handicap en hun wettelijke vertegenwoordiger verder uitgewerkt, rekening houdend met ontwikkelingen op het vlak van e-health en de vernieuwde toegangspoort. Cruciaal in dit verband is dat in het uitbreidingsbeleid 2011 middelen werden vrijgemaakt voor de uitbouw van het beschreven voortraject ter verduidelijking van de zorgvraag en de realisatie van het ondersteuningsplan. Deze middelen gaan naar de oprichting en werking van de Diensten Ondersteuningsplan. Deze diensten realiseren hun opdrachten in nauwe samenwerking met eerstelijnswelzijnsdiensten en de lokale overheid. In het najaar van 2011 volgt de implementatie op het terrein, via erkenning van maximaal drie diensten per provincie. In 2012 moeten deze diensten op kruissnelheid komen en kan de monitoring starten

Naast een vlotte en performante toegang tot informatie voor personen met een handicap, is een hertekening van de rechtstreeks toegankelijke hulpverlening een cruciaal aspect in het proces van zorgvernieuwing. Een grondige aanpassing van de regelgeving wordt voorbereid om tot een grondige herpositionering van de rechtstreeks toegankelijke hulpverlening te kunnen komen. In 2012 en volgende jaren gaat een deel van de uitbreidingsmiddelen naar dit rechtstreeks toegankelijk aanbod.

Het uitbreidingsbeleid 2011 voorzag in extra middelen voor de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen, die gedrags- en ontwikkelingsproblemen bij kinderen detecteren en onderzoeken. Deze bijkomende middelen worden aangewend voor een verhoging van de programmienorm (aantal onderzoeken). Ook voor het jaar 2012 zal in een verder groeipad worden voorzien.

Eerstelijnswelzijnswerk

Wanneer het gaat over hulp op de eerste lijn blijft de samenwerking tussen de CAW's, de instituten voor samenlevingsopbouw en de verenigingen waar armen het woord nemen zeer belangrijk. Deze bereidheid tot samenwerking werd expliciet ingeschreven in de nieuwe regelgeving voor de erkenning en subsidiëring van de verenigingen waar armen het woord nemen. Ook voor de sectoren samenlevingsopbouw en algemeen welzijnswerk wordt het principe van samenwerken regelgevend verankerd. Het Vlaams Netwerk kreeg in deze context een specifieke opdracht.

In uitvoering van het Kwaliteitsdecreet wordt werk gemaakt van een referentiekader voor zelfevaluatie.

Vanuit haar unieke positie in het zorglandschap, namelijk in een vroeg stadium van de (mogelijke) probleemontwikkeling zorgen voor toeleiding naar de dienst- en zorgverlening, is de sector van de CAW's een cruciale speler. Gelet op het steeds toenemende belang van het snel inzetten van gepaste hulpverlening om erger te voorkomen, zijn de uitdagingen voor het algemeen welzijnswerk vandaag bijzonder groot. Hierdoor is een reorganisatie van het aanbod noodzakelijk. Het verhogen van de kwaliteit, de laagdrempeligheid en een goede spreiding van het eerstelijns hulp- en dienstverleningsaanbod staan hierbij centraal. Het beleid kiest voor schaalvergroting als instrument om dit te bewerkstelligen. De fusiegesprekken binnen de sector van het algemeen welzijnswerk zijn volop aan de gang. Extra ondersteuning wordt daarbij in het vooruitzicht gesteld. Behalve schaalvergroting is ook het verder afstemmen van het aanbod op dat van andere sectoren van cruciaal belang. Daarbij blijft het essentieel dat de dienst- en hulpverlening van de CAW's breed toegankelijk is.

Ook regelgevend wordt deze beleidsvisie binnen het algemeen welzijnswerk decretaal verankerd. De basisopdrachten van de CAW's zullen duidelijker geformuleerd worden. Principes als geïntegreerd werken en zorg op maat staan centraal. Bij de actualisering van het subsidiëeringsmechanisme zullen de programmatie- en planningscriteria op provinciaal niveau de basis vormen. Hierbij zal rekening worden gehouden met de onderbezetting van bepaalde regio's binnen de provincies.

Eind 2011 zal het expertisenetwerk onlinehulpverlening, uitgewerkt in samenwerking met de verschillende partners van het Online Hulp Uitwisselingsplatform, actief zijn. Dit netwerk moet de kwaliteit van het onlinehulp- en dienstverleningsaanbod bevorderen en daardoor bijdragen aan een betere en meer toegankelijke hulpverlening voor cliënten. Het expertisenetwerk zal methodieken voor onlinehulpverlening voor door de overheid erkende welzijnswerkorganisaties in Vlaanderen bundelen, uitwisselen en ontwikkelen. In 2012 wordt de onlinehulpverlening verder gepromoot met een digitaal platform en een handboek rond onlinehulpverlening.

De administratie heeft het onderzoek afgerond naar modellen voor het sociaal huis in enkele West- en Noord-Europese landen. In overleg met de VVSG gaat men na welke beleidsaanbevelingen verdere uitvoering kunnen krijgen zodat het lokaal sociaal beleid onderbouwd verder vorm kan krijgen. In dat verband dient vermeld dat het decreet van 19 maart 2003 betreffende het lokaal sociaal beleid in overeenstemming zal worden gebracht met het Planlastendecreet van 15 juli 2011.

Armoede

Sinds de zomer van 2010 loopt het door de Vlaamse Regering goedgekeurde Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 637/1*), gecoördineerd door minister Lieten. Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft verschillende initiatieven genomen die bijdragen aan de uitvoering van het VAPA.

Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar acties die armoede in gezinnen met kinderen aanpakken.

In 2011 werd een eerste voortgangsrapport gemaakt van het VAPA (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1110/1*). Daarin staat aangegeven op welke wijze de maatregelen binnen de eigen bevoegdheden uitgevoerd werden. In 2012 is er een nieuwe tussentijdse evaluatie. Op basis van deze en andere input zullen acties van het VAPA worden bijgestuurd of nieuwe accenten worden gelegd. Net als bij voorgaande evaluaties zal worden aangegeven op welke wijze de maatregelen worden uitgevoerd en opgevolgd. Hierbij zal er evenwel rekening gehouden worden met de recente beslissing van de Vlaamse Regering tot intensifiëring en verdieping van het VAPA.

Samen met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en de coördinerende minister voor het Armoedebeleid is werk gemaakt van een grondige evaluatie van de bestaande regelgeving voor het erkennen en subsidiëren van verenigingen waar armen het woord nemen. Dit leidde tot nieuwe erkennings- en subsidiëeringscriteria, een bijgestuurde programmatie van het aantal erkende verenigingen en de spreiding hiervan, duidelijke werkingscriteria en registratieafspraken. De nieuwe regelgeving zal gefaseerd worden ingevoerd. De erkennings- en werkingscriteria treden op 1 januari 2012 in werking. De aangepaste wijze van subsidiëring van de verenigingen waar armen het woord nemen zal vorm krijgen vanaf 1 januari 2013.

Projectwerking maakt ook een belangrijk deel uit van de strijd tegen armoede. In 2011 ontvingen de projecten Armoede In-Zicht, Bind-Kracht en Cedes een werkingssubsidie. Deze organisaties bieden, samen met het Team voor Advies en Ondersteuning, een vormings-, ondersteunings- en begeleidingsaanbod aan voorzieningen, diensten en organisaties die werken met en/of voor mensen in armoede. In het kader van hun subsidiëring werd deze vier organisaties verzocht om een gezamenlijk plan op te maken voor de afstemming van hun aanbod en de gezamenlijke profilering naar potentiële klanten. Deze initiatieven worden in 2012, binnen de beschikbare kredieten, ondersteund en samen met de betrokken organisaties zal worden nagegaan hoe onderlinge samenwerking en afstemming kunnen versterken.

Uit de evaluatie van de projecten zorg op maat voor (kans)armen in de thuiszorg, blijkt dat gebruikers die geconfronteerd worden met (kans)armoede, van de diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg meer opvolging, ondersteuning en multidisciplinair overleg vragen. Ook vragen de verzorgenden in deze complexere zorgsituaties extra begeleiding. Dit wordt verder onderzocht zodat een voorstel van aangepaste norm aangegeven kan worden.

Voor de Diensten Maatschappelijk Werk van de ziekenfondsen zullen vanaf 2013 resultaatindicatoren ingevoerd worden. Een van de indicatoren richt zich op mensen met een beperkt inkomen en/of een beperkt sociaal netwerk. Het voorstel is dat ten minste 25 procent van het totaal aantal bereikte gebruikers (in het betrokken werkjaar) een beperkt inkomen en/of een beperkt sociaal netwerk heeft.

In 2011 wordt nagegaan hoe de cliëntbijdrage in de cgg uniform geregeld kan worden voor de hele sector. Het besluit zal rekening houden met financieel zwakkere cliënten. Er zal worden nagegaan aan welke cliënten een lagere bijdrage kan worden gevraagd. Via verschillende indicatoren wordt jaarlijks verder opgevolgd in welke mate de cgg's tegemoet komen aan de decretaal verplichte aandacht voor kwetsbare doelgroepen.

1.3.2. We verruimen de sociale bescherming van de Vlamingen om zo hun grondrechten beter te kunnen waarborgen

- We nemen de nodige initiatieven zodat de Vlamingen hun sociale rechten vollediger en beter kennen

Kennis van de sociale rechten

Heel wat Vlamingen zijn niet op de hoogte van hun sociale rechten. Bijzondere doelgroepen, zoals mensen in armoede, dreigen zo uit de boot te vallen. De minister wil de rechtenverkenner voor hen nog beter ontsluiten. In dit kader werd meegewerkt aan een project van de Koning Boudewijnstichting rond een meer toegankelijke overheidscommunicatie ten aanzien van sociaal kwetsbare groepen. Op basis hiervan werd het communicatieplan van de rechtenverkenner aangepast.

De rechtenverkenner is uiteraard slechts een goed gebruiksinstrument als het constant geactualiseerd wordt. In juli 2011 is er een nieuwe oproep gelanceerd om de lokale besturen uit te nodigen plaatselijke sociale rechten in de rechtenverkenner aan te vullen en te actualiseren. Ook in 2012 blijft dit een aandachtspunt

Optimaliseren van de toekenning van rechten door een betere gegevensuitwisseling

Het kennen van de sociale rechten is één zaak, het verwerven ervan een andere. Personen met een handicap moeten vaak heel wat administratieve plichtplegingen vervullen om van hun sociale rechten te kunnen genieten. Er wordt nagedacht over de gegevensuitwisseling tussen de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en het VAPH, wat de medewerking van de Federale Regering en de sociale partners veronderstelt.

Ook de gegevensuitwisseling tussen het VAPH en de VDAB in verband met de arbeids handicap van mensen kan beter. Hierdoor zal de VDAB makkelijker in staat zijn om tewerkstellingsondersteunende maatregelen toe te kennen aan personen met een arbeids handicap. Tot slot vermeldt de minister dat wordt gewerkt aan de gegevensuitwisseling tussen de federale overheid en het VAPH inzake de verhoogde kinderbijslag.

Rechten op basis van inkomen en gezinssamenstelling

De bijdragen voor gezinszorg worden momenteel door de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg op een complexe en tijdrovende wijze berekend. Voor de gebruiker is deze berekeningswijze weinig transparant. Deze bijdrage zal op een nieuwe manier berekend worden, rekening houdend met drie parameters: inkomen, gezinssamenstelling en zorgintensiteit.

Eveneens tegen 2013 wordt een systeem uitgewerkt voor de automatische berekening van de gebruikersbijdragen voor aanvullende thuiszorg (poetshulp, karweihulp en professionele oppashulp). Het is belangrijk dat ook evoluties in andere sectoren daarbij aansluiten. Hiermee wil het beleid de gegevensverwerking via de FOD Financiën en het Rijksregister vanuit ons beleidsdomein, of het nu om gezinszorg, ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg of kinderopvang gaat, op elkaar afstemmen. Er zal worden onderzocht of de inhoud en definitie van federale parameters zoals inkomen en gezinssamenstelling, in de regelgeving niet beter kunnen worden gestroomlijnd.

- We ontwikkelen een basisdecreet inzake Vlaamse sociale bescherming gebaseerd op het bredere kader van het Pact 2020 en artikel 23 van de Grondwet.

In overeenstemming met de beleidsnota en de goedgekeurde conceptnota wordt in een eerste fase voorrang gegeven aan het consolideren van de zorgverzekering, de maximumfactuur in de thuiszorg en de nieuwe financiële tegemoetkoming voor gezinnen met kinderen.

Op 15 juli 2011 heeft de Vlaamse Regering een voorontwerp van decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming principieel goedgekeurd. Momenteel loopt de adviesprocedure. Met dit decreet wordt niet enkel de Vlaamse zorgverzekering geconsolideerd. Er wordt tevens werk gemaakt van twee nieuwe onderdelen van de Vlaamse sociale bescher-

ming: een systeem van maximumfactuur in de thuiszorg en een nieuwe regeling voor de financiële ondersteuning van gezinnen met kinderen (de premie voor jonge kinderen).

De praktische uitvoering van de Vlaamse sociale bescherming wordt toevertrouwd aan de zorgkassen, die reeds een rol opnemen in de zorgverzekering. De zorgkassen fungeren als unieke en multifunctionele uitvoeringsloketten. Het decreet integreert vijf onderdelen die de komende jaren worden uitgewerkt.

1.3.3. We bouwen de hulp- en dienstverlening zo uit dat ze voldoende beschikbaar en toegankelijk is om zorg op maat te kunnen realiseren

- We investeren in het aanbod en de structuur van de kinderopvang om zo te bewerkstelligen dat deze haar sociale, economische en pedagogische functie maximaal kan waar maken

Een nieuw kaderdecreet Voorschoolse Kinderopvang

In mei 2011 werd het ontwerp van decreet Voorschoolse Kinderopvang principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Momenteel wordt het ontwerp gefinaliseerd met het oog op een definitieve goedkeuring door het Vlaams Parlement.

Het nieuwe decreet hertekent het landschap van de opvang voor baby's en peuters. Het gaat om een transitieproject naar een vernieuwde organisatie van de Vlaamse voorschoolse kinderopvang. Het doel is om verder voldoende, kwaliteitsvolle, toegankelijke, betaalbare en leefbare kinderopvang te realiseren.

Communicatie met de betrokken kernpartners (gezinsorganisaties, opvangsector, lokale overheden enzovoort) en actief informeren over deze verandering staan hierbij voorop gezien de cruciale uitdagingen: de implementatie van een geactualiseerd vergunningen- en subsidiesysteem, de ontwikkeling van een gericht competentiebeleid en de realisatie van een groeipad voor de uitbreiding van het aanbod. Ook voor de werking van de administratie heeft het nieuwe decreet consequenties: de positie en werking van Kind en Gezin en van Zorginspectie worden geënt op het nieuwe decreet.

In 2012 zal het Actieplan Zelfstandige Kinderopvang (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1173/1*) door Kind en Gezin samen met de partners (UnieKo, VoorZet, het Agentschap Ondernemen, KidsInvest) en afhankelijk van het nieuwe decreet worden geheroriënteerd naar een meer structurele ondersteuning en begeleiding van startende en reeds gevestigde zelfstandige opvangvoorzieningen.

Uitbreidingsbeleid

In 2012 wordt 22 miljoen euro extra geïnvesteerd in de kinderopvangsector. Daarvan gaat 15 miljoen euro in het kader van de afschaffing van de jobkorting naar inkomensgerelateerde opvangplaatsen. Hiermee worden 1500 bijkomende IKG-plaatsen gerealiseerd en stijgt de vergoeding per plaats per dag van 25,75 euro tot 28,95 euro. Op deze manier wordt de leefbaarheid van dit systeem vergroot. De overige zeven miljoen euro wordt geïnvesteerd in de uitbreiding van het aanbod, in opstap naar de uitvoering van het nieuwe decreet voor de voorschoolse kinderopvang. Hiermee worden ongeveer 1200 plaatsen gecreëerd en wordt de behoefte voor 48 percent ingevuld. Deze uitbreiding zal ook rekening houden met de ontwikkelingen inzake subsidiëring zoals die in het nieuwe decreet zijn uitgewerkt. Dat betekent onder meer dat er uitbreidingsmogelijkheden zullen zijn voor zowel de erkende als voor de zelfstandige opvangsector.

Blijvende aandacht voor de sociale functie van kinderopvang

Tegelijkertijd werden al enkele mogelijkheden voor een aangepaste organisatie van de buitenschoolse opvang en vakantieopvang verkend en geformuleerd. Die ideeën zullen de

basis vormen voor verder overleg met de kabinetten van de betrokken belendende sectoren en zullen resulteren in een concept voor de buitenschoolse kinderopvang. Afstemming met het concept van de brede school zal hierbij gebeuren. De bedoeling is dat uit deze conceptnota en het debat dat erover zal worden gevoerd de contouren worden gedistilleerd van een vernieuwend kader van de opvang voor en na de schooluren alsook een duidelijk concept voor vakantieopvang.

- We professionaliseren de adoptieprocedure vanuit het prioritaire oogpunt van het belang van het kind

Een nieuw decreet Interlandelijke Adoptie

Om werk te maken van een realistisch adoptiebeleid werden in het Vlaams Parlement, op basis van de uitkomst van de Staten-Generaal interlandelijke adoptie van 2010, voorstellen voor een nieuw decreet Interlandelijke Adoptie geïnitieerd. Hierin wordt het principe van instroombeheer geïntroduceerd. Op die manier moet de instroom van kandidaten in de adoptieprocedure beter afgestemd raken op het verwachte aantal adopties. Daarnaast wordt ook het kanaalonderzoek geoptimaliseerd.

Er komen ook nieuwe bepalingen voor de kosten voor adoptiebemiddeling en de subsidiëring van adoptiediensten. Een aantal ingrepen moet de transparantie in het maatschappelijk onderzoek verhogen. Een nieuw op te richten Steunpunt Adoptie kan de bestaande expertise van de voorbereidingscentra en het huidige Steunpunt nazorg bundelen en zo zorgen voor een betere begeleiding van (kandidaat-)adoptiegezinnen. Het Vlaams Centrum voor Adoptie krijgt als Vlaamse centrale autoriteit een adviescomité en een Vlaamse adoptieambtenaar in mandaatfunctie.

De uitkomst van de parlementaire bespreking daarover zal aanleiding zijn om snel werk te maken van de aanvullende uitvoeringsbesluiten.

En ook een aanzet tot een nieuw decreet Binnenlandse Adoptie

Daarnaast bestaat de nood aan een actualisering van de bepalingen inzake binnenlandse adoptie en degelijk omkaderde binnenlandse adoptiediensten.

Om concreet en beleidsgericht zicht te krijgen op de knelpunten in de huidige werking zal in de loop van het najaar van 2011 een beperkte consultatie gehouden worden bij de belangrijkste 'stakeholders' inzake binnenlandse adoptie. Op basis hiervan zullen aanbevelingen geformuleerd worden die nadien zullen afgetoetst worden bij het federale niveau. Dit alles zal de aanzet zijn voor het uitwerken van een nieuw decreet Binnenlandse Adoptie.

- Jeugdhulp geldt als speerpunt in ons beleid: we willen investeren in uitbreiding, innovatie en afstemming binnen een integrale aanpak, om zo de minderjarige de hulp te kunnen bieden die aansluit bij zijn noden

Integrale Jeugdhulp

Het decreet betreffende de integrale jeugdhulp van 7 mei 2004 werd in 2010 geëvalueerd door het Instituut voor de Overheid. De conclusies van het eindrapport vormen de basis voor een voorontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp dat begin 2012 wordt afgerond. Behalve aan de evaluatie wordt daarmee ook gevolg gegeven aan een aantal bekommernissen die in Commissie Jeugdzorg zijn geformuleerd. In het nieuwe decreet worden geactualiseerde beleidslijnen vastgelegd voor de toegangspoort, maar ook voor de modulering, crisisjeugdhulp, de nieuw op te richten gemandateerde voorzieningen en prioritair toe te wijzen dossiers. De nagestreefde doelstellingen en beoogde effecten worden daarbij stelselmatig concreet geëxpliciteerd.

- Toegangspoort

Prioritaire aandacht is er voor de intersectorale toegangspoort. Die is immers de centrale bouwsteen voor de op stapel staande fundamentele hertekening van het jeugdhulplandschap. Vanaf 1 januari 2014 stroomlijnt de toegangspoort de buitengerechtigde toegang tot alle niet-rechtstreeks toegankelijke hulp en dit onafhankelijk van de jeugdhulpaanbieders. De toegangspoort moet er garant voor staan dat de beschikbare niet-rechtstreeks toegankelijke hulp wordt ingezet voor wie daar meest nood aan heeft. De toegangspoort moet ook modules flexibel kunnen combineren vanuit een vraaggericht perspectief. Gelet op het belang en de consequenties van het installeren van de toegangspoort wordt geïnvesteerd in een zorgzaam aangestuurd veranderingstraject. Er is voor gekozen om in één regio vanaf oktober 2012 een proefproject op te starten. Dat gebeurt onder regie van de transitie-manager, die ook de permanente communicatie met alle partners bewaakt. Daarbij is er, in overleg met de vakbonden, gerichte aandacht voor de personeelsconsequenties.

- Modulering en thesaurus

Naar aanleiding van het nieuwe decreet wordt ook de (type)modulering van het aanbod herbekeken. De bedoeling is voortaan te werken met één functie per typemodule. Dat heeft niet alleen als gevolg dat het aantal (type)modules drastisch vermindert. Het betekent ook dat het flexibel combineren van verschillende (type)modules, gemakkelijker wordt. Zowel de toegankelijkheid van de informatie over het aanbod, als van het aanbod zelf vergroot daarmee.

De hele moduleringsoefening illustreert op een treffende manier de nood aan een meer uniforme terminologie in ons beleidsdomein. Een volledige thesaurus is daarvoor het uitgelezen instrument. Maar een dergelijk perspectief kan niet in een handomdraai worden gerealiseerd. Daarom wordt voor de toegangspoort, die verschillende agentschappen bindt, werk gemaakt van een minithesaurus, als aanzet tot een meer volledige.

- Crisisjeugdhulp

In 2012 wordt de werking van de hulpprogramma's crisisjeugdhulp verder bestendigd. Naast de bestending van het aanbod, wil de minister ook een beter zicht krijgen op de effecten van de crisisjeugdhulp.

- Omgaan met verontrustende situaties

Vanaf 2014 komt er ook een andere aanpak van verontrustende situaties. Uitgangspunt daarbij blijft uiteraard dat het werken in en met situaties die door één of meer betrokkenen als verontrustend worden ingeschat, een opdracht is van elke jeugdhulpaanbieder. Dat veronderstelt in elk geval de aanwezigheid van interne procedures in het omgaan met verontrustende situaties op het niveau van een voorziening. Deze aanpak op voorzieningenniveau wordt best ingebed in afspraken tussen alle betrokken partners in de regio. Om daartoe bij te dragen loopt een vormingstraject in de regio's IJH.

Het nieuwe decreet voorziet in dit verband ook in de introductie van een gemandateerde voorziening, namelijk het bureau jeugdzorg. Ook de vertrouwenscentra kindermishandeling treden op als gemandateerde voorziening. In eerste instantie zijn de gemandateerde voorzieningen aanspreekbaar voor jeugdhulpverleners van de netwerken integrale jeugdhulp. Hun expertise kan ook breder worden ingezet voor zorgpartners van buiten deze netwerken of voor parketmagistraten. Net zoals voor de toegangspoort wordt ook voor de aanpak van maatschappelijke noodzaak in 2012 gestart met een proefproject in één regio.

- Prioritair toe te wijzen dossiers

De voorbije twee jaar werd het zogenaamde knelpunt dossier experiment uitgevoerd. Dat project maakt het in een regelluw kader mogelijk gericht middelen toe te kennen om bij

complexe hulpvragen maximaal voor zorg op maat te kunnen zorgen. Via intersectorale overlegtafels op regionaal niveau wordt dan naar een nieuw hulpverleningsperspectief gezocht, in nauw overleg met de jongere, de ouders en/of andere opvoedingsverantwoordelijken. De minister meent te mogen stellen dat het systeem werkt.

De ervaring met deze dossiers leerde evenwel dat een aanpassing van de aanpak op sommige vlakken aangewezen is. De term ‘prioritair toe te wijzen hulpvragen’ wordt geïntroduceerd ter vervanging van knelpunt dossiers, en de regionale overlegtafels worden versterkt in het zoeken van een hulpverleningsperspectief via een casuoverleg. Voor 2011 en 2012 staat de samenwerking met de kinder- en jeugdpsychiatrie en met het beleidsdomein Onderwijs prioritair op de agenda.

Voor de moeilijkste doelgroep wordt ook ingezet op gerichte sectorale initiatieven. Met name is er nood aan aangepaste maatregelen voor jongeren met ernstige gedrags- en emotionele stoornissen.

Daarnaast wordt onderzocht of combinaties dagcentrum-onderwijs mogelijk en wenselijk zijn, wordt geïnvesteerd in de verdere uitbouw van thuisbegeleiding voor GES-jongeren, wordt een verkennend onderzoek gevoerd naar het voorkomen van drugsmisbruik bij jongeren met een beperking en worden VAPH-voorzieningen omgevormd tot multifunctionele centra. Dergelijke centra overstijgen de beperkingen eigen aan de bestaande erkenningscategoriën.

- **Rechtstreeks toegankelijke hulp**

De beleidsaandacht in de jeugdhulp voor de toegangspoort, de crisishulp en de prioritair toe te wijzen dossiers, betekent niet dat de rechtstreeks toegankelijke hulp stiefmoederlijk wordt behandeld. De bedoeling is deze capaciteit in te zetten op de verdere ontwikkeling van een aanbod voor jongeren vanaf 12 jaar.

- **Rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp**

De voorbije jaren zijn heel wat stappen gezet om kinderrechten en mensenrechten in de jeugdhulp te implementeren en dit zowel van overheidswege als in de dagelijkse praktijk in voorzieningen. Uit het inspectierapport op de decreten IJH is gebleken dat heel wat hulpverleners moeilijkheden ervaren in het omgaan met het inschatten van de handelingsbekwaamheid van minderjarigen. Een van de aanbevelingen van het rapport is hulpverleners daarin te ondersteunen via de intersectorale uitwisseling van goede praktijken. Daarom opteert de minister voor een nieuwe studiedag rond dat thema, waarbij opnieuw een intersectorale invalshoek wordt gehanteerd. De studiedag vindt plaats op 9 december 2011, en wel onder de noemer ‘Respect voor de eigenheid van kinderen en jongeren in de jeugdhulpverlening – Inspirerende getuigenissen van het omgaan met de bekwaamheid van minderjarigen’.

Centra voor kindercare en gezinsondersteuning

In samenspraak met de sector wordt de laatste hand gelegd aan een nieuw besluit inzake de erkenning en de subsidiëring van de ckg's. Omdat die regelgeving vertrekt van een modulair beschreven aanbod, zal het mogelijk worden meer flexibel en op maat van de vraag op te treden.

Bijzondere Jeugdzorg

Eenzelfde nood aan flexibilisering van het aanbod ervaren de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand. Het huidige organisatie- en subsidiemodel sluit niet langer aan bij de nood aan naadloze zorg op maat. Een structurele hertekening van dit aanbod is noodzakelijk. Dat was ook een bevinding van de Commissie Jeugdzorg.

- **Uitbreidingsbeleid**

Voor de versterking van de bijzondere jeugdbijstand in 2011 wordt twee miljoen euro vrijgemaakt en in 2012 bijkomend één miljoen euro. De minister wil daarmee het innoverend en mobiel aanbod uitbreiden.

In 2012 plant hij nieuwe initiatieven om de ingezette beweging in de verdere uitbouw van ambulante/mobiele zorgtrajecten te continueren. De nadere bepalingen daarvoor worden begin 2012 vastgelegd en in overeenstemming met het nieuwe programmatiebesluit regionaal verder verfijnd en afgestemd op het bestaande intersectorale aanbod.

Daarnaast is er de installatie van een VIPA-buffer en de differentiatie van het residentieel aanbod van de bijzondere jeugdbijstand in 2013 en 2014. Naar analogie met het mobiele aanbod, wordt er uitdrukkelijk voor gekozen om ook het residentieel aanbod te differentiëren en dynamiseren. De conclusies van het onderzoek naar de flexibele norm en de bevindingen van de experimenten inzake multifunctionele centra zullen richtinggevend zijn.

In elk geval wenst de minister in de procedure voor het toekomstige uitbreidingsbeleid de link met de investeringssubsidies sterker aan te halen. Dat om te vermijden dat er vertraging optreedt bij het effectief operationaliseren van nieuwe erkenningen. Daarmee wordt bedoeld op de VIPA-buffer. Concreet betekent dit dat in 2012 een meerjarenoproep volgt als wegbereider voor uitbreidingen van het private aanbod.

- **Gemeenschapsinstellingen en gesloten opvang**

Om tijdig gepaste hulp- en dienstverlening aan te bieden in de gemeenschapsinstellingen en in de gesloten federale centra en om een antwoord te bieden op de blijvende capaciteitsdruk, wordt de geplande uitbreiding verder gezet en het aanbod van de gemeenschapsinstellingen gedifferentieerd en beter geëquipeerd. Met de installatie van een centraal aanmeldingspunt in 2011 werd alvast de aanmeldingsprocedure geüniformiseerd en geïntegreerd.

Het gesloten federaal centrum De Grubbe te Everberg werd met een capaciteit voor zestien jongens (van 24 tot 40) uitgebreid. Omdat de federale overheid de volgende jaren in een verdere uitbreiding voorziet tot 126 plaatsen, bereidt het beleid zich daarop proactief voor. Deze uitbreidingen worden telkens geënt op de bevindingen en resultaten van de vernieuwde positionering van de beveiligde opvang.

- **Pleegzorg**

Vandaag bieden vier sectoren een apart pleegzorgaanbod aan: Kind en Gezin, de bijzondere jeugdzorg, de sector voor personen met een handicap en de gezinsverpleging in het openbaar psychiatrisch zorgcentrum Geel. Gelet daarop en omdat pleegzorg de eerste te overwegen hulpverleningsvorm is voor kinderen tot zes jaar die vanwege een probleemsituatie niet in hun natuurlijke milieu kunnen (ver)blijven, is een intersectorale harmonisering van pleegzorg als zorgvorm dringend noodzakelijk. Want daarmee positioneert en profileert pleegzorg zich niet alleen sterker binnen het welzijnsaanbod. Een intersectoraal afgestemde screening, vorming en begeleiding van kandidaat-pleegouders kan een wervend karakter hebben, ook op kandidaat-pleegouders. Een harmonisering van de regelgeving garandeert bovendien meer gelijke rechten voor alle pleegkinderen, en zal het mogelijk maken om in alle pleegzorgsituaties meer vraaggestuurd te werken. De minister ondersteunt daarom het geplande parlementaire initiatief om snel te komen tot een intersectoraal decreet Pleegzorg.

Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin neemt deel aan het recent opgerichte forum 'Dialoog pleegzorg'. Dit is een werkgroep met vertegenwoordigers uit de drie taalgemeenschappen die informatie uitwisselen over de ontwikkeling en stand van zaken

inzake pleegzorg. Niet onbelangrijk is ook dat de drie gemeenschappen via dit forum tot gemeenschappelijke standpunten inzake pleegzorg kunnen komen. Dat versterkt hen in het overleg dat ze met de federale overheid voeren over belangrijke voorstellen die pleegouders een betere ondersteuning kunnen geven: een wettelijk statuut en het uitbreiden van verlofmogelijkheden in functie van het opnemen van zorg voor het pleegkind.

▪ Commissie Jeugdzorg

De minister engageert zich om de aanbevelingen van de Commissie Jeugdzorg daar waar mogelijk maximaal in zijn beleid in te bedden. Daarnaast is het zo dat de vele getuigenissen in de commissie en de vele evoluties op het terrein nopen tot een beleidssynthese zoals het Perspectiefplan 2020 die bevat voor de sector van de gehandicaptenzorg. In eerste instantie zal het erop aankomen de bestaande dynamiek (integrale jeugdhulp, modulair denken en werken, trend naar flexibilisering en preventief contextgericht werken, multifunctionele centra enzovoort) consistent en afgestemd te vatten in een intersectoraal gedragen kader. De minister neemt daartoe in 2012 het initiatief, via het organiseren van een staten-generaal.

- In de sector van personen met een handicap versterken we de politiek van innovatie en uitbreiding om zo voor deze doelgroep het aanbod maximaal beschikbaar en toegankelijk te maken

Strategisch plan als leidraad voor de zorgvernieuwing

De strategische projecten opgenomen in Perspectief 2020 worden in 2011 verder geconcretiseerd in een omvattend projectplan. Dat gebeurt onder aansturing van de veranderingsmanager, die in een permanente dialoog met de stakeholders het Perspectiefplan stapsgewijs uitvoert.

In het deelproject ‘Uitbouwen van een goed werkend voortraject’ worden de Diensten Ondersteuningsplan operationeel tegen eind 2011.

Wat de zorgregie en het PAB-systeem betreft, geeft de minister mee dat het PAB volledig geïntegreerd wordt binnen de Centrale Registratie van Zorgvragen. Dat gebeurt in twee fases. Eind 2011 is er één zorgvragendatabank voor zowel PAB-vragen als vragen naar zorg in natura, en krijgt een eerste groep PAB-aanvragers een contactpersoon toegewezen in functie van het detecteren van de meest prioritair te bemiddelen dossiers. De tweede groep PAB-aanvragers zal een contactpersoon toegewezen krijgen tegen eind 2012.

De regelgeving van het PAB-systeem wordt op korte termijn ook grondig aangepast. Er wordt onderzocht of de doelgroep voor de spoedprocedure kan worden uitgebreid en of de combinatiemogelijkheid tussen PAB en zorg in natura kan worden gefaciliteerd. Er komt een uniform mechanisme voor de selectie van de meest prioritair te bemiddelen dossiers en er wordt een regeling getroffen voor de vergoeding van assistenten bij het overlijden van een persoon met een handicap.

Krachtlijnen voor het uitbreidingsbeleid

Binnen de meerjarenplanning zal ieder jaar de nodige ruimte vrijgemaakt worden om voorzieningen die een vergunning hebben effectief te laten starten bij voltooiing van de infrastructuurwerken. In de VIPA-buffer zitten voornamelijk bouwvoorstellen voor tehuizen niet-werkenden binnen het aanbod voor volwassenen. Het gaat hier om wooninfrastructuur die niet te vinden is op de sociale of private huur- of koopmarkt.

Daarnaast werden en worden er bijkomende maatregelen genomen om de middelen gericht in te zetten voor de mensen met de zwaarste ondersteuningsnood. Voor de personen die in een bezigheidstehuis verblijven, zal via de Diensten Inclusieve Ondersteuning

een meer inclusief aanbod ontwikkeld worden. Vanaf het uitbreidingsbeleid 2012 zullen de bijkomende middelen ook maximaal persoonsvolgend toegekend worden.

De afgelopen jaren werd reeds een deel van de middelen van het uitbreidingsbeleid vrijgemaakt voor persoonsvolgende convenants: hierbij krijgt de zorgaanbieder een budget dat vasthangt aan de opvang van een welbepaalde persoon. Deze methodiek werd tot nog toe gebruikt voor mensen die moeilijk ondersteuning konden vinden. Dergelijke convenant laat ook toe de middelen flexibeler in te zetten dan binnen een klassiek tehuis of dagcentrum. Daarnaast zal de rechtstreeks toegankelijke ondersteuning worden versterkt. Vanaf het uitbreidingsbeleid 2012 zal 20 procent van het provinciale budget, na VIPA-buffer, gevrijwaard worden voor rechtstreeks toegankelijke ondersteuningsvormen.

Vanaf 2012 zullen de provinciaal te verdelen middelen, na vrijwaring van de nodige budgetten voor de VIPA-buffer, integraal besteed worden aan persoonsvolgende financiering, hetzij via persoonsvolgende convenants, hetzij via PAB-budgetten. Doordat een regionale prioriteitencommissie de selectie zal maken, zullen ook de meest dringende vragen een oplossing krijgen.

De historische personeelsstop in de sector van de gehandicaptenzorg noopt nog steeds tot de gerichte uitbreiding van de personeelsomkadering. In dit verband werd in 2011 een eerste contingent van 84 personeelsleden verdeeld over de voorzieningen. In 2012 zal dit proces verder gezet worden. De concrete keuzes zullen worden gemaakt in overleg met de veranderingsmanager en de sociale partners. Daarbij zal het element zorgzwaarte sterker doorspelen dan tot op vandaag het geval is.

- We investeren in een toereikend zorg- en gezondheidsaanbod om zo maximaal zorg op maat te kunnen aanbieden

Over thuiszorg en maatregelen om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen blijven

Heel wat zorg wordt vandaag door mantelzorgers en vrijwilligers opgenomen in informele circuits. Vrijwilligers treden op als ondersteuning van de mantelzorg en de professionele zorg en voegen er een meerwaarde aan toe. In het Woonzorgdecreet van 19 maart 2009 wordt de kracht van deze vrijwilligers bestendigd in de diensten voor gastopvang en oppashulp. De diensten voor gastopvang worden sinds 2011 niet alleen erkend maar ook gesubsidieerd. Verder wordt in een jaarlijkse uitbreiding van het urencontingent vrijwilligersoppas voorzien. De minister deed dat in 2011 en ook in 2012 garandeert hij een groeipad voor de vrijwilligersoppas. Daarnaast gaat hij na of een betere financiering mogelijk is van de professionele omkadering die moet zorgen voor de coördinatie van de oppashulp en voor een kwalitatieve begeleiding en ondersteuning van de vrijwilligers. Om de mogelijkheden van vrijwilligersoppas en dan hoofdzakelijk de tijdsintensieve nachtoppas te verruimen, zal hij in overleg met de federale overheid streven naar een verhoging van de plafondbedragen inzake de onkostenvergoeding voor vrijwilligers.

In het najaar van 2011 en in 2012 zal hij een uitbreiding van de aanvullende thuiszorg (poets-, karwei- en oppashulp) realiseren via de lokale diensteneconomie. In 2012 volgt een uitbreiding van het urencontingent gezinszorg met twee procent.

Een besluit van de Vlaamse Regering zal het aanbieden van gezinszorg in crisissituaties beter mogelijk maken. Acute gezinszorg (snel en flexibel) vergt een versoepeling van de bestaande regelgeving. Een aanpassing van de intakeprocedure, het sociaal onderzoek en een specifieke bijdrageregeling voor de gebruikers worden in het vooruitzicht gesteld.

Analoog met 2011 plant de minister een uitbreiding van het aantal vte ten behoeve van de Diensten Maatschappelijk Werk. In het najaar van 2011 legt hij de resultaatgerichte

indicatoren, en het bijhorende bonussysteem vast. Deze indicatoren laten toe de diensten op een eenduidige manier op te volgen.

Door het verder invoeren en verfijnen van ICT-gestuurde instrumenten als telemonitoring, multisensoring van patiëntenparameters of geavanceerde domotica kunnen zorgbehoevenden langer in hun vertrouwde woning blijven. Inzetten op assistieve zorgtechnologie moet leiden tot het versterken van de autonomie, het verhogen van het comfortgevoel en het waarborgen van een betere maatschappelijke inclusie. Bovendien laten deze technologieën toe de zorgverlener en de mantelzorger beter te ondersteunen door een betere informatiegaring en -doorstroming. De demonstratieprojecten van Flanders' Care spelen hier uitdrukkelijk op in. Ook dienen de Personen Alarm Systemen tijdig vervangen en uitgebreid. Zowel in 2011 en 2012 zijn hiervoor specifieke budgetten.

Hulpmiddelen dienen aangewend binnen ethische randvoorwaarden. Bijvoorbeeld kunnen beslissingen over technologische ondersteuning voor personen met dementie zowel de autonomie als de privacy van de betrokkenen beperken. Om die reden werd deze problematiek voorgelegd aan het Belgisch Raadgevend Comité voor Bio-ethiek. Hun advies zal richtinggevend zijn bij het formuleren van de ethische randvoorwaarden bij het aanwenden van hulpmiddelen voor dwaaldetectie.

In 2011 zullen naast de diensten voor gastopvang, ook andere nieuwe initiatieven kunnen rekenen op subsidiëring. De achterstand in 2010 is hiermee weggewerkt en ook in 2012 zijn er middelen voor dergelijke nieuwe initiatieven.

Opdat zorgbehoevende ouderen langer thuis zouden kunnen blijven wonen, is het nodig dat thuiszorgondersteunende initiatieven zoals kortverblijf en dagverzorging voldoende en voldoende gespreid in Vlaanderen aanwezig zijn. In 2012 wordt een bijkomend budget vrijgemaakt waarmee 400 plaatsen kortverblijf en dagverzorging gesubsidieerd kunnen worden. Dit jaar nog komt er een regularisatieronde waarbij niet-erkende dagverzorgingscentra een erkenning kunnen krijgen, zelfs als er geen programmatieruimte beschikbaar zou zijn. Zoals decretaal bepaald is vanaf 1 januari 2012 dagverzorging een verplicht erkende zorgvorm.

In een assistentiewoning verblijft de bewoner zelfstandig en kan hij een beroep doen op zorg. Speciale aandacht gaat uit naar crisiszorg en naar overbruggingszorg. Een groep van assistentiewoningen integreert zich zoveel mogelijk in de buurt en de woonassistent zorgt ervoor dat de bewoners kunnen deelnemen aan activiteiten die de socialenetwerkvorming bevorderen. Er wordt een toekomstgericht werkingskader vastgelegd voor deze assistentiewoningen, de opvolgers van de huidige serviceflats. De minister zoekt daarbij, in overleg met de minister van Wonen, maximale synergie met het aanbod en de mogelijkheden van de sociale huisvesting.

Uitbouw van de eerstelijnsgezondheidszorg

De minister maakt, in overleg met het Samenwerkingsplatform Eerstelijnsgezondheidszorg, werk van een nieuw besluit betreffende samenwerkingsverbanden op het niveau van de praktijkvoering in de eerstelijnsgezondheidszorg. In dat besluit wil hij een aantal minimale en duidelijk omschreven erkenningsnormen vastleggen. Hij denkt aan het werkgebied, de multidisciplinaire samenstelling en de meerwaarde voor de gebruiker, de overheid en specifieke doelgroepen. Een van de mogelijke samenwerkingsverbanden in deze context zijn de wijkgezondheidscentra.

Het hiervoor genoemde samenwerkingsplatform is ook het forum waarin de aanbevelingen van de eerstelijnsconferentie worden opgevolgd. De samenwerkingsverbanden op de eerste lijn zijn er daar een van.

Een tweede beleidsproject, dat samen met IBBT wordt uitgevoerd, betreft de drie ICT-doelstellingen: het kadaster (dat de basisidentificatiegegevens over zorgverleners en voorzieningen zal bevatten), de e-Health box en de Eerstelijnskluis (Vitalink). De relevantie van de ICT-pijler voor de eerstelijns is in elk geval groot. Zo krijgt de Eerstelijnskluis als eerste toepassing het medicatieschema. De minister plant daarvoor pilootgroepen en testgebruikers, en mikt daarvoor op de tweede helft van 2012. Daarnaast zal het kadaster op termijn de gegevensbron worden voor de vijftien SEL's bij het uitvoeren van hun opdracht om een volledig en actueel overzicht van de zorgaanbieders, verenigingen van mantelzorgers en gebruikers en vrijwilligersorganisaties binnen het eigen werkgebied te maken.

Een derde beleidsprioriteit betreft de invoering van de eerstelijnspsychologische functie.

Cliëntgeoriënteerde organisatie van de geestelijke gezondheidszorg

▪ Projecten zorgnetwerken en -circuits

In overeenstemming met artikel 11 van de Ziekenhuiswet, worden zorgnetwerken en -circuits meer en meer het organisatorische richtsnoer voor de uitbouw van een meer flexibel uitgebouwde geestelijke gezondheidszorg. Dit jaar wordt in dat verband gestart met de implementatie van projecten voor de doelgroep van (jong)volwassenen met psychische of psychiatrische problemen. Bedoeling is om via deze netwerken te komen tot zorg op maat, en wel door vooral in te zetten op preventie, mobiele equipes en revalidatieteams.

De door Vlaanderen erkende en gesubsidieerde welzijnsvoorzieningen en -organisaties worden actief betrokken bij de hervormingsbeweging van de geestelijke gezondheidszorg. De doelstelling daarvan is informatie-uitwisseling en samenwerking. Zo zullen bijvoorbeeld thuiszorgvoorzieningen kunnen samenwerken met de te creëren mobiele equipes voor de doelgroep van ernstige en langdurige patiënten met een psychiatrische problematiek.

De inbreng van de cgg in de zorgcircuits en -netwerken mag niet ten koste gaan van hun kernactiviteiten, namelijk de ambulante face-to-face behandeling van cliënten. Dit omdat de vraag naar ambulante behandeling groot is en blijft.

De minister moedigt de cgg in elk geval aan in hun nieuwe beleidsplannen 2012-2014 innovatie een belangrijke plaats te geven. Ook samenwerking met de CAW's verdient aandacht.

▪ Uitbreiding cgg

In 2011 zal extra geïnvesteerd worden in de uitbreiding van de capaciteit van de kinderen jongerenteams in de cgg. In 2012 is een uitbreiding gepland van de capaciteit van de ouderenteams in de cgg.

In 2011 wordt het Familieplatform Geestelijke Gezondheid opgericht. Er zijn acht leden, met name de Vlaamse Alzheimerliga, de Huntingtonliga, Ups & Downs, de Vereniging Anorexia Nervosa - Boulimia Nervosa, het Centrum Zit Stil, de Vlaamse Vereniging Autisme, Similes en de Werkgroep Verder. Het platform zal dan ook een belangrijke gesprekspartner zijn en daarom wil de minister nagaan hoe het financieel kan worden ondersteund.

In 2011 en 2012 wordt het beeldvormingsproject geestelijke gezondheidszorg, dat getrokken wordt door de Vlaamse Vereniging Geestelijke Gezondheid en de vzw Sint-Annendael te Diest, verder gezet. Het wil het taboe rond geestelijke gezondheid doorbreken en psychische problemen bespreekbaar maken. De actie 'Te Gek van de Tour 2011' en de 'Te Gek Karavaan' zijn enkele van de acties die hiertoe moeten bijdragen.

- We realiseren een toegankelijke en beschikbare dienstverlening waarbij aandacht is voor de facetten eigen aan de leefsituatie en zorgnoden van de specifieke doelgroepen

Slachtoffers en getuigen van (intrafamiliaal) geweld, misbruik en kindermishandeling

Op dit moment zijn er in verschillende sectoren meldpunten voor diverse vormen van geweld en misbruik. Dat is voor de burger geen transparante situatie. Nochtans is er aan transparantie en een laagdrempelig meldpunt grote nood. Dat is onder meer wat het verloop en de aanbevelingen van de federale ‘Bijzondere commissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de kerk’ leren. De minister wil daar stevig op inzetten. In overleg met de CAW's en de VK's bereidt hij momenteel de oprichting voor van één meldpunt voor misbruik, geweld en kindermishandeling in Vlaanderen en Brussel. Burgers die in aanraking komen met een vermoeden van geweld, misbruik of kindermishandeling moeten daar terecht kunnen voor informatie, advies en gerichte doorverwijzing. Het unieke meldpunt zal in zijn werking het aanbod integreren van de nu apart opererende meldpunten. Zo zal het meldpunt ook instaan voor situaties van ouderenmisbehandeling. Met het Vlaams Meldpunt Ouderenmisbehandeling bespreekt de minister op welke wijze hun opgebouwde expertise gevalideerd kan worden. Ook met de provincies gaat hij de dialoog aan over het herpositioneren van hun betrokkenheid. Hij doet dat in het kader van de evoluties van de interne staatshervorming.

Het installeren van één meldpunt kan geen geïsoleerde actie zijn. De minister werkt daarom in de schoot van de Vlaamse Regering aan een globaal actieplan geweld en kindermishandeling. Recent werd daarvoor een kader uitgetekend en vastgelegd tussen Welzijn, Sport, Onderwijs en Jeugd, waarbij aansluitend de link naar Justitie niet mag ontbreken. Het meldpunt zal uiteraard maar effectief zijn als het brede publiek ervan op de hoogte wordt gebracht en als hulp- en dienstverleners, jeugdwerkers, leerkrachten, trainers en andere betrokken professionals gevormd worden in het gepast reageren op signalen van geweld of misbruik. Een belangrijk referentiekader hiervoor is het in 2010 tussen Welzijn en Justitie afgesloten protocol kindermishandeling dat het handelen van hulpverleners, politie en justitie richting geeft als ze geconfronteerd worden met kindermishandeling.

Wat sensibilisering betreft, zijn er al plannen ontwikkeld in de schoot van het Vlaams Forum Kindermishandeling. Dat Vlaams forum is opgericht om op beleidsniveau structurele problemen te bespreken die worden gesignaleerd door de arrondissementale raden kindermishandeling. Het Vlaams forum zal zowel aan de collega's van de federale overheid als aan de Vlaamse Regering aanbevelingen formuleren. Het blijft ook een belangrijke rol spelen in de noodzakelijke sensibiliserings- en vormingsacties. Het Vlaams forum bestaat momenteel uit actoren van welzijn, politie en justitie. Het is daarom ook het forum om de afstemming en coördinatie van de slachtofferzorg bij politie, justitie en hulpverlening uit te klaren, een vraag die ook in de aanbevelingen van de Bijzondere Kamercommissie terugkomt.

Mensen met schulden

Een van de opdrachten van het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling is de preventie van schuldoverlast. Dit vertaalt zich momenteel in een aantal ad-hocprojecten (eerste hulp bij schulden, in balans, budget survival kids enzovoort). Om daar meer lijn in te brengen werd het centrum gevraagd een langetermijnpreventieplan te formuleren. Het zal niet alleen een visie over schuldpreventie bevatten. Het zal ook, per doelgroep, concrete resultaten als doelstelling naar voren schuiven. In die zin zal dit plan bepalen hoe het Vlaams preventiebeleid verder vorm zal worden gegeven.

Om de werking rond schuldenlast en schuldbemiddeling te versterken is ervoor geopteerd het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling te verzelfstandigen. De subsidiëring van het nieuwe centrum start vanaf 1 januari 2012. De werking van het nieuwe Vlaams Centrum

Schuldenlast zal gebaseerd zijn op een duidelijke meerjarenplanning. De concrete subsidie wordt vervolgens toegekend op basis van een jaarplan.

Gedetineerden en geïnterneerden

Allereerst wordt gezorgd voor een aangepast aanbod voor de gedetineerden die in Tongeren verblijven. Dit aanbod wordt onder meer aangeboden door het agentschap Jongerenwelzijn. De minister volgt de evolutie van de bouwplannen en van de uitbating van de forensische psychiatrische centra in Antwerpen en Gent nauwgezet. Dat gebeurt ook voor de plannen die Justitie heeft met de geïnterneerden die, gezien de geplande capaciteit, niet in de centra van Gent of Antwerpen zullen verblijven.

Om aan de schrijnende situatie van geïnterneerden met een mentale beperking te verhelpen, heeft het VAPH in drie gevangenissen projecten opgezet om deze personen voor te bereiden op een meer aangepaste opvang buiten de gevangenis (Gent, Antwerpen en Merksplas). In het verlengde daarvan werden reeds drie speciale units erkend voor de residentiële opvang van deze personen, na doorstroming uit de gevangenis.

Het ontwerp van decreet betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt afgerond. Het toekomstige decreet beoogt een verankering van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, een bijsturing van het overleg en het geeft een decretale basis aan de informatiedeling.

Thuislozen

Aan de hand van een actieplan Thuisloosheid dat samen met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk en de VVSG en in afstemming met het woon- en armoedebeleid in 2010 is ontwikkeld, streeft de minister ernaar thuisloosheid op een integrale manier aan te pakken. De komende jaren wil hij dit plan stapsgewijs uitvoeren. Zo is er in 2010 een onderzoek naar de aanbodverheldering van thuislozenzorg uitgevoerd, wordt werk gemaakt van de ontwikkeling en het uittesten van de IT-applicatie voor de aanbodzijde en wordt tegen het najaar een bundeling van bestaande goede praktijken verwacht die de vereiste netwerkaanpak tussen de relevante actoren op het terrein vormgeven. Ook de acties voor mensen zonder wettig verblijf passen in dit kader. Met de provincies wil de minister tijdig de nodige afspraken maken inzake opvang van dak- en thuislozen in de wintermaanden.

1.3.4. We sturen, stimuleren en ondersteunen de welzijns- en gezondheidsactoren zodat ze kwaliteitsvolle zorg bieden in een aangepaste infrastructuur, voortdurend innoveren, een inclusieve aanpak bevorderen en duurzaam te werk gaan

- We enten een concrete beleidsaanpak op het eengemaakte Kwaliteitsdecreet om de voorzieningen zo te stimuleren de kwaliteit van hun aanbod te verbeteren

Bij de uitvoering van het Kwaliteitsdecreet van 17 oktober 2003 nemen de verschillende sectoren in hun regelgeving op dat voorzieningen een beleid moeten voeren ten aanzien van grensoverschrijdend gedrag, met aandacht voor preventie, detectie, gepast reageren en registratie. Wanneer zich situaties van grensoverschrijdend gedrag voordoen, moeten voorzieningen dat melden aan de erkennende overheid. Op die manier versterkt de minister de aandacht voor, de alerte omgang met en een stringente opvolging van situaties van geweld en misbruik.

Net zoals bij de sector van personen met een handicap ging de kinderopvang van start met het nieuwe Kwaliteitsdecreet op 1 juli 2011. De betrokken sectoren zijn hiervan op de hoogte gebracht. In het najaar worden ze verder ondersteund met extra infomateriaal. De zorgkwaliteit in de kinderopvang is en blijft een permanent aandachtspunt. Er wordt verder werk gemaakt van de opmaak en het actualiseren van beroepsprofielen in de kinderopvang, onder meer door het uitvoeren van het actieplan ‘Werk maken van werk in de

zorgsector'. Verschillende acties werden in 2011 reeds tot een goed einde gebracht. Vanaf september 2011 is gestart met het uitwerken van basiscompetenties voor de kinderopvang, wat als input kan dienen voor de actualisatie voor beroepsprofielen.

In het najaar van 2011 wordt verder onderzocht of een opleiding 'begeleider kinderopvang' in het hoger beroepsonderwijs mogelijk en zinvol kan zijn voor het bereiken van de doelstellingen en start hierover het overleg met het beleidsdomein Onderwijs. In 2012 worden deze acties voortgezet. Daarnaast zorgt de minister ervoor dat de uitwerking van gestandaardiseerde EVC-proeven binnen het volwassenenonderwijs wordt opgevolgd.

Voor de ckg's en de consultatiebureaus van Kind en Gezin werden in 2011 de nieuwe besluiten ter uitvoering van het Kwaliteitsdecreet van 2003 voorbereid. De uitvoeringsbesluiten zullen voor beide sectoren in werking treden begin 2012.

Jongerenwelzijn werkte in 2011 samen met Zorginspectie en de sector van de bijzondere jeugdbijstand aan de inhoudelijke uitwerking van een uitvoeringsbesluit bij het Kwaliteitsdecreet. Voor de hele sector, zowel de private voorzieningen als de gemeenschapsinstellingen, geldt hetzelfde kwaliteitstraject. Hierbij is rekening gehouden met het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp.

Kwaliteit van zorg: goede praktijken en een conferentie

Het eengemaakte Kwaliteitsdecreet stuurt in wezen een evolutief proces aan van kwaliteitszorg naar kwaliteit van zorg. Die kwaliteit van zorg tastbaar maken en concreet vertalen is geen evidente opdracht. Dat kan door het uitwerken van kwaliteitskaders, zoals dat voor de woonzorgcentra gebeurt, dat kan ook via indicatoren zoals die voor de ziekenhuizen al bestaan. En het kan ook door goede praktijken in de kijker te plaatsen en de kennis daarover te verspreiden. Dat laatste gebeurt sinds 2010 via het actieplan 'kennisdeling efficiënte en effectieve praktijken'. Dit actieplan moet gezien worden als middel om met alle betrokkenen – praktijkwerkers, gebruikers, management van voorzieningen, wetenschappers, onderwijsinstellingen, ondersteuningsstructuren en beleid – uit te zoeken hoe het evidencebased werken en kennisdeling van goede praktijken structureel kunnen verbeteren.

Kwaliteit van de hulp- en dienstverlening is een breed concept. Evidencebased werken zit daarin vervat, net als toezicht op de kwaliteit van de zorg en openbaarheid van deze toezichtsgegevens. In het najaar van 2012 volgt een conferentie waarin het beleid met alle stakeholders zal debatteren over al deze facetten van een kwaliteitsvolle hulp- en dienstverlening.

Complementair aan het Kwaliteitsdecreet zal aan de Vlaamse Regering en aan het Vlaams Parlement een ontwerp van decreet worden voorgelegd betreffende de verplichte melding van risicovolle medische praktijken om ook buiten de context van een gereguleerd en erkend ziekenhuisaanbod een minimum van kwaliteitszorg te kunnen garanderen bij risicovolle medische handelingen in extramurale praktijken.

- We bouwen een toegankelijke zorginfrastructuur uit om zo de bereikbaarheid van het aanbod voor de gebruiker te optimaliseren

Om de fysieke toegankelijkheid van de door het VIPA gesubsidieerde welzijns- en gezondheidsvoorzieningen te verbeteren, sloot het VIPA midden 2009 een overeenkomst met vzw Enter, het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid. Dankzij deze samenwerking werd eind 2010 een 'inspiratiebundel' toegankelijkheid voor woonzorgcentra opgesteld, met een focus op dementie. In het komende jaar wordt een gelijksoortige inspiratiebundel uitgewerkt voor de acute ziekenhuizen, alsook voor de kinderdagverblijven, de cgg's en de CAW's. De versie voor de sector van personen met een handicap wordt opgestart in het

najaar van 2012. Daarnaast wordt nagegaan of het wenselijk en haalbaar is dat ook de DIO in aanmerking komen voor een bepaalde vorm van VIPA-subsidiëring.

In de bijzondere jeugdbijstand zal de techniek van de VIPA-buffer worden toegepast voor de begeleidingstehuizen en de onthaal-, observatie- en oriëntatiecentra, met reële investeringen in 2013 en 2014, wat tot een aanzienlijke capaciteitsverhoging en differentiatie zal leiden van het residentiële aanbod in de bijzondere jeugdbijstand.

Via extra financiële injecties wordt de wachttijd voor de ouderenvoorzieningen beperkt tot één jaar tussen het jaar van het indienen van een ontvankelijk technisch-financieel plan en het jaar van het verkrijgen van een principieel akkoord. Tegelijkertijd wordt werk gemaakt van een dynamiseren van de voorafgaande vergunningen. De ontvankelijkheidseisen voor een aanvraag tot voorafgaande vergunning of aanpassingen van voorafgaande vergunningen verleend na 1 januari 2010 worden gepreciseerd. De criteria voor de beoordeling van de aanvragen tot een verlenging van de voorafgaande vergunning zullen vastgelegd worden. Ook zal een besluit worden afgewerkt waardoor eenmalig aan initiatiefnemers onder een aantal voorwaarden de mogelijkheid wordt geboden om een voorafgaande vergunning ouderenzorgvoorziening aan te vullen met het oog op een snellere realisatie van een uitbreiding van een voorziening of van een nieuwe voorziening.

– We bouwen aan een duurzame welzijns- en verzorgingsinfrastructuur

In de nieuwe Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling blijft duurzaam bouwen een belangrijk aandachtspunt, ook bij de bouw van welzijns- en gezondheidsinfrastructuur. In de eerste plaats wordt verder ingezet op samenwerking met de Vlaamse Bouwmeester. Er wordt een protocol afgesloten voor de realisatie van enkele proefprojecten in de welzijns- en zorgsector. Samen met hem wordt eind 2011 ook een symposium georganiseerd met een sterke focus op innovatie en duurzaamheid in de ouderensector.

Daarnaast heeft het VIPA het voorbije jaar de eerste stappen gezet om in de toekomst gebruik te maken van de LCCA-techniek. Dat impliceert dat wordt gekeken naar de totale kost voor het realiseren, uitbaten, onderhouden en het eventueel van de hand doen van patrimonium, voor de hele levenscyclus van een gebouw. In opdracht van het Kenniscentrum WVG en het VIPA heeft de K.U.Leuven begin 2011 een instrument ontwikkeld dat de implementatie van LCCA bij VIPA-projecten mogelijk maakt. Intussen loopt reeds een tweede onderzoek, met name een evaluatie van de effectiviteit van het subsidiëren van de bouwkost van woonzorgcentra. In de eerste helft van 2012 zijn de resultaten van die studie bekend.

Tot slot besteedt de minister aandacht aan de Vlaamse regelgeving inzake brandveiligheid. De gemeenschappelijke voorschriften voor brandveiligheid, voor alle categorieën van gebouwen ongeacht hun bestemming, worden bepaald in federale basisnormen. Deze basisnormen gelden voor alle nieuwe gebouwen en zijn niet van toepassing op bestaande gebouwen. De ontwikkeling van specifieke regelgeving voor brandveiligheid, afgestemd op een bepaald doelpubliek of een bepaalde functie van het gebouw, is een Vlaamse bevoegdheid. De specifieke Vlaamse regelgeving werd in elke welzijns- en zorgsector parallel aan elkaar ontwikkeld. De regelgeving is dan ook vrij divers en vraagt om meer afstemming. Recent heeft de technische commissie brandveiligheid het ontwerpbesluit brandveiligheid voor ouderenvoorzieningen gereviseerd met het oog op een consequente opbouw. In de loop van 2011 en 2012 zal de minister ook het ontwerpbesluit brandveiligheid voor jongerenwelzijn afstemmen op deze opbouw. De uitgangspunten die hierbij worden gehanteerd, zullen expliciet worden opgenomen in een sectoroverschrijdende leidraad voor brandveiligheid. Voor alle toekomstige regelgevende initiatieven of aanpassingen van bestaande regelgeving wordt deze leidraad als basis genomen.

- We realiseren de ViA-doorbraak Flanders' Care om zo de innovatie in de welzijns- en gezondheidszorg te stimuleren

De opdrachtverklaring van Flanders' Care luidt: op een aantoonbare wijze en door innovatie het aanbod van kwaliteitsvolle zorg verbeteren en verantwoord ondernemerschap in de zorg economie stimuleren. Er wordt verder gewerkt aan de invulling van deze opdrachtverklaring.

Demonstratieprojecten

Demonstratieprojecten vormen de brug tussen enerzijds het afronden van onderzoek en ontwikkeling en anderzijds het uitrollen van de innovatie over heel Vlaanderen en dit met de beide objectieven van Flanders' Care voor ogen: kwaliteit van zorg en internationale valorisatie. Men rekent op de inzichten van de zorginstellingen om aan te tonen dat een vernieuwing een vooruitgang betekent voor de kwaliteit van zorg. De verspreiding van de vernieuwing kan dan onder meer gebeuren door de uitbouw van een commercieel aanbod door ondernemingen. Een eerste oproep, voor een budget van 800.000 euro, werd afgerond in 2011. Voor deze oproep werden 29 aanvragen ontvangen, waarvan vijf worden ondersteund. Het instrument van de demonstratieprojecten wordt verder ingezet om samenwerking tussen zorgactoren en ondernemingen te stimuleren. Demonstratieprojecten worden ook aangewend om innovatie zonder commerciële perspectieven een plaats te geven.

Flanders' Care Invest

Met Flanders' Care Invest investeert PMV in ondernemingen op een moment dat commerciële investeerders nog drempelvrees hebben. Aldus wordt ondernemerschap in de zorg verder ondersteund. Voor het eerste werkjaar wordt in een investeringsvolume van één miljoen euro voorzien.

ICT in de zorg

Met de ondersteuning van IBBT en samen met de betrokken actoren – de voorzieningen, de ziekenfondsen en de industrie – wordt nagegaan welke initiatieven op termijn kunnen bijdragen tot een krachtig informatie-, communicatie- en beheerplatform. Daartoe wordt begin 2012 een rondetafelconferentie georganiseerd in het kader van ViA. Deze conferentie belicht aspecten als maatschappelijke meerwaarde, mogelijke businessmodellen en technologische opties, met nadruk op gegevensdeling. Verder worden instrumenten ontwikkeld voor het stimuleren van nieuwe ontwikkelingen die het platform ontsluiten voor de gebruikers.

Om de gegevensdeling over innovatieve projecten te verbeteren, onderzoekt de minister de mogelijkheid van een projectendatabank. Op die manier wil hij zorgvernieuwing, van welke aard ook, actief ontsluiten. In eerste instantie verwacht hij van de agentschappen van het beleidsdomein dat zij hun projecten melden zodat onderlinge informatie-uitwisseling mogelijk is. Hij verwijst in dit verband tot slot naar het hoofdstuk over de uitbouw van de eerstelijnsgezondheidszorg en naar de evolutie van eHealth en het op stapel staande decreet betreffende de organisatie van de gegevensdeling tussen actoren in de zorg. Hij werkt mee aan een voorstel van samenwerkingsakkoord aangaande eHealth tussen de gemeenschappen en gewesten en het federale niveau.

Leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid

In het kader van Flanders' Care en van de conceptnota Perspectief 2020 geldt ook het ontwikkelen van een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid als een innovatieve actie. De minister wenst daarbij een extra stimulans te geven aan kennisdeling en deskundigheidsbevordering op het terrein van de assistieve technologie. Dat alles moet leiden tot een snellere benutting van de nieuwe technologische mogelijkheden. Cruciaal daarin is de ont-

schotting van de aanpak. Het hulpmiddelenaanbod moet worden ontsloten voor personen met een handicap en voor ouderen. In een eerste stap zal hij in dat verband werk maken van een Vlaams centrum voor hulpmiddelen en assistieve technologie, dat de bestaande expertise bundelt en uitdraagt.

Zorg om talent koppelen aan sociale innovatie

De minister ontwikkelt acties voor de beheersing van de evolutie van vraag naar en aanbod van goed opgeleid personeel voor de verschillende taken in de zorgsector. Zo wordt verder ingezet op het promoten van de zorgberoepen om (jonge) mensen te motiveren de stap naar een zorgopleiding te zetten. In het kader van de Internationale Dag van de Verpleegkunde op 12 mei 2011 heeft hij samen met de Ambassadeur Zorgberoepen, mevrouw Lon Holtzer, het startschot gegeven van een promotiecampagne. De gehanteerde baseline was 'Word zorgverlener, en beteken écht iets voor mensen'. Het gaat om een langetermijncampagne die in 2012 zal worden doorgetrokken. De bedoeling is om jongeren, maar ook mensen die graag van job willen veranderen of willen herintreden, een correct en realistisch beeld te geven over de mogelijkheden die de zorgsector biedt. Om al deze boodschappen over te brengen naar de publieke opinie, en meer specifiek ook naar de 16 tot 18-jarigen, wordt er een website ontwikkeld vanuit en door de zorgsector, waar jongeren op een speelse manier zullen kunnen kennismaken met de waaier van mogelijkheden. Bij de uitwerking van de imagocampagne wordt de zorgambassadeur bijgestaan door het Vlaams Overlegplatform Zorgberoepen, dat zijn vertakking kent in provinciale werkgroepen.

Het Zorgvernieuwingsplatform van Flanders' Care stelde voor om het initiatief 'Dag van de Zorg' mee te ondersteunen. Met deze dag krijgen voorzieningen (zowel kleine als grote organisaties) uit de welzijns- en zorgsector de kans de mensen kennis te laten maken met hun werkzaamheden. De 'Dag van de Zorg' ligt in de lijn van de promotiecampagne van de zorgberoepen, met name het in de kijker zetten van de sector.

- We versterken het vrijwilligerswerk om zo vorm te geven aan een zorgzame en participatieve samenleving

Zorgen voor mantelzorgers en vrijwilligers

Vrijwilligers en mantelzorgers vormen met hun inzet een belangrijke en onmisbare schakel in de vermaatschappelijking van de zorg. De minister wil hen dan ook blijven ondersteunen en aanmoedigen.

Eind 2011 zal hij het uitvoeringsbesluit tot regeling van de erkenning en subsidiering van organisaties voor autonoom vrijwilligerswerk wijzigen om de financiering van de autonome vrijwilligersorganisaties te optimaliseren. Zo zullen de grotere organisaties een budget krijgen dat evenredig is aan het aantal vrijwilligers dat ze inschakelen. Hij maakt hiervoor een extra budget van 400.000 euro vrij.

Een intersectorale administratieve werkgroep maakt een inventaris van de bestaande ondersteuning van het vrijwilligerswerk binnen de gesubsidieerde zorgsectoren en onderzoekt de mogelijkheden tot verdere ondersteuning en stimulering van het ingebouwde vrijwilligerswerk. Op basis van de voorstellen van de werkgroep wordt nagegaan welke stimulansen aan het ingebouwde vrijwilligerswerk kunnen worden gegeven.

- We onderzoeken de voor- en nadelen van de organisatie van het residentiële zorgaanbod door publieke, private social profit en private commerciële zorgaanbieders

Het Steunpunt WVG publiceerde al in augustus 2008 een literatuurverkenning van de begrippen en effecten van marktwerking. De daar opgezette onderzoekslijn over 'Marktwerking en keuzevrijheid in de welzijns- en gezondheidszorg' moet de wetenschappelijke

onderbouw van het fenomeen nog vergroten. Daarnaast put de minister informatie uit de recente werkdokumenten van SAR WGG over marktwerking, commercialisering en zorg: het begrippenkader, de SWOT-analyse van het welzijns- en gezondheidslandschap in België en de visienota Maatschappelijk Verantwoorde Zorg (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1246/1*). In het najaar 2011 zal de SAR WGG een nota afwerken over hoe maatschappelijk verantwoorde zorg best gerealiseerd wordt in de woonzorg voor ouderen. De taskforce zal de inhoud van deze nota, alsook de volgende werkdokumenten van de SAR WGG hieromtrent, met aandacht bestuderen en meenemen in haar studie en analyse.

1.3.5. We bevorderen bij de overheid en bij de welzijns- en gezondheidsactoren de aandacht en het initiatief voor een meer efficiënte en effectieve werking om zo met dezelfde middelen meer zorg te creëren

- We investeren in een verbeterd(e) elektronische registratie, gegevensverzameling en gegevensuitwisseling, om zo de werkprocessen efficiënter te laten verlopen en ook om beleidsmatig een beter zicht te krijgen op vraag- en aanbodevoluties

Kiezen voor een afgestemde aanpak voor het hele beleidsdomein

Refererend aan de strategische uitdaging van deze doelstelling kan de minister niet genoeg wijzen op de noodzaak om de verschillende sectorale ICT-systemen zo te bouwen dat ze onderling minimaal met elkaar kunnen verbonden worden, dat ze bijdragen tot een geïntegreerd overzicht van gemeenschappelijke gegevens over het zorgaanbod (capaciteit, gebruik, kostprijs, personeelsimpact) en dat ze bestaande gegevens maximaal hergebruiken vanuit valide authentieke bronnen. Het doel blijft immers: (1) de verbetering van de hulpverlening door een betere informatie-uitwisseling (tussen zorgverleners en voorzieningen onderling, tussen voorzieningen en overheid en tussen overheden), door de automatische toekenning van rechten en het tot stand brengen van authentieke gegevensbronnen; (2) een betere afstemming realiseren tussen zorgvraag en zorgaanbod; (3) het verlagen van administratieve lasten, zowel voor gebruikers als voor hulpverleners en zorgaanbieders, door hergebruik van gegevens en informatie; en (4) de evaluatie van het beleid inzake Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in Vlaanderen aan de hand van heldere beleidsinformatie.

In 2011 werkt de minister aan volgende grote lijnen: (1) de juridische lijn: een nieuw decreet betreffende de organisatie van de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg, afgestemd op de technische evoluties van het eHealthplatform en de interne ontwikkelingen van het e-governmentbeleid binnen de Vlaamse overheid; (2) de interne afstemming binnen de Vlaamse overheid en met de federale overheid en (3) het partiële operationele en beleidsmatige gebruik van de al beschikbare mogelijkheden binnen het beleidsdomein en haar onderscheiden sectoren; met name in het domein van de eerstelijnsgezondheidszorg werden daartoe een aantal prioritaire projecten opgestart.

In 2012 wil de minister na de goedkeuring van het hiervoor vermelde decreet een andere belangrijke voorwaarde realiseren, namelijk de zogenaamde ‘back office’. Immers, zowel bij de diverse overheidsinstanties als bij de hulpverleners en zorgaanbieders zelf moet men zich organiseren, zodat men in staat is actuele gegevens te delen en beschikbaar te stellen voor multidisciplinaire samenwerking. Daartoe is de betrokkenheid van de zorg- en welzijnsactoren essentieel. Daarom is gestart vanuit een bottom-up benadering. Er is geluisterd naar de gebruikers, de probleemgebieden zijn in kaart gebracht en samen met hen is gewerkt aan oplossingsscenario's. Deze manier van werken wil de minister behouden. Hij zal ook de nodige middelen voor vorming en begeleiding vrijmaken.

Sectorale evoluties

- Jongerenwelzijn

Jongerenwelzijn maakt verder werk van een uniforme registratie van gegevens om het debat en de evaluatie van de hulpverlening aan jongeren te stofferen. Daartoe worden verschillende informatiesystemen aangewend: DOMINO, BINC, MICADO en CAP.

- Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

In 2011 werden de informatiebehoefte voor de ontwikkeling van het elektronisch dossier voor personen met een handicap verder in kaart gebracht. Deze oefening, die ook in 2012 wordt verder gezet, is gekoppeld aan een modellering van de werkingsprocessen van het VAPH. Voor elk werkingsproces wordt nagegaan welke informatie noodzakelijk is voor een vlot verloop ervan. Het stelselmatig in kaart brengen van deze informatiebehoefte moet resulteren in een informatiemodel voor het elektronisch dossier voor personen met een handicap dat de specificaties en onderlinge relaties tussen gegevens kan weergeven. Het informatiemodel bestaat uit een codeboek dat de relevante variabelen beschrijft. Deze variabelen worden in de VAPH-databanken en -applicaties opgeslagen en gebruikt. Dit codeboek wordt stelselmatig aangevuld naargelang meer werkingsprocessen gemodelleerd en desnoods aangepast worden.

Omdat het VAPH ook actief aan eHealth participeert, kon het op 16 juni 2011 een eerste versie van het elektronisch dossier voor personen met een handicap ontsluiten. In 2012 bouwt het VAPH zijn elektronisch dossiersysteem voor personen met een handicap en hun wettelijke vertegenwoordiger verder uit, rekening houdende met de ontwikkelingen inzake de vernieuwde toegangspoort.

- Kind en Gezin

In 2011 werd de procedure voor het attest van toezicht in het elektronisch dossierbeheer opgenomen. In 2012 worden de nog ontbrekende procedures voor de zelfstandige opvangsector geautomatiseerd. Ook in de elektronische uitwisseling van gegevens met voorzieningen en ouders worden in 2012 verdere stappen gezet.

- Zorg en gezondheid

De minister verwijst naar de eerder gemelde evoluties (kadaster, eHealth-box en Eerstelijnskluis). Er zal ook een samenwerkingsakkoord met betrekking tot het beheer en het gebruik van het eHealthplatform worden voorgelegd.

- Welzijn en Samenleving

Het gedetineerdenopvolgsysteem is in 2011 technisch verder op punt gesteld. Er is ook een link ontwikkeld tussen het informatiesysteem van het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen en het systeem. Dit zorgt ervoor dat het systeem gebruiksvriendelijker kan aangewend worden en het hulp- en dienstverleningstraject van gedetineerden gemakkelijker kan worden opgevolgd.

- We zetten in op reguleringsmanagement om zo gericht bij te dragen tot efficiëntie en effectiviteit in het optreden van zowel de administratie als de voorzieningen op het terrein

Reguleringsmanagement

De in 2010 opgestarte inspanningen met betrekking tot een meer maatschappelijk aanvaarde regelgeving worden verder gezet. Reductie van administratieve lasten, reguleringssimpactanalyses, kwaliteitsvolle formulieren, toewijzing van een dossier aan een proceseigenaar, overleg met de relevante betrokkenen en afstemming met de Europese

Dienstenrichtlijn blijven de aandacht van de minister genieten. Eind 2012 moeten de acties uit het plan ‘administratieve vereenvoudiging WVG’ leiden tot een reductie van de administratieve lasten met 20 percent. Tot hiertoe realiseerde het beleidsdomein een verlaging van 17 percent. Op het vlak van de kwaliteit van formulieren wordt de trend van het voorbije jaar doorgezet. Men realiseerden immers al een betekenisvolle verbetering: 90 percent van de formulieren bezitten momenteel een kwaliteitslabel.

Planlastendecreet van 15 juli 2011

In het kader van het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd, zal de minister de decreten van 19 maart 2003 betreffende het lokaal sociaal beleid en van 30 april 2004 houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen, aanpassen. Doelstelling is het inspireren en ondersteunen van het lokaal beleid zonder de bevoogdende verplichting om hiertoe allerlei input te leveren en met behoud van het respect voor de lokale autonomie. Beide decreten worden nog in 2011 voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Zorgstrategische planning

Naast deze operatie voor de lokale besturen, werd in de loop van 2011 de vereenvoudiging van zowel de inhoudelijke als de formele procedure voor het opmaken van een (aanpassing tot) zorgstrategisch plan voor ouderenvoorzieningen verder gezet. De beoordeling van de financiële situatie van de voorziening is nu geschrapt uit de evaluatie van het zorgstrategisch plan, met de bedoeling te focussen op de langetermijnvisie van de voorziening met betrekking tot het geplande zorgaanbod in de regio en haar rol hierin.

Er zal in de programmatie van de woonzorg (diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg, diensten voor logistieke hulp, diensten voor oppashulp en (semi-)residentiële ouderenzorg) gewaakt worden over een spreiding van het zorgaanbod over gemeenten en regio’s op basis van criteria die rekening houden met het specifieke karakter van de regio’s. Hierover wordt met de relevante koepelorganisaties overlegd. De gemeenten kunnen in het kader van hun sociaal beleid een zorgstrategische planning opstellen samen met de bestaande (woon)zorgactoren. Zij kunnen dat ook met een aantal gemeenten samen. Als deze planning past binnen de Vlaamse programmatieregels, substitueert deze zorgstrategische planning de verplichting dienaangaande van diegene die op basis van de huidige regelgeving verplicht is een dergelijke planning in te dienen.

Welgeteld

Aansluitend bij de bepalingen in het Vlaamse regeerakkoord over het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid ontwikkelt de minister ook voor zijn administratie een omvattend plan ‘Welgeteld’ dat moet leiden tot een efficiëntere en effectievere werking. Dat plan moet duidelijk maken dat de extra beleidsruimte die er komt vanaf 2012 geflankeerd wordt door een toegenomen administratieve slagkracht. De opzet is om met het departement en elk agentschap van het beleidsdomein vanuit gemeenschappelijke invalshoeken invulling te geven aan die ambities. Het plan ‘Welgeteld’ focust in dit verband op een maximaal kwalitatieve dienstverlening zonder stijging van personeel.

- We willen de procedures van erkenning en subsidiëring van de verschillende werkvormen in het beleidsdomein, over de grenzen van agentschappen en afdelingen heen, optimaliseren en maximaal op elkaar afstemmen, om zo zowel de operationele efficiëntie als de beleidsrelevantie ervan te verhogen

Het overheidsinstrumentarium (waaronder erkenning, vergunning, subsidiëring, programmatie, toezicht) wordt in het beleidsdomein WVG niet eenvormig ingevuld, noch conse-

quent gehanteerd over de verschillende zorgsectoren heen. Om daaraan te verhelpen was er nood aan een inventaris van de instrumenten die de overheid hanteert in de sturingsverhouding met de zorgvoorzieningen. Het Steunpunt WVG heeft daar werk van gemaakt.

Bij het uitklaren van de (in verschillende sectoren anders gehanteerde en gedefinieerde) begrippen, bleek dat ook moest worden gezocht naar een meer intersectoraal toepasbaar instrumentenkader. Daarom is geopteerd voor een blauwdruk voor een geharmoniseerd instrumentenkader, die meteen ook internrechtelijk en Europeesrechtelijk getoetst is. Het resultaat daarvan is een ontwerp van uniform basisinstrumentarium (eenvormige definities en basisvereisten) voor het Vlaamse zorgbeleid. Op basis hiervan kan effectief een eenvormig kader van intersectorale begrippen (instrumenten) en basisprocedures binnen WVG worden ontwikkeld. De beleidsraad zal daar stapsgewijs intersectoraal werk van maken.

Niet alleen het gehanteerde instrumentarium van erkenningsprocedures in het beleidsdomein is zeer divers. Dat geldt ook voor de subsidiesystemen. Gedetailleerde loonberekening en verrekening van werkingskosten, systemen van enveloppefinanciering en mengvormen daarvan: het bestaat allemaal. Toch wordt vastgesteld dat in de verschillende agentschappen en afdelingen analoge evoluties bezig zijn rond de financiering van het zorgaanbod. De minister onderzoekt die om op basis daarvan een meer uniforme aanpak te kunnen verwezenlijken in het beleidsdomein. Op termijn moet dit, in nauw overleg met de welzijnssector, resulteren in een beleidskader dat het gehanteerde subsidiemodel, de verantwoording van het gebruik van subsidies en het ter beschikking stellen van minimale informatie uniformeert.

- We willen een vernieuwd kader voor inspectie en toezicht initiëren om zo de voorzieningen maximaal te ondersteunen bij het bepalen en realiseren van een cliëntgericht kwaliteitsbeleid

Een kwaliteitskader voor de woonzorgcentra

Kwaliteit van wonen en zorg kan enkel verantwoord zijn indien deze voldoet aan de vereisten van doeltreffendheid, doelmatigheid, continuïteit, maatschappelijke aanvaardbaarheid en gebruikersgerichtheid. Bij het verstrekken van die zorg zijn respect voor de menselijke waardigheid en diversiteit, de bejegening, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het zelfbeschikkingsrecht, de klachtenbemiddeling en -behandeling, de informatie aan en de inspraak van de gebruiker en iedere belanghebbende uit zijn leefomgeving gewaarborgd.

Het is vanuit die uitgangspunten dat de minister het project ‘referentiekader integrale kwaliteit van wonen en zorg’ heeft opgestart. Met de ontwikkeling van een referentiekader kwaliteit, wil hij expliciteren wat van elk woonzorgcentrum in Vlaanderen inzake verantwoordende zorg mag worden verwacht. Door het vastleggen van standaarden, thema’s en indicatoren ontstaat een referentiekader waaraan voorzieningen zichzelf kunnen afmeten en dat ook deels bruikbaar is als toetssteen bij een inspectie van de erkenningsnormen. Het belang van een dergelijk perspectief verplicht om onderbouwd te werk te gaan. Er werd daarom een onderzoekopdracht uitgeschreven om het project wetenschappelijk te begeleiden. Het plan van aanpak behelst onder andere het werken met focusgroepen en met een testfase.

Gelet op de aldus gegarandeerde validiteit van het referentiekader kwaliteit, is het niet alleen relevant voor (zelf)evaluaties. Woonzorgcentra kunnen de gegevens gebruiken om er hun bewoners of het bredere publiek over te informeren, de overheid kan er resultaten en evoluties uit distilleren en daarover rapporteren aan het Vlaams Parlement, door de standaardisering kunnen voorzieningen met elkaar vergeleken worden, en het referentiekader biedt ook mogelijkheden om bepaalde elementen te laten toetsen door externe organisa-

ties. De minister zal er op termijn dan ook in de andere sectoren werk van maken. Voor de woonzorgcentra is de testfase gepland voor de eerste helft van 2012.

Openbaarheid, transparantie en toegankelijkheid

Op 1 juni 2011 sloten Zorg en Gezondheid, Zorginspectie, de ziekenhuiskoepels, de Vlaamse Vereniging van Hoofddartsen, de mutualiteiten en het Vlaams Ziekenhuisnetwerk van de K.U.Leuven, een protocol 'kwaliteitsindicatoren Vlaamse ziekenhuizen' af. Het project beoogt op de eerste plaats het verbeteren van de kwaliteit van de zorg door het stimuleren en faciliteren van het gebruik van klinische proces- en resultaatsindicatoren. De verworven informatie kan door ziekenhuizen en verstrekkers ook aangewend worden in hun opdracht tot maatschappelijke verantwoording.

In 2011 zullen de betrokken partijen een basisset van proces- en resultaatindicatoren uitwerken. In de periode oktober-december van 2011 worden de indicatoren van de basisset aan de ziekenhuizen aangeboden en krijgen zij de gelegenheid om vrijwillig aan dit initiatief mee te werken. Vanaf 2012 wordt in een geconsolideerde rapportage van de proces- en resultaatindicatoren van de meewerkende ziekenhuizen voorzien, samen met een jaarlijkse aanvulling van de basisset. Vanaf 2013 kan een rapportage per individueel ziekenhuis opgemaakt worden, op vrijwillige basis. Dit project wordt eind 2013 geëvalueerd en afhankelijk van de opportunititeiten kan nadien een nieuw protocol uitgewerkt worden.

- We ondersteunen de voorwaarden voor een goed bestuur van de sociale ondernemingen in de welzijns- en gezondheidssector om zo het professioneel ondernemerschap en de zorgethiek in ons beleidsdomein te stimuleren

VIA 4

Goed besturen steunt op goede sociale afspraken. Een nieuw Vlaams intersectoraal akkoord is in de maak. Op 23 september 2011 bereikte de Vlaamse Regering een ontwerpakkoord met de sociale partners. Hierin worden de grondvesten vastgelegd voor de nieuwe arbeids- en loonsvoorwaarden voor de komende vier jaar, met als rode draad een verantwoorde inzet van gemeenschapsmiddelen voor zorg en welzijn.

Dit ontwerpakkoord maakt de weg vrij voor ruim 3500 jobs in de sector. De intersectorale kwaliteitsmaatregelen zetten stappen vooruit in managementondersteuning, werken een nieuwe intersectorale functieclassificatie uit en verbeteren de relatie arbeid en gezin. De maatregelen brengen stabiliteit in de arbeidsovereenkomsten, screenen de werkdrukproblemen en versterken het arbeidsvolume. Dit alles met oog voor opleiding en vorming.

In de intersectorale maatregelen koopkracht is er geïnvesteerd in de tweede pensioenpijler en een ernstige opbouw naar een dertiende maand.

Ook sectoraal is er aandacht voor uitbreiding en maatregelen kwaliteit in de sectoren gezinszorg, gehandicaptenzorg, bijzondere jeugdzorg, algemeen welzijnswerk, jongerenwelzijn, kinderopvang, geestelijke gezondheidszorg, sociale economie, inburgering en werk. Het geheel van deze maatregelen zal geëvalueerd en opgevolgd worden zowel door een administratieve werkgroep gecoördineerd door het Departement WVG, als door de onderhandelingsgroep bestaande uit werkgevers, werknemers en de overheid. Bij goedkeuring van het sociaal akkoord zal dit vanaf 2012 uitgevoerd worden. Voor sommige bepalingen zullen de sociale partners collectieve arbeidsovereenkomsten moeten afsluiten. Voor andere bepalingen zal de regelgeving worden aangepast. Het Departement WVG zal de coördinatie opnemen van de uitvoering en opvolging van het akkoord. De verschillende agentschappen en het departement zullen de implementatie van het akkoord op zich nemen.

1.3.6. *We werken nauw samen met alle relevante partners op lokaal, provinciaal, regionaal, federaal en internationaal niveau om zo het welzijns- en gezondheidsbeleid onderling af te stemmen en te verbeteren en om elke partner aan te spreken op zijn verantwoordelijkheid en bijdrage*

- We streven naar een homogene aanpak van het welzijns- en gezondheidsbeleid over verschillende bestuurslagen in Vlaanderen en verlichten de planlast om zo tot een efficiëntere en effectievere overheidswerking te komen

Interne staatshervorming

Op 8 april 2011 rondte de Vlaamse Regering het witboek *Interne Staatshervorming* af. In het witboek, dat opgesteld is in samenspraak met de VVP en de VVSG, zijn zowel de basisprincipes als de concrete uitwerking van de interne staatshervorming opgenomen. Ook voor het beleidsdomein WVG zitten hier meerdere uitdagingen in vervat, die in overleg met de VVP en de VVSG verder worden uitgewerkt. Ten eerste wordt het komende jaar werk gemaakt van een nieuwe bevoegdheids- en taakverdeling tussen Vlaanderen en de provincies. De provincies zullen op het vlak van de niet-grondgebonden aangelegenheden bevoegdheden kunnen uitoefenen indien en voor zover hen deze door of krachtens een wet of een decreet werden toegekend. De Vlaamse Regering zal in een bestuursakkoord ook taken met betrekking tot deze materies kunnen toevertrouwen aan de provincies. Hiervoor gebeurt een oefening, met betrokkenheid van de verschillende bestuursniveaus en stakeholders, die eind 2012 moet uitmonden in een voorstel van bestuursakkoord. Hierbij zal worden gekeken welke taken, afhankelijk van een historisch gegroeide situatie en maatwerk voor de respectieve provincies in het bestuursakkoord kunnen worden opgenomen. Op deze manier wil men komen tot een efficiënte en doorzichtige taakverdeling, met als oogpunt een optimale dienstverlening ten aanzien van de mensen die van de welzijns- en gezondheidsdiensten gebruik maken.

De minister zal nagaan hoe lokale besturen beter kunnen worden betrokken bij mogelijke sluitingen van residentiële ouderenvoorzieningen of voorzieningen van collectieve kinderopvang op hun grondgebied.

De minister is ervan overtuigd dat er een belangrijke rol is vastgelegd voor de lokale besturen inzake kinderopvang. Het nieuwe decreet *Voorschoolse Kinderopvang* voorziet in de uitbouw van één lokaal loket kinderopvang per gemeente, met als opdracht de coördinatie van vragen van gezinnen naar vrije opvangplaatsen, het informeren van gezinnen over vrije opvangplaatsen, het samenwerken met kinderopvangvoorzieningen en met andere lokale loketten en tot slot het informeren van het lokale bestuur en Kind en Gezin over de lokale vraag naar kinderopvang zodat het beleid hierop kan afgestemd worden. Daarnaast wil men de regierol voor de buitenschoolse kinderopvang en vrije tijd van lagere schoolkinderen decentraliseren van het Vlaamse naar het lokale niveau. Op deze manier kan elk lokaal bestuur, in overleg met de betrokken lokale actoren, een opvang- en vrijetijdsaanbod voor schoolgaande kinderen uitbouwen, op maat van de lokale situatie.

De versterking van het lokale niveau veronderstelt een cultuur van vertrouwen ten aanzien van de lokale besturen. Hoe groter het vertrouwen tussen bestuursniveaus, hoe minder controle er nodig is en hoe lager de kostprijs van de interbestuurlijke relaties. In het kader van het Planlastendecreet zal het beleidsdomein meewerken aan planlastverlaging voor lokale besturen.

- We brengen resultaatgerichte samenwerking tot stand tussen de verschillende agent-schappen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin om zo oplossingen aan te reiken voor de problemen in onze maatschappij die een stijgende complexiteit kennen

Samenwerking is één van de sleutelwoorden binnen het beleidsdomein WVG. Deze samenwerking wordt structureel georganiseerd via de beleidsraad en het managementco-

mité. Maar ook daarnaast wordt vaak samengewerkt rond bepaalde thema's of in adhoc-werkgroepen. Deze beleidsbrief bevat daarvan tal van voorbeelden: het decreet Pleegzorg, het perspectiefplan 2020, integrale jeugdhulp, de stuurgroep en het expertisecentrum diagnostiek, het beleidsdomeinbrede e-beleid, het ontschotten van het hulpmiddelenbeleid, het outreachend inzetten van de geestelijke gezondheidszorg, Flanders' Care enzovoort. Telkens gaat het erom intersectoraal af te stemmen en de krachten te bundelen om te komen tot zowel een meer efficiënte organisatie van de zorg, als een meer kwalitatieve zorg.

- We brengen synergieën tot stand tussen de verschillende beleidsdomeinen om zo oplossingen aan te reiken voor de problemen in onze maatschappij die een stijgende complexiteit kennen

Wonen en welzijn

Het door de regering goedgekeurde afsprakenkader Wonen-Welzijn vormt de leidraad voor de versterking van de samenwerking tussen het woon- en welzijnsbeleid. De komende jaren zullen concrete samenwerkingsinitiatieven volgens afzonderlijke actieclusters verder gestalte krijgen. Dit jaar lag de focus vooral op het steunen van innovatieve engagementen die inzetten op structurele samenwerking tussen een huisvestingsactor en een welzijnsactor, en dit voor de meest kwetsbare doelgroepen. In het najaar zal het Steunpunt Ruimte en Wonen de resultaten van zijn bevraging naar de basisbegeleidingstaken bij de sociale huisvesters ter beschikking stellen. Al deze evaluatiegegevens zullen benut worden om samen met de minister van Wonen een gedragen methodiekvoorstel voor preventieve woonbegeleiding te ontwikkelen.

1.4. Begroting 2012

1.4.1. Entiteit departement – programma GA: bestaansmiddelen

Dit programma, dat de apparaatkredieten voor het departement bevat, bestaat uit een loon- en een werkingsartikel. Het ICT-budget stijgt met 250.000 euro. Die middelen worden aangewend voor de invoering van de intersectorale toegangspoort in de integrale jeugdhulp.

1.4.2. Entiteit departement – programma GB: provisie

Omdat het bij de opmaak van een begroting niet mogelijk is alle budgetten gedetailleerd toe te wijzen, is voor in totaal 7,75 miljoen euro aan provisie aangelegd. Er zijn provisie voor specifieke projecten zoals Flanders' Care en Wonen-Welzijn, en voor de uitvoering van het Vlaams intersectoraal akkoord. Er is ten slotte een provisie beleidsruimte van 460.000 euro.

1.4.3. Entiteit departement – programma GC: algemeen welzijnswerk

Voor beleidsontwikkeling en ondersteuning wordt 1,3 miljoen euro vrijgemaakt. Dit budget is bestemd voor communicatie, studies, en wetenschappelijk onderzoek, voor de adviesraden en voor het Steunpunt WVG. Er is een beheersovereenkomst afgesloten met de Vlaamse Ouderenraad voor de periode tussen 1 januari 2011 en 31 december 2015. De focus verschuift. Andere adviesraden kunnen een beroep doen op de ouderenraad. Het netwerk is uitgebreid en er is afgestemd met andere beleidsniveaus met een ouderenraad. Er wordt een inspanning geleverd om de niet-georganiseerde oudere te bereiken. Er komt ruimte voor meer opdrachten in de diepte. De behoefte bestaat aan meer professionele inzet.

Het budget voor armoedebestrijding en samenlevingsopbouw bedraagt 13,8 miljoen euro. Het budget is met 500.000 euro verhoogd om de verenigingen waar armen het woord nemen te versterken. Op die manier kan in 2012 2,55 miljoen euro vrijgemaakt worden voor de werking van de verenigingen waar armen het woord nemen.

Het budget voor vrijwilligerswerk bedraagt 1,76 miljoen euro. Met die middelen worden de erkende autonome vrijwilligersorganisaties gesubsidieerd. Een deel bestemd voor de vrijwilligers van Tele-Onthaal wordt overgeheveld naar welzijnswerk.

Voor welzijnswerk wordt 92,6 miljoen euro vrijgemaakt. Er zijn enkele wijzigingen. Zo worden de diensten maatschappelijk werk overgeheveld naar Zorg en Gezondheid. Er is een extra budget toegekend voor schuldhulpverlening en voor woonbegeleiding. De subsidiëring van de vzw Home Fabiola wordt gereduceerd overgeheveld van Kind en Gezin.

Integrale jeugdhulp ontvangt 50.000 euro die wordt overgeheveld vanuit het CICOV. Die middelen zijn bestemd voor vorming in het omgaan met verontrusting. Voor het intersectoraal expertisecentrum diagnostiek is een inspanning van 250.000 euro geleverd.

1.4.4. Entiteit IVA Jongerenwelzijn – programma GA: bestaansmiddelen

Het budget wordt verhoogd met 1,25 miljoen euro om consultants in dienst te nemen. Dit vloeit voort uit het akkoord over de werklastnorm dat werd afgesloten tijdens de vorige regeerperiode.

1.4.5. Entiteit IVA Zorg en Gezondheid – programma GD: gezondheidsbeleid en het zorgbeleid voor gezinnen en ouderen

Voor thema-overschrijdende onderwerpen zoals communicatie, wetenschappelijk onderzoek of adviesverlening wordt een budget van 9,5 miljoen euro vrijgemaakt.

Het budget voor de eerstelijnsgezondheidszorg bedraagt 4,9 miljoen euro. Dit budget gaat onder meer naar de SEL's en de palliatieve netwerken. Het budget voor de opvolging van acties uit de eerstelijnsconferentie is opgetrokken.

Een budget van 67 miljoen euro is bestemd voor het beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg. Met die middelen worden de koepels gefinancierd. Een vierde centrum voor menselijke erfelijkheid werd erkend. Een extra budget van één miljoen euro gaat naar het beeldvormingsproject binnen de geestelijke gezondheidszorg, onlinehulpverlening en de uitbreiding van de cgg's voor de ouderen.

Er wordt 42 miljoen euro vrijgemaakt voor het preventief gezondheidsbeleid. Het gaat om de preventie van niet-overdraagbare aandoeningen. Er wordt geprobeerd projecten decretaal te verankeren. Er wordt 650.000 euro vrijgemaakt om het actieplan suïcidepreventie te intensifiëren. Er wordt voorts 2 miljoen euro gereserveerd voor de intensifiëring van de actieplannen voeding en beweging en middelengebruik, de voorbereiding van een bevolkingsonderzoek naar darmkanker, preventieve mondzorg en initiatieven in het kader van de resolutie betreffende het gebruik van foliumzuur voor de conceptie en tijdens de zwangerschap (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 462/4*). Het budget voor vaccinaties bedraagt 11,2 miljoen euro. De meeste overheidsopdrachten voor het leveren van vaccins zijn in 2011 vernieuwd. De prijs van de herhalingsinenting tegen difterie en tetanus bij volwassenen is sterk gestegen. De federale overheid heeft het gmd-plus goedgekeurd. Dat omvat een preventiemodule. De artsen worden gestimuleerd om aandacht te besteden aan de herhalingsinenting tegen difterie en tetanus.

Er wordt 643,5 miljoen euro vrijgemaakt voor het thuis- en ouderenbeleid. Als gevolg van een aantal overdrachten, vallen de diensten maatschappelijk werk onder dit budget. Er zijn uitbreidingen voor nieuwe initiatieven in de thuiszorg, voor de dagverzorgingscentra en de centra voor kortverblijf, en voor animatiewerking. Voor de bijkomende serviceflats via de bevak-formule wordt 1,9 miljoen euro vrijgemaakt. In het kader van het Dementieplan Vlaanderen 2010-2014 (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1201/1*) wordt 100.000 euro geïnvesteerd in het expertisecentrum.

1.4.6. IVA VIPA

Het totaal van de ontvangsten en uitgaven bedraagt 198 miljoen euro. De klassieke financiering wordt afgestemd op de betaalbehoeften waardoor de machtiging van de klassieke financiering daalt. De overschakeling op de alternatieve financiering in de sector van de verzorgingsvoorzieningen zorgt ervoor dat op termijn minder vastleggingen nodig zullen zijn. De dotatie voor de alternatieve financiering stijgt bijgevolg.

1.4.7. IVA Fonds Jongerenwelzijn

De werkingsdotatie stijgt met 11 miljoen euro en bedraagt 322,9 miljoen euro. De reden daarvoor is de toename van het aantal pleegplaatsingen, internaatsplaatsingen en preventieve sociale acties, naast de indexering. Een deel van het budget gaat naar nieuwe ambulante initiatieven in de multifunctionele centra.

1.4.8. IVA Zorgfonds

De inkomsten uit beleggingen en ledenbijdragen blijven op het niveau van 2011. De dotatie neemt met 24,6 miljoen euro toe en bedraagt 205,9 miljoen euro om alle tenlastenemingen op te vangen. Op die manier wordt niet ingeteerd op het reservefonds. Het budget gaat uit van een stijgingspercentage van de mantel- en thuiszorg van 6,4 procent. De stijging van het aantal bedden in de residentiële sector wordt geraamd op 1800 eenheden. Voor de zwaar zorgbehoevenden volgt in 2012 een beperkte verhoging van de tenlasteneming.

Voor het toekomstige decreet Vlaamse Sociale Bescherming is een tweede dotatieartikel gecreëerd. Dat bevat 18,5 miljoen euro. Die middelen zijn bestemd voor de premie voor het jonge kind en de maximumfactuur.

1.4.9. IVA Kind en Gezin

De dotatie aan Kind en Gezin stijgt met 34,9 miljoen euro. Er is een kredietoverheveling naar de diensten voor gezinszorg in het kader van de meerlingenhulp, en naar Sociale Economie en Werk voor de gesco's bij de IBO's. Voor de subsidiëring van de vzw Home Fabiola is een bedrag overgeheveld naar het Departement WVG. Er is een overheveling naar het Zorgfonds in het kader van de premie voor het jonge kind. In het facilitair management zijn er enkele wijzigingen omdat de afdeling Vlaams-Brabant verhuist naar het Vlaams Administratief Centrum in Leuven.

Er zijn enkele nieuwe initiatieven. Er gaat 15 miljoen euro naar het IKG-systeem, en 7 miljoen euro naar maatregelen voor de uitbreiding van de kinderopvang. De middelen voor de vertrouwenscentra stijgen met 550.000 euro in het kader van het op te richten meldpunt. Er is ten slotte een uitbreiding van het aantal regioverpleegkundigen. Zij zijn buiten de afbouw van de personeelsnorm van de Vlaamse overheid gehouden. Op die manier wordt het aantal huisbezoeken op niveau gehouden gezien de stijgende nataliteit.

1.4.10. IVA VAPH

De werkingsdotatie stijgt met 74,2 miljoen euro. Het uitbreidingsbeleid is goed voor 36,7 miljoen euro. De indexering van de dotatie is goed voor 24,3 miljoen euro. De weddedrift voor de gesubsidieerde sector bedraagt 8,7 miljoen euro.

2. Algemene bespreking

2.1. Uiteenzetting door mevrouw Marijke Dillen

Mevrouw *Marijke Dillen* heeft ernstige vragen bij de haalbaarheid van de begroting voor 2012. Ze noemt de situatie kafkaïens: de Vlaamse Regering heeft trots een begroting in evenwicht ingediend, maar iedereen weet dat de economische en financiële situatie sedert het indienen van de begroting grondig is gewijzigd.

Deze begroting is opgesteld op basis van parameters van september 2011. De toen vooropgestelde economische groei van 1,6 percent is inmiddels gehalveerd tot 0,8 percent. Ook de prognose van de inflatie is inmiddels bijgesteld. De gevolgen daarvan op de verwachte inkomsten zijn aanzienlijk. Daarnaast is het heel twijfelachtig of KBC in 2012 bij prioriteit een dividend zal uitbetalen aan de Vlaamse Regering. De vereffening van de Gemeentelijke Holding zal de Vlaamse Regering in 2012 100 miljoen euro kosten. De groeivertraging noopt tot een extra besparing van 200 miljoen euro. Daarnaast waarschuwt Standard & Poors dat een verlaagde rating van België ook geldt voor Vlaanderen. De gehanteerde parameters zijn niet langer realistisch en moeten volgens mevrouw Marijke Dillen bij voorkeur voor aanvang van de bespreking van deze begroting worden aangepast. Enkel op die manier krijgt zij een realistisch beeld van wat ze in 2012 kan verwachten.

Mevrouw Marijke Dillen waardeert de uitvoerige toelichting bij de strategische en de operationele doelstellingen in zowel de beleidsbrief als de begroting. Omdat de doelstellingen vaak heel algemeen zijn geformuleerd, is het niet evident om de kans op verwezenlijking ervan te toetsen aan de begrote middelen. De spreker oordeelt evenwel positief over de grote lijnen van de doelstellingen. Veel van het vooropgestelde kan zij steunen mits de concretisering ervan verloopt zoals aangekondigd.

Zowel het Vlaamse regeerakkoord als de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014 (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 191/1*) zijn heel ambitieus. Omdat deze regeerperiode inmiddels halverwege is, moet de Vlaamse Regering stilaan op kruissnelheid zijn. Het is de spreker evenwel niet helemaal duidelijk hoe een en ander financieel vertaald wordt in deze begroting. Ze vraagt de minister duidelijk aan te geven hoe hij de ambitieuze doelstellingen op het vlak van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zal realiseren, en welk budget hij daarvoor vrijmaakt.

Naar jaarlijkse gewoonte zegt het lid het niet eens te zijn met de manier waarop de begroting wordt opgesteld. Ze betreurt dat deze Vlaamse Regering de begroting blijft opsplitsen waardoor elke minister, in de hoop op persoonlijk succes, zo veel mogelijk uit de brand probeert te slepen voor zijn departement. De begroting zou moeten worden opgesteld uitgaand van de totaliteit van de middelen, waarbij prioriteiten naar voren worden geschoven. In budgettair moeilijke tijden moet beslist worden welke zaken uitgesteld kunnen worden. Voor mevrouw Marijke Dillen vormen menselijke noden en verzuchtingen de absolute prioriteit. Vlaanderen slaagt er nog steeds niet in deze volledig te lenigen. De Vlaamse Regering moet de moed opbrengen te besparen op sectoren waar nog ruimte is om die middelen over te hevelen naar departementen met grote menselijke noden.

Vervolgens uit het lid kritiek op het gebrek aan coördinatie. Verschillende doelstellingen worden verspreid over verschillende programma's en hoofdstukken. Ze herhaalt haar jaarlijkse vraag om de structuur van de begroting en van de beleidsbrief op elkaar af te stemmen, wat de duidelijkheid en de eenheid ten goede zou komen en de versnippering zou tegengaan. Bij de uitvoering van het beleid inzake Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zijn geregeld andere beleidsniveaus betrokken. De spreker vraagt een duidelijk beeld van de bijdrage van alle beleidsniveaus per doelstelling.

In begroting en beleidsbrief worden talrijke onderzoeken en evaluaties aangekondigd. Het is niet altijd duidelijk wat de doelstellingen of de timing zijn, en welk budget er tegenover staat. Ze benadrukt het belang van een concrete timing voor elke aangekondigde studie. Als de looptijd te lang is, is een tussentijdse evaluatie aangewezen.

Mevrouw Marijke Dillen is tevreden met bijlage 3 bij de beleidsbrief, de regelgevingsagenda. Ze stelt vast dat veel decreten en uitvoeringsbesluiten worden aangekondigd. Ze drukt haar hoop uit dat er effectief werk van wordt gemaakt. Tegelijk vraagt ze aandacht

voor administratieve vereenvoudiging. Het belang daarvan wordt geregeld benadrukt maar in de praktijk is er weinig van terug te vinden.

De spreekster sluit haar uiteenzetting af met een pleidooi voor meer Vlaamse bevoegdheden. Op federaal niveau zou er een akkoord zijn over een volgende stap in de staatsherforming, maar veel duidelijkheid is er nog niet en bovendien moeten de afspraken nog omgezet worden in wetten. De spreekster benadrukt de dringende behoefte aan homogene bevoegdheidspakketten. Het aangekondigde federale akkoord zal daar evenwel geen verandering in brengen. Vlaanderen kan maar een degelijk beleid voeren als het niet alleen bevoegd is voor preventie, maar ook voor de sociale zekerheid. Op die manier wordt het immers mogelijk burgers die onvoldoende aandacht besteden aan preventie te bestraffen. Enkel homogene bevoegdheidspakketten zullen Vlaanderen in staat stellen een beleid te voeren dat de echte noden van de Vlamingen lenigt.

2.2. Uiteenzetting door mevrouw Vera Van der Borght

Mevrouw *Vera Van der Borght* is positief over de bijkomende middelen voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Tegelijk is in de loop van de regeerperiode al heel wat aangekondigd. Welk budget tegenover de aankondigingen staat, blijft vaak onbekend. De heersende crisis doet het lid twijfelen of alle aankondigingen überhaupt nog financieerbaar zijn met het bijkomende budget.

De bijzondere jeugdzorg is de grote verliezer in deze begroting. Het extra budget voor nieuwe plaatsen en hulpverlening valt mager uit in vergelijking met andere sectoren. De wachtlijsten in de bijzondere jeugdzorg zijn lang. Daarnaast moet de motie van aanbeveling voortvloeiend uit de Commissie Jeugdzorg (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1190/6*) worden uitgevoerd. Beperkte middelen verplichten de Vlaamse Regering om keuzes te maken. Het lid vraagt zich daarom af waarom een kindpremie wordt ingevoerd op een moment dat veel kinderen in een problematische opvoedingssituatie niet de gepaste zorg en opvang krijgen.

Er wordt veel gesproken over zorg op maat, maar echte zorgvernieuwing ontbreekt. Het PGB wordt ondanks een positieve evaluatie niet meer vernoemd. Eveneens onvermeld blijven initiatieven waarbij ouders zelf zorgen voor de woning van hun gehandicapt kind en de overheid enkel de zorg moet financieren. En dat ondanks de resolutie betreffende nieuwe concepten van wonen voor personen met een handicap (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1145/3*). Mevrouw Vera Van der Borght betreurt in dit verband dat de Thomashuizen beslist hebben niet van start te gaan in Vlaanderen. Dat toont volgens haar aan hoe weinig kansen geboden worden aan nieuwe particuliere woonconcepten in de sector van personen met een handicap.

Tegelijk wordt blijvend geld gepompt in VIPA. Het onderzoek dat nagaat of subsidiëring de kostprijs verlaagt, wordt niet eens afgewacht. Nochtans zou een lagere prijs voor de gebruiker het ultieme doel moeten zijn wanneer publieke middelen worden geïnvesteerd.

Vermaatschappelijking van de zorg noemt mevrouw Vera Van der Borght het toverwoord van deze regeerperiode. Er wordt niet langer uitsluitend naar de zorgnood gekeken maar ook naar het netwerk. Daarnaast worden zorgvragers in de eerste plaats naar de generieke hulpverlening geleid. De vermaatschappelijking van de zorg vindt de spreekster evenwel niet terug in het stijgende aantal uren gezinszorg. De stijging blijft beperkt tot 2 procent terwijl personen met een handicap en personen met geestelijke problemen zich allemaal tot deze diensten richten.

De begroting voor 2012 bevat het eerste budget voor het toekomstige decreet Vlaamse Sociale Bescherming: 14,5 miljoen euro voor de kindpremie voor pasgeborenen, 4 miljoen euro opstartkosten voor de maximumfactuur en 1,5 miljoen euro voor de verhoogde uit-

kering door het Zorgfonds. Mevrouw Vera Van der Borgh gaat ervan uit dat haar mening hierover al bekend is.

Ten slotte wijst de spreker erop dat 34 van de 49 initiatieven die werden aangekondigd in de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Beleidsprioriteiten 2010-2011 (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 762/1*) nog niet zijn opgestart.

2.3. *Uiteenzetting door mevrouw Mieke Vogels*

Mevrouw *Mieke Vogels* dankt de minister voor zijn uitgebreide toelichting. De uiteenzetting over de nieuwe begrotingsstructuur heeft haar niet geholpen: de begroting wordt elk jaar minder leesbaar. Doordat de structuur jaarlijks wijzigt, is vergelijken onmogelijk.

Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt jaar na jaar complexer, en dat ondanks het algemene streven naar vereenvoudiging en transparantie. De spreker illustreert dat aan de hand van de sector van personen met een handicap. In die sector waren er tot voor een jaar of tien een aantal werkvormen, omschreven als zorg in natura. Het PAB-decreet van 17 juli 2000 heeft het persoonlijkeassistentiebudget ingevoerd. Het was de bedoeling beide te laten samensmelten in het persoonsgebonden budget, waarvoor een proefproject werd opgestart. De realiteit is dat de zorg in natura en het PAB nog steeds bestaan. Het PGB-experiment is niet afgerond en blijft ook bestaan. In de beleidsbrief is bovendien sprake van DIO, DOP en expertisecentra. Personen met een handicap werden ingeschaald door een MDT. Daarnaast is een experiment gestart met het zorgzwaarte-instrument. De MDT's vervullen daarin een rol maar het VAPH kent de zorgzwaarte toe. De toekomst van het zorgzwaarte-instrument is onzeker. Het is de spreker niet duidelijk welke richting het beleid uit wil.

Door te werken met operationele en strategische doelstellingen – wat de spreker een onzinnig systeem noemt – wordt steeds vaker gebruik gemaakt van containerbegrippen zoals onder meer kwaliteit, efficiëntie, effectiviteit, evidencebased en duurzaamheid. Typisch aan containerbegrippen is dat ze verworven zijn zonder dat niemand de inhoud ervan precies kent. Niemand zal zich tegen een van bovenstaande containerbegrippen verzetten. De spreker dringt aan op duidelijkheid over deze begrippen.

Ter illustratie van haar pleidooi voor duidelijkheid haalt mevrouw Mieke Vogels het voorbeeld aan van kwaliteit in de kinderopvang. Betekent kwaliteit in de kinderopvang dat stopcontacten in elke crèche hoog geplaatst zijn waar kinderen er niet aan kunnen of dat kinderen geleerd worden hoe om te gaan met gevaar? Daarnaast wordt de welzijnssector bedreigd door wat ze een verkeerd begrepen vorm van evidencebased werken noemt. Ze brengt het voorbeeld van een jeugdpsychologe in een eeg. Zij moet maandelijks registreren hoe vaak ze rechtstreeks contact heeft met haar cliënten en hoeveel cliënten hebben afgehaakt. Die jeugdpsycholoog vindt het belangrijk om contextueel te werken en gaat bijvoorbeeld ook op bezoek naar de voorzieningen en de begeleiders van de cliënten. Omdat de cliënt daar niet bij is, is dat geen rechtstreeks contact en wordt het niet geregistreerd. Wie zo werkt, scoort bijgevolg op papier slecht en dreigt negatief geëvalueerd te worden.

Het fundamentele probleem van de spreker met deze beleidsbrief, is dat hij gebaseerd is op vier pijlers: uitbreiding van de capaciteit, innovatie, efficiëntie en effectiviteit en ten slotte vermaatschappelijking van de zorg. Van deze vier pijlers, is enkel vermaatschappelijking van de zorg een beleidsprioriteit omdat er een beleidsvisie in naar voren komt. De overige drie zogenaamde pijlers moeten bijdragen aan de realisatie van de vermaatschappelijking van de zorg. Streven naar de vermaatschappelijking van de zorg is een fundamentele transitie in het beleid. Vermaatschappelijking van de zorg betekent dat de welvaartsstaat zijn grenzen heeft bereikt en niet alle zorgvragen kan beantwoorden. Concreet betekent vermaatschappelijking van de zorg dat de welvaartsstaat niet in staat is voldoende woonzorgcentra te bouwen om de volgende generatie ouderen op te vangen.

Vermaatschappelijking van de zorg betekent ook dat steeds meer professionaliseren niet haalbaar, betaalbaar en wenselijk meer is.

De spreekster is het daar volledig mee eens, maar benadrukt dat dit niet alleen de beleidsvisie van de minister van Welzijn mag zijn maar van de volledige Vlaamse Regering, wat evenwel niet het geval is. Ze illustreert dat aan de hand van een alleenstaande moeder met een zoon en een meervoudig gehandicapte dochter. Dit gezin rekende op een PAB voor de dochter vanaf begin 2011. Op die manier zou het meisje in het buso kunnen blijven. Doordat het PAB niet werd toegekend, is de moeder uiteindelijk haar werk verloren. In het buso pleegt het personeel tweemaal per maand overleg en moeten de leerlingen thuisblijven. De moeder kon op die dagen niet werken, waardoor ze is ontslagen. De VDAB, die zo veel mogelijk mensen moet activeren, waarschuwt de moeder er nu voor dat ze haar werkloosheidsvergoeding dreigt te verliezen. Waar het de bedoeling was van de moeder om dankzij een PAB zo veel mogelijk zelf zorg te dragen voor haar kind, wordt ze door een andere Vlaamse overheidsdienst als het ware gedwongen haar dochter naar een semi-internaat te sturen zodat ze zelf kan gaan werken.

Als iedereen aangespoord wordt om tot de leeftijd van 65 jaar te werken, zal veel mantelzorg wegvallen. De categorie van 55 tot 65 jaar draagt immers veel zorg voor zowel hun kleinkinderen als hun ouders. Het kan niet dat de VDAB hen probeert te activeren op de arbeidsmarkt terwijl de minister van Welzijn hun zegt dat ze meer zorg zelf moeten opnemen. Mevrouw Mieke Vogels ziet maar één oplossing: zorg als arbeid laten erkennen door de VDAB. Vermaatschappelijking van de zorg is een belangrijk principe, maar zonder de essentiële randvoorwaarden bouwt dit principe het welzijn van de bevolking alleen maar af.

Vermaatschappelijking van de zorg moet ook gelden voor Welzijn en Gezondheid. De manier waarop de hulpverlening evolueert in bijvoorbeeld de integrale jeugdhulp is vooral gebaseerd op efficiëntie, effectiviteit en evidencebased werken. Op basis van het medische model – isoleer het probleem en schrijf een geneesmiddel voor – wordt alles tot modules, formulieren en protocollen gereduceerd. Mevrouw Mieke Vogels is ervan overtuigd dat deze aanpak niets zal uithalen.

Vermaatschappelijking van de zorg is een Nederlands idee. De Nederlandse welzijnssector was heel sterk gebaseerd op zaken als evidencebased werken, maar stapt daar nu vanaf. Mensen als Jos van der Lans pleiten sterk voor ontregelen. Meer en meer mensen haken af omdat professionele hulpverleners vastzitten in regels en procedures. Volgens mevrouw Mieke Vogels verklaren de talrijke regels en procedures waarom tal van jeugdconsulenten afhaken. Er is geen vertrouwen meer in hun professionaliteit.

Jos van der Lans pleit in dat verband sterk voor contextgericht werken, wat volgens de spreekster haaks staat op protocollen, effectiviteit en efficiëntie. Ze verwijst daarvoor naar een voorbeeld dat de heer Willy Vandamme gaf tijdens zijn toelichting bij het Columbusproject in de Commissie Jeugdzorg (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 872/8). De vader van een minderjarig meisje vraagt in te grijpen omdat zijn dochter niet langer thuis slaapt maar bij haar meerderjarige vriend. In dergelijk dossier zou men kunnen beslissen het meisje weg te halen bij haar vriend en in een voorziening te plaatsen tot haar achttiende, waarna ze zonder enig netwerk terug in de samenleving wordt geplaatst. Een andere mogelijkheid is de situatie analyseren en proberen uit te vissen waarom het meisje niet langer thuis wil wonen: bleek dat haar ouders uit elkaar waren omdat haar vader een relatie had met een jonge vrouw. De uiteindelijke oplossing bestond erin dat het meisje bij haar moeder is ingetrokken.

Om tot dergelijke oplossing te komen is tijd nodig. In de integrale jeugdhulp neemt de eerste lijn (CLB, Kind en Gezin of CAW) de intake tot de toegangspoort voor zijn rekening. De vader in het voorbeeld kan met zijn puberdochter niet terecht bij Kind en Gezin. CAW

of CLB zijn evenmin een optie. Onder de integrale jeugdhulp is de kans bijgevolg groot dat de vader via de jeugdbrigade in de gedwongen hulpverlening terechtkomt. Vraagverduidelijking kan enkel als de professionele hulpverlener vertrouwen geniet. Dergelijke vraagverduidelijking zal wellicht duurder zijn omdat ze tijd vergt, maar de uiteindelijke maatschappelijke kosten zullen veel lager zijn omdat een plaatsing in een voorziening wordt vermeden.

Volgens mevrouw Mieke Vogels bewijst de minister enkel lippendienst aan het contextuele denken door enkele projecten te subsidiëren. Contextueel denken is evenwel niet ingebouwd in de omslag naar vermaatschappelijking van de zorg. Minister Vandeurzen slaagt er niet in deze omslag te laten maken omdat de administratie blijft zweren bij duidelijke en risicoloze protocollen. Vermaatschappelijking van de zorg betekent dat het beleid helemaal wordt herzien. Er worden steeds meer middelen geïnvesteerd in voorzieningen. Hetzelfde bedrag investeren in een vermaatschappelijkte zorg zou veel meer mensen bereiken.

Net zoals de dames Van der Borght en Dillen heeft mevrouw Mieke Vogels haar twijfels bij de haalbaarheid van de begroting voor 2012. Ze vraagt minister Vandeurzen of hij kan garanderen dat de kindpremie in 2012 wordt ingevoerd. Er is een budget van 14,5 miljoen euro vrijgemaakt voor de kindpremie. Ze vraagt welk deel van dat budget naar de administratie gaat want uiteindelijk moet worden gecontroleerd of alle één- en tweejarigen bij Kind en Gezin zijn langs geweest. Daarnaast wijst ze erop dat de kindpremie koppelen aan de preventieve gezondheidszorg van Kind en Gezin niet strookt met de keuzevrijheid. Ouders moeten zelf kunnen kiezen of ze hun kinderen door een kinderarts of door Kind en Gezin laten vaccineren en opvolgen. De kindpremie moet ouders er zagezegd toe aanzetten ook in het derde levensjaar van hun kind nog naar Kind en Gezin te gaan. De kindpremie wordt evenwel in het eerste en het tweede levensjaar uitgekeerd.

De begroting voor 2012 toont te weinig differentiatie op basis van regionale verschillen. Er is geen visie op de steden. Op welzijnsvlak is het verschil tussen de steden en het platteland aanzienlijker dan het verschil tussen Vlaanderen en Wallonië. In bepaalde Antwerpse wijken staan gezinnen op de wachtlijst voor de kinderopvang, de kleuterklas, de lagere school, de jeugdbeweging en de huisarts. De demografische evolutie en de armoede in de Vlaamse steden stelt het welzijns- en gezondheidsbeleid voor heel aparte uitdagingen. De verhoogde IKG-vergoeding zal wellicht volstaan om in West-Vlaanderen een gebouw te huren of aan te kopen, maar niet in een verstedelijkte omgeving. Het beleid zal volgens mevrouw Mieke Vogels moeten differentiëren, wat betekent dat de lokale besturen meer verantwoordelijkheid en vertrouwen krijgen.

2.4. Uiteenzetting door mevrouw Helga Stevens

Mevrouw *Helga Stevens* zegt dat haar fractie gematigd tevreden is met deze beleidsbrief die bewijst dat deze Vlaamse Regering een sociaal beleid wil voeren.

De N-VA heeft steeds veel aandacht geschonken aan het gezinsbeleid. Het toekomstige kaderdecreet op de voorschoolse kinderopvang zal deze sector optimaliseren, wat de aangewezen manier is om tegen 2020 voor een volledige dekking te zorgen. De spreekster is tevreden met het voornemen om 22 miljoen euro meer te investeren in het uitbreidingsbeleid. Het is daarnaast de intentie zowel de erkende als de zelfstandige sector uitbreidingsmogelijkheden te bieden.

De kindpremie is een andere gezinsondersteunende maatregel. De N-VA blijft pal achter deze beslissing staan. Door deze premie te koppelen aan de preventieve gezondheidszorg van Kind en Gezin realiseert men twee doelstellingen: gezinnen worden gesteund en krijgen een incentive om blijvend aandacht te schenken aan preventieve gezondheidszorg. De eerste drie levensjaren van een kind zijn immers cruciaal.

De kindpremie is een onderdeel van de Vlaamse sociale bescherming. De Vlaamse sociale bescherming is een prioritair deel van het Vlaamse regeerakkoord omdat het een van de pijlers is van het sociaal beleid dat deze Vlaamse Regering voert. De spreker is tevreden dat de kindpremie, de consolidatie van de zorgverzekering en de maximumfactuur in de thuiszorg in de nabije toekomst gerealiseerd zullen worden. De tweede fase zal een begrenzing van de kosten in de residentiële ouderenzorg en een Vlaamse hospitalisatieverzekering omvatten. Mevrouw Helga Stevens betreurt de vaag omschreven timing in de beleidsbrief.

Het Vlaamse sociale beleid is nog steeds gebaseerd op de visie dat mensen zo lang als mogelijk thuis verzorgd worden. Om deze visie gestalte te geven zijn de uren gezinszorg belangrijk. De spreker wordt evenwel ongerust over de nieuwe verdeling van de uren gezinszorg. Het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 bepaalt dat elke dienst voor gezinszorg tegen 2015 10 vte verzorgenden in dienst moet hebben. Vooral de openbare diensten zullen het moeilijk hebben om deze norm te halen. Ze vraagt de minister erop toe te zien dat de openbare diensten niet het kind van de rekening worden.

De jeugdzorg staat voor immense uitdagingen. De beleidsopties in de maatschappelijke beleidsnota Jeugdzorg (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1190/1*) mogen geen dode letter blijven. Mevrouw Helga Stevens is tevreden met het extra budget van 5 miljoen euro. De beleidsnota kondigt een voorontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp aan. De spreker benadrukt dat resultaten stilaan nodig zijn. Het bevreemdt haar dat sprake is van samenwerking met de federale overheid op het vlak van pleegzorg aangezien Vlaanderen over ruime bevoegdheden beschikt op dit punt. In afwachting van een volledige overheveling op de best mogelijke manier samenwerken, geniet haar voorkeur. Mevrouw Helga Stevens besluit dat deze passage niet assertief en ambitieus genoeg is geformuleerd.

Binnen de sector van personen met een handicap neemt het aantal ondersteuningsvragen om tal van redenen toe. Daarnaast worden zorgvragers steeds ouder. De beleidsbrief gaat uitvoerig in op intersectoraal denken en samenwerken om overbodige tussenschotten weg te werken. De uitbreiding van het aanbod zou volgens mevrouw Helga Stevens vraaggestuurd moeten verlopen.

Er is sprake van persoonsvolgende convenanten en financiering. In het eerste geval gaan de middelen naar een voorziening en in het tweede geval naar de persoon met een handicap. Wat ontbreekt is een duidelijke visie op de autonomie van elke persoon met een handicap. De spreker merkt op dat de beleidsbrief vaag is over de toekomst van het PGB, en in het midden laat of personen met een handicap voortaan meer zelf hun zorg zullen kunnen organiseren. De terminologie wijzigt maar het blijft onduidelijk wie het laatste woord krijgt over de besteding van het budget. Het lid dringt erop aan deze onduidelijkheid dringend uit te klaren.

De beleidsbrief verduidelijkt niet hoe de diensten voor inclusieve ondersteuning precies geëvalueerd zullen worden. De spreker betreurt dat gezien het belang van deze evaluatie voor het toekomstige beleid. Duidelijkheid over het concept – waarbij voor de spreker zelfsturing en levenskwaliteit centraal staan – is immers belangrijk. De beleidsbrief kiest niet voor het PAB. Daarnaast vreest de spreker voor dubbel werk vooraleer het zorgzwaarte-instrument eind 2012 geconsolideerd wordt.

Mevrouw Helga Stevens is tevreden met het voornemen om de gegevensuitwisseling tussen het VAPH en andere sectoren te optimaliseren, en hoopt op snelle resultaten. Ze kijkt ook uit naar de discussie over de multifunctionele centra die het internaat, het semi-internaat en de ambulante begeleiding zullen vervangen.

De eerstelijnsgezondheidszorg moet optimaal uitgebouwd worden. Een laagdrempelige en sterk uitgebouwde eerstelijnsgezondheidszorg zal leiden tot minder maatschappelijke

kosten. Daarnaast benadrukt het lid het belang van de eerstelijnswelzijnszorg. Ze kan instemmen met een herstructurering van de CAW's. Schaalvergroting moet leiden tot efficiëntiewinst waardoor meer mensen een beroep kunnen doen op het caw en waardoor de CAW's hun nieuwe taken naar behoren kunnen uitvoeren. De CAW's moeten immers een meldpunt worden voor misbruik, geweld en kindermishandeling. Mevrouw Helga Stevens verwijst in dat verband naar de resolutie betreffende de opvolging van de aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 1148/4). CAW's moeten ten slotte ook toegankelijker worden voor personen met een handicap.

De geestelijke gezondheidszorg wint aan belang omdat psychologische problemen steeds vaker voorkomen. Mevrouw Helga Stevens is tevreden dat de uitbouw van de eerstelijnspsychologische functie een prioriteit is. Ze verzoekt de minister op federaal niveau aan te dringen op de erkenning van de klinische psychologen.

Vervolgens benadrukt de spreekster het belang van een performanter en efficiënter welzijns- en gezondheidsbeleid, gebaseerd op innovatie en administratieve vereenvoudiging. eHealth en Flanders' Care bieden daartoe een mooie kans. De beschikbare technologie moet maximaal benut worden.

De aandacht voor de evoluties op andere bevoegdheidsniveaus en beleidsdomeinen mag niet verslappen. De zesde staatshervorming heeft weliswaar talrijke implicaties voor het Vlaamse beleidsniveau, maar toch is de kans gemist om meer homogene bevoegdheidspakketten te vormen. De N-VA is tevreden met elke nieuwe Vlaamse bevoegdheid, maar men had verder mogen gaan.

De interne staatshervorming zal in alle sectoren voor verschuivingen zorgen. Het is een goede zaak dat de beleidsbrief daarop reeds wil anticiperen. De gemeenten zijn een belangrijke partner in deze beleidsbrief. Zij moeten het vertrouwen krijgen om zelf het lokaal kinderopvangloket uit te bouwen. De nakende planlastenverlaging zal de gemeenten daarin ten goede komen.

De beleidsbrief geeft blijk van realistische ambities. De wachtlijsten zullen niet zomaar verdwijnen. Belangrijker is dat er stappen worden gezet om die af te bouwen. De beleidsbrief illustreert het beleid dat deze Vlaamse Regering voor ogen heeft: sociaal en gezinsvriendelijk.

2.5. Uiteenzetting door mevrouw Vera Jans

Mevrouw *Vera Jans* zegt dat de strategische en de operationele doelstellingen in de beleidsbrief aangeven welke richting de organisatie van zorg en hulpverlening uit moet om een antwoord te kunnen bieden op de als maar talrijker en moeilijker zorgvragen in een complexere wordende maatschappelijke context. Door sterk de nadruk te leggen op het intersectorale en op de vermaatschappelijking van de zorg, maakt de beleidsbrief duidelijk dat dit niet uitsluitend de verantwoordelijkheid is van één beleidsniveau of bevoegdheidsdomein. Een zorgvraag beantwoorden binnen de sociale omgeving van een zorgvrager, is een gedeelde verantwoordelijkheid. Vermaatschappelijking van de zorg vormt samen met investeren in innovatie, vraaggestuurde dienst- en hulpverlening en capaciteitsuitbreiding de rode draad door de beleidsbrief.

Aangezien de regeerperiode zowat halverwege is, verwacht de spreekster decreetgevend werk. Dat het totale budget voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in barre economische tijden stijgt, bewijst dat Vlaanderen in zorg investeert zodat zowel op de vergrijzing als de stijgende nataliteit gepast geantwoord kan worden.

Preventie, vroegdetectie en vroeginterventie komen in deze beleidsbrief sterk naar voren. Sleutelwoorden daarin zijn samenwerking, toegankelijkheid en verbetering van organisatie en aanbod. Mevrouw Vera Jans verwijst in dit verband onder meer naar de CAW's, het expertisenetwerk onlinehulpverlening, de ontwikkeling van het voortraject en de infoloketten.

De vermaatschappelijking van de zorg, de inclusieve zorg en het vraaggestuurd beleid vormen een tweede rode draad. Mensen moeten zo lang mogelijk in hun eigen omgeving verblijven dankzij zorg op maat. Zorgverlening moet evolueren naar een gedeelde zorg tussen professionals onderling en tussen professionals en niet-professionals. Mantelzorgers en vrijwilligers moeten zo veel als mogelijk ondersteund worden.

Ook innovatie en uitbreiding komen onder zowat elke doelstelling terug. Alle sectoren worden aangemoedigd om technologisch en organisatorisch te innoveren. Dankzij flexibele gegevensuitwisseling kan tijd worden gewonnen bij doorverwijzingen.

Binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is er financiële ruimte om duidelijke prioriteiten naar voren te schuiven en in te zetten op zorgvernieuwing. De sector van personen met een handicap ontvangt bovenop de dotatie 36,7 miljoen extra voor het uitbreidingsbeleid. Voor kinderopvang wordt 22 miljoen euro extra vrijgemaakt. Daarvan gaat 15 miljoen euro naar het IKG-systeem en 7 miljoen euro naar uitbreidingen in het kader van het nieuwe kaderdecreet. Er wordt 5 miljoen euro vrijgemaakt als antwoord op de verhoogde instroom in de jeugdzorg. De middelen gaan zowel naar het ambulante aanbod en pleegplaatsingen als naar de VK's. Het budget voor de geestelijke gezondheidszorg stijgt met 2,7 miljoen euro, waarvan één miljoen euro gaat naar nieuw beleid. De subsidies voor vrijwilligerswerk zijn in 2011 verdubbeld. Dit bedrag blijft op niveau, wat de spreker belangrijk vindt. Het Zorgfonds wordt verhoogd met 16,7 miljoen euro als antwoord op het gestegen aantal mantel- en thuiszorgdossiers en het toegenomen aantal rusthuisbedden. Voor de opstart van de maximumfactuur is vier miljoen euro vrijgemaakt. Het thuiszorgbudget stijgt met 17,8 miljoen euro. Het grootste deel van deze stijging gaat naar de gezinszorg waarvan het urencontinent met 2 procent stijgt. Het budget voor de gezondheidszorg stijgt met 5 miljoen euro. Het budget voor het eerstelijnswelzijnswerk wordt met 1,75 miljoen euro verhoogd. Daarvan gaat 500.000 euro naar de verenigingen waar armen het woord nemen. Dit beperkte bedrag betekent evenwel een stijging van hun totaalbudget met 25 procent.

2.6. Uiteenzetting door de heer John Crombez

De heer *John Crombez* zegt dat de begroting 2012 werk maakt beleidsverandering. Hij beaamt dat nog niet alles af is maar wijst op de timing die werd vastgelegd in de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014. De begroting voor 2012 is als gevolg van de economische situatie een moeilijke oefening. In het begin van de regeerperiode was dat evenwel ook zo. Er moest toen 2 miljard euro bespaard worden. Desondanks koos de Vlaamse Regering voor uitbreidingen in het welzijnsbeleid. De spreker benadrukt het belang van een goed zorg- en welzijnsbeleid onder de huidige omstandigheden.

De reden waarom bepaalde keuzes worden gemaakt is niet altijd inschatbaar. Het gaat dan vaak om extra middelen voor bijvoorbeeld studies, koepelverenigingen of publicaties. De spreker kan niet altijd uitmaken welke doelen daarmee gediend worden. Er wordt bijvoorbeeld 161.000 euro vrijgemaakt voor vergaderkosten en eretekens.

De commissie voert geregeld discussie over uitbreidingen in de residentiële sector versus het verhogen van persoonlijke budgetten voor bijvoorbeeld personen met een handicap. Dezelfde discussie wordt gevoerd wanneer het over plaatsen in de jeugdzorg gaat. Niemand kan exact inschatten waar het kantelpunt ligt. De heer *John Crombez* is het niet eens met de stelling dat de residentiële sector niet meer mag uitbreiden. Dat kan volgens

hem pas als het beleid voldoende is aangepast. Dergelijke verandering moet omkaderd worden door gepaste beleidskeuzes die voor alternatieven zorgen.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat voorzieningen op 30 jaar worden afgeschreven. Nu beslissen een nieuwe voorziening te bouwen betekent dat nog 30 jaar een beleid gericht op voorzieningen gevoerd zal worden. Zij is voorstander van een omslag met duidelijke timing.

De heer *John Crombez* antwoordt dat stoppen met voorzieningen bouwen zal leiden tot een tekort aan residentiële plaatsen als het beleid onvoldoende aangepast is om voor alternatieven te zorgen. Dat betekent evenwel niet dat er geen drastische beslissingen nodig zullen zijn.

De spreker is van oordeel dat er in de sector van personen met een handicap wordt gekozen voor beide opties. Het residentiële kader voor zwaar zorgbehoevenden wordt uitgebreid, net zoals de persoonsvolgende budgetten.

De werking van de jongerenwelzijnssector zal worden aangepast. Het zal zaak zijn werk te maken van een lichtere structuur. Dat moet ertoe leiden dat het werkveld flexibel aan de slag kan om behoefte en zorg perfect op elkaar af te stemmen.

Er is in de loop van de regeerperiode al heel wat gedebatteerd over kinderopvang. De sector heeft baat gehad bij het debat. Eveneens sedert deze regeerperiode wordt de sector uitgebreid. De heer *John Crombez* beschouwt 2012 als een belangrijk jaar voor de kinderopvangsector. Het nieuwe decreet en de uitvoeringsbesluiten zullen de operationele werking, de afstemming binnen de sector en de opvolging van de sector hertekenen. Bovendien is het zo dat niet enkel het budgettaire kader moeilijk is. Vlaanderen wordt ook geconfronteerd met vergroening. Vergroening leidt tot nieuwe behoeften, maar is in wezen goed nieuws in plaats van een probleem.

2.7. Antwoord van minister Jo Vandeurzen

Minister *Jo Vandeurzen* heeft een inspanning geleverd om het verband tussen begroting en beleidsbrief te verduidelijken. De verschillende vakministers stellen een begroting op binnen een opgelegd model. Daarnaast is ervoor gekozen beleidsbrieven op te bouwen aan de hand van de strategische en de operationele doelstellingen uit de beleidsnota.

De minister nodigt mevrouw Van der Borgh uit enkele voorbeelden te geven van zaken uit de vorige beleidsbrief die onuitgevoerd zijn gebleven. Zowel het kabinet als de beleidsraad volgen scrupuleus alle realisaties.

Beleidsbrief en begroting passen in de afspraken die de Vlaamse Regering heeft gemaakt over het budget voor 2012. In februari 2012 volgt een budgetcontrole. De minister wenst daar niet op vooruit te lopen. Zijn uitgangspunt is dat de begroting voor 2012 wordt uitgevoerd.

Als de afspraken over een volgende ronde in de staatshervorming allemaal uitgevoerd worden, zal dat strategische keuzes vergen. De minister wenst daar niet op vooruit te lopen. Een politiek akkoord over een staatshervorming moet nog vertaald worden in wetten waarover het federale parlement het eens moet raken. Deze beleidsbrief en begroting zijn gebaseerd op het Vlaamse regeerakkoord. Hetzelfde geldt voor de kindpremie. Met de invoering van die kindpremie wordt een afspraak uit het Vlaamse regeerakkoord uitgevoerd. Het parlementaire debat daarover zal gevoerd worden van zodra het ontwerp van decreet is ingediend. De timing van het volledige decreet Vlaamse Sociale Bescherming is bekend.

Een aantal commissieleden heeft terecht opgemerkt dat het intersectorale een belangrijk aspect is in deze beleidsbrief. Om tot een geïntegreerde zorg op maat te komen moeten

tussenschotten verdwijnen. In de huidige fase wordt de intersectorale aanpak geoperationaliseerd. Deze aanpak veronderstelt een mentaliteitswijziging binnen de administratie. Een intersectorale aanpak veronderstelt onder meer dat alle actoren op de hoogte zijn van elkaars activiteiten en dat prioriteiten gedeeld worden. Wie de stijging van het budget voor jeugdzorg analyseert, mag niet voorbijgaan aan evoluties in andere sectoren zoals de cgg's, CAW's en het VAPH. De gemeenschapsinstellingen huisvesten een aantal multiprobleemjongeren ook al horen ze daar in wezen niet thuis. Zij zouden moeten doorstromen naar de geëigende opvang. De sector van personen met een handicap heeft daarom geïnvesteerd in GES-plaatsen en GES+-plaatsen. Dankzij de samenwerking van de gemeenschapsinstellingen en veel private partners is deze doorstroming succesvol.

Minister Jo Vandeurzen is het niet eens met de opmerkingen van mevrouw Vogels over kwaliteit, evidencebased werken en protocollen. Vermaatschappelijking van de zorg staat voor hem niet haaks op het verhogen van efficiëntie en effectiviteit.

Mevrouw *Mieke Vogels* verduidelijkt dat containerbegrippen als efficiëntie en effectiviteit gedefinieerd moeten worden in het kader van een contextgerichte werking. De geldende definitie focust voornamelijk op details zoals de plaats van stopcontacten in de kinderopvang. Haar opmerking betekent niet dat ze tegen kwaliteit, efficiëntie of effectiviteit is. Een veelgehoorde klacht op het terrein, voornamelijk van mensen die heel vernieuwend werken, is dat al te detaillistische regels verstikkend werken. Vernieuwende projecten vereisen regelluwte.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat in de woonzorg- en de ziekenhuissector gezocht is naar een manier om kwaliteit los van structuren en normen te objectiveren en te meten. De overheid zal het handhavingsbeleid meer en meer moeten baseren op kwaliteit en toegankelijkheid van de gefinancierde hulp en zorg. Als de overheid van oordeel is dat contextgericht gewerkt moet worden, dan moet dat deel uitmaken van de objectivering. De minister hecht geen geloof aan de stelling dat wat essentieel geacht wordt voor kwaliteit onmeetbaar is. Naarmate de druk op het aanbod groter wordt, stijgt ook de druk om aan te geven wat de geïnvesteerde middelen opleveren.

Een 35-tal ziekenhuizen ondergaat vrijwillig een accreditatieoefening. Zorginspectie heeft zich daaraan aangepast wat tot een daling van de administratieve lasten heeft geleid. Het is belangrijk dat de overheid rekening houdt met dergelijke nieuwe inzichten bij het bepalen van haar kerntaken.

De minister ziet geen tegenstelling tussen vermaatschappelijking van de zorg en protocolleren. Evidencebased werken betekent dat dankzij inspraak en inzicht van professionals gezocht wordt naar de beste aanpak. Dat betekent dat professionelen in alle omstandigheden het recht hebben om indien nodig en gewenst af te wijken van een protocol. Als contextueel werken de aangewezen aanpak blijkt, dan moet daarmee rekening worden gehouden wanneer de beste praktijk in een protocol wordt gegoten.

De stelling dat zorg- en hulpverlening zich niet leent voor protocollering omdat het telkens om individuele situaties gaat, is reeds lang geleden ontkracht. Een protocol vertrekt van het uitgangspunt dat zorg onder meer gekenmerkt wordt door respect voor de uniciteit. Dat sluit niet uit dat gewerkt wordt met standaarden. Standaarden mogen logischerwijze niet leiden tot deresponsabilisering en normvervaging.

Een transitieproces kan onmogelijk zonder protocollen. Ze zullen ongetwijfeld aanleiding geven tot een aantal semantische discussies maar zijn onontbeerlijk om alle actoren ervan te overtuigen deel te nemen aan het proces. Men mag daarbij niet vergeten dat de actoren vaak uit verschillende beleidsdomeinen of bevoegdheidsniveaus komen. Toekomstige ICT-ontwikkelingen zullen de welzijnssector overigens verplichten om tal van semantische discussies uit te klaren.

Het toekomstige decreet Vlaamse Sociale Bescherming heeft juridisch tal van voeten in de aarde. Het is innoverend beleid waarover talrijke instanties advies moeten verlenen. Er wordt geprobeerd de administratieve kosten zo laag mogelijk te houden. Daarom is er bijvoorbeeld voor geopteerd deze regeling op één lijn te plaatsen met de zorgverzekering. Deze optie biedt het voordeel dat er meteen een oplossing is voor Brussel. De minister signaleert dat de zorgverzekering los van het toekomstige decreet Vlaamse Sociale Bescherming moet investeren in haar ICT. De beslissing daartoe is genomen in 2008 na een audit.

De passage in de beleidsbrief over zaken als inschaling en de evolutie naar het personeelsvolgend budget zijn een synthese van het projectplan van de heer Jean-Pierre Van Baelen, veranderingsmanager van de sector van personen met een handicap. De VIPA-buffer zal gehonoreerd worden maar voor het overige zal het uitbreidingsbeleid mede op aangeven van de commissie gebruikt worden om te evolueren richting een persoonsvolgend budget. De integratie van het PAB in de zorgregie wordt een belangrijke stap. Een vraaggestuurd systeem veronderstelt een gevalideerd inschalingsinstrument. Dit essentiële onderdeel zal de basis vormen voor de hele transitie.

De Thomashuizen vroegen geen aanpassing van de regelgeving. Hun vraag was om over een bepaald aantal persoonlijkeassistentiebudgetten te kunnen beschikken en om die zelf te mogen toewijzen. De minister kon daar niet op ingaan, onder meer wegens de schaarste en de evoluties in de zorgregie. Persoonlijkeassistentiebudgetten toewijzen aan een initiatiefnemer strookt niet met het streven naar vraaggestuurde zorg. Abstractie makend van de Thomashuizen, geeft de minister toe dat meer en meer infrastructuurinvesteringen afhankelijk worden gemaakt van de bereidheid van de overheid om zorg te garanderen. De minister heeft de veranderingsmanager gevraagd na te denken hoe om te gaan met dergelijke opportuniteiten, rekening houdend met de doelstellingen op lange termijn.

Vermaatschappelijking van de zorg veronderstelt een bijdrage van meerdere bevoegdheidsdomeinen. De minister heeft op dat vlak enkel positieve ervaringen. Hij verwijst naar het concept voor arbeidszorg en de afspraken met het beleidsdomein Wonen en Onderwijs.

Vermaatschappelijking van de zorg impliceert een bepaalde visie op de wijze waarop de samenleving omgaat met personen met een beperking. De minister ziet vermaatschappelijking niet als een negatief alternatief voor de onhoudbare druk op het budget. Vermaatschappelijking is het antwoord op de vraag hoe Welzijn ondanks beperkte middelen de samenleving kan ondersteunen en de nodige ruimte geven zodat mantelzorger, vrijwilliger of buurt verantwoordelijkheid nemen. Daarom wordt bijvoorbeeld een deel van het budget in de ouderenzorg geïnvesteerd in dagopvang en kortverblijf. Vermaatschappelijking van de zorg is een inherent deel van goede zorg te midden van een samenleving die aanvaardt dat iedereen geconfronteerd kan worden met beperkingen en kwetsbaarheid.

Het Columbusproject ziet de minister als een voorbeeld van hoe efficiëntie en vermaatschappelijking samen kunnen gaan.

2.8. Repliek van de leden

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat dit project niet past in het model van de integrale jeugdhulp.

Minister *Jo Vandeurzen* is het daar niet mee eens. Hij geeft wel toe dat op het terrein nog niet iedereen volgt. Daarin zal geïnvesteerd moeten worden.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* verwijst voor voorbeelden van niet-uitgevoerde initiatieven naar de lijst in de beleidsbrief. In het belang van iedereen die wacht op zorg roept zij de minister op de Thomashuizen als project Wonen-Welzijn op te starten.

Mevrouw *Marijke Dillen* vindt dat de minister de gevolgen van de internationale financiële crisis onvoldoende zwaarwichtig inschat. Het gaat volgens haar niet op nu reeds te verwijzen naar de begrotingscontrole van februari 2012. Zelf plaatst zij grote vraagtekens bij de mate waarin de belangrijke doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. Ze apprecieert de optimistische ingesteldheid van de minister maar heeft zelf grote twijfels bij de relevantie van de gebruikte parameters.

Minister *Jo Vandeurzen* herhaalt dat de begroting wordt uitgevoerd zoals afgesproken. Hij wenst niet vooruit te lopen op wat de Vlaamse Regering dan zou kunnen beslissen.

Mevrouw *Marijke Dillen* vreest dat dit debat verloren moeite zal zijn en in februari 2012 grondig zal moeten worden overgedaan. Ze herhaalt haar pleidooi voor een begroting gebaseerd op de totaliteit van de middelen, waarbij prioriteiten naar voren worden geschoven waarop niet bespaard wordt.

3. Bespreking per programma

3.1. Toelichting bij de totalen van alle programma's

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt bij operationele doelstelling 3.1 wanneer het ontwerp van kaderdecreet Voorschoolse Kinderopvang zal worden ingediend. Ze vraagt de commissievoorzitter voldoende tijd uit te trekken voor de bespreking van dit belangrijke ontwerp van decreet.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de indiening nakende is.

Mevrouw *Marijke Dillen* vraagt bij operationele doelstelling 4.3 naar de stand van zaken van het onderzoek naar de voor- en nadelen van de organisatie van het residentiële zorgaanbod.

Mevrouw *Marijke Dillen* vraagt bij operationele doelstelling 2.1 naar de stand van zaken van de initiatieven zodat de Vlamingen hun sociale rechten vollediger en beter leren kennen. Ze vraagt in dit verband ook naar de timing van het decreet Vlaamse Sociale Bescherming.

Minister *Jo Vandeurzen* verwijst naar de oproep gericht aan de lokale besturen om de informatie in de rechtenverkenner te actualiseren. Daarnaast wordt onderzocht hoe de beschikbare informatie gelinkt kan worden.

De minister zegt dat het advies van de SERV op het voorontwerp van decreet er nog niet is. Daarna wordt advies gevraagd aan de Raad van State.

3.2. Departement

3.2.1. Operationele doelstellingen

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat een operationele doelstelling die bepaalt dat het departement een diversiteitsbeleid voert voor zover het eigen organisatieprofiel en de maatschappelijke context dat toelaten, vrijblijvend is.

De heer *Marc Morris*, secretaris-generaal van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, antwoordt dat deze doelstelling realistisch is verwoord en dat het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin er niet op een vrijblijvende manier mee omgaat. Het departement werkt conceptueel en doet aan wetenschappelijk onderzoek en beleidsontwikkeling. Het diversiteitsbeleid kent meerdere aspecten. Binnen het departement is het evenwicht tussen de geslachten zo goed als bereikt. Het departement slaagt er ondanks

ernstige inspanningen heel wat minder goed in om mensen van allochtone afkomst of personen met een arbeidshandicap aan te trekken. Het departement maakt bijvoorbeeld vacatures bekend op de Kif Kifbeurs maar dat levert geen sollicitaties op. Ondanks dergelijke en andere inspanningen wordt de gewenste vooruitgang niet geboekt.

3.2.2. *Vlaams Actieplan Armoedebestrijding*

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat de rode draad door het VAPA als volgt luidt: de bevolking wordt opgevoed om met armen om te gaan. De armoede wordt niet structureel aangepakt. De spreekster wil van de minister vernemen in welke mate zijn voorstellen zullen bijdragen aan de doelstelling om de kinderarmoede te halveren tegen 2020. In dat verband begrijpt ze niet waarom de beperkte beleidsruimte door middel van de kindpremie over alle kinderen gespreid wordt.

Voorts betreurt de spreekster de nieuwe erkennings- en subsidiëeringscriteria voor de verenigingen waar armen het woord nemen. Een inclusief beleid betekent dat alle sectoren doordrongen zijn van het feit dat er armoede is. Alle sectoren moeten ervoor zorgen dat mensen in armoede ook gebruik kunnen maken van hun dienstverlening. Het is nooit de bedoeling geweest een categoriale sector te maken voor mensen in armoede. Mensen in armoede worden op deze manier teruggedrongen in hun eigen verenigingen, die verdienstelijk werk leveren maar niet emancipatorisch werken.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t zegt dat het budget voor de verenigingen waar armen het woord nemen verhoogd wordt met 500.000 euro. Daarvan zal 108.000 euro gebruikt worden voor een regionale ondersteuningsstructuur. Ze wil vernemen hoe die middelen precies besteed zullen worden.

Mevrouw *Mia De Vits* leest dat in 2011 500.000 euro werd uitgetrokken voor de projectmatige subsidiëring van samenwerkingsverbanden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling. In 2012 worden deze middelen met 750.000 euro verhoogd. Ze vraagt of onderzocht is of de doelstellingen bereikt zijn in 2011. Het verwondert de spreekster dat de lijn wordt doorgetrokken omdat de studie van de Katholieke Hogeschool Kempen kritisch is: de wachtlijsten blijven en er is geen zicht op een basisfinanciering.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het totaalbudget voor armoedebestrijding verspreid wordt over meerdere beleidsdomeinen omdat de geïntegreerde aanpak elke minister afzonderlijk responsabiliseert. Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin schuift – mede op vraag van de commissie – de strijd tegen armoede in meerdere programma's als prioriteit naar voren. De minister benadrukt dat progressie is geboekt. Kinderarmoede overstijgt het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De minister is het eens met mevrouw *Vogels*: de verenigingen waar armen het woord nemen mogen zich niet opsluiten binnen hun eigen logica. Hij spoort de verenigingen waar armen het woord nemen, de CAW's en samenlevingsopbouw geregeld aan om samen te werken. Hun actieplannen moeten bijvoorbeeld expliciet aangeven hoe de samenwerking zal verlopen.

Vroeger werd de koepel van verenigingen waar armen het woord nemen gesubsidieerd. Het kwam de koepel toe te herverdelen onder de verenigingen. Deze werkwijze leidde tot discussie en werd aan het begin van deze regeerperiode – mede na opmerkingen van de Vlaamse ombudsman – gewijzigd. De bovenlokale ondersteuning moet ervoor zorgen dat de verenigingen zich focussen op hun kernopdrachten. Daarnaast zal de bovenlokale ondersteuning bijvoorbeeld ook goede praktijken uitwisselen.

De projectoproep is gelanceerd nadat de resultaten van het onderzoek van de Katholieke Hogeschool Kempen bekend waren. Het rapport is besproken met de VVSG, het Alge-

meen Welzijnswerk en het Vlaams Centrum Schuldbemiddeling. Op basis van de onderzoeksresultaten wordt een aantal samenwerkingsmodellen gestimuleerd. Daarbij zullen toegankelijkheid, preventie en kwaliteit vooropstaan. Het is de bedoeling snel over te schakelen op structurele financiering van de schuldhulpverlening. Schuldhulpverlening is een van de kerntaken van het algemeen welzijnswerk, de CAW's en de OCMW's. Het is niet zo dat de Vlaamse overheid voortdurend nieuwe methodieken financiert. Het totaalbedrag van 1.250.000 euro is niet bedoeld als structurele financiering voor de verhoogde werkdruk als gevolg van het toegenomen aantal schuldbemiddelingsdossiers.

Mevrouw *Mia De Vits* beaamt dat het aan de lokale overheid toekomt om van schuldbemiddeling een prioriteit te maken. Ze pleit er evenwel voor streefcijfers, ook op het vlak van timing, op te leggen.

Minister *Jo Vandeurzen* suggereert schuldbemiddeling als criterium in te voeren bij de financiering van lokale overheden door het Gemeentefonds. Alvorens over te stappen op structurele financiering moeten projecten evenwel geëvalueerd worden. Hij biedt de commissie aan om na die projectevaluatie in debat te treden over de omschrijving van toegankelijkheid, preventie en kwaliteit.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat de financiering van de verenigingen waar armen het woord nemen, gebaseerd was op een model uit de gezondheidszorg. Met een koepel wordt een convenant afgesloten voor vijf jaar. De koepel subsidieert andere verenigingen om bij te dragen aan de realisatie van alle doelstellingen. Het is voor de overheid niet mogelijk om alle afzonderlijke verenigingen te erkennen en wellicht zijn ook toen talrijke verenigingen naar de Ombudsdienst gestapt. Ze blijft twijfelen of het een goede beslissing is om van dit systeem af te stappen.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de discussie over de nieuwe financieringstechniek voor de verenigingen waar armen het woord nemen is gevoerd in de vorige regeerperiode.

Mevrouw *Mieke Vogels* begrijpt dat samenlevingsopbouw en de verenigingen waar armen het woord nemen aangespoord worden om nauwer samen te werken. Het zijn immers ledenorganisaties die emancipatorisch zouden moeten werken. Ze begrijpt de rol van de CAW's omdat die zich voornamelijk met hulpverlening bezighouden. Ze vreest dat de CAW's alleen maar overbevraagd worden.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat hij het eens is met mevrouw Vogels. Hij ziet wel een verband met het algemeen welzijnswerk dat ook probeert te verenigen en te empoweren rond bepaalde problemen. Hij geeft toe dat er een gradatieverschil is.

Mevrouw *Mieke Vogels* wijst de minister op de rol die de lokale integratiecentra en migrantenwerking zouden kunnen spelen. De verenigingen waar armen het woord nemen en samenlevingsopbouw kunnen de stijgende gekleurde armoede niet alleen keren.

3.2.3. Toelichting per artikel

– Ontvangstartikelen

Bij GB0 GC002 3840 vraagt mevrouw *Marijke Dillen* naar de reden waarom het bedrag van de teruggevorderde subsidies daalt.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat er geen aanleiding is om terug te vorderen. Hij gaat ervan uit dat de aanvragers de subsidies effectief aanwenden.

– Uitgavenartikelen

Bij GB0/1GB-D-2-Z/PR – provisies vraagt mevrouw *Mieke Vogels* een overzicht van de projecten die in het kader van Flanders' Care uitgevoerd worden. Ze wil ook vernemen

hoe hoog het budget is dat besteed wordt aan Flanders' Care, en wat de verwachtingen precies zijn.

Mevrouw *Marijke Dillen* sluit zich hierbij aan. Voorts vraagt ze waarom de middelen voor Flanders' Care niet onder één hoofdstuk samengebracht worden.

Mevrouw *Mia De Vits* is na de voorstelling van een aantal projecten in het kader van Flanders' Care overtuigd van het nut. De projectoproepen liggen in de lijn van de beleidsuitdagingen. Ze kan begrip opbrengen voor de keuze om met projecten te werken, maar pleit ervoor om projecten die hun deugdelijkheid hebben bewezen, structureel te financieren.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het niet voor de hand liggend is om alle middelen voor Flanders' Care onder één begrotingsartikel te plaatsen. De verantwoordelijkheid wordt gedeeld door meerdere ministers. In 2012 investeert het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ongeveer 1,5 miljoen euro in Flanders' Care. Daarnaast is het zo dat enkele projecten die gesubsidieerd worden door andere begrotingsposten ook het label van Flanders' Care zullen krijgen omdat ze binnen het concept passen.

Flanders' Care laat een aantal sectoren samenwerken die dat traditioneel niet doen. Dat heeft nogal wat terreinverkenning en overleg gekost, maar stilaan raakt alles in een vast patroon. De doelstelling van Flanders' Care is de zorgsector en de bedrijfswereld laten samenwerken. De injectie van innovatiemiddelen moet een meerwaarde opleveren voor een toegankelijke en kwaliteitsvolle zorg, en daarnaast innovaties internationaal helpen doorbreken.

Demonstratieprojecten moeten bestaande ontwikkelingen valideren en wetenschappelijk onderbouwen zodat duidelijk wordt dat de sector er een behoefte mee kan bevredigen en dat de ontwikkeling economisch potentieel in zich draagt. Dit soort projectsubsidie mag niet leiden tot blijvende financiering. Ze moet ertoe bijdragen dat de ontwikkelingen vermarkt worden of hun weg vinden binnen de sector. Voorts verwijst de minister naar operationele doelstelling 4.4 uit de beleidsbrief.

Daarnaast zijn middelen geïnvesteerd in de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen voor de oprichting van Flanders' Care Invest waardoor 20 miljoen euro risicokapitaal beschikbaar is om vernieuwende ideeën te ontwikkelen. In 2012 zal de sector van de Dag van de Zorg gebruikmaken om een en ander voor te stellen aan het brede publiek. Indien mogelijk zal het label van Flanders' Care toegekend worden. Voorts is er een initiatief van het Zorgvernieuwingsplatform om te werken aan algemeen aanvaarde ICT-standaarden. In 2012 vindt een studiedag plaats over zorgmodellen. Daarnaast worden inspanningen geleverd om het hulpmiddelenbeleid intersectoraal en leeftijdsonafhankelijk te organiseren. De expertise waarover het VAPH beschikt moet verspreid worden. De ontwikkeling van assistieve technologieën, wat een van de prioriteiten is van Flanders' Care, speelt daarin een belangrijke rol.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* vraagt waarvoor het budget van 460.000 euro voor bijkomende beleidsruimte gebruikt zal worden.

Dit begrotingsartikel bevat provisies voor het VIA-akkoord 3. De spreekster wil vernemen in welk begrotingsartikel de middelen voor het VIA-akkoord 4 worden vrijgemaakt. Ze vraagt de minister voorts te reageren op de opmerking van het Rekenhof.

Mevrouw *Lies Jans* sluit zich daarbij aan. Daarnaast merkt zij op dat de middelen voor het VIA-akkoord 3 als provisie worden ingeschreven. Aangezien het VIA-akkoord 3 een aflopend engagement is, kunnen de middelen onmiddellijk worden toegewezen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de middelen voor het VIA-akkoord 3 als provisie worden ingeschreven omdat er in een aantal gevallen nog onzekerheid is over de gepaste allocatie. Middelen bestemd voor een vzw worden anders gealloceerd dan middelen bestemd voor een openbaar rechtspersoon.

Omdat het VIA-akkoord 4 over meerdere jaren loopt, is het onnodig alle middelen reeds op de begroting voor 2012 vrij te maken. Het akkoord bevat een intersectoraal hoofdstuk over kwaliteit en koopkracht. De middelen voor dat onderdeel zijn terug te vinden op de begroting van de minister van Werk. De sectorale hoofdstukken van het VIA-akkoord 4, voor zover die in 2012 gerealiseerd moeten worden, zijn over verschillende begrotingsposten verspreid. De minister geeft het voorbeeld van de afspraken over de uitbreiding van het aanbod in de sector van het jongerenwelzijn.

Mevrouw *Lies Jans* vraagt de minister om jaarlijks verslag uit te brengen over Flanders' Care.

Minister *Jo Vandeurzen* stelt voor het jaarplan 2012 te bezorgen.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t suggereert het budget van 142.000 euro voor projecten in het kader van Wonen/Welzijn aan te wenden voor een initiatief zoals de Thomashuizen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat deze middelen gaan naar een Brussels project in het kader van Wonen/Welzijn.

Bij begrotingsartikel GB0/1GC-D-2-A/WT – werking en toelagen – beleidsontwikkeling en -ondersteuning zegt mevrouw *Lies Jans* dat in de eerste twee jaren van de regeerperiode is bespaard op communicatie en consultancy. Dit begrotingsartikel bevat twee budgetten voor communicatie en studiedagen. Het lid wil vernemen of deze budgetten de besparingen van de voorbije jaren niet teniet doen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het communicatiebudget in 2010 170.000 euro bedroeg. In 2011 bedroeg het budget voor communicatie 148.000 euro, uitgebreid met een eenmalige overheveling van 160.000 euro. In 2010 werd 286.000 euro vrijgemaakt voor studies. Het budget voor 2011 en 2012 is telkens 118.000 euro. De talrijke vragen over Flanders' Care naar aanleiding van deze bespreking, bewijzen voor de minister dat geïnvesteerd moet worden in communicatie over Flanders' Care.

Mevrouw *Marijke Dillen* vraagt wat precies bedoeld wordt met 'een stimulerende en sensibiliserende actie naar de Europese werkelijkheid'.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het gaat om steun aan de vzw Kleis. Deze vzw verandert van naam en wordt het Kenniscentrum Sociaal Europa. De minister beschouwt deze middelen als een goede investering omdat de non-profit onvoldoende gebruikmaakt van Europese fondsen en programma's. Het is de taak van de vzw Kleis om die informatie te laten doorstromen naar de welzijnssector.

Bij begrotingsartikel GB0/1GC-D-2-B/WT – werking en toelagen – armoedebestrijding en samenlevingsopbouw vraagt mevrouw *Marijke Dillen* of het de bedoeling is de Karel De Grote-Hogeschool blijvend te subsidiëren voor het initiatief Bind-Kracht.

De heer *John Crombez* vraagt om de middelen bestemd voor de kwetsbare jongvolwassenen met schulden ook te richten op de groep van jongeren uit instellingen die vaak ongeleid de stap naar meerderjarigheid zetten.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het de bedoeling is Bind-Kracht te continueren. De minister zal er voorts op aandringen om alle projecten beter met elkaar te stroomlijnen.

Bij begrotingsartikel GB0/1GC-D-2-C/WT – werking en toelagen – vrijwilligerswerk vraagt mevrouw *Lies Jans* naar de resultaten van de extra investering in vrijwilligerswerk die in 2011 plaatsvond.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de extra middelen voor het nog lopende begrotingsjaar 2011 niet uitsluitend in projecten zijn geïnvesteerd. Er is gezocht naar een duurzame besteding, zoals een verhoogde werkingstoelage voor het autonoom vrijwilligerswerk. Voorts is een initiatief genomen ten gunste van de vrijwilligers in de consultatiebureaus van Kind en Gezin.

Bij begrotingsartikel GB0/1GC-D-2-D/WT – werking en toelagen – welzijnswerk vraagt mevrouw *Mieke Vogels* naar de reden voor de overheveling van vzw Home Fabiola. Voorts wil ze vernemen of het budget van 440.000 euro overeenstemt met het totaalbedrag dat voorheen op de begroting van Kind en Gezin stond ingeschreven.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de discussie over vzw Home Fabiola reeds lange tijd woedt. Vzw Home Fabiola onder Kind en Gezin houden, zou niet logisch zijn. Er is beslist om de subsidies terug te halveren en om de vzw onder het departement onder te brengen. Het is de bedoeling dat vzw Home Fabiola evolueert in de richting van een zorg-hotel, al bestaat daar nog geen absolute duidelijkheid over.

Mevrouw *Mieke Vogels* wil vernemen welk bedrag exact naar de rechtenverkenner gaat. Daarnaast vraagt ze naar de resultaten van de eerste evaluatie.

Mevrouw *Mia De Vits* merkt op dat de rechtenverkenner een tussenstap is in afwachting van de automatische toekenning van rechten. Ze wil vernemen of het al mogelijk is op bepaalde vlakken automatisch toe te kennen.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* wil vernemen hoe de rechtenverkenner beter ontsloten zal worden voor bijzondere doelgroepen.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de transitie naar een automatische toekenning van rechten heel breed opgevat moet worden. Dergelijke transitie veronderstelt belangrijke ICT-ontwikkelingen. Er dient een link gelegd te worden met data die op federaal niveau beschikbaar zijn. Het digitale platform dat ontwikkeld wordt voor de zorgverzekering en de Vlaamse sociale bescherming, moet de mogelijkheid bieden om rechten die automatisch worden toegekend ook automatisch te berekenen. De verenigingen waar armen het woord nemen zullen ertoe aangezet worden vaker gebruik te maken van de rechtenverkenner. OCMW's en gemeentebesturen worden aangespoord om informatie actueel te houden.

Mevrouw *Lies Jans* vraagt waarom een budget van 15.211.000 euro samen met de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen van het departement wordt overgeheveld naar Zorg en Gezondheid. De beleidsbrief stelt immers dat de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen vanaf 2013 met resultaatsindicatoren zullen werken. Een van die indicatoren is gericht op mensen met een beperkt inkomen of dito sociaal netwerk. Ze vraagt nadere uitleg, en wil specifiek vernemen of aan het al dan niet behalen van de resultaatsindicatoren gevolgen worden verbonden.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de overheveling voortvloeit uit het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Voorts meldt de minister dat er een akkoord is over de resultaatsindicatoren. Het niet-behalen ervan zal verantwoord moeten worden en kan budgettaire consequenties met zich meedragen.

Mevrouw *Lies Jans* is het eens met de schaalvergroting voor de CAW's. Ze informeert naar de stand van zaken van de schaalvergroting.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat de meest uiteenlopende werkvormen zijn ondergebracht bij de CAW's. Ze pleit ervoor de basisopdracht van de CAW's duidelijk te herdefiniëren. De CAW's zijn opgericht als tegenhanger van de OCMW's, maar beschikken daartoe niet over de nodige middelen waardoor het voor de cliënten evenmin duidelijk is wat ze van een CAW kunnen verwachten. Deze herdefiniëring kan plaatsvinden in het kader van de schaalvergroting. Een duidelijke basisopdracht zal de schaalvergroting bespoedigen.

Minister *Jo Vandeurzen* looft de CAW's betrokken bij de schaalvergroting. Er worden extra middelen vrijgemaakt om de gevolgen voor de personeelsbezetting te begeleiden. Er volgt een wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk om het aantal erkenningen te beperken.

Als gevolg van de schaalvergroting zullen alle CAW's qua omvang, specialisatiegraad en hr-capaciteiten vergelijkbaar worden. Zonder deze uniformiteit en een volledige dekking is het niet evident om de basisopdrachten te herdefiniëren of hergroeperen.

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt de minister hoe de hervormde CAW's zich zullen verhouden tot de integrale jeugdhulpverlening. De CAW's zijn niet in staat om als de rechtstreeks toegankelijke hulp in de jeugdzorg te fungeren: 62 procent van alle aanvragen in de bijzondere jeugdzorg zijn onontvankelijk en worden eigenlijk verwezen naar de rechtstreeks toegankelijke hulp. Dat doet de spreker besluiten dat geïnvesteerd moet worden in het eerstelijns welzijnswerk. Daarnaast zijn inspanningen nodig om de cliënten duidelijk te maken dat ze terecht kunnen in die eerste lijn.

Minister *Jo Vandeurzen* beaamt dat geïnvesteerd moet worden in de CAW's. Een uniformisering en een goed verspreid aanbod leiden onvermijdelijk tot de vraag naar een gepaste inzet van personeel en middelen op basis van geobjectiveerde opdrachten. Op dit ogenblik wordt een aantal regionale inhaalbewegingen ingezet.

Mevrouw *Mia De Vits* vraagt in dit verband aandacht voor de rol die OCMW's, onder meer op het vlak van schuldbemiddeling, kunnen vervullen. Zij kunnen schuldbemiddeling op maat organiseren en zijn bijgevolg een schakel in dit aspect van het Vlaamse welzijnsbeleid.

Mevrouw *Helga Stevens* vermoedt dat het budget voor de centra voor integrale gezinszorg duizendmaal hoger is dan aangegeven in de toelichting.

Mevrouw *Lies Jans* zegt dat de vzw Rondpunt sedert begin 2011 gesubsidieerd wordt als expertisecentrum voor de opvang en begeleiding van verkeersslachtoffers. Het lid wil vernemen of een structurele financiering overwogen wordt.

Mevrouw *Katrien Schryvers* vraagt hoe de taken verdeeld zijn tussen CAW's en vzw Rondpunt. Daarnaast wil ze vernemen of het actieplan van de bijzondere commissaris zal worden geëvalueerd en eventueel bijgestuurd.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de vzw Rondpunt structureel gefinancierd wordt op basis van een convenant.

Mevrouw *Katrien Schryvers* zegt dat de evolutie van de bouwplannen en van de uitbating van de forensische psychiatrische centra in Antwerpen en Gent nauwgezet wordt opgevolgd. Vlaanderen werkt met een strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, dat ook geldt voor geïnterneerden. Het lid wil vernemen welke rol de Vlaamse Gemeenschap zal spelen van zodra is overgeschakeld op de forensische psychiatrische centra.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat het strategisch plan sedert 2008 geldt voor heel Vlaanderen. Ze dringt aan op een evaluatie van het strategisch plan, en van de samenwerking en het samenwerkingsakkoord tussen Justitie en Welzijn.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat op basis van de ervaring opgedaan met het plan werk zal worden gemaakt van een decretale regeling. Hij is van oordeel dat het plan relatief goed functioneert maar op beperkingen botst als gevolg van het beroepsgeheim.

De minister volgt alle federale ontwikkelingen van nabij. Een instelling voor geïnterneerden is in wezen een beveiligd ziekenhuis. Het federale niveau is nog bezig met de aanbesteding voor de exploitatie.

Sedert de eerste samenwerkingsmodellen is de samenwerking tussen Welzijn en Justitie enorm geëvolueerd. Een volgende stap wordt het Protocol van Moed. De minister benadrukt dat het niet uitsluitend om samenwerking met Justitie gaat, maar – zeker in het protocol over kindermishandeling – om samenwerking met Justitie en politie. Ook binnen Justitie moet onderscheid gemaakt worden tussen het openbaar ministerie, de zetelende magistraten, jeugdrechters of onderzoeksrechters. Op een bepaald moment zullen welzijnswerkers en onderzoeksrechters afspraken moeten maken over wederzijdse verwachtingen met respect voor elkaars onafhankelijkheid en bevoegdheid. Zonder protocol met elke afzonderlijke instantie is een samenwerking tussen Welzijn en Justitie geen evidentie.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* zegt dat inzake lokaal sociaal beleid middelen worden verstrekt aan de vijf Vlaamse provincies en aan de VGC. Ze informeert naar het exacte bedrag en de verdeling ervan. Daarnaast vraagt ze naar de opportuniteit van deze middelen gezien de intenties van de Vlaamse Regering in het kader van de planlastvermindering. Voorts vraagt het lid hoe deze middelen zich verhouden tot de steun die de lokale besturen krijgen voor de uitvoering van het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid.

Nog in dit verband ontvangt de VVSG een werkingssubsidie voor de organisatie van een ondersteunings- en vormingsaanbod voor de lokale besturen, onder meer over de lokale animatiewerking. Ze vraagt naar de hoogte van dit bedrag en naar de betekenis van de lokale animatiewerking.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het om een bedrag van 536.000 euro gaat. Elke provincie en de VGC krijgen evenveel. De planlastvermindering is reeds in rekening gebracht.

De VVSG ontvangt 480.000 euro op een afzonderlijke basisallocatie. Voorheen werd tussen de Vlaamse overheid en de VVSG voor elke opdracht een afzonderlijk convenant afgesloten. Omdat deze convenants tot één zijn herleid, zijn ook de verschillende bedragen samengebracht. Het vermelde bedrag is niet gelijk aan de middelen die naar elk afzonderlijk woonzorgcentrum gaan voor animatie. Die middelen vindt men terug op de begroting van Zorg en Gezondheid. Met de middelen die de VVSG krijgt voor animatiewerking organiseert het onder meer ondersteuning en vorming voor animatiemedewerkers in OCMW-woonzorgcentra. De andere koepels krijgen eveneens middelen voor ondersteuning en vorming van animatiemedewerkers.

Bij begrotingsartikel GB0/1GC-D-2-E/WT – werking en toelagen – Vlaams Intersectoraal Akkoord vraagt mevrouw *Vera Van der Borgh* waarom de extra bijdrage aan de tweede pensioenpijler van in 2012 wegvalt.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat dit voortvloeit uit het VIA-akkoord 3. In 2011 was een eenmalige extra bijdrage nodig om een vooropgestelde doelstelling te bereiken.

Bij begrotingsartikel GB0/1GC-D-2-F/WT – werking en toelagen – integrale jeugdhulp zegt mevrouw *Mieke Vogels* dat beleidsbrief en begroting niet al haar vragen over de integrale jeugdhulp beantwoorden.

De spreekster kan zich vinden in de centrale rol die de intersectorale toegangspoort blijft vervullen in de integrale jeugdhulp. De intersectorale toegangspoort zal enkel succesvol zijn als er een goed rechtstreeks toegankelijk aanbod aan jeugdhulpverlening beschikbaar is. Het voorbije decennium is evenwel voornamelijk geïnvesteerd in de specialistische hulpverlening die niet rechtstreeks toegankelijk is. Die investeringen zijn gebeurd onder druk van de samenleving. Een investering van 450.000 euro in het algemeen welzijnswerk zal niet volstaan om een goed rechtstreeks toegankelijk aanbod te realiseren. In een stad als Antwerpen is er bijvoorbeeld slechts één breed toegankelijk aanspreekpunt voor jongeren met een probleem, namelijk het JAC Plus. De integrale jeugdhulp uitbouwen zonder goed rechtstreeks toegankelijk aanbod zal er enkel toe leiden dat de instroom in de bijzondere jeugdzorg via de gerechtelijke weg zal stijgen. In de provincie Antwerpen gaat de overgrote meerderheid van de problematische opvoedingssituaties bij allochtonen via de jeugdrechtsbank omdat zij de weg niet vinden naar de rechtstreeks toegankelijke hulp. De ambitie van Vlaanderen is steeds geweest om zo veel mogelijk vrijwillige hulpverlening te organiseren en om de jeugdhulpverlening zo veel mogelijk in eigen handen te houden. Mevrouw Mieke Vogels merkt dat afstand wordt genomen van deze ambitie.

Mevrouw Mieke Vogels heeft ook bedenkingen bij de manier waarop de integrale toegangspoort wordt georganiseerd. Wanneer een jongere met een probleem naar het CLB trekt, mag een CLB-medewerker maximum één uur uittrekken voor vraagverduidelijking. Volgens het lid volstaat één uur niet om de context waarin deze jongere leeft, te vatten. De CLB-medewerker heeft één uur om specialistische hulp aan te vragen, indien hij/zij dat aangewezen acht. Wanneer het om een jongere met een handicap gaat, kan de CLB-medewerker terugvallen op een multidisciplinair team.

De CLB-medewerker geeft het dossier door aan de toegangspoort waar consulenten het dossier analyseren en een remedie, bestaande uit een aantal hulpverleningsmodules, voorstellen aan de toewijzers. De consulent spreekt niet met de jongeren en kent de context niet. De toewijzer evenmin, tenzij de jongere of de ouders erom vragen. De spreekster heeft grote twijfels of allochtone jongeren en ouders dat ooit zullen doen. Consulenten en toewijzers worden dossierbeheerders.

Vermaatschappelijking van de zorg en contextgericht werken zijn absoluut aangewezen bij jongeren. Jongeren in een voorziening plaatsen tot ze meerderjarig zijn om ze daarna zonder netwerk in de maatschappij los te laten, is ongehoord. De jeugdzorg moet er dankzij een contextgerichte aanpak voor zorgen dat jongeren hun jeugd beëindigen met een nieuw of een versterkt sociaal netwerk. Het is mevrouw Mieke Vogels niet duidelijk hoe een contextgericht project als het Columbus-project past in de voorgestelde procedures. Ze benadrukt dat heel wat sprekers in de Commissie Jeugdzorg deze bezorgdheid delen, en bereid zijn om samen te werken.

In Antwerpen hebben de psychiatrie, de sector van personen met een handicap en de bijzondere jeugdzorg op basis van de netwerktafels van professor Deboutte afspraken gemaakt en protocollen afgesloten. Deze afspraken zijn voorgelegd aan de stuurgroep integrale jeugdhulp, die ze aan het eigen modelprotocol heeft aangepast zodat de afspraken voor de initiatiefnemers onherkenbaar waren geworden. Dit voorbeeld doet mevrouw Mieke Vogels besluiten dat er absoluut niet contextgericht wordt gewerkt. Afspraken en protocollen zijn nodig, maar dan wel op maat.

De spreekster pleit niet tegen de integrale jeugdhulp. Ze vraagt de minister wel meer vertrouwen te geven aan de regionale netwerken die in staat zijn het beste antwoord te formuleren voor de eigen regio. Het beleid focust sterk op pleeggezinplaatsingen voor kinderen

jonger dan zes jaar, maar in de stad Antwerpen vindt men geen pleegouders. Veertien procent van de aanmeldingen bij de jeugdrechtbank van Antwerpen gaat over niet-begeleide minderjarigen. Een regionaal samenwerkingsverband kan wel voor een oplossing op maat zorgen.

Mevrouw Mieke Vogels vraagt de minister welke taken en opdrachten de consultants in de toekomst moeten vervullen. In de Commissie Jeugdzorg is vaak geopperd om de rol van de consultant te herwaarderen tot trajectbegeleider die permanent waakt over de contextgerichte aanpak. Ze stelt dezelfde vraag over het adviesbureau jeugdhulp.

Mevrouw *Marijke Dillen* drukt haar ontgoocheling uit over dit deel van de begroting en de beleidsbrief. De Commissie Jeugdzorg heeft enkele interessante suggesties opgeleverd waar de minister terdege rekening mee moet houden. Een rode draad door de hoorzittingen was dat het decreet van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp in de praktijk geen succes is. De intersectorale toegangspoort, die talrijke keren in vraag is gesteld, blijft het uitgangspunt. Ze verzoekt de minister het aangekondigde ontwerp van decreet zo snel als mogelijk voor te leggen. Een groot probleem is dat veel jongeren de weg niet vinden naar de rechtstreeks toegankelijke hulp.

De intersectorale toegangspoort wordt de prioriteit in 2012. Er wordt een proefproject in één regio aangekondigd. Het verwondert de spreker dat het proefproject wordt aangekondigd nog voor het ontwerp van decreet is besproken. Ze wil voorts vernemen in welke regio het proefproject zal plaatsvinden, en wijst er in dat verband op dat de situatie in Antwerpen niet vergeleken kan worden met de rest van Vlaanderen.

De heer *John Crombez* zegt dat 2012 een belangrijk jaar wordt voor de jeugdzorg.

Het verbaast de spreker dat de gevangenis van Tongeren als een deel van het Vlaamse jeugdzorgbeleid wordt voorgesteld. Hij vraagt de minister naar de toekomst van de gevangenis van Tongeren.

De plannen voor de integrale jeugdhulp die in 2012 uitgevoerd zullen worden, bieden kansen op verandering. De spreker is het eens met wat de minister hierover heeft gezegd in zijn toelichting bij de beleidsbrief. De doelstellingen die bij dit begrotingsartikel naar voren worden geschoven, zijn goed. De heer John Crombez vraagt de minister tot op welke hoogte die geconcretiseerd zullen worden in 2012. Het voornemen om de modules te herbekijken en te verbeteren betekent volgens de spreker een reductie van het aantal modules. Het is absoluut noodzakelijk om tot één typemodule per functie te komen. De spreker dringt erop aan modules flexibel combineerbaar te maken. Daarnaast moet worden gezocht naar een werkwijze zodat degene die het dichtst bij de jongeren staat, voor een aanbod kan zorgen dat het beste aansluit op de vraag.

Een andere doelstelling is het ondersteunen van het cliëntoverleg. De spreker is het eens met wat mevrouw Vogels heeft gezegd over consultants en trajectbegeleiding. De consultants zijn een cruciale schakel in het beleid. De spreker wil ver gaan in het ondersteunen van cliëntoverleg omdat het uiteindelijke doel ervan is complexe situaties vermijden. Hetzelfde geldt voor het voornemen om de competenties van hulpverleners vergroten. De spreker wil vernemen hoe het verder in de praktijk brengen van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van minderjarigen in de integrale jeugdhulp in het geheel past.

Met projectmiddelen zal ruimte gegeven worden aan regiospecifieke initiatieven. Deze benadering zal leiden tot een gestructureerd systeem dat op basis van regels aangeeft hoe het aanbod eruit zal zien. Er is een belangrijke link met de geestelijke gezondheidszorg, bijzondere jeugdzorg en het VAPH. De regiospecifieke initiatieven zullen de uitzondering daarop vormen. De spreker is van oordeel dat de integrale jeugdhulp regiospecifieke werking mogelijk moet maken. Het moet de bedoeling zijn dat elke regio aangeeft wat de

aangewezen aanpak is. Regionale verschillen worden niet enkel door het cliënteel maar ook door de aanwezigheid van de sector bepaald. De spreker pleit voor flexibiliteit op microniveau. Contextgericht werken past in het cliëntoverleg. Eén iemand volgt het traject over een lange periode en in een aantal gevallen ook als de cliënt meerderjarig is. Privacy is een belangrijk element maar leidt er in de praktijk toe dat steeds dezelfde informatie wordt gevraagd aan de cliënt, wat volgens de heer John Crombez vermeden moet worden. Contextgericht werken kan een oplossing bieden.

De toelichting laat uitschijnen dat het systeem de praktijk voorafgaat. De spreker wil evolveren naar een praktijk die erin slaagt de situatie, die nog steeds de slechte weg uitgaat, te veranderen. Daarover zijn veel gegevens beschikbaar, maar woedt ook veel discussie. Een voorbeeld van dergelijke discussie is het debat over de zogenaamde kindcarroussels. Er zijn goede praktijken om dat te vermijden, maar de vraag is hoe ze overal toegepast kunnen worden. Een integrale jeugdhulp op basis van modules belemmert dat vaak. Er moet gewerkt worden met de context. De op het terrein uiteenlopende goede praktijken moeten geïmplementeerd worden. Langlopende projecten die hun deugdelijkheid hebben bewezen, verdienen een opwaardering.

In de discussie over de operationalisering van de toegangspoort is de eerste lijn belangrijk omdat ze moet zorgen voor de rechtstreekse toegang. Kiezen voor een toegangspoort is kiezen voor een systeem en niet voor een fysieke plaats. De situatie zal overal anders zijn.

De geformuleerde doelstellingen zijn niet slecht, en mogen ruimer geïnterpreteerd worden. De verantwoordelijkheid van het terrein moet sterker benadrukt worden. Het gaat daarbij niet om verantwoordelijkheid voor middelen. Het terrein responsabiliseren veronderstelt een methode om succesfactoren te meten. Het geldende systeem wijst de middelen voorzichtig toe omdat wordt gelabeld op basis van modules. De resultaten daarvan zijn niet goed.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat veel van de opmerkingen in wezen buiten het bestek van beleidsbrief en begroting vallen omdat de integrale toegangspoort tegen 2014 wordt uitgerold. Het debat over de decretale bepalingen zal wellicht aanvang vinden in 2012. Gezien de gemaakte opmerkingen toont de minister zich bereid daarover reeds in de nabije toekomst van gedachten te wisselen met de commissie.

In 2011 wordt de rechtstreeks toegankelijke functie van de CAW's versterkt. De studie van het Instituut van de Overheid concludeert dat de overheid haar ambities moet beperken. Regionale afstemming wordt als alternatief gesuggereerd.

De doelstelling over de rechtspositieregeling doelt op een nakend initiatief over handlingsbekwaamheid.

Dankzij de uitgebreide capaciteit in De Grubbe kan de federale instelling in Tongeren gebruikt worden voor de groep van jongeren waarvoor ze in de eerste plaats bestemd is, namelijk uit handen gegeven jongeren. Hij kan niet garanderen dat zulks opnieuw zou kunnen gebeuren bij een plotse toename. De Vlaamse dienst- en hulpverlening aan de gedetineerden in Tongeren verloopt in samenwerking met een lokale partner.

Er is nog niet beslist in welke regio het proefproject zal plaatsvinden. Het proefproject zal moeten duidelijk maken of flexibiliteit op basis van regionale specificiteiten mogelijk is.

3.3. IVA's zonder rechtspersoonlijkheid

3.3.1. IVA Zorginspectie

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt wanneer Zorginspectie een nieuwe leidend ambtenaar zal krijgen. Zorginspectie is al enige tijd een intern verzelfstandigd agentschap, en gaat op zoek naar een nieuwe wijze om zijn basisopdracht te vervullen. Het lid vraagt in dit verband hoe de basisopdracht – planmatig en kwaliteitsvol inspecteren – precies geïnterpreteerd moet worden. Kwaliteitsvol en planmatig inspecteren kan beperkt blijven tot controle op het naleven van alle procedures. Kwaliteitsvol en planmatig inspecteren kan betekenen dat men peilt naar klanttevredenheid. Daarnaast wil ze vernemen of geïnspecteerd wordt in overleg met het functioneel bevoegde agentschap. Ze haalt het voorbeeld aan van de zelfstandige kinderopvang, een sector die het moeilijk heeft en waarvoor een actieplan is opgesteld. In overleg met Kind en Gezin zou Zorginspectie bijvoorbeeld kunnen beslissen rekening te houden met de onduidelijke situatie waarin veel zelfstandige kinderopvanginitiatieven verkeren.

De beleidsbrief maakt melding van nieuwe inspectie-initiatieven in de sector van de woonzorgcentra, maar niet voor kinderdagverblijven. De spreekster wil vernemen wie het aangekondigde onderzoek zal voeren en wat de opzet ervan precies is.

Als Zorginspectie zich als een eiland beschouwt dat zonder zin voor de realiteit kwaliteitscriteria ontwikkelt, zal tien percent van de bevolking van een vrijwel optimale zorg kunnen genieten. Het overige deel van de bevolking zal daar geen beroep op kunnen doen. De IBO's vangen ongeveer tien percent van de schoolkinderen op. De overige 90 percent wordt op school opgevangen, waar totaal andere kwaliteitsnormen gelden.

Op basis van een protocol wordt werk gemaakt van kwaliteitsindicatoren voor de Vlaamse ziekenhuizen. De partners bij dit protocol zijn Zorg en Gezondheid, Zorginspectie, de ziekenhuiskoepels, de Vlaamse Vereniging van Hoofddartsen, de mutualiteiten en het Vlaams Ziekenhuisnetwerk van de K.U.Leuven. Mevrouw *Mieke Vogels* benadrukt dat de patiënten daarbij niet mogen ontbreken. De mutualiteiten vertalen het patiëntenbelang per definitie naar betaalbaarheid. Voor een patiënt betekent kwaliteit bijvoorbeeld ook betrokkenheid en informatie krijgen. Als de patiënt niet betrokken wordt bij dit proces, zal men enkel komen tot puur meetbare kwaliteitsindicatoren zoals het aantal ziekenhuisinfecties of de wachttijd om toegang te krijgen tot een polikliniek.

Zorginspectie wil de mogelijkheid onderzoeken van een homogene decretale regeling van de bevoegdheden en de daar tegenoverstaande waarborgen. De spreekster leidt daaruit af dat werk wordt gemaakt van een uniforme beroepsprocedure. Ze juicht dit toe want op dit ogenblik gelden in elke sector meerdere uiteenlopende beroepsmogelijkheden.

Mevrouw *Mia De Vits* benadrukt het belang van standaarden en indicatoren voor Zorginspectie. Daarnaast moet binnen Zorginspectie ook werk worden gemaakt van een beleid dat voorzieningen helpt een cliëntgericht kwaliteitsbeleid te voeren. Ze wil vernemen of het agentschap is uitgerust om in alle sectoren de geïnspecteerde diensten bij te staan in het wegwerken van de aandachtspunten uit het inspectierapport. In 2011 heeft Zorginspectie haar werkwijze in de kinderopvang en in de preventieve gezinsondersteuning in die zin bijgestuurd. Ze wil vernemen of deze nieuwe aanpak is geëvalueerd en suggereert deze aanpak in 2012 te veralgemenen.

Mevrouw *Marijke Dillen* zegt dat Zorginspectie jaarlijks gemiddeld 5000 inspecties uitvoert. Ze vraagt een overzicht. Daarnaast wil ze vernemen hoe inspecties die tot een negatief verslag leiden, opgevolgd worden. Ze benadrukt daar veel belang aan te hechten.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* zegt dat Zorginspectie vaak de kritiek krijgt te streng en te zeer gericht op techniciteiten te inspecteren. Ze pleit voor meer interactie en inspraak van de zorggebruikers.

In de beleidsbrief wordt melding gemaakt van een project dat moet leiden tot een referentiekader voor integrale kwaliteit van wonen en zorg zodat woonzorgcentra in de toekomst geaccrediteerd kunnen worden. Een proefproject moet verduidelijken welke verantwoorde zorg elk woonzorgcentrum zou moeten aanbieden. Mevrouw Vera Van der Borgh pleit voor een realistische en snelle aanpak, en tegen bijkomende dure regels en administratieve lasten. Een essentiële voorwaarde is dat een manier wordt gevonden om de tevredenheid van de zorggebruikers te meten. Een woonzorgcentrum is immers een thuisvervangende voorziening en moet er bijgevolg alles aan doen om zijn bewoners gelukkig te maken. Ze wijst ten slotte ook op het belang van een betaalbaar systeem.

De spreekster drukt de hoop uit dat het aangekondigde ontwerp van decreet betreffende de verplichte melding van risicovolle medische praktijken, kwaliteitsgaranties zal bieden voor praktijken buiten ziekenhuizen. Ze waarschuwt voor een heksenjacht op de ambulante sector. Deze nieuwe regeling moet een outputmeting invoeren en geen nieuwe verplichtingen opleggen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt op de vraag over de leidend ambtenaar van Zorginspectie dat het organogram van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin op korte termijn geëvalueerd zal worden. Een aantal dossiers, zoals bijvoorbeeld de Vlaamse sociale bescherming, vereist immers organisatorische keuzes.

Toen alle verschillende inspectiediensten werden samengebracht onder één agentschap, is de volgende fundamentele keuze gemaakt: de inspectie inspecteert en het functioneel bevoegde agentschap remedieert of adviseert. Daarnaast is het zo dat het optreden van Zorginspectie beoordeeld wordt. Een extern bureau ondervraagt op basis van een steekproef een aantal geïnspecteerde diensten en voorzieningen over de manier waarop zij de inspectie hebben ervaren. Het algemene resultaat van deze ondervraging is goed. De resultaten van deze meting zijn terug te vinden op de website van het agentschap. Net zoals cijfermatige informatie over het jaarlijkse aantal inspecties.

De heer *Marc Morris* verduidelijkt dat de bevraging van de geïnspecteerde een heel uitvoerig onderzoek is naar heel diverse aspecten van de aanpak. Veel verhalen die de media halen komen van voorzieningen die een negatief inspectieverslag hebben ontvangen, en daar emotioneel op reageren. Het algemene beeld dat uit de bevraging naar voren komt is positief. Bedenkingen, die erop kunnen wijzen dat zaken bijgestuurd moeten worden, zijn interessant voor Zorginspectie.

Minister *Jo Vandeurzen* is tevreden dat Zorginspectie in afspraak met het functioneel bevoegde agentschap erover waakt dat de manier waarop kwaliteit wordt geïnspecteerd mee evolueert met de wijzigende realiteit. Zorginspectie is zich ervan bewust dat kwaliteit inspecteren veel meer is dan toezien op de naleving van bijvoorbeeld oppervlaktencriteria. Het onderzoek naar internationaal gevalideerde outcomeparameters in de ziekenhuissector is daar een illustratie van. Zorginspectie past zijn werkwijze aan aan deze nieuwe realiteit. Een en ander zal voor de betrokkene leiden tot een verlaging van de administratieve lasten. De minister benadrukt dat het Vlaams Patiëntenplatform daar wel bij betrokken wordt, en dat ook rekening wordt gehouden met de cliënttevredenheid. In woonzorgcentra, waar het verblijf langer duurt dan in ziekenhuizen, zal de mening van de bewoners een ander gewicht krijgen bij het meten van de kwaliteit.

Het Actieplan Zelfstandige Kinderopvang is uitgerold. De verschillende onderdelen zijn, met uitzondering van de federale, in uitvoering. De grond van de zaak blijft evenwel de financiële leefbaarheid van de sector. De minister toont zich bereid op het gepaste moment de commissie te informeren over de update van het actieplan.

Er wordt op meer dan 8000 plaatsen kinderopvang georganiseerd. Zorginspectie moet zijn handhavingsbeleid daarop afstemmen. Het zal zaak zijn kwaliteit te omschrijven, en vast te leggen welke aspecten, ongeacht de identiteit van de organisator, geïnspecteerd en gehandhaafd moeten worden. Het debat over de inspectie van de kinderopvangsector zal zijn weerslag vinden in de uitvoeringsbesluiten bij het toekomstige kaderdecreet.

Het debat over de normen voor de buitenschoolse kinderopvang is nakende. Het zal deel uitmaken van het debat over het gewenste beleid in deze sector. Dat is evenwel geen debat waarbij Zorginspectie betrokken zal zijn.

Minister Jo Vandeurzen beaamt dat werk wordt gemaakt van een eenvormige beroepsprocedure, maar voegt eraan toe dat deze oefening heel wat tijd zal vergen. De uiteenlopende procedures en begrippen moeten geüniformiseerd worden met het oog op een consistent handhavingsbeleid.

Na elke inspectie wordt een ontwerpverslag opgesteld waarop de voorziening kan reageren. De procedure is tegensprekelijk. Voorts bevestigt de minister dat Zorginspectie afstemt met de functioneel bevoegde agentschappen. Een voorbeeld van een item waarover overlegd wordt, zijn de zogenaamde knipperlichtvoorzieningen.

Het toekomstige ontwerp van decreet betreffende de verplichte melding van risicovolle medische praktijken zal privéklinieken verplichten risicovolle handelingen te melden. Daarnaast zullen ze moeten aangeven hoe ze de veiligheid van de patiënt bewaken. In het ontwerp van decreet worden risicovolle handelingen omschreven aan de hand van een aantal indicatoren.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* benadrukt dat het accreditatiesysteem voor ziekenhuizen niet zomaar toegepast kan worden in de woonzorgcentra. Er is een grondig verschil in de verblijfsduur. Het gemiddeld aantal ligdagen in ziekenhuizen bedraagt zes. In woonzorgcentra brengen de bewoners gemiddeld nog twee levensjaren door.

Daarnaast vraagt ze medewerkers van woonzorgcentra te betrekken bij het definiëren van de parameters waarop het accreditatiesysteem gebaseerd zal worden. Zij kunnen ook een belangrijke bijdrage leveren aan het opstellen van vragenlijst waarmee bewoners naar hun mening over kwaliteit en welbevinden gevraagd kunnen worden.

Mevrouw *Mieke Vogels* heeft bedenkingen bij de fundamentele keuze om Zorginspectie en de functioneel bevoegde agentschappen strikt van elkaar te scheiden. Overheidsmanagement neigt ernaar om verschillende administraties strikt te scheiden wat de onderlinge communicatie niet eenvoudiger maakt. Elk agentschap beroept zich immers op zijn taak en verantwoordelijkheid. Zo inspecteert Zorginspectie de zelfstandige kinderopvang aan de hand van KWAPOI, terwijl Kind en Gezin die schaal onwerkbaar vindt. Een zelfstandige kinderopvangvoorziening moet 4 scores op KWAPOI om inkomensgebonden te mogen werken, maar om een attest van toezicht te halen volstaat een 3. Als een inkomensgebonden opvangvoorziening zakt van 4 naar 3 stijgt de prijs voor de ouders maar daalt de geboden kwaliteit. Ze pleit voor minder rigiditeit en meer betrokkenheid.

Mevrouw *Mia De Vits* vindt de fundamentele keuze logisch. Desondanks kan Zorginspectie als taak meekrijgen om geïnspecteerde voorzieningen te adviseren welke stappen aangewezen zijn om de aandachtspunten uit het inspectieverslag te verhelpen.

Minister *Jo Vandeurzen* herhaalt dat op basis van argumenten gekozen is voor een duidelijke functiescheiding. Functiescheiding staat samenwerking tussen agentschappen niet in de weg. Zo worden kwaliteitskaders samen met het bevoegde agentschap en de sector zelf ontwikkeld.

Er is evenmin een scheiding op het vlak van het handhavingsbeleid. Wanneer Zorginspectie vaststelt dat een voorziening haar werking niet op het goede spoor krijgt, treedt het daarover in overleg met het bevoegde agentschap. Er worden afspraken gemaakt over de aangewezen opvolging door Zorginspectie. Het functioneel bevoegde agentschap kan de betrokken voorziening wijzen op wat van hen verwacht wordt.

Zorginspectie is terughoudend wanneer vragen worden gesteld over de gewenste manier van remediëren. In het geval een volgende inspectie opnieuw negatief is, zou de geïnspecteerde voorziening zich immers beroepen op het remediëringsadvies van Zorginspectie. Het functioneel bevoegde agentschap nodigt de voorziening uit om samen na te gaan welke remedie aangewezen is. De voorziening moet een remediëringsplan opstellen dat wordt opvolgd.

Een inspectie aan de hand van KWAPOI leidt tot een bepaald resultaat. Het komt Kind en Gezin toe autonoom te beslissen wat het met die score doet. Kind en Gezin maakt op dit ogenblik werk van een nieuwe schaal waarmee kwaliteit beter gemeten kan worden.

3.3.2. *IVA Jongerenwelzijn en Fonds Jongerenwelzijn*

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat de opmaak van begroting en beleidsbrief haar niet in staat stellen een duidelijk beeld te vormen van opvoedingsondersteuning. Het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning zou gedeeltelijk ondergebracht worden bij de Huizen van het Kind, die onder het agentschap Kind en Gezin vallen. Aangezien Kind en Gezin voor jonge kinderen werkt, rijst de vraag of opvoedingsondersteuning voor bijvoorbeeld tieners wegvalt. De spreekster vraagt ook naar de toekomst van de Vlaamse coördinatoren opvoedingsondersteuning die onder Jongerenwelzijn vallen. De Vlaamse coördinatoren opvoedingsondersteuning worden binnen dit hoofdstuk ook vermeld onder de noemer Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, terwijl zij zich niet in de eerste plaats en uitsluitend op kansarmen richten. De spreekster drukt haar ongenoegen uit over de manier waarop in de toelichting bij de begroting voortdurend wordt verwezen naar het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Ze pleit voor een afzonderlijk hoofdstuk in de beleidsnota.

De heer *Peter Gysbrechts* merkt op dat de werkingsdotatie aan het Fonds Jongerenwelzijn stijgt met 10.960.000 euro, maar dat relatief weinig middelen geïnvesteerd worden in nieuwe plaatsen in de bijzondere jeugdzorg. In 2012 wordt daarvoor één miljoen vrijgemaakt, bovenop het bedrag van twee miljoen euro dat in 2011 werd geïnvesteerd. Er gaat 800.000 euro naar innoverende projecten en 1.200.000 euro voor de begeleiding van jongeren en gezinnen in eigen context. In 2012 worden de ambulante en mobiele zorgtrajecten voortgezet. De spreker wil vernemen hoeveel bijkomende plaatsen dat zal opleveren.

Er worden eveneens middelen vrijgemaakt voor pleegplaatsingen. Sedert 2005 is het aantal pleegplaatsingen gestegen met gemiddeld 140 plaatsen per jaar. De spreker wil vernemen of de minister in 2012 een vergelijkbare stijging verwacht. Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt een onderscheid te maken tussen netwerkpleegplaatsingen en bestandspleegplaatsingen.

Vervolgens wil de heer *Peter Gysbrechts* vernemen hoeveel plaatsen er bijkomen dankzij de investering van één miljoen euro in de multifunctionele centra, en of de multifunctionele centra al zijn geëvalueerd.

De Commissie Jeugdzorg bracht aan het licht dat er behoefte bestaat aan onderzoek naar het zorgtraject dat jongeren afleggen. De beleidsbrief kondigt een aantal nieuwe informatiesystemen aan, wat bij de spreker de vraag doet rijzen of dit onderzoek gevoerd zal kunnen worden aan de hand van deze informatiesystemen.

De gemeenschapsinstellingen voeren een heel uiteenlopend beleid, wat zich uit in het aantal jongeren dat er werd opgevangen. De spreker vraagt naar een verklaring.

Het aantal jongeren in schoolinternaten en in de psychiatrie is sedert 2005 zowat verdubbeld. De internaten psychiatrie vangen 1500 jongeren op. De eenheidsprijs per jaar bedraagt 3400 euro. In vergelijking met andere opvangvormen zijn de internaten psychiatrie goedkoop. Het interesseert de spreker of deze opvangvorm al werd geëvalueerd. Hij stelt dezelfde vraag over de preventieve sociale acties. Gezien de investering erin, is een evaluatie aangewezen.

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt schoolinternaten en psychiatrie van elkaar te onderscheiden.

Er worden eveneens middelen vrijgemaakt om de stijgende werkdruk bij jeugdconsulenten tegen te gaan. Het Kinderrechtencommissariaat pleit jaarlijks in zijn jaarverslag voor meer contact tussen jeugdconsulent, jongeren en ouders. Er wordt onvoldoende duidelijk gemaakt wat men verwacht van ouders en jongeren. Het benieuwt de heer *Peter Gysbrechts* of voorwaarden gekoppeld worden aan de bijkomende middelen.

Mevrouw *Katrien Schryvers* zegt dat de bijkomende middelen voor de werklastnorm zowel voor bijkomende plaatsen als voor de jeugdzorgtoelage bestemd zijn. Een bijkomend probleem is het grote verloop onder de jeugdconsulenten. Ze vraagt de minister een personeelsbeleid te voeren dat die doorstroom beperkt.

Mevrouw *Mia De Vits* vraagt wie betrokken zal worden bij de opmaak van het nieuwe decreet inzake gezinsondersteuning dat het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning moet vervangen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het evaluatieverslag over het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning in overleg met andere betrokken beleidsdomeinen wordt besproken. Het verslag bevat een aantal positieve punten, maar schuift ook enkele verbeterpunten naar voren, zoals minder investeren in overhead en meer op het terrein. Dat uit zich in het zoeken om de Vlaamse coördinatoren opvoedingsondersteuning effectiever in te zetten. Het nieuwe decreet zal onder de bevoegdheid van twee agentschappen vallen omdat het zich niet uitsluitend tot de jongste kinderen richt. De Huizen van het Kind zullen ook een plaats krijgen in het nieuwe decreet. Het nieuwe decreet wordt een basisdecreet dat uit meerdere delen bestaat, zoals preventie, ondersteuning en rechtstreeks toegankelijke hulp.

Binnen de Vlaamse Regering is afgesproken om het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding te behandelen in de toelichting bij de verschillende programma's.

In 2011 komen er 120 ambulante plaatsen bij en in 2012 ongeveer 140. In 2011 is een oproep gedaan voor deze uitbreiding. Er volgt geen oproep voor 2012 omdat de vorige oproep meer dan voldoende respons heeft opgeleverd. Binnen de VIPA-buffer zal een oproep plaatsvinden voor residentiële plaatsen in de daaropvolgende jaren. De minister benadrukt dat een intersectorale aanpak enkel kan als andere sectoren ook prioritaire aandacht schenken aan jeugdhulp.

Het is de bedoeling de multifunctionele centra in 2012 als werkvorm te standaardiseren omdat ze flexibiliteit en trajectbegeleiding mogelijk maken.

Het aantal jongeren in de gemeenschapsinstellingen wordt bepaald door de doorlooptijd. De gemeenschapsinstellingen zijn vrijwel continu volledig bezet. Als een aantal jongeren als gevolg van een beslissing van de jeugdrechter langer verblijft, daalt het totale aantal jongeren dat een plaats krijgt in de gemeenschapsinstellingen.

De eenheidsprijs voor de internaten-psychiatrie lijkt laag omdat het Fonds enkel de toeslag bovenop de sociale zekerheid betaalt.

De werklastnorm van de jeugdconsulenten is gekoppeld aan het aantal dossiers dat er jaarlijks bijkomt. De werklastnorm is door de invoering van minimale standaarden gekoppeld aan een vorm van kwaliteitsbewaking.

De introductie van de integrale toegangspoort zal wijzigingen teweegbrengen in het organogram. In het kader daarvan kan in overleg met de vakbonden een beleid gevoerd worden waardoor de competentie van jeugdconsulenten niet langer verloren gaat.

3.3.3. IVA Zorg en Gezondheid

Mevrouw *Lies Jans* vraagt naar de stand van zaken van de aangekondigde hervorming van de programmatie.

De beleidsbrief meldt dat gastopvang sedert 2011 erkend en gesubsidieerd wordt, in de toelichting bij de begroting wordt gastopvang evenwel niet vermeld in het overzicht van gezins- en thuiszorg. Het lid vraagt een verklaring.

De vooropgestelde groei van twee percent in de gezinszorg is positief. Daartegenover staat evenwel dat de programmatie al enkele jaren niet optimaal wordt gerealiseerd. Mevrouw *Lies Jans* vraagt de minister welke maatregelen hij plant om de programmatie volledig te realiseren.

Het budget voor humane biomonitoring blijft constant op 100.000 euro. Gezien de resultaten van het onderzoek in Genk-Zuid, leeft lokaal de vraag hoe het onderzoek zal worden voortgezet. Er is tot nog toe enkel een meting uitgevoerd die wijst op invloed van vervuiling op de gezondheid van jongeren. Er is vraag naar opvolging en naar een verder onderzoek.

Mevrouw *Lies Jans* vraagt ten slotte hoever men staat met het op elkaar afstemmen van de Katz-schaal en de RAI.

Volgens mevrouw *Vera Van der Borgh*t gaapt er een enorme kloof tussen de programmatie en de invulling ervan. Van de 2727 geprogrammeerde eenheden in de centra voor kortopvang zijn er 1079 ingevuld. Van de 2928 geprogrammeerde eenheden in de dagverzorgingscentra zijn er 1618 ingevuld. In de gezinszorg zijn 20.457.375 uren geprogrammeerd, daarvan zijn er 16.632.091 uren ingevuld. Van de 33.198 geprogrammeerde eenheden in de serviceflats, zijn er slechts 14.532 gerealiseerd. Gezien de vergrijzing moet voor een bijkomend aanbod gezorgd worden zodat de programmatiecijfers gehaald worden.

Vervolgens gaat de spreekster in op de commerciële sector in de ouderenzorg. Ze leest in de beleidsbrief dat de minister wil onderzoeken in welke mate de schaalgrootte van de actoren op het terrein in evenwicht blijft met de noodzakelijke diversiteit van aanbieders en wil toezien op de impact van financiële technieken die de band tussen investeerder en zorgverstrekker eventueel kunnen vertroebelen. De minister wil de effecten kennen op het aanbod zelf, op de overheid en op de gebruiker.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t hoopt op een grondig onderzoek en suggereert de minister om tegelijk onderzoek te voeren naar de impact van het overwicht van één zuil in de wel-

zijnssector, naar de financiële relaties tussen deze voorzieningen en naar de mate waarin het patrimonium van bepaalde voorzieningen verrijkt wordt met VIPA-subsidies. Nog in dit verband merkt de spreekster op dat in wezen belastinggeld gebruikt wordt om een machtspositie te verstevigen.

Een of meerdere gemeenten kunnen in overleg met de woonzorgactoren een zorgstrategisch plan opstellen. Een initiatiefnemer van een woonzorgcentrum hoeft niet langer een zorgstrategisch plan in te dienen als zijn plan past binnen het zorgstrategische plan van de gemeente. De spreekster vindt dat een goed voorstel en vraagt hoe een gemeentelijke zorgstrategisch plan opgesteld zal worden. Ze wil vermijden dat sterke initiatiefnemers een zorgstrategisch plan kunnen opdringen. Betrokkenheid, inspraak en instemming van alle betrokken partners zijn belangrijke randvoorwaarden.

Vanaf 1 januari 2012 worden de palliatieve dagcentra gesubsidieerd zoals dagverzorgingscentra voor ouderen. De spreekster vraagt naar de gevolgen hiervan voor de palliatieve dagcentra. De Raad van State is immers van oordeel dat de gemeenschappen bevoegd zijn voor de subsidiëring van de palliatieve dagcentra.

In 2011 is het urencontingent in de gezinszorg gestegen met 1,8 procent. In 2012 wordt een stijging met 2 procent vooropgesteld. Mevrouw Vera Van der Borgh t wil weten hoe de vergrijzing opgevangen zal worden met deze stijgingspercentages te meer omdat deze Vlaamse Regering inzet op thuiszorg en de vermaatschappelijking van de zorg.

Het ACV is van oordeel dat de gemeenschappen en de gewesten hun verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor gehandicapten en ouderen niet langer op de federale overheid mogen afwentelen via de dienstencheques. Het ACV pleit met andere woorden voor zorg door de reguliere voorzieningen. Mevrouw Vera Van der Borgh t is tevreden met de vaststelling dat ze op één lijn staat met het ACV. Deze houding is evenwel niet compatibel met de denkpiste van minister Vandeurzen om dienstencheques te reserveren voor kansengroepen, wat de spreekster verontrust omdat de dienstencheques zijn ingevoerd om de combinatie arbeid-gezin gemakkelijker te maken. De spreekster vraagt de minister te reageren op de uitspraak van het ACV. Deze stelling kan immers als een uithaal naar het beleid van minister Vandeurzen beschouwd worden.

De Vlaamse Regering wil het aanbod van gezinszorg in crisissituaties verbeteren. Mevrouw Vera Van der Borgh t vraagt of dit betekent dat gezinszorg in crisissituaties ook in het weekend en op feestdagen mogelijk zal zijn. In tegenstelling tot gezinszorg verdwijnen zorgbehoeften niet tijdens het weekend.

In de beleidsbrief is sprake van collectieve en autonome dagopvang. Een groep ouderen brengt samen de dag buitenshuis door via gezinszorguren. Het lid vraagt de minister een en ander nader te duiden.

Mevrouw Vera Van der Borgh t zegt dat in het kader van preventie tegen ziekenhuisbacterie in woonzorgcentra, een voorlopige versie van het handboek Infectieziekten is besproken en bijgestuurd. Ze vraagt of het handboek inmiddels wordt toegepast en welke resultaten dat heeft opgeleverd. Er wordt daarnaast samen met de ziekenhuizen werk gemaakt van meer transparante indicatoren inzake ziekenhuishygiëne. Ze pleit voor een vergelijkbaar initiatief voor de woonzorgcentra.

De Wereldgezondheidsorganisatie vraagt België jaarlijks zijn preventief en curatief beleid inzake seksueel overdraagbare aandoeningen beter op elkaar af te stemmen. Ze vraagt of de minister contact zal opnemen met zijn tegenhangers om afspraken te maken voor een beter gecoördineerd beleid. Daarnaast wil ze vernemen of de minister bereid is in te gaan op de vraag van de Vlaamse halebiverenigingen naar meer veldwerk.

Mevrouw *Mieke Vogels* leidt uit het antwoord van minister Vandeurzen op haar vraag om uitleg over het uitblijven van de uitvoeringsbesluiten voor de assistentiewoningen en het uitblijven van de samenwerking tussen Welzijn en Wonen (*Hand. VI. Parl. 2011-12, nr. C52*), af dat hij minstens voor de assistentiewoningen af wil van de programmatie. Ze vraagt de minister of hij de programmatie zal loslaten, bijvoorbeeld in het kader van de vermaatschappelijking van de zorg. De vergelijking tussen programmatie en de invulling plaatst de minister in een kwetsbare positie, maar geeft tegelijk een duidelijk beeld van de behoeften, wat de minister dan weer in staat stelt een vraaggestuurd beleid te voeren.

In 2012 wordt een groeipad voor de vrijwilligersoppas gegarandeerd. De spreekster vraagt naar de betekenis van deze op het eerste zicht onhaalbare doelstelling. Deze garantie zou bijvoorbeeld ook kunnen betekenen dat een bijkomende voorziening erkend zal worden. Ze herinnert de minister in dat verband aan haar kritische bedenkingen bij de erkenning van Okra als vereniging voor gebruikers en mantelzorgers.

Het lid vraagt of inmiddels een principiële beslissing is genomen over het opstarten van een bevolkingsonderzoek naar dikkedarmkanker. Ze wil eveneens vernemen of het aantal allochtone vrouwen of vrouwen in armoede dat zich aandient voor een borstkankerscreening is gestegen. In 2007 sloten de Belgische gezondheidsministers een akkoord over een gemeenschappelijk beheerd fonds voor de financiering van initiatieven inzake tabakspreventie die een gecoördineerde aanpak vereisen. Mevrouw Mieke Vogels vraagt waarom dit akkoord nog niet is uitgevoerd.

De gezondheidsdoelstelling inzake voeding en beweging bereikt de doelgroep die er het hardste nood aan heeft, mensen in armoede en allochtonen, niet. Ze drukt haar ongenoegen uit over de manier waarop scholen in de stad Antwerpen kinderen ertoe proberen aan te zetten meer fruit te eten. Ze roept minister Vandeurzen op om samen met de minister van Onderwijs stappen te zetten zodat kinderen in de kleuterschool en lagere school gezonder kunnen eten.

Mevrouw Mieke Vogels is tevreden dat de biomonitoring wordt voortgezet. Voor het overige is het preventieve gezondheidsbeleid voornamelijk op het individu gericht. Volgens de spreekster is onderzoek naar het verband tussen vervuiling door het verkeer en het voorkomen van gezondheidseffecten bij kinderen overbodig. Op aangeven van de Europese Unie zijn immers geluidskaarten en fijnstofkaarten gemaakt van de geïndustrialiseerde regio's van elke lidstaat. Een kinderziekenhuis in een grote stad verzorgt relatief meer kinderen met luchtwegeninfecties dan een kinderziekenhuis in een kleine stad. Ze roept de minister op maatregelen te treffen in plaats van overbodige onderzoeken te voeren. Op één derde van het grondgebied van de stad Antwerpen krijgen kinderdagverblijven, ouderenvoorzieningen en scholen geen milieuvergunning meer. Europa vraagt immers een preventief beleid te voeren door bevolkingsgroepen die gevoelig zijn voor fijn stof en lawaai uit deze risicozone te houden.

De begroting voor 2012 bevat enkele kredieten voor proefprojecten die voortvloeien uit de eerstelijnsgezondheidsconferentie van 2012. Bij de uitbouw van de eerstelijnsgezondheidszorg moet terdege rekening worden gehouden met het tekort aan huisartsen. Uit de conferentie zijn enkele interessante modellen naar voren gekomen. De spreekster verwacht niet alle heil van samenwerkingsverbanden tussen wijkgezondheidscentra omdat die in bepaalde regio's aversie opwekken. Zij pleit daarentegen voor maatwerk op wijkniveau.

De SEL's zijn heringedeeld. Het lid twijfelt aan hun sturende rol. Een SEL in Antwerpen is verantwoordelijk voor 700.000 inwoners wat maatwerk op wijkniveau onmogelijk maakt. Ze stelt de vraag hoe de SEL-verantwoordelijken erin zullen slagen huisartsenkringen te overtuigen samen te werken. In deze beleidsbrief wordt te weinig rekening gehouden met de capaciteit van de lokale besturen in de grote steden. In grote steden zou het OCMW de eerste partner moeten zijn.

De eerstelijnsgezondheidszorg schuift drie ICT-doelstellingen naar voren. ICT kan een grote meerwaarde betekenen voor huisartsen. Het is de spreekster niet duidelijk welke rol Vlaanderen daarin speelt. Een kadaster met identificatiegegevens van zorgverleners en voorzieningen zou een grote stap vooruit zijn. In Antwerpen zijn er theoretisch, namelijk op basis van het aantal aangevraagde RIZIV-nummers, voldoende huisartsen. De praktijk blijkt anders. Het RIZIV beschikt over alle informatie maar geeft die niet vrij, wat de spreekster doet twijfelen of Vlaanderen erin zal slagen een kadaster op te stellen. Voorts vraagt ze nadere duiding over de e-Healthbox en de Eerstelijnskluis.

Voor de aankoop van gegevens bij het Intermutualistisch Agentschap, het Centrum voor Informatica en CIPAL wordt 1.466.000 euro vrijgemaakt. Aangezien mutualiteiten gesubsidieerd worden, lijkt het haar logisch dat zij informatie gratis ter beschikking zouden stellen.

Mevrouw Mieke Vogels vraagt waarom de prijs van de vaccinatie tegen tetanus bij volwassenen sterk is gestegen. Ze suggereert om een evaluatie te maken van de Logo's. Het is de spreekster niet duidelijk wat de bijdrage is van de zeven projecten rond de eerstelijnspsychologische functie aan armoedebestrijding. Het lid wil vernemen wat precies bedoeld wordt met de projecten woonzorg waarvoor 1.782.000 euro wordt vrijgemaakt.

Mevrouw *Mia De Vits* zegt dat tijdens de conferentie over de eerstelijnsgezondheidszorg de nadruk is gelegd op preventie. Omdat gezondheidsrisico's ongelijk verdeeld zijn, zullen preventieprojecten extra aandacht besteden aan de zogenaamde gezondheidskloof. Het lid vraagt nadere duiding.

Het is belangrijk dat de verschillende beleidsdomeinen samen werk maken van preventie. De spreekster informeert naar de stand van zaken van de intentieverklaring.

Mevrouw *Mia De Vits* is het eens met mevrouw Vogels dat de wijkgezondheidscentra niet als model voor heel Vlaanderen beschouwd mogen worden. Ze leveren goed werk, maar hun financiële toestand is niet gezond. Het lid informeert naar de stand van zaken van het overleg met het RIZIV. Ze vraagt voorts hoe de ondersteuning van de wijkgezondheidscentra in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding gerealiseerd zal worden.

Het lid is voorts van oordeel dat de eerstelijnspsychologische functie bij de huisarts eerder dan bij het CAW thuishoort. Het CAW wordt met kansarmoede geassocieerd terwijl psychologische problemen zich in alle bevolkingslagen voordoen.

Mevrouw *Mia De Vits* is van oordeel dat actieplannen en gezondheidsdoelstellingen na afloop geëvalueerd moeten worden alvorens een nieuw plan op te stellen. Ze betreurt dat het nieuwe actieplan voor suïcidepreventie tegelijk wordt opgesteld met de evaluatie van het vorige.

De verankering van de palliatieve dagcentra is een grote stap vooruit. Ze krijgen een duidelijke rol en financiering.

In de marge van de aangekondigde ICT-investeringen verwijst het lid naar de discussie die in Nederland wordt gevoerd over het elektronische patiëntendossier. Vlaanderen moet evenwel het voortouw blijven nemen.

Het is de bedoeling om werk te maken van een nieuwe gezondheidsdoelstelling voor vaccinaties en om de Vlaamse Vaccinatiekoepel te erkennen. Het lid vraagt de bevolking in te lichten over de risico's verbonden aan het al dan niet vaccineren.

De evaluatie van de projecten voor thuiszorg op maat van kansarmen toont aan dat kansarme gebruikers meer opvolging, ondersteuning en multidisciplinair overleg vereisen van de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg. De verzorgenden zelf vragen ook om extra begeleiding. Een verder onderzoek moet leiden tot een voorstel van aangepaste norm. De sprekerst vraagt naar de stand van zaken.

Er wordt tweemaal 50.000 euro vrijgemaakt voor een uitbreiding van het urencontingent gastopvang en vrijwilligersoppas. Het lid vraagt naar het gerealiseerde aantal uren en het verwachte aantal bijkomende uren.

De heer *Felix Strackx* heeft altijd twijfels gehad bij de Logo's omdat hun werking te vrijblijvend is. Hij wacht nog steeds op bewijzen van het tegendeel.

De heer Felix Strackx is verrast door de beslissing dat de herhalingsinenting tegen tetanus en difterie voor volwassenen systematisch moet worden aangeboden. Niets wijst immers op een nakende uitbraak. Hij vraagt naar de reden voor deze beslissing en naar het jaarlijkse aantal overlijdens als gevolg van tetanus en difterie.

Afsluitend raadt de spreker de lectuur aan van 'En ze leefden nog lang en gezond' van de hand van Luc Bonneux. Het boek zet aan tot nadenken over preventief gezondheidsonderzoek.

Mevrouw *Vera Jans* leest dat gedurende 3 jaar 69.000 euro wordt vrijgemaakt voor de eerstelijnspsychologische functie. De opstartkosten voor de zeven projecten worden geraamd op 1.360.000 euro. Ze vraagt of dat laatste bedrag ook over 3 jaar gespreid wordt.

Mevrouw Vera Jans vraagt naar de stand van zaken in het dossier van de palliatieve dagcentra die op 1 januari 2012 decretaal verankerd zullen worden op basis van het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

Mevrouw Vera Jans sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Vogels over het gemeenschappelijk beheerd fonds in de strijd tegen tabak.

De beleidsbrief bevat een lijst met initiatieven en maatregelen in het kader van het Dementieplan Vlaanderen 2010-2014. De sprekerst vraagt naar de impact daarvan op de begroting.

Mevrouw *Katrien Schryvers* zegt dat 1 miljoen euro extra is vrijgemaakt voor uitbreiding van de geestelijke gezondheidszorg. Ze wil vernemen of die uitbreidingsmiddelen recurrent zijn.

Er worden middelen vrijgemaakt voor de opmaak van een nieuw actieplan over suïcidepreventie. Ze drukt de hoop uit dat alle nieuwe maatregelen passen in het beleid rond geestelijke gezondheid. Een actieplan alleen is immers onvoldoende. Het volstaat niet dat zelfdoding wordt vermeden. Belangrijker is immers dat zo veel mogelijk mensen zich goed voelen in hun vel.

Het project met geestelijke gezondheidscoaches in scholen loopt af. De sprekerst is van oordeel dat de CLB's mee moeten waken over de geestelijke gezondheid van de schoolgaande jeugd. Omdat ze twijfelt of die daartoe zijn uitgerust, vraagt ze minister Vandeurzen de minister van Onderwijs daarop te attenderen.

De samenwerking tussen kinder- en jeugdpsychiatrie aan de ene kant en het onderwijs aan de andere, is prioritair. De sprekerst vraagt hoe minister Vandeurzen dat samen met de minister van Onderwijs zal waarmaken.

Mevrouw *Helga Stevens* zegt dat de middelen op begrotingsartikel GE0/IGD-D-2-C/WT gebruikt worden voor de uitvoering van het VIA-akkoord 2000-2005. Ze wil weten hoeveel DAC-statuten nog niet zijn omgezet in een vast contract. De spreker wil vernemen waar de nieuwe lokale en regionale dienstencentra gepland zijn. Ze vraagt naar het onderscheid tussen beide.

De heer *John Crombez* vraagt of er een mogelijkheid is om de lezingsprocedure bij borstkankerscreening bij te sturen.

De heer *Tom Dehaene* benadrukt dat het urencontingent in de gezinszorg opnieuw met 2 procent stijgt ondanks de regionale verschillen en de uitdaging om voldoende personeel te vinden.

De spreker heeft hoge verwachtingen ten aanzien van het kadaster, de kluis en de e-Healthbox. Vlaanderen kan, naast tijdswinst, nog grote winst boeken door de beschikbare informatie nog beter te delen. De grote uitdaging zal erin bestaan alle Vlaamse en federale systemen goed op elkaar af te stemmen. Op 10 november 2011 is het samenwerkingsplatform eerstelijnsgezondheidszorg samengekomen. De spreker wil vernemen welke afspraken zijn gemaakt. De spreker informeert naar de stand van zaken van de overeenkomsten met het federale niveau over gegevensdeling.

De heer Tom Dehaene is tevreden met de verankering van Kado, en informeert naar de normen die van toepassing zullen zijn.

De spreker informeert voorts naar de richting die de sectorale ontschotting van de programmatie zal uitgaan.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de Logo's niet zijn geëvalueerd. Hij probeert te investeren in een planmatige en onderbouwde aanpak. Zo werken de Logo's met software die het mogelijk maakt goede praktijken te delen.

De bereikbaarheid van de meest kwetsbare groepen is een gedeelde prioriteit en wordt zo efficiënt mogelijk georganiseerd. De minister kondigt aan dat hij in de nabije toekomst de stand van zaken voor elke gezondheidsdoelstelling zal presenteren. De administratie is gevraagd om aan te geven welke inspanningen worden geleverd om kwetsbare groepen te bereiken.

De minister beaamt dat voor de realisatie van enkele gezondheidsdoelstellingen nadrukkelijker een beroep moet worden gedaan op de lokale besturen. Daarover is reeds enkele keren overleg gepleegd met de VVSG.

Het succes van Tutti Frutti is groot. De minister laat nagaan hoe deze actie in een grote stad als Antwerpen verloopt. Hij is ervan overtuigd dat de gezondheidsdoelstelling rond voeding en beweging ook op school aandacht verdient.

De verschillende Belgische gezondheidsministers hebben een protocol afgesloten over de financiering van tabakspreventie. Het protocol is nog niet operationeel omdat het een aantal initiatieven op federaal niveau vereist.

De screening op darmkanker wordt een omvangrijk project. Er is een protocol met de federale overheid dat een asymmetrische aanpak mogelijk maakt. Vlaanderen heeft gekozen voor HPV-vaccinatie, en overweegt nu darmkankerscreening. Op een volgende interministeriële conferentie wordt beslist of deze afspraak blijft gelden. Op basis daarvan zal Vlaanderen beslissen.

Het overleg om met andere beleidsdomeinen tot een intentieverklaring inzake biomonitoring te komen, loopt. Ziektepreventie en gezondheidspromotie zijn voorbeelden van facettenbeleid. Minister Jo Vandeurzen plant overleg met de minister voor Leefmilieu om na te gaan hoe dit facettenbeleid concreet gemaakt kan worden.

De middelen om het onderzoek in Genk-Zuid op te volgen komen niet uit het budget voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Op dit ogenblik wordt onderzoek gevoerd naar de aanpak van de vaststellingen. Van zodra er eensgezindheid bestaat over de aanpak, zal minister Jo Vandeurzen niet nalaten zijn verantwoordelijkheid te nemen.

Ziektepreventie mag niet leiden tot oeverloze advisering. Evidencebased werken blijft het uitgangspunt. De wetenschappelijke wereld is het erover eens dat het niet eenvoudig is om de resultaten van een preventief onderzoek correct te interpreteren. Over een aantal zaken zijn wetenschappers het onderling oneens. Het idee achter een bevolkingsonderzoek is dat gezondheidswinst wordt geboekt op bevolkingsniveau. Dat is de reden waarom inzake vaccinatie uitdrukkelijk wordt gewezen op het evidencebased karakter van vaccinatie.

Borstkankerscreening haalt een niveau van ongeveer 70 percent, met 49 percent screeningsmammografieën en 22 percent diagnostische mammografieën. Dat komt op 4.227.234 euro. De bezorgdheid van de heer Crombez over borskankerscreening is voorgelegd aan de werkgroep. Alle procedures zijn nagekeken. De werkgroep ziet geen reden om die procedures te wijzigen.

Er wordt gebruikgemaakt van het handboek tegen infectieziekten. Het is een van de items die Zorginspectie inspecteert. Dit wordt een belangrijk thema in de toekomstige kwaliteitsindicatoren. Dit thema is niet zonder belang voor de woonzorgcentra.

Het samenwerkingsplatform in het kader van de eerstelijnsgezondheidsconferentie is geïnstalleerd. Het platform wordt voorgezeten door de leidend ambtenaar van Zorg en Gezondheid. Op de installatievergadering is een overzicht gegeven van de eerste dossiers. Het platform zal zich in een eerste fase inlaten met enkele ICT-dossiers, en zich buigen over het meten van kwaliteit. Het Vlaams Patiëntenplatform maakt deel uit van het samenwerkingsplatform. Het is de bedoeling een viertal keer per jaar plenair samen te komen. Tussendoor komen werkgroepen samen.

De afspraak is dat Vlaanderen het Vlaamse kadaster maakt, met name alle erkenningen en vergunningen in de welzijnssector. Vlaanderen zal klaar zijn met deze oefening tegen 5 december 2011. Daarna volgt een testfase in reële situaties. Alle kadasters van het volledige beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden ingevoerd tegen 15 januari 2012. Op dat moment kunnen alle voorzieningen gebruikmaken van het user- en accesmanagement. Concreet gaat het om ongeveer 4000 klanten die Zorg en Gezondheid rechtstreeks aanstuurt: ziekenhuizen met alle subsectoren, woonzorgcentra, diensten voor gezins- en bejaardenhulp, centra voor geestelijke gezondheidszorg enzovoort. Het systeem werkt niet op individueel niveau maar op het niveau van de erkende voorziening. Personeelsleden krijgen toegang via de acces van de voorziening waarvoor ze werken. De voorziening verbindt zich ertoe het accesbeheer in overeenstemming met de afspraken te laten verlopen.

Het federale niveau staat in voor het federale kadaster, met name alle erkende zorgverstrekkers in het kader van RIZIV of het KB78. Deze oefening moet rond zijn tegen het einde van het eerste kwartaal van 2012.

Voor wat de lokale overheden betreft, is het agentschap Zorg en Gezondheid van oordeel dat de informatie bruikbaar is voor de sociale kaart. Collectieve voorzieningen en ziekenhuizen werken met 'circles of trust': het ziekenhuis logt aan en voert intern een beveili-

gingspolitiek. Het is de bedoeling om de woonzorgcentra eveneens als een 'circle of trust' te beschouwen.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat op de eerstelijnsgezondheidsconferentie is gesproken over netwerken van zorgverstrekkers op wijkniveau. Ze wil weten of daartoe gebruik kan worden gemaakt van de kadasters.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat dergelijk netwerk beter gediend zal zijn met de Eerstelijnskluis die een vlotte en betrouwbare communicatie van informatie zoals een mediatieschema mogelijk maakt.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat dit systeem focust op de zorgverstrekkers eerder dan op de beleidsmaker.

Minister *Jo Vandeurzen* is van oordeel dat het kadaster en de Eerstelijnskluis in de eerste plaats geoperationaliseerd moeten worden. Daarna kan worden nagedacht over toepassingen op dit systeem. Indien actoren van oordeel zijn dat bepaalde samenwerkingsvormen softwarematig ondersteund moeten worden, kunnen ze dat op basis van een gemeenschappelijke standaard.

De capaciteit in de ouderenzorg stijgt. De meningen over de tweepercentgroei in de gezinszorg lopen uiteen, maar dit percentage komt overeen met het gemiddelde van de minimale en de maximale behoefteeraming.

Programmatie streeft twee doelstellingen na: regionale spreiding en budgetbeheersing. Het is niet de bedoeling algemeen af te stappen van de programmering. Programmatie mag echter niet leiden tot marktwerking met vergunningen die bewaard worden. Dat is de reden waarom de assistentiewoningen in een eerste fase niet geprogrammeerd zullen worden.

De basishypothese is dat de programmatie overeenstemt met de toekomstige behoeften. In dit verband woedt discussie over de vraag wat substitutie tussen zorgvormen oplevert. Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat de programmatie van een aantal sectoren zoals residentiële ouderenzorg en thuisverpleging, federale bevoegdheid is. Thuiszorg werkt met een open-endfinanciering door de ziekteverzekering.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* merkt op dat de programmatie in een aantal gevallen hindert. Gezien de op til staande staatshervorming, raadt ze de minister aan daar grondig over na te denken. Minister *Jo Vandeurzen* benadrukt dat vraaggestuurde financiering ook regionale spreiding en budgetbeheersing veronderstelt.

De capaciteit voor gastopvang stijgt met de helft dankzij een extra investering van 50.000 euro. De middelen zullen voornamelijk gaan naar vrijwilligersvergoedingen.

Een onderhoud met de universiteiten heeft de minister geleerd dat het tekort aan huisartsen zal verdwijnen. Er wordt nog onderzocht of regionaal geen tekorten zullen blijven. Huisartsen hebben immers de neiging zich te vestigen in de regio waar ze stage hebben gelopen.

Mevrouw *Mieke Vogels* wijst de minister op de versnelde uitstroom.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat dit ook werd besproken. Hij toont zich evenwel bereid dit punt nogmaals formeel voor te leggen.

Inzake wijkgezondheidscentra is het gezien de federale regering in lopende zaken, moeilijk om vooruitgang te boeken op de interministeriële conferentie. Vlaanderen neemt op dit ogenblik initiatieven inzake de VIPA-subsidiëring van wijkgezondheidscentra.

De eerstelijnsgezondheidsconferentie kwam tot de conclusie dat samenwerking gefaciliteerd moet worden op een lager niveau dan het SEL. De SEL's hebben opdracht gekregen daar werk van te maken en eventuele drempels in de regelgeving te signaleren. Expertisenetwerken inzake dementie of palliatieve zorg moeten zich clusteren op het niveau van de SEL's.

De federale financiering van de palliatieve dagcentra stijgt. Vlaanderen zorgt tegelijk voor een beperkte extra reguliere ondersteuning. De Vlaamse Regering zal het besluit nog in 2011 definitief goedkeuren.

In het kader van de interne staatshervorming is afgesproken dat de zorgstrategische planning van de lokale besturen gebruikt kan worden. Initiatiefnemers die decretaal verplicht zijn een zorgstrategisch plan op te stellen, kunnen zich inschrijven in het lokaal opgestelde zorgstrategische plan mits het binnen de programmatie past en is opgesteld in overeenstemming met alle regels en afspraken. Het is voornamelijk de vrije sector die zich daartegen verzet omdat ze vindt dat de lokale besturen de regie in handen houden terwijl ze zelf actor zijn.

In de gezinszorg wordt werk gemaakt van meer flexibiliteit. Dagopvang wordt mogelijk buiten de aansluiting op een woonzorgcentrum. Er wordt niet afgeweken van de erkenningscriteria. Met het oog op de assistentiewoningen wordt acute gezinszorg mogelijk gemaakt.

In het kader van de sociale onderhandelingen in de welzijnssector is afgesproken dat het debat over de dienstencheques gevoerd zal worden met werkgevers en -nemers uit de sector. De studie daarover van professor Pacolet is voor advies naar SERV en SAR WGG gestuurd. Het advies wordt verwacht tegen februari 2012. Professor Pacolet pleit ervoor het systeem van dienstencheques toegankelijk te maken voor de meest kwetsbaren. De minister spreekt zich niet uit over de studie en wacht de adviezen af.

In het overgangssysteem van VIA 2 zitten nog 50 DAC'ers.

Er is capaciteit om lokale dienstencentra te erkennen. De programmatie is regionaal gespreid. De regionale dienstencentra vervullen andere opdrachten. Zij adviseren bijvoorbeeld over toegankelijkheid.

Het project rond de Belrai loopt. Eind 2011 moet de beschrijving van de premodule klaar zijn. Belrai is multidisciplinair, ingewikkeld en tijdsroepend. Als uit de premodule blijkt dat niets wijst op zwaar zorgbehoevendheid, hoeft de rest van de Belrai niet ingevuld te worden. Wijst de premodule wel op zwaar zorgbehoevendheid, dan volgen vier elaboratiemodules. Het is de bedoeling om deze schaal zowel voor de residentiële sector als voor de thuiszorg te gebruiken voor ouderen. Daarnaast moet het een instrument worden voor de Zorgverzekering en voor de inschaling in de gezins- en bejaardenhulp.

De gezinszorgdiensten komen steeds vaker in gezinnen terecht die niet enkel behoefte hebben aan pure gezinszorg. De situatie is vaak complex omdat de gezinnen op meerdere domeinen kwetsbaar zijn. De gezinszorgmedewerkers hebben inderdaad behoefte aan versterking omdat op steeds meer competentie een beroep wordt gedaan. In het kader van VIA 4 zijn daarom uitdrukkelijk vragen gesteld over kwaliteit en ondersteuning. Op dit

ogenblik wordt werk gemaakt van een model dat verzorgenden die geconfronteerd worden met dementie structureel ondersteunt. Het is de bedoeling dat iedereen die actief is op de eerste lijn een basiscompetentie verwerft. Vragen over de toekomst van de programmatie en de dienstencheques kunnen niet los gezien worden van de toekomstige profilering van de gezinszorg. Andere belangrijke aspecten van dit debat, dat grondig voorbereid wordt, zijn de inkomensgerelateerde bijdrage en de maximumfactuur.

Op korte termijn is een vergadering gepland met alle zogenaamde ‘captains of dementia’ over de stand van zaken van het Dementieplan Vlaanderen 2010-2014. Een aantal zaken is al uitgerold of wordt al geëvalueerd. Het beeldvormingsproject wordt door de belangrijke stakeholders vertaald naar de eigen sector. Er wordt gewerkt aan een kader voor de expertisecentra.

De middelen in de geestelijke gezondheidszorg zijn recurrent. Het is niet evident om iedereen te overtuigen van het nut van samenwerking.

Telkens nieuwe gegevens worden gevraagd aan het intermutualistisch agentschap, moet een extractieprogramma ontwikkeld worden. De ontwikkelingskosten daarvan zijn hoog. Het zijn niet de gegevens waarvoor wordt betaald. Met het vrijgemaakte budget worden meerdere kadasters bevraagd.

Mevrouw *Mieke Vogels* betreurt dat dergelijke zaken niet uit de opmaak van de begroting kunnen worden afgeleid.

Voor e-Health moet een samenwerkingsakkoord worden afgesloten tussen de gemeenschappen en de federale overheid. e-Health moet eigendom worden van alle overheden om er efficiënt gebruik van te kunnen maken. Vlaanderen werkt proactief aan dergelijk akkoord. De nakende staats hervorming stemt minister *Jo Vandeurzen* hoopvol.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat de verschillende passages over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding weinig informatie bevatten over de toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor mensen in armoede en anderstalige minderheden.

Minister *Jo Vandeurzen* is zich bewust van deze uitdaging. Een belangrijk aspect is evenwel het derdebetalersysteem, waarvan de toekomst op federaal niveau wordt bepaald. Een debat over toegankelijkheid kan niet voorbij aan een debat over de organisatie van het terugbetalingssysteem.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat een goede eerste lijn goede communicatie over ziekte en medicatie veronderstelt.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat dit in de eerste plaats bepaald wordt door de relatie tussen arts en patiënt, wat onder de ziekteverzekering valt.

Hij zegt dat de Hoge Gezondheidsraad adviseert de inenting tegen tetanus en difterie om de tien jaar te herhalen. Als politicus geeft de minister er de voorkeur aan zich te baseren op wetenschappelijke evidenties. Daarnaast schat de Hoge Gezondheidsraad ook de verwachte gezondheidswinst in. Dankzij het gmd-plus worden mensen systematisch attent gemaakt op deze herhalingsinenting.

3.4. IVA's met rechtspersoonlijkheid

3.4.1. IVA Vlaams Zorgfonds

De heer *Felix Strackx* omschrijft de Vlaamse zorgverzekering als een logge administratie. Hij pleit voor een gemakkelijker en efficiëntere aanpak zodat ettelijke duizenden aan-

getekende brieven vermeden kunnen worden. De inkomsten uit de ledenbijdrage zullen dalen omdat de inning van achterstallige bijdragen in 2010 is gedaald. De spreker vraagt een verklaring van de daling met 1 miljoen euro: daalt het aantal achterstallig te innen bijdragen of worden mensen steeds hardleenser?

Ondanks boetes moeten er jaarlijks achterstallige bijdragen geïnd worden. De spreker suggereert om de jaarlijkse premie van 25 euro te laten innen door de Vlaamse belastingdienst. Een aanslagbiljet van de Vlaamse belastingdienst maakt de aangetekende brieven overbodig. Tegoeden kunnen ook meteen verrekend worden.

De dotatie aan het Vlaams Zorgfonds stijgt met 18,5 miljoen euro met het oog op het toekomstige decreet Vlaamse Sociale Bescherming. De spreker heeft berekend dat 11,5 miljoen euro naar de kindpremie zal gaan en zeven miljoen euro naar de maximumfactuur. Hij vraagt of de minister deze cijfers kan bevestigen.

De algemene werkingskosten van het Vlaams Zorgfonds kennen een indexaanpassing van 2 procent. De heer Felix Strackx wil weten of dit om een uitsluitend loonsgebonden subsidie gaat.

De spreker is ingenomen met de stijging van de tenlasteneming voor de meest zorgbehoevende groep in de mantel- en thuiszorg in 2012. De spreker wil vernemen hoe groot de stijging precies zal zijn.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t zegt dat de kindpremie automatisch zal worden uitgekeerd zodat ook de armsten er zeker van kunnen zijn dat ze de premie ontvangen. Er zijn evenwel twee voorwaarden: men moet aangesloten zijn bij de Vlaamse zorgverzekering en gebruikmaken van de preventieve kindzorg van Kind en Gezin. De spreekster wijst erop dat de armsten niet rechtstreeks maar via het OCMW zijn aangesloten bij de Vlaamse zorgverzekering. Ze vreest daarom dat de armsten de kindpremie daardoor niet automatisch zullen ontvangen. Daarnaast wil het lid vernemen of de werkingsmiddelen van de zorgkassen verhoogd zullen worden voor de uitbetaling van de kindpremie.

Er wordt 1,5 miljoen euro vrijgemaakt voor de verhoogde tenlasteneming voor de meest zorgbehoevende groep in de mantel- en thuiszorg in 2012. De spreekster vraagt in welke mate de uitkering zal stijgen en hoeveel mensen die verhoogde uitkering zullen ontvangen. Ze informeert ook naar de verhouding tussen de verhoogde tegemoetkoming en de maximumfactuur.

Mevrouw Vera Van der Borgh informeert naar de exacte betekenis van de opstartkosten voor de maximumfactuur.

De kosten voor de nieuwe onderdelen van de Vlaamse sociale bescherming worden gedekt met algemene middelen. Op die manier verdwijnt het bewustzijn dat wie een uitkering geniet daar ook voor een deel aan moet bijdragen.

In 2011 is een onderzoek gestart naar een begrenzing van de kosten in de residentiële ouderenzorg. De spreekster vraagt naar de stand van zaken en wijst erop dat Okra meldt dat het aantal rusthuisbewoners dat een beroep moet doen op het OCMW om de rusthuisfactuur te betalen dankzij de zorgverzekering gedaald is van 30 procent in de jaren negentig tot 6 procent nu. In plaats van een ingewikkelde maximumfactuur, pleit het lid voor een verbetering van de zorgverzekering.

Mevrouw Vera Van der Borgh vindt niets terug over de Vlaamse hospitalisatieverzekering. Ze vraagt naar een verklaring.

Het lid vraagt of de aangekondigde staatshervorming ertoe zal leiden dat de automatische toekenning van rechten versneld kan worden ingevoerd.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat de doelstellingen van het Vlaams Zorgfonds grondig zijn gewijzigd. De algemene doelstelling is niet langer het organiseren van de zorgverzekering maar het organiseren van de sociale bescherming van de Vlamingen. Daarnaast moet het een basisdecreet ontwikkelen inzake de sociale bescherming gebaseerd op het bredere kader van het Pact 2020 en artikel 23 van de Grondwet. De spreekster vraagt de minister een en ander te concretiseren: hoe wordt de sociale bescherming van de Vlaming gedefinieerd?

In budgettair moeilijke tijden moet de sociale bescherming zich in de eerste plaats richten op de meest kwetsbare groepen in de maatschappij. In dat opzicht is de kindpremie een miskleun. Door de middelen over alle Vlamingen te verspreiden zullen zij die de middelen echt kunnen gebruiken, het verschil niet merken. Ze aanvaardt niet dat de kindpremie als een deel van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding wordt voorgesteld. Het lid vraagt de minister hoe de kindpremie zich verhoudt tot Pact 2020 en artikel 23 van de Grondwet.

Het Vlaams Zorgfonds legt reserves aan omdat het aantal zorgbehoevenden de komende jaren zal toenemen. Ze vraagt nadere informatie over hoe deze reserves zich verhouden tot de verwachte toename van zorgbehoevenden.

De maximumfactuur voor de niet-medische zorgkosten maakt deel uit van de eerste fase van het toekomstige decreet Vlaamse Sociale Bescherming. Het lid wil vernemen of de verhoogde tenlasteneming voor mantel- en thuiszorg hierin past. De Vlaamse zorgverzekering heeft de druk op het OCMW-budget doen afnemen. Omdat de rusthuisfacturen evenwel stijgen, vraagt het lid hoe het aantal dossiers waarin het OCMW moet tussenkomen, evolueert. Ze suggereert om de premie van de zorgverzekering te verhogen volgens de stijging van de rusthuisfactuur.

Het lid hoopt dat in het kader van het nieuwe decreet Vlaamse Sociale Bescherming werk zal worden gemaakt van een inkomensgebonden bijdrage aan de Vlaamse zorgverzekering. De uitkering moet, zoals in de federale sociale zekerheid, voor iedereen gelijk blijven.

De heer *Tom Dehaene* wijst haar erop dat een groot deel van de middelen van het Vlaams Zorgfonds uit de algemene middelen komen, die wel inkomensgerelateerd zijn. Met een soort zorgopcentiem werken is niet evident gezien de specifieke situatie in Brussel.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de werkingsmiddelen voor de zorgkassen stijgen met de index voor personeelskosten.

Het is de bedoeling de tenlasteneming voor een beperkte groep van zwaar zorgbehoevenden op te trekken. Het exacte bedrag, dat eerder beperkt zal zijn, is nog onbekend. De doelgroep wordt op 9000 mensen geraamd. Deze operatie staat los van de maximumfactuur.

De maximumfactuur maakt weliswaar deel uit van het toekomstige decreet Vlaamse Sociale Bescherming, maar vindt zijn legistische basis in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Het systeem zou operationeel moeten zijn tegen 2013. Een en ander hangt samen met de inkomensgerelateerde bijdrage aan de gezinszorg.

Minister *Jo Vandeurzen* kan begrip opbrengen voor de inhoudelijke en principiële bezwaren tegen de kindpremie, maar stelt voor dit debat uit te stellen tot de parlementaire behandeling van dit decreet. Op dit ogenblik wordt het advies gevraagd van de Raad van State.

De Vlaamse hospitalisatieverzekering wordt niet vermeld omdat dit niet gepland is voor 2012.

De Vlaamse sociale bescherming is gebaseerd op de vaststelling dat Vlaanderen bevoegd is voor bijstand aan personen, waardoor het belangrijk is een verband te leggen met ziektepreventie, gezondheidspromotie en opvoedingsondersteuning. In een eerste fase wordt de sokkel gelegd wat ertoe kan leiden dat van start wordt gegaan met een, wat de minister, universele fase voor iedereen, noemt. Niets belet dat toekomstige ontwikkelingen van het decreet ervoor zorgen dat de premie inkomensgerelateerd wordt. Veel zal evenwel afhangen van toekomstige regeringsonderhandelingen. In deze regeerperiode wordt de Vlaamse zorgverzekering verbreed tot een volksverzekering. De minister verwacht nog discussie eenmaal alle adviezen bekend zijn.

Het debat over de fiscalisering van de zorgverzekering is ook gevoerd bij de invoering ervan. In Brussel is dat onmogelijk.

Het debat over de maximumfactuur in de residentiële sector veronderstelt kennis over de randvoorwaarden. Het debat over de maximumfactuur kan niet los gezien worden van het debat over de prijs.

Pact 2020 bevat onder meer een aantal doelstellingen over de toegankelijkheid en de kwaliteit van de zorg en de strijd tegen armoede.

De jaarlijkse bijpassingen uit de algemene middelen aan het Vlaams Zorgfonds moeten vermijden dat de reserves moeten worden aangesproken voor de uitgaven.

De dotatie aan het Vlaams Zorgfonds stijgt met 18,5 miljoen euro. Daarvan gaat 14,5 miljoen euro naar de kindpremie.

De aangetekende brief is de laatste verwittiging om mensen aan te manen hun bijdrage te betalen. De vaststelling is dat deze brieven minder opleveren dan gepland.

Aan het begin van deze regeerperiode is het Vlaams Zorgfonds en de werking van de zorgverzekering geanalyseerd. Met het oog op meer efficiëntie is toen werk gemaakt van een digitaal platform. De middelen hiervoor staan los van de middelen voor het toekomstige decreet Vlaamse Sociale Bescherming.

3.4.2. IVA Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden

Mevrouw *Helga Stevens* informeert naar het statuut van de aangekondigde inspiratiebundel toegankelijkheid: wordt het een vrijblijvend document of krijgt het juridische waarde? Wie infrastructuur bouwt met overheidssubsidies, moet integrale toegankelijkheid ernstig nemen. Ze merkt voorts op dat de woonzorgcentra ontbreken in de lijst van opgesomde voorzieningen.

Mevrouw *Mieke Vogels* sluit zich hierbij aan. De toelichting meldt dat de middelen hiervoor deel uitmaken van het VIPA-werkingsbudget. Het lid vermoedt dat het om middelen voor het opmaken van de inspiratiebundel gaat, en niet voor de meerkosten voor de bouwheren.

Er wordt melding gemaakt van een protocol met de Vlaamse Bouwmeester voor de realisatie van enkele proefprojecten in de welzijns- en zorgsector. Mevrouw *Helga Stevens* wenst te vernemen wat dit protocol en die proefprojecten precies zullen inhouden. Ze vraagt voorts of er een verband is met de aangekondigde inspiratiebundel toegankelijkheid. Mevrouw *Mieke Vogels* sluit zich hierbij aan.

Het is mevrouw *Vera Van der Borgh* opgevallen dat in 2012 veel bijkomende middelen worden vrijgemaakt voor betalingskredieten in de alternatieve financiering. Ze vraagt de minister de evolutie van deze betalingskredieten te schetsen rekening houdend met de toegezegde principiële akkoorden. Recent kondigde de minister aan dat hij 100 miljoen euro zou vrijmaken voor het verlenen van principiële akkoorden. Het lid vraagt of dit bedrag in de begroting voor 2012 is verwerkt. Ze polst ook naar de wijze waarop dat bedrag verdeeld zal worden over de verschillende sectoren.

De begroting voor 2012 bevat geen vastleggingskredieten voor de alternatieve financiering. Aangezien principiële akkoorden de komende 30 jaar tot uitgaven leiden, acht ze het wenselijk dat toch te doen.

Er worden maatregelen aangekondigd om de wachttijden te vermijden. De spreekster vindt dat een nuttige ingreep en wijst tegelijk op de lopende studie over de zinvolheid en doelmatigheid van VIPA-subsidies. Door blijvend in VIPA te investeren, wekt de minister de indruk dat er geen vuiltje aan de lucht is. Ze herinnert in dit verband aan de oproep van alle koepels om de VIPA-subsidiëring om te zetten in een rechtstreekse tegemoetkoming aan de ouderen.

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt hoe de beleidsoptie om te blijven werken via VIPA zich verhoudt tot de vermaatschappelijking van de zorg. Ze verwijst naar de resolutie betreffende nieuwe concepten van wonen voor personen met een handicap (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1145/3*), en naar de nieuwe woonvormen voor ouderen gefinancierd als project *Wonen/Welzijn*. In de traditionele financiering via VIPA wijst niets op vernieuwing. Ze benadrukt dat de vermaatschappelijking van de zorg een andere visie op infrastructuur vereist.

De minister van Wonen wil met een rollend fonds grond aankopen die ze vervolgens ter beschikking zal stellen van sociale huisvestingsmaatschappijen of andere sociale actoren. Mevrouw *Mieke Vogels* wil weten of voorzieningen in de VIPA-sector ook een beroep zullen kunnen doen op dit fonds.

De heer *Felix Strackx* zegt dat het belang van de alternatieve financiering in vergelijking met de klassieke blijft stijgen. Het aantal sectoren dat een beroep kan doen op VIPA-subsidies is in de loop der jaren toegenomen. De spreker suggereert de minister prioriteit te geven aan de sectoren met de grootste noden gezien de schaarse middelen. Afsluitend vraagt de spreker nadere uitleg over de alternatieve financiering *Lenssens*.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat er reeds een inspiratiebundel is voor de woonzorgcentra. Het is de bedoeling dat de andere sectoren dankzij deze beproefde techniek in hun aanvragen ook aandacht besteden aan toegankelijkheid.

Met de Vlaamse Bouwmeester zijn afspraken gemaakt. Er is bijvoorbeeld een bijeenkomst gepland over innovatief bouwen in de woonzorgsector. Die bijeenkomst past in het algemene voornemen om nieuwe concepten alle kansen te geven. Het is de bedoeling architecten, lokale planners en aannemers te inspireren.

Met dit krediet wil de minister in samenwerking met de Vlaamse Bouwmeester innovatie een duw in de rug te geven. Proefprojecten zijn de aangewezen manier om kansen te geven aan projecten die de hele sector kunnen inspireren.

De minister benadrukt wel degelijk na te denken over de manier waarop de komende jaren moet worden omgegaan met infrastructuurinvesteringen. Zo zijn er talrijke vragen over de mogelijkheden van de coöperatieve vennootschap. Daarnaast moet worden nagedacht hoe bijvoorbeeld de sector van personen met een handicap kan omgaan met het nieuwe accent dat wordt gelegd op het residentiële aspect.

De minister gaat er niet vanuit dat het rollend fonds van de minister van Wonen ook toegankelijk is voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Meer en meer actoren beschikken over middelen en zijn bereid infrastructuur te bouwen mits de minister de nodige begeleiding garandeert. De minister vindt dat een te overwegen optie maar merkt tegelijk op dat dit haaks staat op de beleidsoptie om niet langer het aanbod maar de vraag te ondersteunen.

Mevrouw *Mieke Vogels* is het daar niet mee eens en merkt op dat een vzw die beslist een voorziening te bouwen ook de garantie heeft dat alle plaatsen bezet zullen raken. Minister *Jo Vandeurzen* repliceert dat er nadrukkelijk is gevraagd het geweer van schouder te veranderen en voor een vraaggestuurde aanpak te opteren.

Het extra budget van 100 miljoen euro zal besteed worden aan principiële akkoorden. De afspraken worden nagekomen van zodra de infrastructuur is gerealiseerd. Deze middelen maken geen deel uit van de begroting voor 2012. In de meerjarenraming is het groeipad van de VIPA-begroting opgenomen.

De lopende studie over VIPA betekent niet dat VIPA zijn werkzaamheden stillet. Het is belangrijk dat de overheid capaciteit helpt realiseren. De geldende regels moeten worden toegepast: wie een dossier indient kan er rechtmatig van uitgaan dat een inspanning zal worden geleverd om het dossier te honoreren. Indien de studie duidelijk twijfelt aan de meerwaarde van VIPA, zal de minister dit systeem niet zomaar handhaven.

De uitbreiding van het aantal sectoren dat een beroep kan doen op VIPA is niet recent. Het belang van VIPA mag voor een aantal sectoren waarin kleine organisaties actief zijn, niet onderschat worden.

Voormalig minister *Lenssens* heeft een impulsprogramma opgezet gericht op serviceflats en woongelegenheden in woonzorgcentra. Deze dossiers zijn goedgekeurd in 1996. Er is toen niet bepaald wanneer deze serviceflats en woongelegenheden gebouwd en in gebruik genomen moeten worden. Daardoor valt het voor dat een dossier pas in 2011 in gebruik wordt genomen en bijgevolg een impulssubsidie krijgt van 285.000 Belgische frank per serviceflat of woongelegenheden in een woonzorgcentrum. Wanneer dergelijk dossier in gebruik wordt genomen, moet dit bedrag vrijgemaakt worden op het budget voor de klassieke financiering. De subsidie wordt over een periode van 5 jaar uitbetaald. Het systeem zal ophouden te bestaan wanneer alle in 1996 goedgekeurde dossiers in gebruik zijn genomen.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* suggereert deze lijst eens te screenen. De heer *Tom Dehaene* is er geen voorstander van om op aangegane engagementen terug te komen.

3.4.4. IVA Kind en Gezin

Mevrouw *Mia De Vits* dringt er bij de minister op aan snel werk te maken van de uitvoeringsbesluiten bij het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang. Het lid vraagt de minister hoe hij het effect van het Actieplan Zelfstandige Kinderopvang (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1173/1*) evalueert.

Voorts wil ze vernemen hoe de minister op korte termijn het tekort aan kinderopvang in kleine centrumsteden zal aanpakken. In de Vlaamse Rand is geïnvesteerd in een aantal inkomensgerelateerde initiatieven. In 2010 is het aantal opvangplaatsen licht gedaald tegenover 2009. Het aanbod in de Vlaamse Rand is netto niet uitgebreid. Mevrouw *Mia De Vits* herinnert in dit verband aan de afspraak om de achterstand in het totaalaanbod van welzijnsvoorzieningen in de Vlaamse Rand te evalueren.

In zijn beleidsbrief zegt minister Vandeurzen dat hij de lokale besturen nauwer zal betrekken wanneer een collectieve kinderopvangvoorziening de deuren sluit. Mevrouw Mia De Vits vraagt de minister hoe hij dat zal bewerkstelligen.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t zegt dat Kind en Gezin in 2011 een overschot boekt van 22.422.000 euro. Ze vraagt naar een verklaring voor dit overschot. Indien sprake is van een overschatting, suggereert ze het budget voor 2012 aan te passen.

De dotatie aan Kind en Gezin wordt verhoogd met 22 miljoen euro. Daarvan wordt 15 miljoen geïnvesteerd in 1500 IKG-plaatsen. Met dit bedrag wordt de dagvergoeding verhoogd tot 28,95 euro. De spreekster vraagt hoeveel IKG-aanvragen zijn ingediend bij Kind en Gezin.

Het lid vraagt de minister in welke mate het Actieplan Zelfstandige Kinderopvang reeds is uitgevoerd. Ze wil voorts vernemen hoeveel zelfstandige initiatieven inmiddels zijn dichtgegaan, hoeveel plaatsen zo verloren zijn gegaan en hoeveel zelfstandige initiatieven begeleiding hebben gevraagd aan Kind en Gezin.

KidsInvest blijft succesvol en zorgt voor talrijke nieuwe opvangplaatsen. Mevrouw Vera Van der Borgh besluit hieruit dat ook eenvoudige maatregelen een groot effect kunnen sorteren.

Er wordt 7 miljoen euro vrijgemaakt om 1200 nieuwe plaatsen te creëren. Deze uitbreiding zal volgens de beleidsbrief rekening houden met de ontwikkeling van de subsidiëring volgens het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang. De spreekster vraagt of daaruit mag worden afgeleid dat deze nieuwe plaatsen geïnvesteerd zullen worden in overeenstemming met het toekomstige decreet dat een gelijke subsidiëring van erkende en zelfstandige initiatieven vooropstelt. Concreet zou dit neerkomen op 5833 euro per plaats. In 2011 werd 1 miljoen euro vrijgemaakt voor 546 nieuwe plaatsen, wat overeenkomt met 1831 euro per plaats. Ze vraagt naar duiding bij dit verschil, en naar de gemiddelde prijs van een plaats in gezins- en in groepsopvang.

De lokale overheden krijgen in het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang een belangrijke rol toebedeeld. Zo wordt een lokaal loket kinderopvang in het vooruitzicht gesteld. Het lid vraagt de minister te verklaren waarom hij deze taak niet toekent aan het Sociaal Huis. De overheid mist tot spijt van de spreekster een kans om efficiënt te werken door een nieuwe structuur in het leven te roepen.

Mevrouw Vera Van der Borgh kijkt uit naar de aangekondigde conceptnota over de buitenschoolse kinderopvang, die eveneens een concept voor vakantieopvang zal bevatten.

De inloopteams worden structureel gefinancierd. In 2012 wordt bovendien 200.000 euro vrijgemaakt om hun aanbod nog te versterken. De spreekster wil vernemen hoe dit concreet zal worden uitgewerkt.

De preventieve gezinsondersteuning, de consultatiebureaus, opvoedingsondersteuning en inloopteams worden ondergebracht in de Huizen van het Kind. Hierbij worden de huisartsenkringen betrokken. In 2013 volgt een decreet dat alle betrokkenen een duidelijke rol toekent. De spreekster vraagt nadere toelichting bij dit concept en bij de rol van de huisartsenkringen.

Mevrouw Vera Van der Borgh vraagt welk budget is vrijgemaakt om de zelfstandige artsen in de consultatiebureaus een hogere vergoeding te geven. Welke plaats krijgt het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning en de opvoedingswinkels?

Er komt één meldpunt voor misbruik, geweld en kindermishandeling in Vlaanderen en Brussel, dat ook instaat voor ouderenmis(be)handeling. Op de begroting voor Kind en Gezin wordt 550.000 euro extra vrijgemaakt voor de VK's. Het meldpunt wordt daarbij vermeld. De spreekster vraagt of daaruit kan worden afgeleid dat het meldpunt zal worden ondergebracht bij de vertrouwenscentra. Het voordeel van één enkel meldpunt is dat het voor duidelijkheid zorgt, maar veronderstelt een duidelijk kader dat aangeeft hoe alle betrokken diensten hun verantwoordelijkheid zullen nemen. De spreekster gaat ervan uit dat ook de politie zich tot dit meldpunt zal moeten richten.

Er wordt 699.000 euro uit het reservefonds gehaald voor de opleg op het recurrent gefinancierde sociaal statuut van de onthaalouders. Mevrouw Vera Van der Borgh t wil vernemen of dit voortaan jaarlijks zal gebeuren.

Er wordt 266.000 euro uit het reservefonds gehaald voor de aankoop van oogscreeners. Het lid wil vernemen welke regio in 2012 van oogscreeners voorzien zal worden.

De aanzet tot een nieuw decreet op de binnenlandse adoptie wordt aangekondigd. De spreekster stelt vast dat dit moeilijk is en dat het aantal te adopteren kinderen klein is. Ze wil vernemen hoe de minister deze doelstelling zal proberen te halen.

Mevrouw Vera Van der Borgh t vindt het belangrijk dat de holebigemeenschap betrokken wordt bij het debat over binnenlandse en interlandelijke adoptie. Ze is ervan overtuigd dat een kind evenveel liefde en nestwarmte zal krijgen van holebi-ouders als van hetero-ouders. Ze dringt erop aan de holebigemeenschap nauw te betrekken bij de uitvoering van het toekomstige Adoptiedecreet.

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt naar de stand van zaken van het Actieplan Zelfstandige Kinderopvang. Ze roept net als mevrouw De Vits op snel werk te maken van de uitvoeringsbesluiten bij het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang. De sector heeft er belang bij snel te weten in welke richting het beleid zal evolueren. Veel zelfstandige kinderopvangvoorzieningen verkeren immers in een precare situatie.

De dagvergoeding voor een IKG-plaats wordt opgetrokken tot 28,95 euro. Deze beslissing is gebaseerd op het beschikbare budget en niet op de betaalbaarheid. Het lid suggereert de minister deze vergoeding regionaal te differentiëren. In grootstedelijke gebieden en in Vlaams-Brabant zijn er vanwege de investeringskosten minder initiatiefnemers ondanks de grote vraag naar kinderopvang.

Het lid vraagt of het aantal inloopteams netto verhoogt, dan wel of de huidige inloopteams structureel worden verankerd. Inloopteams vervullen een belangrijke functie in kansarme buurten. Ze zijn de meest zinvolle vorm van opvoedingsondersteuning voor kansarme ouders.

Het is mevrouw Mieke Vogels niet duidelijk waarom de Huizen van het Kind in het leven worden geroepen. In dit verband vraagt ze of inmiddels overleg is gepleegd met de pediaters, vooral omdat de toekomstige kindpremie afhankelijk zal zijn van de preventieve gezondheidszorg door Kind en Gezin. Het lid kan zich niet voorstellen dat de pediaters daarmee ingenomen zijn. Ouders verliezen daarnaast de keuzevrijheid.

Het lid vraagt nadere duiding bij het onderzoek naar het gebruik van de buitenschoolse kinderopvang. Ze dringt erop aan dit onderzoek samen met het beleidsdomein Onderwijs uit te voeren.

Er wordt 1.990.000 euro uit het reservefonds gehaald voor het recurrent gefinancierde deel van de Kind en Gezin-lijn. Mevrouw Mieke Vogels vraagt een verklaring.

Er wordt 181.000 euro uit het reservefonds gehaald voor Triple P. Mevrouw Mieke Vogels vraagt of deze middelen gebruikt zullen worden om Triple P over heel Vlaanderen uit te rollen. Ze vraagt de minister voorts of hij al een beslissing heeft genomen over de toekomst van Triple P.

De bezettingsgraad in de gesubsidieerde kinderdagverblijven bedraagt 0,80. De onthaalouders halen 0,59. De spreekster vraagt een verklaring voor deze lage cijfers.

Mevrouw *Helga Stevens* zegt dat een deel van de oplossing voor het statuut van de onthaalouders op federaal niveau ligt. In de zomer van 2011 heeft ontslagnemend federaal minister van Werk, mevrouw Milquet, een voorstel gelanceerd, dat volgens haar ook is besproken met de gemeenschappen. Het lid vraagt naar de stand van zaken in dit dossier, naar het statuut van het voorstel-Milquet en naar de aanwending van de middelen uit het reservefonds.

Het aantal onthaalouders is de 4 voorbije jaren telkens gedaald. Hun aandeel in de totale kinderopvangcapaciteit is van 33 tot 25 procent gezakt. Gezien hun belangrijke rol, pleit mevrouw Helga Stevens om dringend maatregelen te treffen.

De heer *Tom Dehaene* is tevreden met de structurele financiering van de Opvoedingslijn. Hij sluit zich aan bij de vragen over de onthaalouders. Afsluitend zegt hij uit te kijken naar het parlementaire debat over het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het in de zelfstandige kinderopvang altijd zo is geweest dat initiatiefnemers hun activiteiten stoppen terwijl anderen met een nieuw initiatief van start gaan. Dit fenomeen doet zich logischerwijze niet voor in de gesubsidieerde sector.

Tussen 2005 en juni 2011 is de kinderopvangcapaciteit in de Vlaamse Rand gestegen met 27,4 procent. In de provincie Vlaams-Brabant is er een stijging met 18,4 procent en in het Vlaamse Gewest met 24,7 procent.

Over de subsidiëring onder het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang kan de minister zich nog niet uitspreken. Een en ander zal worden bepaald in uitvoeringsbesluiten, die pas kunnen worden afgewerkt na goedkeuring van het kaderdecreet door het Vlaams Parlement. Het kaderdecreet schuift subsidiëring in drie trappen naar voren. De subsidiëring stijgt naarmate de sociale doelstellingen van de derde trap worden gerealiseerd.

Er is nog geen beslissing genomen over alle extra middelen. Het overleg loopt nog over 7 van de 22 miljoen euro. Van het restbedrag van 15 miljoen euro gaat 9 miljoen euro naar de verhoging van de dagvergoeding (28,95 euro voor indexering en 29,77 euro na indexering). Er zijn 1563 plaatsen toegezegd die in 2012 op kruissnelheid komen.

Het statuut van de onthaalouder blijft een federale aangelegenheid. In het kader van het sociaal akkoord is een beperkt bedrag vrijgemaakt mocht uit de onderhandelingen met de federale overheid blijken dat Vlaanderen zelf ook een bijdrage moet betalen. Indien geen vooruitgang wordt geboekt in dit dossier, zal het beperkte bedrag, dat de komende vijf jaar hiervoor wordt vrijgemaakt, gebruikt worden voor een verzekering voor de onthaalouders.

Kind en Gezin legt de laatste hand aan een conceptnota over de buitenschoolse kinderopvang waarin een meersporenbeleid naar voren zal worden geschoven: de opvang van kinderen tussen 2,5 en 8 jaar, en de opvang van oudere kinderen. In de nota zal rekening worden gehouden met vakanties en vrijetijdsbesteding. De schrijvers van de nota zijn zich er ook van bewust dat bijvoorbeeld de brandveiligheidnormen voor de opvang zullen

moeten aansluiten op die voor het kleuteronderwijs. De middelen voor buitenschoolse kinderopvang zitten nog steeds immobiel in het FCUD. De minister hoopt op een snelle activering van die middelen.

Over de rol van de lokale besturen in de toekomstige kinderopvang, zal kunnen worden gedebatteerd tijdens de bespreking van het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang. Het kaderdecreet zal zich volgens de minister niet uitspreken over de exacte plaats van het lokaal loket. Het kaderdecreet zal enkel bepalen dat een lokaal loket georganiseerd moet worden in overleg met alle betrokken actoren zodat het voldoende gedragen wordt. Niets sluit uit dat dit lokaal loket deel zal uitmaken van het Sociaal Huis.

De extra middelen voor de inloopteams zullen op korte termijn niet tot uitbreiding leiden. Met de extra middelen zullen voortaan alle inloopteams structureel gefinancierd worden.

Er is overleg gepleegd met de pediaters. Zij kunnen vanuit de huisartsenkringen of de organiserende besturen blijven meewerken aan de consultatiebureaus binnen de Huizen van het Kind. De invoering van de kindpremie zal niet betekenen dat alle vaccinaties door Kind en Gezin moeten worden gegeven. Ouders die hun kinderen door de huisarts laten vaccineren gaan ook nog op consultatie bij Kind en Gezin.

De vertrouwenscentra kindermishandeling worden versterkt. Het is de bedoeling dat ze dankzij deze versterking het meldpunt opzetten in samenwerking met de CAW's.

Er is geen beslissing genomen over Triple P. Kind en Gezin reserveert middelen uit het reservefonds voor opleidingen als wordt beslist Triple P veralgemeend in te voeren.

Er wordt werk gemaakt van een implementatieplan voor de oogscreening. Er is nog niet beslist in welke provincies de oogscreening eerst zal worden ingevoerd. Een belangrijke succesfactor is immers de mate waarin de oogartsen reeds betrokken zijn.

Op basis van de inzichten verworven in de discussies over interlandelijke adoptie zal samen met alle stakeholders een lijst worden opgesteld van verbeterpunten aan de binnenlandse adoptie. De minister benadrukt dat Cavaria heeft deelgenomen aan de Staten-Generaal Interlandelijke Adoptie.

Het overschot waar mevrouw Van der Borgh t naar verwijst, is niet structureel. Een aantal initiatieven is nog niet op kruissnelheid.

De onthaalouders leveren meer prestatiedagen wat de bezettingsgraad per dienst gunstig zal beïnvloeden. Het toekomstige kaderdecreet zal ertoe leiden dat meer resultaatgericht en prestatiegebonden gewerkt wordt.

Onthaalouders bepalen hun capaciteit zelf. De bezettingsgraad wordt bepaald door deze individuele keuze van onthaalouders. De diensten voor onthaalouders proberen hun capaciteit maximaal te benutten.

In de gesubsidieerde sector is het zo dat ouders niet verplicht kunnen worden hun kinderen vijf dagen te brengen. De bezetting op woensdag en vrijdag is beperkt. De andere dagen zijn piekdagen. De wensen van de ouders botsen met het streven naar een maximale bezettingsgraad.

Het Actieplan Zelfstandige Kinderopvang heeft er in de eerste plaats toe geleid dat enkele belangrijke partners de handen in elkaar hebben geslagen. In totaal worden 55 voorzieningen begeleid. Er dient opgemerkt dat niet alle voorzieningen begeleid wensen te worden. Voor elk van die voorzieningen wordt nauwkeurig bijgehouden wie welke ondersteuning op zich neemt. Kind en Gezin ziet toe op de risico's verbonden aan de financiële toestand

en aan een eventueel verlies van het IKG-statuut. Kind en Gezin begeleidt 21 voorzieningen. Het Agentschap Ondernemen begeleidt elf voorzieningen bij het opmaken van een ondernemingsplan. UnieKO concentreert zich op de problemen veroorzaakt door paritair comité 331. Een aantal sociale secretariaten is overgegaan tot terugstortingen. UnieKO geeft aan dat veel situaties danig complex zijn dat ze meervoudige ingrepen vereisen. Voorzet neemt de pedagogische begeleiding van vijf voorzieningen op zich, en dat met het oog op een beter inspectieverslag. KidsInvest verstrekt voortaan niet enkel investeringen maar ook werkkapitaalkrediet aan drie voorzieningen. In een aantal gevallen worden lokale besturen aangesproken om een opvanginitiatief over te nemen. De backoffice voert op regelmatige basis overleg. Men concentreert zich niet enkel op kritieke voorzieningen maar richt zich ook proactief tot starters.

Voorts is de IKG-basisvergoeding verhoogd. De financiering van de ziektedagen is aangepast. Vanaf januari 2012 moeten IKG-voorzieningen een ondernemingsplan indienen. Vanaf 1 januari 2012 blijft de financiële ondersteuning en het IKG-statuut uitzonderlijk behouden in geval van een lagere KWAPOI-score. Er zijn 23 voorzieningen die de eenmalig verhoogde toelage uit de sociale maribel hebben gekregen. Overnames worden begeleid. Er wordt actief gezocht naar potentiële overnemers. Kind en Gezin ziet erop toe dat het IKG-statuut mee kan worden overgenomen. Er zijn nog geen vergunningen ingetrokken omdat de brandveiligheidsnormen niet worden gerespecteerd. Kind en Gezin ziet er reeds enkele jaren op toe dat deze normen worden gehaald. Binnenkort gaat Kind en Gezin na hoe er gehandeld moet worden met de voorzieningen die nog niets hebben gedaan om de normen te halen.

Op dit ogenblik zijn er gemiddeld tien starters en zes stoppers, wat duidt op een nettowinst. De cijfers van de voorbije tien jaar geven aan dat de situatie gedurende 7 jaar minder gunstig was. De redenen waarom een initiatief sluit zijn uiteenlopend en niet uitsluitend van financiële aard. Dat belet niet dat er alles aan moet worden gedaan om zo weinig mogelijk stoppers te hebben.

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt de minister uitdrukkelijk waar hij naartoe wil met de buitenschoolse kinderopvang. Zijn uitleg over de conceptnota heeft haar niet wijzer gemaakt. Voorts wijst ze hem erop dat de middelen waarover het FCUD beschikt, bekend zijn. Het beleid kan zich wel reeds voorbereiden op de overheveling van dit fonds. Algemeen gesteld is de spreekster de mening toegedaan dat (buitenschoolse) kinderopvang en kleuteronderwijs meer dan nu het geval is, één moeten worden.

Het lid herhaalt haar vraag naar de bedoeling achter en de meerwaarde van de Huizen van het Kind. Uit het antwoord van de minister blijkt dat ouders die hun kinderen laten vaccineren door een pediater ook een kindpremie zullen ontvangen. Dat doet bij haar de vraag rijzen waarom de premie afhankelijk is van de preventieve gezinsondersteuning door Kind en Gezin. Ze dringt er niet alleen op aan deze voorwaarde te schrappen, maar de volledige kindpremie.

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt waarom nog geen beslissing is genomen over Triple P, waar vooral Kind en Gezin groot voorstander van is. Zij geeft er de voorkeur aan deze middelen te investeren in de inloopteams omdat kansarmen daar meer baat bij hebben. De doelstellingen van Triple P zijn te vaag en onhaalbaar voor bijvoorbeeld een alleenstaande moeder.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat ze samen met de dames Van der Borgh en Lies Jans een interpellatieverzoek heeft ingediend naar aanleiding van de problemen waarmee het zelfstandig kinderdagverblijf De Hummeltjes uit Rumst werd geconfronteerd. Het Uitgebreid Bureau van dinsdag 29 november heeft dit verzoek onontvankelijk verklaard, onder meer omdat de beroepsprocedure nog loopt. Bij het indienen van dit interpellatieverzoek was mevrouw *Mieke Vogels* niet op de hoogte van het bestaan van de beroepsprocedure. Het

betrokken kinderdagverblijf evenmin. Dat illustreert volgens de spreekster hoe chaotisch de begeleiding verloopt. De uiteenzetting over de ondersteuning van de sector strookt niet met de dagdagelijkse realiteit.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat beslissing die de voorziening heeft ontvangen vermeldt dat een schorsing of annulatieverzoek kan worden ingesteld bij de Raad van State binnen de zestig dagen na betekening van deze beslissing. Daarnaast kan binnen de dertig dagen na betekening van deze beslissing ook intern bezwaar ingediend worden bij Kind en Gezin.

De minister geeft toe dat dit dossier niet volledig is verlopen volgens de interne afspraken. De nodige stappen zijn gezet om de interne afspraken te formaliseren. De administrateur-generaal volgt alle negatieve beslissingen zelf op. De beroepsprocedure loopt en wordt zo snel als mogelijk afgehandeld.

Mevrouw *Mieke Vogels* verduidelijkt dat De Hummeltjes een zelfstandig kinderdagverblijf is. Wie een zelfstandig kinderdagverblijf start, doet dat omdat hij/zij goed met kinderen overweg kan en niet om steunrijk te worden. De Hummeltjes werd op twee jaar tijd viermaal geïnspecteerd. Drie inspecties leverden een goede score op. Na de vierde inspectie daalt de KWAPOI-score tot 2,95. De spreekster kan zich onmogelijk inbeelden dat de bedrijfswereld met zoveel rechtsonzekerheid zou kunnen werken.

Om een attest van toezicht te halen, moet een voorziening een 3 scoren op de KWAPOI-schaal. Om inkomensgerelateerd te mogen werken, is een 4 vereist. Het is de spreekster onduidelijk waarom een hogere score vereist is. De Hummeltjes, dat in een arbeidersbuurt ligt, wordt door deze beslissing bovendien verplicht een hogere prijs aan te rekenen voor minder kwaliteit. Ook ouders hebben recht op zekerheid. Daarnaast is het zo dat de initiatiefnemer door Zorginspectie en door Kind en Gezin onvoldoende is begeleid en geïnformeerd. De dossierbeheerder van Kind en Gezin heeft op geen enkel moment contact opgenomen. Ten slotte pleit mevrouw Mieke Vogels voor een soort alarmprocedure wanneer een voorziening op twee jaar tijd viermaal wordt geïnspecteerd. Op die manier wil ze vermijden dat de administratieve molen blijft malen zonder oog te hebben voor de consequenties.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* zegt dat de zelfstandige kinderopvang, ondanks de problemen waarmee de sector kampt, de voorbije jaren heel wat nieuwe plaatsen heeft gecreëerd. De problemen waarmee de sector kampt, zijn meermaals besproken in het Vlaams Parlement. Telkens werd voor een oplossing verwezen naar het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang. De spreekster maakt zich geen illusies. Ze vreest dat de bespreking van dit kaderdecreet niets zal veranderen. Alles ligt volgens haar al vast. Het aantal ontwerpen van decreet dat tijdens de parlementaire bespreking nog wordt aangepast is heel miniem.

Ze betreurt dat de minister alle bezorgdheid over de zelfstandige sector naast zich neerlegt. Dat wekt bij haar de indruk dat met een verborgen agenda wordt gewerkt. Het toekomstige kaderdecreet zal onder het mom van kwaliteit ertoe leiden dat een groot deel van de zelfstandige sector wordt overgenomen door de gesubsidieerde sector. De spreekster heeft grote vragen bij de financiële haalbaarheid daarvan.

Het succes van KidsInvest illustreert hoeveel mogelijk is met beperkte middelen. De minister moet er alles aan doen om te vermijden dat massaal plaatsen verdwijnen.

Mevrouw *Lies Jans* vindt het gezien de lopende beroepsprocedure aangewezen om niet in te gaan op de situatie van De Hummeltjes. Ze is wel van oordeel dat de nodige lessen getrokken moeten worden uit dit dossier. Het Actieplan Zelfstandige Kinderopvang is een goede eerste stap. De minister geeft in zijn toelichting niet aan hoe het plan verbeterd zal worden. De spreekster is de mening toegedaan dat de KWAPOI-score grondig herzien

moet worden. De manier waarop dit concrete geval is opgevolgd, staat haaks op de bedoelingen achter het actieplan.

Het lid benadrukt dat het geenszins de bedoeling is de zelfstandige sector af te bouwen. Er moeten integendeel inspanningen geleverd worden om deze sector uit te breiden.

Ten slotte verduidelijkt het lid dat het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang duidelijke lijnen zal trekken. Het zal meer initiatieven mogelijk maken en streeft naar kwaliteit.

De heer *John Crombez* is vooral geïnteresseerd in de manier waarop een inspectie tot stand komt, en de impact ervan. Het gaat dan voornamelijk om negatieve inspecties van initiatieven waar in wezen niets verkeerd loopt. Hij pleit voor duidelijke regels bij het bepalen van scores. Het valt geregeld voor dat een inspectie tot onverklaarbare resultaten leidt. De procedures zijn vaak onduidelijk voor de initiatiefnemers. Er moet gezocht naar een manier om goed werkende initiatieven te begeleiden wanneer een inspectie bepaalde zaken aan het licht brengt. Het is voor de inspectie delicaat om niet te wijzen op zaken die verkeerd lopen. Dergelijke vaststelling heeft evenwel een grote impact op initiatiefnemers, werknemers en ouders. Hij benadrukt dat het niet om een individueel geval gaat, maar om het systeem. Als de onduidelijkheid niet wordt weggewerkt, blijft de indruk dat het moeilijk zal zijn om de initiatieven open te houden. Wie na meerdere positieve inspecties geconfronteerd wordt met een negatieve en alle gevolgen van dien, reageert spontaan en beslist te sluiten. Deze onzekerheid werkt ontradend, zelfs al worden nieuwe bepalingen in het vooruitzicht gesteld.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat hij nog niet dieper kan ingaan op de conceptnota over de buitenschoolse kinderopvang. Het concept zal wel passen binnen het idee van de brede school. Van zodra de conceptnota is goedgekeurd door de Vlaamse Regering kan het debat starten. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen hele jonge kinderen en iets oudere kinderen, en tussen voor- en naschoolse uren en vakantieperiodes. In een volgende fase zal werk moeten worden gemaakt van een decretale regeling die aansluit op het toekomstige decreet op de kinderopvang en op een aantal onderwijsbepalingen.

Er is nog geen beslissing genomen over Triple P. Kind en Gezin wil verder inzetten op Triple P en haalt daarvoor een aantal argumenten aan die vaak ook te maken hebben met de bereikbaarheid van kansarme gezinnen.

De bedoeling van de Huizen van het Kind is de preventieve gezinsondersteuning hergroeperen. Dit vloeit ook voort uit de evaluatie van het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning dat een aantal verbeterpunten naar voren schuift. Niet alle consultatiebureaus worden een Huis van het Kind. Er lopen experimenten in Oostende, Bornem en Puurs. Naar analogie met het Sociaal Huis zullen de Huizen van het Kind een aantal functies en expertise herbergen.

De minister is ervan overtuigd dat het Actieplan Zelfstandige Kinderopvang impact heeft. Een aantal zaken is duidelijk beter aangepakt dan voorheen. Er zijn talrijke redenen waarom sommige zelfstandige voorzieningen het moeilijk hebben. Belangrijk is dat de financiering van het IKG-systeem zo snel als mogelijk op niveau wordt gebracht. Het actieplan heeft ertoe geleid dat de betrokken agentschappen en diensten, die zich niet allemaal op hetzelfde beleidsniveau bevinden, vaker met elkaar in overleg treden. Het actieplan garandeert evenwel niet dat er niets meer verkeerd kan lopen.

Het uitgangspunt in deze sector is de totale chaos. De sector harmoniseren is geen eenvoudige opdracht. Het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang zal bakens uitzetten die in de uitvoeringsbesluiten geconcretiseerd zullen worden. Alle initiatiefnemers zullen zich moeten aanpassen aan het kader.

De minister is ontstemd over de insinuatie als zou hij er een verborgen agenda op nahouden. De inspanningen die geleverd worden voor de zelfstandige sector wekken bij andere initiatiefnemers de indruk dat te veel aandacht gaat naar de zelfstandige sector. Het feit dat zowat iedereen kritiek heeft, doet de minister besluiten dat het actieplan een goed evenwicht is.

De minister herhaalt dat in het dossier van De Hummeltjes een en ander slecht is aangepakt. Hij benadrukt dat hij daar zwaar aan tilt. Hij gaat er voorts vanuit dat er objectieve redenen zijn waarom deze voorziening viermaal is geïnspecteerd op twee jaar tijd. Zo lang de procedure loopt en niet alle feiten bekend zijn, is een publiek debat niet aangewezen. Met de nieuwe regeling die ingaat vanaf 1 januari 2012 zal dit soort situaties niet langer mogelijk zijn. Vanaf 1 januari 2012 blijft de financiële ondersteuning en het IKG-statuuut uitzonderlijk behouden in geval van een lagere KWAPOI-score.

De minister beaamt dat de KWAPOI-schaal aan een update toe is. Kwaliteit zal immers gedefinieerd en gemeten moeten worden onder het toekomstige kaderdecreet op de kinderopvang. Er zal werk moeten worden gemaakt van een nieuw instrument waar de hele sector achter kan staan en dat in alle omstandigheden bruikbaar is. De minister pleit voor een debat over de algemene aanpak en niet op basis van één geval waarvan niet alle basisinformatie bekend is.

Er kunnen wel een aantal conclusies uit dit dossier getrokken worden. Hij verzet zich evenwel tegen de indruk die wordt gewekt dat de hele sector vierkant draait. Uit het dossier en uit het debat erover moeten lessen getrokken worden met het oog op de toekomstige regelgeving. Het kan voorts niet de bedoeling zijn dat initiatiefnemers die een negatief verslag krijgen, parlementsleden oproepen de besluitvorming in vraag te stellen.

Mevrouw *Mieke Vogels* ziet drie structurele problemen die dringend aangepakt moeten worden. Ten eerste is er de rechtszekerheid van de uitbaters. Ze hoopt dat de nieuwe regeling die ingaat op 1 januari 2012 dergelijke situaties onmogelijk zal maken. Ten tweede is er de rechtszekerheid voor de ouders. Het is onlogisch dat ze voor minder kwaliteit meer moeten betalen. Ten derde moeten de procedures voor inspectie en klachtenbehandeling van elkaar gescheiden worden. De vierde inspectie van De Hummeltjes kwam er na een klacht van een ontslagen medewerker.

Vanaf 1 januari 2012 moet elk nieuw zelfstandig initiatief een ondernemingsplan indienen. Het lid waarschuwt voor onbedoelde neveneffecten. Een formeel ondernemingsplan moet gevalideerd zijn door een boekhoudkantoor. De IKG-dagvergoeding is opgetrokken op basis van de budgettaire mogelijkheden en niet op basis van de reële behoeften. Dat doet het lid twijfelen of starters in Antwerpen of Vlaams-Brabant erin zullen slagen hun ondernemingsplan te laten valideren.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat een agentschap dat vergunningen of erkenningen aflevert bij klachten over de werking van een organisatie Zorginspectie om een onderzoek kan vragen.

De bedoeling van het ondernemingsplan is om iedereen die beslist een zelfstandige kinderopvang te starten of uit te breiden, bewust te maken dat dit meer is dan een engagement en inzicht in ondernemen vereist.

3.4.4. *IVA Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap*

Mevrouw *Helga Stevens* vraagt in het kader van de specifieke uitbouw van capaciteit voor gedragsstoornissen en emotionele stoornissen meer aandacht voor meervoudige problematieken. Het personeel van de mpi's wordt steeds vaker met complexe problematieken geconfronteerd. De spreekster haalt het voorbeeld aan van een veertienjarige die vanwege

doofheid moeilijk communiceert en daarnaast met een gedragsstoornis kampt. Een mpi dat zich toelegt op dove jongeren met gedragstoornissen heeft baat bij een één-op-één aanpak. Gezien de enveloppefinanciering gaat dat ten koste van andere jongeren. Een belangrijke vraag is hoe jongeren die zowel onder het VAPH als onder Jongerenwelzijn vallen, opgevangen moeten worden en onderwijs zullen krijgen.

Het is positief dat diensten en voorzieningen worden gestimuleerd om de kwaliteit van hun dienstverlening te verbeteren. Het is belangrijk dat de gebruikers ook inspraak krijgen. De spreekster vraagt de minister hoe hij dat – vooral als het om mensen met een mentale beperking gaat – zal realiseren.

De spreekster gaat er blijkbaar ten onrechte vanuit dat de infrastructuur van het VAPH toegankelijk is. Ze vraagt een overzicht van alle mankementen. Daarnaast wil ze vernemen in welke mate de vzw Enter betrokken wordt bij nieuwbouw en renovatie.

Mevrouw Helga Stevens informeert naar de mate waarin efficiëntie en effectiviteit van de Zorgregie zijn verbeterd. Ze wil ook vernemen wat de doelstelling is voor 2012. Daarnaast wil ze weten hoe de huidige PAB-aanvragen geïntegreerd zullen worden in de Zorgregie. Blijft de datum waarop het PAB voor het eerst werd aangevraagd gelden of komt er een nieuwe datum? Mevrouw *Mieke Vogels* sluit zich aan bij deze vraag.

Mevrouw *Helga Stevens* merkt op dat de groep van personen met een handicap heel divers is. In theorie kan iemand in een rolstoel samenwonen met een dove en een blinde persoon in een woonzorgcentrum. De vraag is in welke mate dat haalbaar is in de praktijk. De woonzorgcentra zouden werk moeten maken van samenwerkingsverbanden in de vorm van clusterintegratie. In Temse is een woonzorgcentrum met een aparte afdeling voor doven. Dergelijke initiatieven bundelen expertise.

Het lid vraagt aandacht voor het feit dat het aanbod van beschut wonen verschilt per provincie. Daarbij komt nog dat de groep van personen met een handicap heel divers is.

Mevrouw Helga Stevens vraagt naar de stand van zaken van de elektronische gegevensuitwisseling en het elektronisch dossier. Voorts wil ze vernemen of personen met een handicap zelf toegang zullen krijgen tot deze gegevens.

Het lid vraagt voorts nadere duiding bij het federale onderzoeksproject Handilab. Daarnaast informeert ze naar de toekomstige rol van de diensten thuisbegeleiding en begeleid wonen in het voortraject.

Er worden contactpersonen aangesteld voor de zorgregiedatabank. Deze personen moeten onafhankelijk kunnen optreden en ten dienste staan van de personen met een handicap. Mevrouw Helga Stevens vraagt wie contactpersoon zal worden en wie hun werkgever wordt.

Afsluitend vraagt ze naar de stand van zaken van de wettelijke subrogatie. In dit verband vraagt ze hoe het VAPH kan weten dat een verzekeringsmaatschappij betrokken is.

Mevrouw *Vera Jans* vraagt nadere duiding bij de terugvorderingen uit de residentiële en de ambulante sector bij privaatrechtelijke instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van gezinnen. Ze wil ook vernemen wat precies bedoeld wordt met dubieuze debiteuren. De spreekster vraagt eveneens nadere informatie over het jaarlijkse ondernemingsplan.

Een deel van het uitbreidingsbudget wordt gereserveerd voor het zogenaamde groeipad van de centra voor ontwikkelingsstoornissen. Met die middelen wordt de erkenningscapaciteit uitgebreid en het subsidiebedrag per eenheid verhoogd. De spreekster vraagt hoeveel plaatsen erbij komen en in welke mate het subsidiebedrag zal stijgen.

Wettelijke subrogatie bracht in 2011 1,7 miljoen euro op. Het lid informeert naar de bestemming van deze middelen. Daarnaast wil ze vernemen of de uitbreiding van de equipe die zich met wettelijke subrogatie bezighoudt, geleid heeft tot een groter teruggevorderd bedrag.

In de toelichting bij de begroting wordt geregeld verwezen naar een Vlaams ontwikkelingsplan. Ze vraagt nadere duiding en wil weten hoe dit plan zich verhoudt tot het projectplan van de veranderingsmanager.

Het aanbod voor gedetineerden en geïnterneerden wordt uitgebreid. Het lid vraagt concrete cijfers.

In de beleidsbrief is sprake van een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid, wat de spreker een belangrijke en ambitieuze doelstelling noemt. Ze wil vernemen welk budget daarvoor wordt vrijgemaakt in 2012. Voorts informeert ze naar de timing, naar de totale budgettaire impact van deze maatregel, naar de stand van zaken van de hulpmiddelenfiches en hoe die zich verhouden tot alle andere geplande veranderingen.

Ten slotte vraagt de spreker naar nadere toelichting bij Welgeteld. In de toelichting bij de begroting staat immers dat wat een instelling als het VAPH vooropstelt qua ambities en engagementen om zonder stijging van de ingezette vte's kwalitatieve diensten te leveren, is samengebracht in Welgeteld. Uit deze omschrijving blijkt een grote ambitie. De spreker vraagt naar de budgettaire impact en een opsomming van alle reeds genomen initiatieven.

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat de PMV investeert in overheidsgebouwen via publiek-private samenwerking. Minister Vandeurzen heeft een dossier ingediend voor een kapitaalsverhoging van 10 miljoen euro voor participaties in zorg- en welzijnsprojecten. Het zou voornamelijk gaan om inclusief wonen voor personen met een handicap. De spreker vraagt welke doelstelling de minister nastreeft, welke vormen van inclusief wonen hij voor ogen heeft en wie er gebruik van zal kunnen maken. Ze verwijst in dat verband naar de resolutie betreffende nieuwe concepten van wonen voor personen met een handicap (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1145/3*).

De integrale jeugdhulp streeft naar horizontale samenwerking over de verschillende werkvormen heen. Uit de discussies over de conceptnota voor nieuwe regelgeving over pleegzorg in Vlaanderen (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1192/1*) blijkt dat pleegzorg niet past binnen dat stramien omdat binnen de sector van personen met een handicap ook volwassenen in pleegzorg terechtkomen. Welke visie schuilt achter het voornemen om van pleegzorg één werkvorm te maken?

Mevrouw *Vera Van der Borgh* merkt op dat in 2012 36,7 miljoen euro wordt vrijgemaakt voor het uitbreidingsbeleid, als volgt te verdelen: 23,5 miljoen euro als provinciaal budget, 6,2 miljoen euro als Vlaams budget en 7 miljoen euro voor het ontwerpprotocol met de sociale partners. De spreker vraagt het zogenaamde provinciale budget nader te duiden. Er zal rekening worden gehouden met de historische achterstand in bepaalde regio's. Het lid wil vernemen welke provincies meer middelen zullen ontvangen. Welk deel van die middelen wordt gereserveerd voor PAB's, voor persoonsvolgende convenanten en voor de uitbreiding van het kader?

In 2012 worden de provinciaal te verdelen middelen, na vrijwaring van het budget voor de VIPA-buffer, integraal besteed aan persoonsvolgende financiering. Gaat het hier om het overschot op het budget voor plaatsen in instellingen? Het lid wil vernemen hoe groot dat overschot zal zijn. Gezien de lange wachttijd voor een PAB, pleit mevrouw Vera Van der Borgh voor meer budget.

Het is mevrouw Vera Van der Borgh t opgevallen dat nergens nog sprake is van het persoonsgebonden budget. Ze leidt daaruit af dat een cashbudget in handen van de persoon met een handicap is afgevoerd en vervangen wordt door een trekkingsrecht of voucher.

Het is een goede zaak dat het PAB heel binnenkort geïntegreerd wordt in de CRZ. Eind 2011 zal er één zorgvragendatabank zijn. De sector vreest voor technische en praktische problemen. De spreekster vraagt of de databank en de gebruikersapplicatie performant, gebruiksvriendelijk en toegankelijk zullen zijn. Iedereen die al een PAB heeft aangevraagd, vreest dat de aanvraagdatum zal vervangen worden door de datum van integratie in de CRZ. Het lid dringt aan op duidelijke communicatie.

Op diverse plaatsen wordt een maatschappelijk debat aangekondigd over de uitvoering van Perspectief 2020 (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 632/1). In de sector is daar grote onzekerheid over ontstaan, te meer omdat de beleidsbrief geen melding maakt van dit maatschappelijke debat. Mevrouw Vera Van der Borgh t informeert naar opzet, inhoud, timing en partners.

Het lid mist een beleid voor private initiatiefnemers die zelf instaan voor de bouwkosten, wat de maatschappij veel middelen bespaart. Ze vreest dat de resolutie betreffende nieuwe concepten van wonen voor personen met een handicap dode letter zal blijven. Op het terrein worden inspanningen geleverd, maar het beleid volgt niet. Het is onbegrijpelijk dat initiatieven als de Thomashuizen of Huize De Graef niet als een opportuniteit worden beschouwd.

In de tweede fase van de uitbouw van het voortraject worden nog drie diensten ondersteuningsplan per provincie erkend. Tot nog toe wordt het voortraject bepaald door de persoon met een handicap, samen met diensten thuisbegeleiding en begeleid wonen. Betekent deze beslissing dat een persoon met een handicap niet langer een beroep zal kunnen doen op bepaalde diensten? Daarnaast wil het lid weten welke diensten erkend zullen worden als diensten ondersteuningsplan.

Er komt een nieuwe inschrijvingsprocedure voor volwassen personen met een handicap. Deze procedure zal één jaar lang worden uitgetest. Het zorgzwaarte-instrument wordt geconsolideerd tegen 2012. Het lid pleit voor een grondige evaluatie van dit instrument alvorens het te consolideren. Ze vraagt toelichting bij de simulatie van de inschrijvingsprocedure waarvoor in 2011 800.000 euro is vrijgemaakt. Hoeveel extra middelen krijgen de centra voor ontwikkelingsstoornissen en in welke mate kunnen ze hun erkenningscapaciteit uitbreiden? Daarnaast vraagt ze nadere duiding bij de infoloketten.

De spreekster vraagt hoeveel bijkomende plaatsen er komen voor gedetineerden en geïnterneerden. Ze vraagt een overzicht van de ambulante hulpverlening door welzijnsvoorzieningen in gevangenissen en van de speciale units voor residentiële opvang buiten de gevangenis.

Wettelijke subrogatie wordt voortgezet. De opbrengst wordt omgezet in bijkomende plaatsen. Ze informeert naar de opbrengst in 2010, de verwachtingen voor 2011 en naar het aantal gecreëerde plaatsen. Ze vraagt in dit verband ook bevestiging van het bedrag dat voor 2012 in het vooruitzicht wordt gesteld.

Mevrouw Vera Van der Borgh t informeert naar de stand van zaken van de resolutie betreffende de recuperatie en het hergebruik van hulpmiddelen in het kader van de individuele materiële bijstand voor personen met een handicap (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 347/4). Het project rond recuperatie en hergebruik voor personen met een snel degeneratieve aandoening zit in de studiefase. Het VAPH hoopt dit project in samenwerking met het RIZIV uit te voeren in 2013-2014. De vraag rijst of ook aan hergebruik en recuperatie wordt gedacht voor alle andere hulpmiddelen.

De heer *Bart Van Malderen* concentreert zich in zijn uiteenzetting op 2012 en de rest van de regeerperiode. De mate waarin het uitbreidingsbeleid tot verandering zal leiden wordt gehypothekeerd door enkele voorafnames en oude engagementen. De spreker kan begrip opbrengen voor de inspanning die wordt geleverd om de PR/PN-verhouding in evenwicht te brengen, maar vindt het ongepast om dat als uitbreidingsbeleid te labelen. In een aantal instellingen zal het personeelskader worden ingevuld, maar dat brengt geen nieuwe plaatsen voor personen met een handicap met zich mee. Het is daarentegen goed dat onbestede middelen uit de VIPA-buffer gebruikt zullen worden voor persoonsvolgende zorgvormen. Dat bewijst dat het veranderingsproces ernstig wordt genomen.

Zowel de beleidsbrief als de toelichting bij de begroting focussen sterk op het uitbreidingsbeleid. De spreker wil evenwel vernemen welke initiatieven de minister tot het einde van deze regeerperiode plant om alle bestaande plaatsen om te vormen tot vraaggestuurde zorg en zorg op maat. Voor de sp.a is het belangrijk dat de omslag nog in deze regeerperiode wordt gemaakt. Een kritische succesfactor is de mate waarin vraaggestuurde zorg en zorg op maat in de praktijk gerealiseerd worden. Het PGB-experiment heeft aangetoond dat het niet eenvoudig is om marktwerking op te zetten in een soort laboratorium. Marktwerking zal in de praktijk moeten worden uitgebouwd, en daarvoor zijn de volgende aspecten belangrijk: combinatiemogelijkheden tussen het aanbod van voorzieningen, van assistentie en van reguliere diensten, de integratie van PAB in CRZ en het aangekondigde maatschappelijke debat dat zich in de eerste plaats moet buigen over het onderscheid tussen gebruikelijke en uitzonderlijke zorg.

De spreker vraagt hoe ver men inmiddels staat met de integratie van het PAB in de CRZ. De beleidsbrief meldt dat alle engagementen uit 2008 zijn nagekomen. De groep personen met een handicap die toen een garantie op zorg kreeg, zou sedert 2010 over een PAB beschikken. De spreker vraagt bevestiging omdat dit niet strookt met de berichten die hij daarover zelf heeft ontvangen. Met het oog op het nieuwe PAB-besluit vraagt hij aandacht voor nieuwe combinatiemogelijkheden.

Op de VAPH-begroting voor 2012 wordt 364.000 euro vrijgemaakt voor de aankoop van gebouwen en 30.000 euro voor nieuwbouw. De spreker vraagt nadere duiding bij deze bedragen.

Ten slotte informeert hij naar de stand van zaken in de afrekening van dagprijsdossiers.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de rondzendbrief voor het uitbreidingsbeleid 2012 duidelijk aangeeft wat allemaal op stapel staat. De uitbreiding voor 2012 wordt ook duidelijk gelinkt aan Perspectief 2020. In de oorspronkelijke meerjarenplanning werd het uitbreidingsbeleid voor de volledige regeerperiode begroot op een goede 145 miljoen euro. Het uitbreidingsbeleid voor 2012 komt gedeeltelijk bovenop het oorspronkelijk begrote bedrag. De minister benadrukt dat daar bewust voor is gekozen om voldoende middelen over te houden voor effectieve capaciteitsuitbreiding.

De rondzendbrief geeft aan hoe de provinciale middelen verdeeld worden. Er is een voorafname van 10 percent (te verdelen volgens de bevolkingscijfers) om de achterstand weg te werken in de provincie Antwerpen, het arrondissement Halle-Vilvoorde en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Het overige deel wordt eveneens verdeeld volgens de bevolkingscijfers, en volgens het aantal geregistreerde dringende zorgvragen per provincie.

De eerste prioriteit is het exploitatiebudget van voorzieningen gebouwd of verbouwd met VIPA-subsidies. Voor 2012 wordt geen nieuwe VIPA-buffer aangekondigd.

Er is voor geopteerd 10 miljoen euro ter beschikking te stellen van PMV om te participeren in initiatieven om huisvesting te realiseren aangepast aan de behoeften van personen

met een beperking. Het beleid opteert om bij voorrang te investeren in coöperatieve formules. Het is de bedoeling de bouw van aangepaste huisvesting te dynamiseren.

Er zijn talrijke initiatiefnemers bereid te investeren in aangepaste huisvesting mits de overheid begeleiding en ondersteuning garandeert voor de toekomstige bewoners. De minister kampt met een dilemma omdat dit enerzijds een opportuniteit is, maar anderzijds ook haaks staat op het transitie naar een vraaggestuurde aanpak. De discussie over de VIPA-begroting heeft hem evenwel geleerd dat de commissieleden daar geen tegenstrijdigheid in zien. Het zal bijgevolg zaak zijn te zoeken naar een formule die voor alle partijen gunstig is.

De minister benadrukt dat niet enkel het uitbreidingsbudget tot vraaggestuurde zorg zal leiden. De bedoeling is dat het volledige systeem vraaggestuurd wordt. Een belangrijke randvoorwaarde is een gevalideerd en algemeen aanvaard inschalingsinstrument dat los staat van de instellingssetting. Het zorgzwaarte-instrument kan niet zomaar worden overgenomen. Het voorstel om een maatschappelijk debat te organiseren past ook in deze context. Een essentiële vraag is voor welke zorg de persoon met een handicap en zijn netwerk instaan, en voor welke zorg de persoon met een handicap een beroep kan doen op de overheid, waarbij een onderscheid moet worden gemaakt tussen reguliere zorg en handicapspecifieke zorg. Het is voor de minister evident dat de gebruikers een rol spelen in dit debat.

Dat het PGB niet wordt vermeld, betekent niet dat er geen sprake meer is van persoonsgebonden financiering. Het PGB was een experiment dat inmiddels is geëvalueerd. Mede op basis van de evaluatieresultaten zal het vraaggestuurde systeem geoperationaliseerd worden.

De integratie van PAB in CRZ is cruciaal om tot een vraaggestuurd systeem te komen. De minister benadrukt dat de datum van de eerste PAB-aanvraag blijft gelden.

De nodige informaticatechnische stappen zijn gezet om de integratie te laten slagen. De potentiële contactorganisaties zijn per brief verwittigd dat de 2500 PAB-aanvragers die reeds voor de deskundigencommissie zijn verschenen en een inschrijvingsverslag hebben, aangeschreven zullen worden en gekoppeld zullen worden aan een contactpersoon. Begin 2012 zullen de ROG's via de nieuwe prioriteitencommissies prioritaire PAB-dossiers aanduiden. In 2012 wordt met een vast contingent gewerkt: na de voorafname van de VIPA-buffer gaat 40 percent van de restmiddelen naar PAB's en 40 percent naar zorg in natura. Vanaf 2013 wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen PAB en zorg in natura.

Minister Jo Vandeurzen bevestigt dat het engagement aangegaan door voormalig minister van Welzijn, de heer Vanackere, inmiddels is nagekomen.

Het is de bedoeling dat de middelen voor het voortraject in de diensten ondersteuningsplan geïnvesteerd worden. Dat zal niet beletten dat bijvoorbeeld thuisbegeleidingsdiensten meewerken aan een voortraject. Deze aanpak is belangrijk omdat de diensten ondersteuningsplan zullen nagaan wat het sociale netwerk van de persoon met een handicap op zich kan nemen en of dat netwerk versterkt of hersteld moet worden. Deze aanpak promoot de vermaatschappelijking van de zorg en verduidelijkt tegelijk de vraag van de persoon met een handicap.

Het voortraject zal in twee fases worden aangepakt. De middelen voor de diensten ondersteuningsplan worden gerealiseerd door middel van thuisbegeleiding en beschermd wonen. In een tweede fase worden de middelen voor trajectbegeleiding uit het uitbreidingsbeleid van 2010 geïncorporeerd in de aanpak van het voortraject.

De minister beaamt dat de zorgregie haar werkwijze zal moeten verduidelijken eenmaal het volledige systeem vraaggestuurd werkt. Multidisciplinaire teams, gebruikersorganisaties en budgethoudersverenigingen zullen als contactpersonen optreden.

Vervolgens gaat de minister in op de vragen over de beschikbaarheid van het reguliere zorgaanbod. Het is niet de bedoeling dat mensen met een beperking gedwongen worden te kiezen. Het moet gaan om een regulier aanbod aangepast aan de situatie van de betrokkene. Het is niet zo dat iedereen automatisch naar een woonzorgcentrum zal worden verwezen. Aangezien de inschakeling van de residentiële ouderenzorg zich nog in een experimentele fase bevindt, kan dit op korte termijn nog niet veralgemeend worden ingevoerd.

Personen met een beperking hebben toegang tot hun dossier via hun elektronische identiteitskaart. De toegang zal worden uitgebreid met gegevens van de zorgregie.

Pleegzorg is een werkvorm. Het toekomstige decreet op de pleegzorg wordt een intersectoraal decreet. De minister kijkt uit naar een parlementair initiatief, waaraan hij constructief zal meewerken.

Wettelijke subrogatie heeft in 2010 1,6 miljoen euro en in 2011 2,1 miljoen euro opgebracht. De opbrengst voor 2012 wordt op 2,7 miljoen euro geraamd. Op het inschrijvingsformulier wordt gemeld of de handicap het gevolg is van een ongeval veroorzaakt door een derde. Op basis van die informatie neemt het VAPH contact op met de verzekeringsmaatschappij. In de tweede helft van 2011 is een brief gericht aan alle personen met een handicap in de voorzieningen van wie het VAPH vermoedt dat hun beperking het gevolg is van een ongeval. Het is immers de bedoeling iedereen op gelijke voet te behandelen.

Welgeteld is de naam van de efficiëntie-oefening binnen het beleidsdomein WVG. Elk beleidsdomein moet een aantal doelstellingen halen. Binnen het beleidsdomein WVG werken departement en agentschappen daar samen aan. De minister drukt zijn tevredenheid uit over deze oefening.

Voor personen met een meervoudige handicap zijn specifieke voorzieningen betrokken. Op korte termijn wordt het multiplusproject opgestart. K.U.Leuven heeft samen met 16 voorzieningen een plan opgesteld voor personen met een meervoudige handicap. Het plan omhelst wetenschappelijk onderzoek en informatiedoorstroming. Het ultieme doel is de koppeling met het Steunpunt Expertise Netwerken. De problemen van jongvolwassenen zijn opgenomen door een intersectorale werkgroep. De werkgroep bereidt een aantal maatregelen voor. Een voorbeeld daarvan is samenwerking tussen onderwijs en dagcentra. Vooral voor jongeren met heel specifieke beperkingen kan de overgang naar de volwassenheid tot grote problemen leiden.

In de eerste helft van 2012 zal de sector, zowel voorzieningen als gebruikers, uitgebreid geïnformeerd worden over kwaliteit. Voor minderjarigen wordt in 2012 van start gegaan met een nieuwe aanpak die bevorderlijk is voor het hoorrecht in de voorzieningen.

De sector kampt lokaal met één toegankelijkheidsprobleem. Ondanks advies van vzw Enter is er een probleem met de autonome toegang van rolstoelgebruikers tot het Vlaams Administratief Centrum in Leuven naar waar de VAPH-diensten recent zijn verhuisd. Er wordt werk gemaakt van een oplossing.

Dubieuze debiteuren verwijst naar alle terugvorderingen die onuitvoerbaar blijken voor een administratieve dienst. De reden daarvan is bijvoorbeeld een overlijden. Op dit ogenblik buigen juristen zich over deze dossiers. De kans bestaat dat deze dossiers als verlies

geboekt moeten worden. Het betreft voornamelijk terugvordering van persoonlijke assistentiebudgetten.

De terugvorderingen residentiële sector bestaan uit afrekeningsdossiers, negatieve regularisaties en de recuperatie van de loonrecyclage binnen de sociale maribel. In de residentiële sector wordt ongeveer 0,75 percent van het totaal uitgekeerde subsidiebedrag teruggevorderd. In de ambulante sector ligt dat percentage lager: 0,5 percent.

Het ondernemingsplan is een jaarlijkse opvolging van de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het VAPH. In het ondernemingsplan gaat men jaarlijks na in welke mate de operationele doelstellingen werden bereikt.

Het groeipad voor de centra voor ontwikkelingsstoornissen maakt deel uit van het deel van het uitbreidingsbeleid dat nog niet volledig is becijferd. Het budget van 6,1 miljoen euro is een Vlaamse voorafname op de provinciale budgetten. Er zal nader worden bepaald in welke mate prijs en eenheden zullen groeien. Onder het budget van 6,1 miljoen euro valt een aantal subposten, zoals bijvoorbeeld het Vlaams ontwikkelingsplan voor de gedetineerden. Begin 2012 wordt onderzocht hoe dit bedrag gepreciseerd kan worden in de begrotingscontrole.

De middelen voor individuele materiële bijstand breiden uit. Het budget bedraagt in totaal 33,7 miljoen euro. Dankzij een vertraging van het uitgavenritme en efficiëntiewinst zal dit bedrag volstaan. De efficiëntiewinst is het gevolg van aangepaste refertebedragen. Daarnaast wordt een aantal hulpmiddelen niet langer als specifiek beschouwd maar als uitrusting van het dagdagelijkse leven. Deze maatregelen zijn ingevoerd in 2010.

Het project rond recuperatie en hergebruik voor personen met een snel degeneratieve aandoening wordt voorbereid. Samen met het RIZIV is beslist dit project te beperken tot één segment van de hulpmiddelen. Dit project moet leiden tot één volledig uitgewerkt deeltraject. Daarna wordt het geëvalueerd met het oog op eventuele uitbreiding tot andere hulpmiddelen of doelgroepen. Een en ander past in het leeftijdsonafhankelijke hulpmiddelenbeleid. Dit alles staat los van het debat in het kader van de staats hervorming over de overheveling van het budget voor rolstoelgebruikers. Voorts wordt met het RIZIV onderhandeld over de elektronische rolstoelen.

Sedert 2010 draait de afrekening van dagprijsdossiers op kruissnelheid. Eind 2011 is 15 percent van de afrekeningen van 2010 gedaan, 95 percent van de afrekeningen van 2009 en 100 percent van de afrekeningen van 2008. Een vijftiental instellingen zorgt ervoor dat het percentage niet sneller 100 percent bedraagt. Zij worden aangespoord daar verandering in te brengen.

De kredieten voor aankoop en nieuwbouw zijn de tegenwaarde voor een reservefonds. Dat reservefonds bevat het boekhoudkundige overschot op de verkoop van de provinciale afdelingen en van het hoofdgebouw. Deze middelen worden gebruikt voor grote onderhoudswerken.

Mevrouw *Helga Stevens* besluit dat de diensten thuisbegeleiding en begeleid wonen naast de diensten ondersteuningsplan blijven bestaan. Het is haar niet duidelijk hoe op die manier de versnippering zal worden tegengegaan.

De spreekster is het eens met de minister dat de gebruiker recht heeft op keuzevrijheid. Tegelijk moeten voorzieningen de ruimte krijgen om het evenwicht te vinden tussen de opdracht van bijvoorbeeld een woonzorgcentrum en de expertise rond een bepaalde groep van personen met een handicap. In dat verband speelt uiteraard ook de federale *Katz-schaal*. In Temse is het zo dat wanneer een plaats vrijkomt in de afdeling voor doven, die

plaats op basis van de Katz-schaal vaak aan een valide persoon met een zwaardere zorgnood wordt toegekend, terwijl de omkadering afgestemd is op dove personen.

De spreekster is het eens met de uitleg over jongvolwassenen, maar in haar vraag focuste ze op tieners met een meervoudige handicap.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat een dienst thuisbegeleiding niet kan verboden worden aan vraagverduidelijking of trajectbegeleiding te doen. Het is evenwel niet de bedoeling dat dit hun corebusiness wordt en ze zullen daar bijgevolg geen middelen meer voor krijgen. De middelen gaan naar de diensten ondersteuningsplan waar competentie worden samengebracht. Deze diensten zullen ook inzetten op het sociale netwerk. Er zal een beroep worden gedaan op de expertise van de vzw Plan.

Er zijn drie zorgvernieuwingsprojecten die samenwerking beogen met woonzorgcentra. Het zal zaak zijn na te gaan met welke gemeenschappelijke problemen deze projecten geconfronteerd worden. Daarnaast kan contact worden opgenomen met het woonzorgcentrum in Temse.

Pubers met een meervoudige handicap zijn een specifiek onderdeel van de werkgroep. Deze groep verdient evenwel nader onderzoek. Het is bijvoorbeeld zo dat druggebruik vaak voorvalt in deze groep. Deze kwetsbaarheid kan het gevolg zijn van het ontbreken van een specifieke aanpak.

4. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2012 (zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting Parl. St. VI. Parl. 2011-12 nr. 15/4) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen voor bij 1 onthouding.

II. DEEL ARMOEDEBESTRIJDING – BEVOEGDHEID VAN MEVROUW INGRID LIETEN, VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INNOVATIE, OVERHEIDSINVESTERINGEN, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

1. Toelichting door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding

1.1. Inleiding

Volgens minister *Ingrid Lieten* bewijzen de cijfers dat onze samenleving nog altijd geconfronteerd wordt met de problematiek van armoede. In België moet 15 percent van de mensen leven van een inkomen onder de nationale of regionale armoededrempel. In Vlaanderen gaat het om 12 percent, of 730.000 Vlaamse burgers. Daarnaast zijn er ook groepen in de samenleving die het nog slechter doen: de eenoudergezinnen met 22,3 percent, 65-plussers met 20,2 percent, en laaggeschoolden met 18 percent. Die cijfers zetten aan tot actie, aldus de minister.

In Europees perspectief lijkt Vlaanderen statistisch nog niet zo slecht te scoren. Maar de realiteit wijst iets anders uit. De laatste jaren stijgt de subjectieve armoede: steeds meer mensen ervaren zichzelf als arm. In 2009 had 15,2 percent van de bevolking moeite om de eindjes aan elkaar te knopen, tegenover 14,8 percent in 2008, en 9,6 percent in 2007. Dat is een trend die men niet kan tolereren. Ook de cijfers van Kind en Gezin wijzen op de verontrustende negatieve trend. In minder dan 10 jaar is het aantal geboortes in kansarme

gezinnen bijna verdubbeld. Anno 2010 wordt 8,6 percent van alle kinderen geboren in een kansarm gezin.

1.2. Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden

Het Vlaamse regeerakkoord gaat daar heel duidelijk op in. De Vlaamse samenleving moet een solidaire samenleving zijn, ook wanneer de budgettaire middelen schaars zijn. Vlaanderen in Actie geeft ook de ontwikkeling van de samenleving tot een sociale en solidaire topregio een volwaardige plaats. Het streefdoel is om tegen 2020 een halvering te hebben van het aantal kinderen dat in armoede geboren wordt. Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding is een van de instrumenten die moeten helpen om dat te bereiken.

1.3. Eerste voortgangsrapport VAPA 2010-2011

Het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding stelt dat de opmaak van het VAPA nodig is en voorziet in de opmaak van een voortgangsrapport om die acties te monitoren. Het eerste voortgangsrapport werd op 25 maart 2011 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Ongeveer alle acties waren op dat moment al opgestart, maar er waren er heel weinig afgerond. De ene actiefiche was al wat 'smarter' geformuleerd dan de andere. Minister Ingrid Lieten heeft toen aangegeven dat alle ministers daar meer op zouden moeten inzetten.

Zowel vanuit het maatschappelijke middenveld, de SERV als vanuit het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en het Vlaams Parlement werd er aangedrongen op het stellen van prioriteiten. Het VAPA heeft namelijk zelf een hele waslijst van acties. Welke van die acties moeten prioriteit krijgen? De minister heeft uiteindelijk een nota, met een lijst van prioriteiten, voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Die nota werd goedgekeurd op 29 april 2011. De Vlaamse Regering heeft zich daarbij laten inspireren door de meningen die in het Vlaams Parlement werden verdedigd en de adviezen die werden uitgebracht door de SERV-partners en door het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

1.4. 12 + 1 prioriteiten

De eerste prioriteit betreft de armoedetoets, die een meer performante regelgeving mogelijk moet maken. Die regelgeving mag geen doelgroepen, zoals mensen in armoede, uitsluiten. Ze moet als doel vooropstellen om elke regeringsmaatregel vooraf te kunnen toetsen op die mogelijke impact op armoede.

Het automatisch toekennen van rechten is de tweede prioriteit. Dat dossier ligt de minister na aan het hart. Het is echter trekken en sleuren om dat te kunnen realiseren. Er zijn namelijk zoveel mensen bij betrokken: verschillende Vlaamse administraties en ministers, maar ook het federale niveau. Er is evenwel al een inventaris opgemaakt van alle sociale rechten op Vlaams niveau met een omschrijving, ook van de knelpunten en de mogelijkheden. Daarnaast is dat dossier op vraag van de minister opgenomen als sleutelproject in het hele veranderingstraject van de Vlaamse overheid, de Meerjarenplanning Slagkrachtige Overheid, om haar eigen werking efficiënter te maken. Verschillende ministers werken daaraan. Minister Van den Bossche, bevoegd voor Sociale Huisvesting, heeft reeds een stap in de goede richting gezet door de implementatie van de automatische huursubsidie. Dat dossier moet er hoe dan ook toe leiden dat mensen geen rechten meer mislopen omdat ze er niet van op de hoogte zijn of omdat ze hun weg niet vinden in de administratieve rompslomp.

De derde prioriteit is de versterking en uitbreiding van de Wijkgezondheidscentra, die ertoe moet leiden dat de gezondheidskloof wordt weggewerkt.

De vierde prioriteit is de stimulatie van netwerkvorming bij hulpverleners om versnippering tegen te gaan en daadwerkelijk werk te maken van een dienstverlening waarin de cliënt en zijn gezin centraal staan.

De kostenbeheersing in het onderwijs is een vijfde, het vergroten van de armoedekennis bij opleidingsverstrekkers een zesde en het valoriseren van onderzoek naar armoede een zevende prioriteit. Dat laatste is van groot belang omdat op basis van die onderzoeken een wetenschappelijk onderbouwd beleid kan worden gevoerd. Een belangrijke doorbraak hierbinnen is de oprichting van het Vlaams steunpunt voor armoedebestrijding als een van de nieuwe steunpunten beleidsrelevant onderzoek. De Vlaamse Regering heeft hiervoor al de principiële beslissing genomen. Er wordt verder onderhandeld met de verschillende academische centra zodat het begin 2012 kan worden opgestart.

De achtste prioriteit is de realisatie van een voldoende kwalitatief toegankelijk aanbod van schuldhulpverlening. Op de Dag zonder Krediet hebben de cijfers nogmaals het probleem benadrukt. Een vrije toegang tot kwalitatieve schuldhulpverlening en een sterke preventieve werking zijn hierbij van cruciaal belang.

De negende prioriteit is de belangrijke substantiële automatische huursubsidie voor mensen die te lang op een wachtlijst voor een sociale woning staan.

De tiende prioriteit is ook een erg belangrijke, namelijk voor zo veel mogelijk mensen een duurzame toeleiding naar de arbeidsmarkt creëren. Arbeid is nog steeds een belangrijke hefboom tegen armoede. Gezinnen waarin niemand werkt, behoren nog steeds tot de grootste risicogroepen. Zoals arbeid een belangrijke hefboom is tegen armoede, is een rijke vrijetijdsbesteding ook een belangrijke hefboom tegen sociale uitsluiting.

Met de realisatie van een Vlaamse Vrijetijdskaart, de elfde prioriteit, wil de minister een niet-stigmatiserend kader ontwikkelen voor de vrijetijdsbesteding van elke Vlaming.

De twaalfde prioriteit betreft de verhoogde aandacht voor gekleurde armoede. Begin december 2011 komt het Jaarboek van OASeS er weer aan. In deze jubileumeditie werd ervoor geopteerd in te zoomen op de problematiek van gekleurde armoede. Binnenkort wordt er weer materiaal uitgedeeld, zodat de analyse kan worden gebaseerd op cijfers en feiten.

Minister Ingrid Lieten heeft, samen met de volledige Vlaamse Regering, al heel wat tijd besteed aan die prioriteiten. Het gaat om twaalf plus één prioriteiten. De dertiende prioriteit is de focus op kinderarmoede. Aangezien dat een transversale focus betreft, heeft de minister ervoor geopteerd die apart te behandelen. Zij benadrukt dat de stijgende kansarmoede-index van Kind en Gezin er onomwonden op wijst dat het de verkeerde richting uitgaat. De focus is dus broodnodig. Uit onderzoek is gebleken dat kinderarmoede of geboren worden in armoede een grote impact heeft op de emotionele, sociale en cognitieve ontwikkeling van een kind. Inzetten op de vroegste levensjaren loont met andere woorden gedurende de hele levensloop van het kind en biedt kinderen ook de kans om zich te ontplooien en op die manier aan de vicieuze cirkel van generatiearmoede te ontsnappen. Die investering in de jongste levensjaren kan het verschil maken in de rest van de levensloop van die persoon.

1.5. Vlaamse acties tegen kinderarmoede

Vanuit Vlaanderen werden er ondertussen al een aantal acties georganiseerd tegen kinderarmoede. Op 24 maart 2011 was er een ViA-rondetafel over kinderarmoede, deelt minister Lieten mee, waarin vier actiethema's werden besproken: een kwaliteitsvolle gezinsondersteuning, toegankelijkheid van de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, toeleiding naar het kleuteronderwijs en een aangepaste leefomgeving. Daaruit bleek dat werken met ouders en kinderen tussen 0 en 3 jaar op een kleinschalige en laagdrempelige manier enorm kan renderen, om de ouders in hun taak als opvoeder te ondersteunen en om de kinderen te steunen in hun emotionele, sociale en cognitieve ontwikkeling.

Daaruit vloeien acties voort. Ten eerste heeft de Vlaamse Regering een oproep gelanceerd voor de versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering. Voor deze oproep, met een budget van 800.000 euro, is er een samenwerking tussen de vier beleidsdomeinen Werk en Sociale Economie, Welzijn, Armoedebestrijding en Onderwijs. De oproep richt zich tot laagdrempelige initiatieven die werken aan preventieve gezinsondersteuning. Er werd ook een actieprogramma ter bestrijding van kinderarmoede opgemaakt op basis van de VAPA-fiches en de resultaten van de ViA-rondetafel over kinderarmoede. De bedoeling is om de focus op kinderarmoede op alle beleidsniveaus ingang te doen vinden.

Concreet gaat het over het recht op gezin met thema's als kinderopvang en gezinsondersteuning, het recht op onderwijs met thema's als kleuterparticipatie, betaalbaarheid, communicatie naar ouders, het recht op werk met extra aandacht voor gezinnen waar niemand werkt, het recht op huisvesting en energie en tot slot het recht op vrije tijd, cultuur en sport.

In het kader van dit actieprogramma kinderarmoede organiseerde de minister in samenwerking met de provinciebesturen provinciale overlegondes met alle lokale actoren. Tijdens deze dag lag de klemtoon op de uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden in de strijd tegen kinderarmoede, met een focus op 0 tot 3 jaar. De resultaten van de provinciale dagen worden in het voorjaar 2012 gebundeld in een methodehandboek voor lokale actoren. Zo kan men zich door die best practices laten inspireren.

Daarnaast lanceerde minister Ingrid Lieten een projectoproep om kinderarmoede te bestrijden op lokaal niveau. Met deze oproep, met een budget van 1 miljoen euro, wil ze lokale besturen en lokale organisaties een impuls geven om te werken aan de aanpak van kinderarmoede. Deze projectoproep is afgelopen en er werden maar liefst honderd projectvoorstellen ingediend. Dit maakt duidelijk dat vele lokale besturen actief met het thema bezig zijn en constructieve voorstellen en projecten indienen.

Minister Ingrid Lieten heeft de link gemaakt met haar bevoegdheid Innovatie. Nieuw is dat er in het kader van sociale innovatie een STUDIO georganiseerd wordt. In dat concept zitten enkele mensen samen om out of the box te denken en heel de problematiek los van de bestaande structuren en het bestaande beleid door te praten. De minister heeft dat concept leren kennen in Finland en wil dat uitproberen voor kinderarmoede. Het vernieuwende is dat mensen vanuit verschillende disciplines en niet-Vlamingen die met die problematiek bezig zijn, een week samen zitten. Ze worden goed voorbereid en gedocumenteerd om te bekijken hoe de maatschappij met deze uitdagingen kan omgaan. De minister heeft hun gevraagd de focus te leggen op kinderarmoede bij kinderen van 0 tot 3 jaar. De bedoeling is dat dit creatief en innoverend werk oplevert, dat tot inspiratie kan dienen voor de verschillende beleidsniveaus. Het is een probeersel om eens op een andere manier te kijken naar een groot maatschappelijk probleem.

Daarnaast steunt de minister andere projecten, zoals een werkingsjaar van de jeugdbewegingen rond armoede, een project van de Gezinsbond, die kinderarmoede in zijn werking gaat integreren, een project van Betonne Jeugd, een vereniging waar armen het woord nemen, die werkt met jongeren en nu ook naar jonge kinderen wil uitbreiden.

1.6. Ouderen, armoede en vereenzaming

2012 is het Europese jaar van de intergenerationele solidariteit. Twee evoluties binnen onze samenleving maken hiervan het moment bij uitstek om extra inzet en aandacht te vragen voor de armoede bij ouderen. Enerzijds wordt onze samenleving gekenmerkt door de vergrijzing en anderzijds heeft maar liefst 23 percent van de 65-plussers een verhoogd armoederisico. Dat wordt ook wel stille armoede genoemd en kenmerkt zich door schaamte. Mensen roepen geen hulp in, trekken zich terug, vereenzamen en verzeilen in

een sociaal isolement. Werken aan de sociale cohesie, het bereiken en ondersteunen van deze ouderen en bruggen bouwen tussen generaties moeten centraal staan in het jaar van de intergenerationele solidariteit.

1.7. *Nieuw voortgangsrapport VAPA*

In 2012 is er ook het nieuwe voortgangsrapport van het VAPA, dat de minister voor 1 april 2012 aan de Vlaamse Regering wil voorleggen en voor 1 mei aan het Vlaams Parlement. In het kader van de tweejaarlijkse bijsturing zal er ook een nieuwe omgevingsanalyse worden gemaakt, waarbij ook de impact van de economische crisis op het armoedebeleid beschreven zal worden. Dit zal waarschijnlijk geen goed nieuws bevatten, vreest minister Lieten.

1.8. *Permanent armoedeoverleg*

Verder blijft het permanent armoedeoverleg op alle niveaus doorwerken. Wat betreft het horizontaal permanent armoedeoverleg, het overleg van alle aandachtsambtenaren, deelt minister Ingrid Lieten mee dat de Vlaamse Regering de aandachtsambtenaren onlangs een nieuw functieprofiel heeft gegeven. Daardoor zullen ze nog sterker verankerd en gemandateerd zijn in hun eigen afdeling, om het beleid van armoedebestrijding te trekken en erin betrokken te worden.

Ook het verticaal permanent armoedeoverleg werd versterkt. Er werd in samenwerking met de leden van het horizontaal overleg en in het bijzonder met het Vlaams Netwerk een nota opgemaakt die aangeeft hoe het verticaal overleg optimaal georganiseerd kan worden. Deze nota werd op 8 juli 2011 goedgekeurd. Inhoudelijk vestigt deze nota de aandacht op het belang van een goede planning, verslaggeving, feedback, sterke betrokkenheid van het Vlaams Netwerk en op het belang van de aandachtsambtenaren. Het zijn maatregelen in de eigen organisatie om efficiënter en effectiever te werken.

Naast het overleg op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap vindt de minister het regionale armoedeoverleg belangrijk. Rekening houdend met de gevolgen van de interne staats-hervorming, waardoor lokale besturen een centrale regisseursrol voor het armoedebeleid krijgen, is het belangrijk ook daar de vinger aan de pols te houden. De provinciale rondes over kinderarmoede en het hieruit voortvloeiende methodiekboek zijn hiertoe een aanzet.

Minister Ingrid Lieten wil te allen tijde toezien op de navolging van afspraken. Ze wil ook alle bottlenecks en problemen die de Vlaamse Regering ondervindt samen detecteren en oplossen. Daarvoor zijn er bijkomende acties genomen. In alle beleidsbrieven, beheersovereenkomsten en managementovereenkomsten van de Vlaamse Regering wordt aangeduid op welke manier armoedebestrijding binnen ieders bevoegdheid verder wordt meegenomen. Dat is vaak een uitdaging, stelt de minister, omdat heel wat agentschappen vinden dat armoedebestrijding niet tot hun bevoegdheid hoort. Dan gaat ze met hen in overleg om aan te tonen dat ze er wel iets in kunnen betekenen.

Er wordt vooruitgang geboekt in het stimuleren van diverse actoren en beleidsniveaus om vaker een beroep te doen op de ervaringsdeskundigen. Aan elke minister is gevraagd om binnen de begroting in de memorie van toelichting een paragraaf in te lassen die aanduidt welke middelen voor de bestrijding van armoede worden aangewend. Die vraag is in de commissie ook gesteld. De minister blijft verder investeren in het overleg tussen de verschillende deelregeringen en met de federale overheid.

1.9. *De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen*

Als coördinerend minister is minister Ingrid Lieten verantwoordelijk voor de voorbereiding, de afstemming en de representatie bij internationale, federale en intergewestelijke dossiers. Voor een constante afstemming en bestrijding van de armoede is met de Federale

Regering afgesproken om tot een permanent overleg te komen. Via de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie bestaat er een permanente samenwerkingsstructuur tussen de federale staat en de gemeenschappen en gewesten, die tot doel heeft de coherentie van de maatregelen inzake armoedebestrijding te waarborgen. Op vraag van minister Ingrid Lieten is er binnen die interministeriële conferentie een permanente werkgroep armoede opgericht. Die werkgroep maakt het mogelijk frequenter bijeen te komen met betrekking tot het dossier van de armoedebestrijding.

De volgende onderwerpen werden er al besproken: schuldbemiddeling en de daarmee samenhangende overmatige schuldenlast; solidair wonen; dakloosheid; de werkgroep Roma en Midden- en Oost-Europese migranten; de digitale kloof. Vlaanderen levert een bijdrage aan het nationale plan ter bestrijding van die digitale kloof, en blijft ook bijdragen aan de uitvoering van het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten. Belangrijk hierbij is het beheer van het interfederale Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. Er wordt gewerkt aan een nieuw samenwerkingsakkoord voor een permanente en structurele samenwerking tussen de bevoegde administraties van de gemeenschappen en gewesten en het steunpunt. In het verleden was Vlaanderen daar nauwelijks bij betrokken. Nu heeft Vlaanderen op een positieve manier die samenwerking gezocht.

Ook met Brussel wordt samengewerkt. De aanpak van armoede in Brussel stoot onvermijdelijk op de institutionele versnippering, zowel in de interne structuren van Brussel als in de relatie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met de andere regio's. De Vlaamse Regering wil maximaal investeren in de bestrijding van armoede in haar hoofdstad. In overleg met de VGC en alle andere betrokken actoren en stakeholders heeft de Vlaamse overheid de mogelijkheid onderzocht van het opstarten van een permanent overleg met betrekking tot armoedebestrijding. Er werd beslist de interkabinettenwerkgroep armoedebestrijding die in Brussel bestaat, uit te breiden met vertegenwoordigers van de Vlaamse en Franse Gemeenschap. De minister heeft een vertegenwoordiger aangeduid. In deze werkgroep werd reeds besproken hoe Vlaanderen een bijdrage kan leveren aan het Brussels actieplan armoedebestrijding. Dat plan focust op de doelgroep van jongeren tussen 16 en 25 jaar.

Ook op Europees vlak wordt ingezet op een betere samenwerking en een actievere inbreng van Vlaanderen. Zo is Vlaanderen betrokken bij de verdere ontwikkeling van het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting, en bij de oprichting van het Belgisch platform armoedebestrijding, dat een partner moet worden in dat Europees platform. Bijkomend werd, als onderdeel van het Nationaal Hervormingsprogramma, ook een Vlaams Hervormingsprogramma opgesteld, met daarin een uitgebreid hoofdstuk over de armoedebestrijding. Minister Ingrid Lieten verklaart dat ze, samen met de minister-president en de voltallige regering, de druk op de ketel houdt om ervoor te zorgen dat Europa zijn verplichtingen nakomt in het kader van de EU 2020-doelstellingen. Binnen dit Europese kader zal ook worden begonnen met de uitwisseling van goede praktijken, via de methodiek van de peer reviews. Dat is een methode om de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek te verbeteren, door dat onderzoek te onderwerpen aan de kritische blik van andere deskundigen, met respect voor alle regels van het kritisch wetenschappelijk onderzoek. Door die peer reviews, maar ook door een dialoog onder gelijken, kan men goede praktijken detecteren. Die succesvolle praktijken kunnen dan de basis vormen voor nieuwe en efficiëntere beleidsmaatregelen.

De recente beslissing van Europa over de afbouw van de voedselhulpprogramma's heeft tot heel wat ongerustheid binnen het werkveld geleid. Samen met haar collega's bevoegd voor de armoedebestrijding op de diverse beleidsniveaus pleit minister Ingrid Lieten bij Europese Commissievoorzitter Barosso, bij Raadsvoorzitter Van Rompuy en bij Europees commissaris Andor voor het behoud van die voedselhulpprogramma's.

1.10 Armoedetoets

De armoedetoets is een instrument waarmee de armoede-incidentie wordt gemeten van het beleid dat op diverse domeinen wordt gevoerd. In het kader van een inclusief beleid is het belangrijk dat beleidsmakers door een armoedebрил naar bestaande en nieuw te ontwikkelen regelgeving kijken. Regelgeving mag immers geen doelgroepen, zoals mensen in armoede, uitsluiten. Regelgeving mag ook geen nieuwe armoede creëren, bijvoorbeeld door in te gaan tegen de uitgangspunten van het armoedebestrijdingsbeleid. Een armoedetoets is per definitie dan ook proactief, in die zin dat hij de potentiële impact van allerhande beleidsmaatregelen moet evalueren, met een bijzondere aandacht voor die maatregelen die specifiek gericht zijn op het bestrijden van armoede, sociale uitsluiting of sociale ongelijkheid.

Het is de bedoeling op zijn laatst in 2014 nieuwe beleidsmaatregelen systematisch te toetsen op hun gevolgen voor mensen in armoede, en dat in twee fasen. Vooreerst vindt een ‘quick scan’ plaats, om te zien of er een effect is voor mensen in armoede. Is dat het geval, dan gebeurt er een volledige screening van de mogelijke effecten van de beleidsmaatregelen, ter eventuele evaluatie en/of bijsturing. Het voorbije jaar werden er al twee proefprojecten opgezet, namelijk een project gericht op het toekomstige decreet Vlaamse Sociale Bescherming en een project gericht op het besluit Sociale Verhuurkantoren. In 2012 moeten die proefprojecten worden geëvalueerd en moet er werk worden gemaakt van de verdere implementatie van de armoedetoets. Het uiteindelijke doel is het integreren van de armoedetoets in een ander instrument dat de Vlaamse Regering gebruikt om de kwaliteit van haar eigen regelgeving proactief te screenen, namelijk de reguleringssimpactanalyse.

1.11. Onderzoek en kennisverzameling

Het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding stelt dat de Vlaamse Regering opdracht zal geven tot het verrichten van wetenschappelijk onderzoek voor de ondersteuning van het armoedebestrijdingsbeleid. Kennis over armoede is enorm belangrijk. Ze geeft een aantal belangrijke acties op dat gebied. Zo is er de Vlaamse armoedemonitor, die blijvend jaarlijks wordt geactualiseerd. Dit jaar wordt het jaarboek van OASES voor de twintigste keer uitgegeven, met als thema ‘gekleurde armoede’. Er wordt verder onderzoek gedaan naar de budgetstandaard en de mogelijkheden tot implementatie. In het kader van de focus op kinderarmoede wordt ook een longitudinale studie opgezet die gericht is op kinderen in armoede.

Een belangrijke doorbraak op het gebied van kennis en expertise in het armoedebeleid is de oprichting en de operationalisering in 2012 van het Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek Armoede. In dat steunpunt wordt alle academische kennis gebundeld die voorhanden is, met als doel te komen tot coördinatie en afstemming met betrekking tot armoede en de instrumenten die ter beschikking staan van het beleid, waaronder de armoede-indicatoren en de armoedetoets.

Om de horizontale doorbraken, zoals het vergroten van de financiële slagkracht van de mensen met de laagste inkomens en het blijven verzamelen van de diverse soorten kennis over armoede, te realiseren, zijn een krachtige en kritische onderbouwing en opvolging noodzakelijk. Om dat te realiseren zijn ook de stakeholders nodig. Er wordt daartoe werk gemaakt van de oprichting van een Kennisplatform Armoede, dat de verschillende vormen van kennis die voorhanden zijn, samenbrengt: theoretische, praktische, feitelijke en ervaringskennis. Het kennisplatform zal tweemaal per jaar samenkomen. De organisatie ervan komt in handen van het nieuwe Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek Armoede.

1.12. Kennisverspreiding en sensibilisering

Naast kennis over armoede is ook sensibilisering een belangrijk aandachtspunt binnen het armoedebeleid. Armoede bestaat in alle conjuncturen en welvaartsregimes, ook in

hooggeïndustrialiseerde en welvarende samenlevingen. De vraag waarom dat zo is, blijft meestal onbeantwoord. Het individuele schuldmodel legt de schuld van armoede bij de mensen zelf, omdat men de diepere oorzaak niet kent of erkent, of niet wil erkennen. Mensen in armoede zouden lui, spilzuchtig, drankzuchtig, onverantwoord zijn. Een dergelijke beschuldigende visie doet het soms goed bij de publieke opinie, maar gaat volledig voorbij aan de maatschappelijke processen die armoede veroorzaken en belemmert daarmee een doeltreffend armoedebestrijdingsbeleid.

De minister vraagt aandacht voor de binnenkant van armoede en wat dat doet met een mens, zijn keuzemogelijkheden en zijn perspectieven. Dat is van belang voor de hele samenleving, maar zeker ook voor de beleidsmakers. De aandacht voor de binnenkant van armoede wordt in het beleid binnengebracht door onder andere de participatie van mensen in armoede via de verenigingen en de ervaringsdeskundigen.

De minister noemt enkele andere acties in het kader van de beeldvorming. Er is de publicatie 'Ik ben arm', een boekje dat de mensen zelf centraal stelt. Er is de game 'PING – Poverty Is Not a Game'. Dat wordt voortgezet. In het kader van mediawijsheid werd een projectoproep gelanceerd met aandacht voor de correcte beeldvorming rond mensen in armoede. Er wordt ook blijvend ingezet op een toegankelijke informatie en communicatie vanwege de overheid. Mensen in armoede krijgen nog steeds moeilijk toegang tot informatie die hen aanbelangt en de communicatie met de verschillende overheidsdiensten verloopt vaak moeizaam en stroef. Mensen in armoede zijn evenwaardige klanten, die ook recht hebben op klantgerichtheid, klachtenbehandeling en wettelijke bescherming. Daarom zal de minister met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en de media-actoren overleggen over hoe de informatie toegankelijk kan worden gemaakt.

1.13. Informatie en communicatie

De minister wil ook haar schouders zetten onder een project om de communicatie van de Vlaamse overheid met mensen in armoede structureel te verbeteren. Daarvoor wordt samengewerkt met de Koning Boudewijnstichting. In het najaar 2011 wordt het uiteindelijke resultaat, een draaiboek, voorgesteld. De finale versie wordt daarna bezorgd aan de afdeling Communicatie, die eigenaar wordt van het document, om het vervolgens in heel de Vlaamse overheid te introduceren.

1.14. Financiële middelen

Als coördinerend minister heeft minister Ingrid Lieten zelf weinig middelen nodig. Ze zorgt er vooral voor dat de andere ministers de nodige middelen hebben om het armoedebeleid te integreren in hun eigen beleid.

Binnen de eigen middelen heeft de minister een budgetverhoging van 2 miljoen euro ingeschreven. Die middelen dienen om een betekenisvol subsidiebeleid te voeren op het vlak van de coördinatie van armoedebestrijding. Experimentele en innovatieve projecten worden daarmee gesubsidieerd. Ook lokale besturen en middenveldorganisaties kunnen met die middelen worden ondersteund om initiatieven op het vlak van armoedebestrijding te nemen, uit te bouwen en te verankeren of om goede praktijken te verspreiden. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de 'empowering' van mensen in armoede en de acties uit het VAPA, met de focus op kinderen van 0 tot 3 jaar die in gezinnen in armoede opgroeien.

Er gaat ook veel aandacht naar kennisverbreding en -verdieping inzake armoedebestrijding, voornamelijk door wetenschappelijk onderzoek. Een subsidie van 75.000 euro voor het jaarboek van OASeS is hierin opgenomen, alsook de bijdrage voor het nieuwe Vlaamse Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek inzake armoede en sociale uitsluiting. In

de nieuwe generatie steunpunten zal er ook een zijn voor armoede. Daarvoor wordt vanaf 2012 bijkomend 200.000 euro in de begroting ingeschreven. Vanuit de begroting voor Wetenschapsbeleid wordt daar nog 400.000 euro cofinanciering aan toegevoegd.

In het samenwerkingsakkoord van 5 mei 1998 tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid is een subsidiëring opgenomen van het interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede. Het steunpunt streeft ernaar de uitroeiing van armoede als prioriteit op de politieke agenda te houden. In tegenstelling tot het Vlaamse steunpunt, dat een sterk academische inslag krijgt, draait het in het interfederaal steunpunt vooral om de samenwerking en overleg tussen OCMW's, armoedeorganisaties, sociale partners en administraties, om op die manier analyses en aanbevelingen te verkrijgen voor de beleidsverantwoordelijken.

De minister geeft tot slot nog een overzicht van de grootste projecten. Er is 1.000.000 euro voor de projectoproep 'kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau'. Voor de projectoproep 'versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering' trekt de minister 200.000 euro uit, wat samen met de inbreng van de andere ministers een totaalbedrag van 800.000 euro geeft.

2. Bespreking

Mevrouw *Lies Jans* heeft er geen probleem mee dat de beleidsbrief kort is, omdat er kernachtig in is weergegeven wat minister Lieten wil bereiken als coördinerend minister. Ze toont zich alvast verheugd dat de 194 acties van het VAPA zijn teruggebracht tot een aantal prioriteiten. De commissie heeft immers al eerder gesteld dat moet worden gefocust, omdat de middelen beperkt zijn.

Mevrouw *Lies Jans* stelt ook vast dat de dossiers die voor de N-VA belangrijk zijn, vorderen. Zij heeft het dan over de automatische toekenning van rechten, waarover de minister meedeelde dat de inventaris is opgesteld. De afwerking van het dossier brengt ook op het vlak van de informatica problemen met zich mee, maar ook minister Bourgeois zal zich daarvoor inzetten. Aan de armoedetoets wordt gewerkt, en in dat verband wordt er gesproken over de quick scan. Kan dat instrument al worden aangewend? De minister had het ook over proefprojecten inzake sociale huisvesting en het decreet over de Vlaamse sociale bescherming. Mevrouw *Jans* zou graag meer uitleg over die proefprojecten krijgen.

De spreekster is al heel lang gefrustreerd over het feit dat er zo veel overlegplatformen, verenigingen, vergadermomenten en studies zijn. Dat is nog altijd zo. Op de Interministeriële Conferentie over sociale inclusie van 21 maart 2011 werden belangrijke thema's besproken: schuldbemiddeling, solidair wonen, dakloosheid, de digitale kloof enzovoort. Wat hebben al die discussies opgeleverd?

Om de digitale kloof aan te pakken, richt de minister zich vooral tot de armenverenigingen, maar die bereiken slechts een beperkt aantal armen. De middelen moeten dus niet alleen naar die verenigingen gaan, stelt mevrouw *Lies Jans*. Hoe zal trouwens de tweede digitale kloof worden aangepakt? Moeten de VDAB en de OCMW's daar niet bij worden betrokken? Een van de problemen van armen is immers dat men tegenwoordig via mail solliciteert. Volgens de N-VA is werk nog steeds een van de beste hefboomen om armoede te bestrijden. Het lid vindt het daarom belangrijk dat de duurzame toeleiding naar de arbeidsmarkt een prioriteit van de minister is. Er worden werk- en welzijnstrajecten uitgebouwd. Dat moet via minister Muylers gebeuren, maar toch zou de spreker willen weten of er op dat vlak al resultaten zijn geboekt.

De lokale armoedeplannen worden kort vermeld, want de minister wil in het kader van de interne staats Hervorming de lokale besturen aanspreken. Mevrouw *Lies Jans* zou het

vreemd vinden dat die besturen lokale armoedeplannen zouden moeten uitwerken. Men is daar immers net van afgestapt omdat er is afgesproken om met een geïntegreerd beleidsplan te werken. Slaan de lokale armoedeplannen enkel op de uitwerking?

De N-VA is tevreden over de beleidsbrief. Een coördinerend minister heeft het altijd moeilijk om armoede op alle ministeriële agenda's te krijgen. Voor mevrouw Lies Jans is het evenwel duidelijk dat eraan wordt gewerkt en dat elke minister een inspanning levert

Ook mevrouw *Vera Van der Borght* is blij dat de minister een aantal actiepunten uit de lijst van 194 heeft geselecteerd. Zij stelt voor om hard te werken aan drie elementen: onderwijs om de jongeren uit de armoede te halen of hen ertegen te beschermen, werkgelegenheid en kinderarmoede. Voor dit omvangrijke beleidsdomein moet worden gefocust op zeer specifieke doelen.

Volgens de spreker wordt ter bevordering van de toegankelijkheid tot gezondheidszorg eenzijdig gefocust op de wijkgezondheidscentra. Daarnaast zijn er immers veel huisartsen die belangrijk werk met en voor mensen in armoede verrichten. Aangezien ze dit vaak op eigen kosten doen, vindt mevrouw Vera Van der Borght dat de Vlaamse overheid deze huisartsen enige ondersteuning zou kunnen bieden en bij het beleid te betrekken. Er zijn veel intermediaire structuren, maar het echte werk wordt vaak door huisartsen verricht.

Een tweede aandachtspunt van mevrouw Vera Van der Borght is de kinderarmoede. De minister focust op de preventieve gezondheidsondersteuning en legt daarbij het verband met onderwijs en met heractivering. Ze wil een oproep voor projecten lanceren. Het lid wijst op het bestaan van de inloopteams die met kansarme gezinnen werken. De ondersteuning wordt vooral in functie van de opvoedingsondersteuning verstrekt. Het lijkt mevrouw Vera Van der Borght efficiënter dit aanbod uit te breiden dan elders iets anders te organiseren.

Een derde aandachtspunt van de spreker betreft de samenvoeging van de good practices inzake de armoedebestrijding door lokale besturen. Die samenvoeging wordt door de federale overheid verzorgd. Mevrouw Vera Van der Borght vraagt zich af of er een mogelijkheid tot samenwerking is. De mensen aan de basis zijn uiteindelijk steeds dezelfde. Zij maken het onderscheid tussen die overheden niet.

Een vierde aandachtspunt betreft STUDIO, het project dat mensen uit allerlei disciplines verzamelt om tien haalbare voorstellen te formuleren. Hoewel mevrouw Vera Van der Borght dit op zich een goed voorstel vindt, staat ze er ook argwanend tegenover. Volgens haar moet dit project concrete voorstellen doen en resultaten boeken. De evaluatie van die resultaten zou een incentive moeten leveren om de doelstelling effectief te halen.

De automatische toekenning van sociale voordelen staat al een paar jaar in de beleidsbrieven. Mevrouw Vera Van der Borght beseft dat dit geen eenvoudige operatie is. Ze vraagt de minister om een concrete timing. Gezien de complexiteit van deze materie kan dit misschien gefaseerd gebeuren.

De Europese Commissie heeft besloten de voedselhulpprogramma's af te bouwen. Tot nu toe heeft de Europese Commissie steeds voor 500 miljoen euro voedsel gekocht. Aangezien pas in 2014 een oplossing zou volgen, is deze materie in een vacuüm terechtgekomen. Wat zal er tot 2014 gebeuren? Bepaalde lidstaten van de EU houden een oplossing tegen. Ze vraagt de minister om een huidige stand van zaken. Indien de Europese Commissie bij haar beslissing blijft, moet de Vlaamse overheid iets ondernemen. Heeft de minister ter zake al een plan?

Wat de digitale kloven betreft, is mevrouw Vera Van der Borght van mening dat de Vlaamse overheid zich op de digitale kloof van de tweede graad moet focussen. Het moet de bedoeling zijn mensen met de basisprogramma's te leren werken.

Tot slot mist mevrouw Vera Van der Borght nog drie puntjes in deze beleidsbrief. Zo is er geen strategie om mensen in armoede beter aan de preventieve gezondheidszorg te laten participeren. Er is evenmin een strategie om mensen in armoede naar een job toe te leiden of, indien ze te ver van de arbeidsmarkt zijn verwijderd, aan zinvolle sociale activiteiten te laten participeren. Dit laatste zou uiteindelijk een mogelijke weg naar werkgelegenheid kunnen vormen. Door middel van een zeer inventieve en persoonsgerichte begeleiding kunnen toch resultaten worden geboekt. Tot slot is er nog geen meetinstrument ontwikkeld om na te gaan in welke mate de projecten tot een integratie van de armen in het arbeidscircuit leiden.

Mevrouw Güler Turan is tevreden met de beknopte, maar daarom niet minder belangrijke beleidsbrief: de minister is geslaagd in het opzet om armoede op de agenda te plaatsen, maar ook op de agenda van de collega-ministers. De minister heeft het maximum gehaald uit de haar ter beschikking gestelde middelen.

Als coördinerend minister moet minister Lieten vooral coördineren. De mensen van Decenniumdoelen appreciëren, los van het feit dat ze ook kritiek en verzuchtingen hebben, de overlegplatformen en de coördinerende rol van de minister. Daar is vandaag al wat structurele stabiliteit in gekomen. Er is lokaal, verticaal, horizontaal, interministerieel en Europees overleg en dat is ook terecht.

Mevrouw Güler Turan denkt dat er enkele extra initiatieven onder de aandacht kunnen worden gebracht, en dat ze vanaf nu een verslaggeving van de minister kan verwachten. Dat wordt ook geapprecieerd door de sector en verenigingen waar armen het woord nemen. Maar daartoe mag het niet worden beperkt: dit is een basisluik. De minister heeft te weinig budget om bepaalde maatregelen uit te voeren. Van de extra 2 miljoen euro is 1 miljoen euro naar het oproeproject van de lokale besturen gegaan, en dat is goed besteed.

De minister heeft gefocust op kinderarmoede. Het Vlaams Parlement vindt dat belangrijk. Het lid verwijst naar het voorstel van resolutie betreffende de bestrijding van armoede bij kinderen (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1260/1*). Het Vlaams Parlement treedt de focus van de minister op kinderarmoede daarmee bij. Enkele methodieken die het Vlaams Parlement aangeeft, komen overeen met het initiatief van de minister, maar ze zijn ook een aanvulling op andere domeinen.

De minister heeft gezegd dat de projectoproep voor een aanpak van kinderarmoede aan de lokale besturen een groot succes was. Mevrouw Güler Turan vraagt aan de minister informatie over de meer dan honderd projecten die zijn binnengekomen. Hebben de gemeenten daarop ingetekend, of de OCMW's? Hoe groot zijn die projecten? Welke deelaspecten van kinderarmoede worden daarmee aangepakt?

1 miljoen euro is veel, maar ook weinig. Als er zoveel goede projecten zijn, moet de minister misschien meer aandacht en meer geld vragen. Hoe dichter men bij de bevolking staat, hoe beter men de pijnpunten kan zien, en hoe beter die kunnen worden aangepakt.

De armoedetoets en de quick scan werden toegelicht. Mevrouw Güler Turan wil weten waar welke van de twee worden gehanteerd. Welk effect heeft een bepaalde beslissing op de armenpopulatie? Welk effect heeft een bepaalde maatregel op de maatschappij?

De automatische toekenning is een belangrijke prioriteit van de minister. Er is een inventaris gemaakt van de bestaande sociale rechten. In welke mate komen de sociale rechten

in aanmerking voor een automatische toekenning? Mevrouw Güler Turan neemt aan dat er een ophijsting is van de rechten die niet in aanmerking komen voor een automatische toekenning.

Bepaalde administratieve vereisten zijn een valkuil voor mensen die in armoede leven. Hoe meer automatisch kan worden toegekend, hoe meer er een inclusief beleid kan worden gevoerd. Ze wil weten voor welke sociale grondrechten er een ophijsting van drempels en moeilijkheden is, en waaraan er moet worden gewerkt. De gemeenschapssenatoren kunnen dit meenemen naar een interfederaal overleg.

Aan structurele ondersteuning Werk-Welzijn is men nog niet toegekomen. Het is belangrijk om de ondersteuning van de projecten Werk-Welzijn te richten op de problemen van de arme mensen. Hoe worden die in eerste instantie geëvalueerd? Werd minister Lieten daar al bij betrokken? De verenigingen waar armen het woord nemen waren vrij positief over het project. Mevrouw Güler Turan zal bij minister Muylers aandringen op een snelle evaluatie en een structurele verankering. Ze verwacht dat minister Lieten dat, als coördinerend minister, mee opvolgt.

Mevrouw Güler Turan maakt zich grote zorgen over de gekleurde armoede. Wat betreft de werkgelegenheid van mensen die niet in België of Europa geboren zijn, is Vlaanderen de slechtste leerling van de klas. Het beleid moet een aantal signalen geven dat gekleurde armoede even hard of zacht wordt bestreden als andere armoede. Het is pijnlijk om vast te stellen dat bepaalde delen van de maatschappij van mening zijn dat het terecht is dat die mensen niet worden tewerkgesteld. Werk is immers een belangrijke buffer tegen armoede.

Op 6 december 2011 brengt OASeS een verslag uit over de gekleurde armoede. Heeft de minister daar al een voorproefje van gekregen? Verschilt die van vorige verslagen? Verdoeken armoede leeft overal, maar misschien in het bijzonder in bepaalde gemeenschappen. Vaak spelen er culturele aspecten mee, die moeilijker in te schatten zijn. OASeS zal vast een resem adviezen uitbrengen. Jammer genoeg zullen er niet voldoende middelen zijn om op al die punten in te zetten. Weet de minister al waar zij op wil focussen?

Mevrouw Güler Turan heeft vernomen dat er een Vlaams steunpunt voor kinderarmoede zou worden opgericht. Welke taak krijgt dat steunpunt precies?

Mevrouw *Cindy Franssen* sluit zich aan bij haar collega's. De legislatuur is halfweg. De spreker stelt met genoeg vast dat minister Lieten zelf ook kritisch blijft. De minister heeft op een bepaald moment gezegd dat de VAPA-fiches nog niet op kruissnelheid waren en dat ze een aantal prioriteiten naar voren zou schuiven. Mevrouw Cindy Franssen heeft die prioriteiten ook altijd gesteund. De 12 + 1 prioriteiten zijn zeer belangrijk.

In haar beleidsbrief stelt minister Lieten: "Uit het voortgangsrapport 2010-2011 bleek immers dat slechts weinig fiches voldoende duidelijkheid verschaffen over concrete stappen, timing, budgetten en meetinstrumenten. Nochtans toont onze nieuwe Vlaamse Armoedemonitor duidelijk aan dat extra inspanningen noodzakelijk zijn. De meest recente cijfers tonen bovendien de nood aan om te focussen op bepaalde doelgroepen. De cijfers inzake kinderarmoede zijn immers nog schrijnender."

Volgens mevrouw Cindy Franssen wordt tijdens de tweede fase, de monitoring, bekeken hoe in de derde fase die negatieve cijfers kunnen worden omgebogen. In de beleidsnota Armoede 2009-2014 (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 210/1*) schreef minister Lieten dat elke minister de nodige middelen zal moeten vrijmaken, liefst met een daaraan gekoppelde timing. De monitoring is goed op gang getrokken. Halverwege volgend jaar wordt een volgend voortgangsrapport verwacht. Hopelijk resulteert het werk van de minister in een positieve evolutie.

Hoe wil de minister de prioriteit van gekleurde armoede operationeel aanpakken?

De ViA-rondetafel over kinderarmoede heeft een aantal initiatieven ter sprake gebracht. Zo wil men, in samenwerking met de provincies, de provinciale overlegondes en alle lokale actoren kinderarmoede op alle beleidsniveaus ingang doen vinden. Wat is de stand van zaken van dat project? Hoe staat het met de toewijzing van 1 miljoen euro subsidies die hiervoor werden vrijgemaakt?

Mevrouw Cindy Franssen wil graag weten wanneer het nieuwe project, STUDIO, gepland is. Wie zal daaraan deelnemen?

Ouderen, armoede en vereenzaming is een ander belangrijk item. De minister verwijst naar 2012, het Europees jaar van actief ouder worden. Welke concrete initiatieven zullen het komende jaar worden genomen om het armoedeprobleem bij ouderen aan te pakken? Hoe werkt de minister op dat vlak samen met minister Vandeurzen, bevoegd voor Welzijn?

Minister Lieten heeft de opdracht gegeven om indicatoren te verzamelen met betrekking tot armoede bij ouderen. Is het de bedoeling om uiteindelijk tot een specifieke armoedebaarometer voor ouderen te komen of is dat een onderdeel van de bestaande Vlaamse armoedebaarometer?

Minister Lieten heeft in het kader van het permanent armoedeoverleg verwezen naar de aandachtsambtenaren en hun functieprofiel. Wat houdt het vernieuwen van dat functieprofiel in?

De minister wil haar collega-ministers aanmoedigen in het verticale permanente armoedeoverleg. Kan zij de parlementsleden daarvan een overzicht bezorgen? Het lijkt interessant om ook de andere ministers aan de tand te voelen inzake armoedebestrijding en om zo na te gaan of zij hun verplichtingen in het kader van permanent armoedeoverleg ook nakomen.

Mevrouw Cindy Franssen is zelf voorstander van het automatisch toekennen van rechten. Ze vindt het goed dat dat op kruissnelheid zit.

De strijd tegen armoede is een zaak van iedereen. Minister Lieten heeft volgens mevrouw Cindy Franssen terecht gewezen op het belang van het Europese beleidsniveau. Het Europees platform kwam in oktober 2011 voor de eerste keer samen. Wat zijn de resultaten van deze samenkomst?

Mevrouw Cindy Franssen stelt dat minister Lieten zou nagaan hoe we de doelstellingen inzake armoedebestrijding structureel en binnen de operationele en strategische doelstellingen kunnen inbedden in alle toekomstige beleidsnota's, beleidsbrieven, beheersovereenkomsten en managementovereenkomsten. Wat zijn de resultaten? Hoe ver staat men hier? De overheid moet het goede voorbeeld geven.

Het lid vraagt naar de resultaten van de Interministeriële Conferentie voor Maatschappelijke Integratie en de permanente werkgroep armoede rond thema's als schuldbemiddeling, digitale kloof enzovoort. Zijn die verslagen eventueel beschikbaar?

De spreekster bevestigt dat ze een groot voorstander is van de armoedetoets, maar betreurt de timing. Ze vreest dat de toets pas tegen 2014 volledig geïmplementeerd zal zijn. Ze verwijst naar de streefcijfers in het Pact 2020. Op het einde van de legislatuur zou de helft behaald moeten zijn. Hoe sneller de armoedetoets er is, hoe beter.

Heel positief ontvangen door het middenveld, de sector en door Decenniumdoelen is het Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek Armoede. Mevrouw Franssen is blij dat het op kruissnelheid is.

In de toekomst zullen er enkele hefboomen naar de gemeenschappen en gewesten komen. Daarin ziet mevrouw Cindy Franssen een heel grote uitdaging voor minister Lieten als coördinerend minister Armoedebestrijding, om onder andere de automatische toekenning van rechten en de armoedetoets op beleidsmaatregelen bij de nieuwe bevoegdheden maximaal toe te passen. Het kan een scharniermoment zijn. Ze roept de minister op de hefboomen maximaal te benutten, om in een versneld tempo de armoedecijfers om te buigen naar een positieve evolutie.

3. Antwoord van de minister

Minister *Ingrid Lieten* wil iedereen geruststellen over de armoedetoets. Het is niet de bedoeling om te vertragen, integendeel. In 2011 is al proefgedraaid met twee belangrijke nieuwe decreten over de Vlaamse sociale bescherming en over de sociale werkplaatsen, om te kijken hoe de armoedetoets werkt in de praktijk. Op basis van de evaluatie daarvan wil de minister het instrument definitief afronden en integreren in de reguleringsimpactanalyse, die voor elk nieuw decreet moet worden opgemaakt.

In een definitief systeem is het de bedoeling dat er een quick scan wordt gebruikt, om te kijken of er voor het nieuwe decreet een uitgebreide armoedetoets moet gebeuren. Soms zijn decreten heel technisch en veranderen ze weinig aan de regelgeving. Dan heeft de toets weinig meerwaarde. Om de lijst niet te beperken, wil minister Ingrid Lieten dat de armoedetoets in principe voor elk decreet wordt uitgevoerd, maar de quick scan bepaalt of er een uitgebreide toets moet zijn.

Minister Ingrid Lieten stelt dat ze in haar beleidsdomeinen zo veel mogelijk horizontaal probeert te werken. Ze kijkt daarom hoe ze technieken voor wetenschappelijke innovatie kan toepassen op sociale innovatie. Kenmerkend voor innovatie is de nood aan momenten van creativiteit, een gelegenheid voor mensen met kennis van zaken om te brainstormen.

De minister wil de STUDIO een eerste keer uitproberen in verband met kinderarmoede. Mensen die in Vlaanderen vanuit verschillende invalshoeken bekend zijn met de problematiek en internationale deskundigen krijgen een uitgebreid dossier met 'facts' en 'figures'. Zij zitten vijf dagen samen over het thema. In het zoeken naar oplossingen redeneren mensen vaak meteen vanuit de beperkingen, zoals het budget. Zo wordt een hele hoop goede ideeën van tafel geveegd. Dat wil de minister doorbreken: ze wil los van de bestaande wetgeving en structuren enkele mensen de kans geven om out of the box te denken. Ze hoopt dat dat tot verfrissende ideeën leidt, maar weet dat uiteraard niet. Het is een test. Het vindt nog dit najaar plaats.

Voor intergenerationele armoede plant minister Ingrid Lieten samenwerking met minister Vandeurzen, die daar volop op inzet met zijn Vlaams Ouderenbeleidsplan 2010-2014 (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 686/1*). Het project voor vrijwilligers en ouderen noemt ze een goed voorbeeld. Minister Ingrid Lieten doet niets alleen: ze zal proberen minister Vandeurzen te ondersteunen in zijn acties.

Dan is er het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting. De minister wijst erop dat niet alle Europese landen dezelfde maatschappelijke waarden hebben als ons land. Dat wordt steeds duidelijker, bijvoorbeeld in de discussie over de minimale inkomensgarantie. Niet iedereen in Europa is ervan overtuigd dat de overheid daar een rol in te spelen heeft. Heel veel lidstaten vinden dat de maatschappij dat zelf moet bepalen en dat de overheid ter zake geen minima mag opleggen. Die discussie zal men op de agenda moeten blijven plaatsen.

De minister is het volledig eens met mevrouw Jans en mevrouw Van der Borght als zij benadrukken dat werk een belangrijke hefboom is. De Vlaamse Regering wil daar ook voort op inzetten. Zo heeft minister Van den Bossche met betrekking tot de sociale economie een nieuw beleidskader voor arbeidszorg gecreëerd. Het is de bedoeling dat de segregatie tussen het reguliere arbeidscircuit en het circuit van de sociale tewerkstelling wordt verlaten. Er wordt geprobeerd mensen een rugzakje mee te geven, zodat ze ook in het reguliere circuit werk kunnen vinden en werkgevers in dat circuit hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. Daarnaast werkt minister Van den Bossche aan bijkomende banen voor de lokale diensteneconomie, onder meer door de stijging van het aantal banen in de buurtontwikkelingsdiensten, die in diverse projecten al hun meerwaarde hebben bewezen, en door de werk-welzijnstrajecten. Wat dat laatste betreft, is er net een methodiek uitgetest voor mensen die verder staan van de arbeidsmarkt, die nog heel wat sociale en familiale problemen moeten oplossen voor ze helemaal klaar zijn voor de arbeidsmarkt. Zij moeten worden gecoacht en begeleid. Het aantal trajecten zal verder worden uitgebreid, maar liefst komt er ook een structurele verankering. Minister Ingrid Lieten zal blijven inzetten op dat discussiepunt. Ze wil proberen de methodes die werken, te integreren in de reguliere begeleiding, bijvoorbeeld van werkzoekenden door de VDAB. Ze moet zich daar echter nog verder in verdiepen, samen met haar collega's, om te bekijken in welke mate dat kan.

De minister is het eens met de leden wat de digitale kloof betreft. In het voorjaar van 2012 wil ze samen met minister Smet een mediawijsheidsbeleidsplan lanceren. Dat plan zal heel wat acties behelzen die inzoomen op de diverse vormen van de digitale kloof. Ze wil ervoor zorgen dat mensen toegang hebben tot de infrastructuur, tot het internet. Ze wil er ook voor zorgen dat mensen opleidingen kunnen krijgen, zodat ze met het internet kunnen werken en het ook kunnen leren gebruiken om hun eigen leven te kunnen verbeteren, bijvoorbeeld qua werk en solliciteren. Dan gaat het over alle Vlamingen, in de diverse doelgroepen. Specifiek in het licht van het armoedebeleid wil de minister dus ook daaraan aandacht besteden, met de armoedeorganisaties. Dat betekent echter niet dat andere categorieën van mensen die nu misschien nog niet in de armoede zijn beland, maar wel een preciaire arbeidssituatie kennen, in de kou zullen blijven staan. Integendeel, dat beleidsplan is er voor een hele groep.

Er is het project 'Wie Online'. Dat is inderdaad een drieledig project, aldus de minister. Niet alleen de infrastructuur is belangrijk, maar ook de begeleiding. Waar de overheid infrastructuur heeft, zoals in bibliotheken, kan ze een meerwaarde geven als er coaching en begeleiding is, als mensen daarmee op weg worden geholpen. Daar gaat het project over. Het richt zich niet alleen tot de armoedeorganisaties. Het is zeker veel ruimer. Iedereen kan erbij terecht. De zorg van de commissieleden ter zake wordt dus mee in overweging genomen.

De minister is het eens met mevrouw Van der Borght: het is zeker niet de bedoeling om in de gezondheidssector alleen op wijkgezondheidscentra te focussen. Huisartsen doen inderdaad vaak heel veel. De minister neemt de suggestie van mevrouw Van der Borght om te overleggen ter harte. Ze stelt dat minister Vandeurzen ook die zorg deelt. Ook hij wil zeker geen parallel circuit installeren. Hij wil ook dat er samenwerking is met de bestaande actoren.

De Vlaamse Regering gaat uit van een geïntegreerde benadering, waarbij op alle niveaus aan armoede wordt gewerkt. De minister erkent echter ook dat zeker met betrekking tot de kinderarmoede heel veel actoren actief zijn op het domein van de gemeentebesturen. Dan denkt ze aan de kinderopvanginitiatieven, aan de voor- en naschoolse opvang, maar ook aan de buitenschoolse opvang. Ze denkt aan alles wat de gemeentebesturen doen met betrekking tot opvang tijdens de vakanties. De gemeenten organiseren zich nu veel meer om ook enigszins de regierol in de scholen op zich te nemen. Dat biedt kansen. De Vlaamse Regering wil de gemeenten daarin steunen. Daarom heeft ze in de interne staats-

hervorming die taak ook toegewezen aan de gemeenten, of de gemeenten bestendig in die rol.

Al dat provinciaal overleg heeft heel wat ‘good practices’ opgeleverd, die in een methodiekenhandboek zullen worden vertaald. Dat zal in het voorjaar worden gelanceerd, wat de minister een goede timing lijkt. In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen zal elke partij immers bezig zijn met haar prioriteiten. De minister hoopt ook zo de kinderarmoede onder de aandacht te brengen. Ze hoopt dat dit in heel veel beleidsplannen zal worden vertaald en dat de gemeentebesturen er nog meer de klemtoon op kunnen leggen. Heel wat gemeentebesturen leggen die klemtoon al en kunnen zeer inspirerend werken voor andere.

Er is een projectoproep gelanceerd rond kinderarmoede. Die gunning is nog niet gebeurd, de administratie is volop bezig met de afronding van het dossier. Er is een selectie gemaakt. De minister probeert dat nog op de ministerraad te krijgen voor het einde van 2011. Ze geeft alvast mee dat er vooral een grote groep van lokale besturen heeft gereageerd: gemeentebesturen, OCMW's en soms een bundeling van gemeentebesturen in een regiowerking. Het gaat om een gevarieerd palet. Heel veel projecten werken verder op positieve ervaringen, onder andere met de inloopteams.

De bedoeling was ook om de creativiteit te laten spelen en de gemeentebesturen zelf projecten te laten doen die vanuit het werkveld groeien. Dat gaat over gezinsondersteuning, het creëren van ontmoetingsmomenten, werken via de buddy-methodiek, inzetten op kinderarmoede via intensieve huurbegeleiding van jonge gezinnen met kinderen, een winkel waar ouders spullen kunnen ruilen en deponeren, innovatieve projecten in de pre- en postnatale begeleidingsvormen enzovoort. Het is de bedoeling dat die projecten opgestart raken en dat de ervaringen kunnen worden gedeeld, zodat iedereen zich erop kan inspireren.

De automatische toekenning van rechten is volgens de minister een verhaal van trekken en sleuren. Er is een inventaris gemaakt van de bestaande sociale rechten en de mate waarin die in aanmerking komen. Er is ook gekeken naar de drempels die moeten worden overwonnen. Die drempels zitten niet alleen in de regelgeving, maar ook in de cultuur van de administraties, in de procesanalyse en in het instrumentele. Meestal moet de informatie vanuit verschillende hoeken komen en moet men die kunnen, willen en mogen delen. In laatste instantie moeten ook de ICT-systemen op elkaar afgestemd zijn.

De minister concludeert dat het een complex veranderingstraject is, maar ze wil blijven trekken en sleuren. Ze is alvast tevreden dat minister Bourgeois het mee heeft opgenomen als sleutelproject binnen het dossier ‘slagkrachtige overheid’. Op die manier wordt geprobeerd om alle weerstanden, zij het legistiek, technologisch of cultureel, te overwinnen.

Uit de cijfers die nu al voorhanden zijn, blijkt dat er een belangrijk probleem ligt bij de gekleurde armoede. De minister wijst erop dat er ook veel kinderarmoede leeft in gezinnen in de grote steden, de gezinnen waar meestal de vader of de moeder allochtoon is en de gezinnen met veel kinderen. De prioriteiten die al bestaan binnen het VAPA – werkgelegenheid, Werk-Welzijn, kinderarmoede – zullen daar ook worden doorvertaald. De minister wil uitkijken naar samenwerking met andere beleidsdomeinen, zoals Inburgering en Integratie.

Er is een nieuwe oproep gelanceerd rond steunpunten. Er wordt ook een specifiek steunpunt rond armoede gelanceerd. Dat zit al in de finale ronde. Alles wat met kinderarmoede te maken heeft, maakt daar deel van uit.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* is blij met de initiatieven en ondersteuningsmaatregelen in het kader van kinderopvang, maar had daar graag het aspect werk aan gekoppeld gezien.

Mensen maken er graag gebruik van, maar soms is dat enkel omdat men voor de prijs van die kinderopvang nooit zelf zou kunnen koken. Mevrouw Vera Van der Borght zou graag zien dat de VDAB deze mensen beter begeleidt in hun zoektocht naar een job. Zij vindt dat dit element een beetje uit het oog wordt verloren.

Vroeger dacht zij dat de wet op de privacy een groot obstakel was voor de automatische toekenning van rechten, maar dat bleek vandaag niet uit het antwoord van de minister. Hier somde zij vooral praktische problemen op, zoals een gebrek aan openheid van de administratie en dergelijke.

Minister *Ingrid Lieten* repliceert dat de wet op de privacy ook een groot obstakel is. Zij benadrukt dat Vlaanderen sterk inzet op het activeringsbeleid. Daarom zijn de werkwelzijnstrajecten er gekomen. Er zijn mensen die een beroep doen op werkloosheidsvergoedingen en theoretisch beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt, maar men weet dat zij vaardigheden en attitudes ontberen. Daaraan moet worden geredieerd, en kinderopvang heeft daarbij een rol te vervullen. Minister Ingrid Lieten zal de cijfers bij haar collega Muylers opvragen.

4. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2012 (zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12 nr. 15/4) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen voor bij 1 onthouding.

Tom DEHAENE,
voorzitter

Mia DE VITS
Cindy FRANSSEN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
bevak	beleggingsvennootschap met vast kapitaal
BINC	Begeleiding in Cijfers
buso	buitengewoon secundair onderwijs
CAP	Centraal Aanmeldpunt
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
cgg	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CICOV	Centrum voor Informatie, Communicatie en Vorming in de Welzijnssector
CIPAL	Centrum voor Informatica Provincies Antwerpen en Limburg
ckg	centrum voor kinderopvang en gezinsondersteuning
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CRZ	Centrale Registratie van Zorgvragen
DAC	derde arbeidscircuit
DIO	dienst inclusieve ondersteuning
DOMINO	Dossier Minderjarigen Opvolgingssysteem
DOP	diensten ondersteuningsplan
EVC	elders verworven competentie/eerder verworven competentie/erkenning van verworven competenties
FCUD	Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten
FOD	Federale Overheidsdienst
GES	gedrags- en emotionele stoornis
gesco	gesubsidieerde contractueel
gmd	globaal medisch dossier
HPV	humaan papillomavirus
hr	human resources
IBBT	Interdisciplinair Instituut voor Breedbandtechnologie
IBO	initiatief voor buitenschoolse opvang
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IJH	Integrale Jeugdhulp
IKG	inkomensgerelateerd
IT	informatietechnologie
IVA	intern verzelfstandigd agentschap
JAC	jongerenadviescentrum
KWAPOI	kwaliteitsinstrument particuliere opvanginstellingen
LCCA	life cycle cost analysis
Logo	loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie
MDT	multidisciplinair team
MICADO	Minderjarigen Capaciteitsbeheer Dossier
mpi	medisch-pedagogisch instituut
OASeS	Onderzoeksgroep Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PAB	persoonlijkeassistentiebudget
PGB	persoonsgebonden budget
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
PR/PN	de verhouding tussen de reële personeelsbezetting en de personeelsnorm
RAI	residents assessment instrument
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
ROG	regionaal overlegorgaan
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid
SEL	samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SWOT	strengths, weaknesses, opportunities, threats

UnieKO	erkende beroepsvereniging voor de zelfstandigen in de kinderopvang in Vlaanderen en Brussel
VAD	Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
ViA	Vlaanderen in Actie
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Socialprofitsector
VIGEZ	Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VK	vertrouwenscentrum kindermishandeling
vte	voltijdsequivalent/voltijdequivalent
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

BIJLAGE 1:

Bijkomende antwoorden van de heer Jo Vandeurzen,
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Resultaat van de evaluatie van de rechtenverkenner + exact bedrag dat geïnvesteerd wordt in de rechtenverkenner.

Wat de evaluatie van de rechtenverkenner betreft, werd de rechtenverkenner gescreend in het kader van het project van de Koning Boudewijnstichting inzake aangepaste communicatie bij kansengroepen. Dit project kadert in een ruimer project rond communicatie bij kansengroepen. Er wordt daarbij gewerkt aan een draaiboek.

De rechtenverkenner is hierin een buitenbeentje omdat we ons in de communicatie niet rechtstreeks richten tot de doelgroep maar wel tot de intermediairen (hulpverleners en onthaalmedewerkers).

Dit project is nog niet helemaal afgerond. Verwacht wordt dat in februari zal gerapporteerd worden aan de Vlaamse Regering.

Het bedrag dat wordt geïnvesteerd in de rechtenverkenner voor hosting, ontwikkeling en onderhoud is 55 000 euro op jaarbasis. Door de hosting intern te doen (insourcing) vanaf 2012 zal de kost beperkt worden tot enkel de onderhoudskost ten bedrage van 15 000 euro. Dit wordt gedragen door het IT-budget van het departement.

Een overzicht van de besteding van de extra middelen (2011) voor het vrijwilligerswerk.

Verdeelsleutel 1 mio:

-	Autonoom vrijwilligerswerk	400.000,00
-	Tele-onthaal	240.000,00
-	Huizen van het Kind	165.000,00
-	Opvoedingsondersteuning ('domo')	100.000,00
-	Centrum ter Preventie van Zelfdoding	35.000,00
-	Socres	60.000,00

Fonds Jongerenwelzijn cijfers van het aantal netwerkpleegplaatsingen vs. het aantal bestandspleegplaatsingen.

Zie verslag op website www.pleegzorgvlaanderen.be via pleegzorg uitgelegd/pleegzorg in cijfers

VIPA: lijst dossiers in het kader van de financiering Lenssens

Deze financieringsvorm werd in 1990 door minister Lenssens in het leven geroepen.

De minister was van oordeel dat door de vergrijzing van de Vlaamse bevolking er meer nood was aan ouderenvoorzieningen. Voor de meer mobiele ouderen werd een impuls programma opgezet van serviceflats.

Het besluit Lenssens voorzag oorspronkelijk in de bouw van 5000 serviceflats en 5000 rustoordwoongelegenheden. Uiteindelijk werden er in het kader van dit besluit 4.981 serviceflats en 5.145 rustoordwoongelegenheden toegekend.

De financiering gebeurt door een lening die in 5 jaren wordt afgelost vanaf het eerste jaar na de voorlopige erkenning. Voor een serviceflat werd hiervoor een bedrag voorzien van 285.000 BEF per jaar en voor een rustoordwoongelegenheid 275.000 BEF .

Volgende dossiers zijn nog lopende:

- Home Sint-Franciskus te Kluisbergen: Bouw van 20 serviceflats :vastgelegd bedrag 706.486,55 euro.

Deze flats werden erkend in 2010 en jaarlijks zal een bedrag van 141.299,20 euro betaald worden in de periode 2011-2015.

- Merkem Seniorenzorg te Merkem: 5 eertijds niet erkende flats werden in 2011 erkend. Bij goedkeuring van dit dossier zal er een bedrag vastgelegd worden van 176.624,25 euro waarvan jaarlijks een bedrag van 35.324,85 euro betaald zal worden in de periode 2012-2016.

Opmerking:

Momenteel zijn dit de enige dossiers waarvan het VIPA weet heeft dat ze nog lopend zijn. Aangezien het over dossiers gaat van begin jaren '90 is het moeilijk op te lijsten of er nog dossiers zouden komen. Het dossier Merkem Seniorenzorg bijvoorbeeld was geschrapt uit onze lijsten aangezien er reeds 12 serviceflats gesubsidieerd werden maar in 2011 werden er nog 5 bijkomend erkend. Begin jaren '90 kregen zij een principiële goedkeuring voor 17 flats.